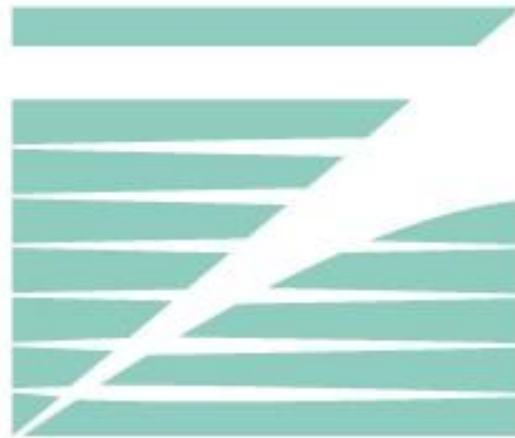

Begroting 2023

Gemeente **Zeist**

Inhoud

Leeswijzer	3
Inleiding	4
Begroting 2023 in het kort	5
Programma's	6
Programma 1 Gemeente in verbinding	7
Programma 2 Volwaardig meedoen aan de samenleving	10
Programma 3 Doorpakken voor natuur en klimaat	20
Programma 4 Wonen op maat	25
Programma 5 Positieve gezondheid	29
Programma 6 Cultureel en sportief Zeist	36
Programma 7 Mobiliteit brengt ons verder	40
Programma 8 Levendige economie	42
Programma 9 Samen zorgen voor veiligheid	46
Programma 10 Financiële stabiliteit en organisatie	50
Budgetautorisatie	56
Paragrafen	61
Paragraaf 1 Lokale heffingen	62
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	70
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	83
Paragraaf 4 Financiering	91
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	95
Paragraaf 6 Verbonden Partijen	98
Paragraaf 7 Grondbeleid	125
Financiële begroting	129
Totale Begroting	130

Exploitatie- en financieel resultaat	132
Geprognosticeerde balans	133
Reserves & Voorzieningen	134
EMU-saldo.....	147
Meerjarenbegroting per taakveld.....	148
Incidentele baten en lasten	151
Vaststellingsbesluit.....	153
Bijlages	154
Bijlage 1 Kerngegevens	155
Bijlage 2: Uitgangspunten financieel beleid.....	156

Leeswijzer

De raad stelt via de begroting de kaders vast voor het komende jaar. In de voorliggende begroting is dat het jaar 2023. De begroting is niet louter een financieel document, maar bevat ook het te voeren beleid. De gemeente kent heel veel verschillende taken en ambities. We kunnen in een begroting (of jaarrekening) niet ingaan op alle details. Dus worden de belangrijkste taken en ambities genoemd. De Begroting 2023 bestaat, in tegenstelling tot eerdere jaren, niet meer uit twee delen. In het, vernieuwde, boekwerk zijn alle onderdelen bij elkaar gebracht.

Het boekwerk begint met een **inleiding**. De inleiding geeft op hoofdlijnen weer waar de begroting over gaat. En hoe onze taken en ambities geplaatst kunnen worden binnen de huidige samenleving / context. Na de inleiding volgt de **“Begroting 2023 in het kort”**. In één oogopslag is te zien waar het geld vandaan komt en waar het geld aan uitgegeven wordt. In deze onderdelen samen worden de grote lijnen van de begroting samengevat.

Vervolgens worden alle gemeentelijke taken besproken en gaat het boekwerk verder met de **Programma’s**. Hierin worden conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) de zogenoemde 3 W-vragen per programma beantwoord:

1. Wat willen we bereiken: de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten.
2. Wat gaan we daarvoor doen: de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken.
3. Wat gaat dit kosten: de raming van baten en lasten.

Per programma wordt toegelicht wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen, en wat het gaat kosten. Nieuw ten opzichte van voorgaande jaren is dat waar we voorheen met de termen “Doel-Actie-Resultaat” werkten er nu gebruikt wordt gemaakt van de onderdelen “Wat gaan we doen” en “Wat merkt de samenleving daarvan” om de maatschappelijke effecten een centralere plaats te geven. Zoals aangegeven kan de tekst per programma niet allesomvattend zijn. Door een goede mix te maken tussen een toelichting op hoofdlijnen en specifieke doelen voor 2023 wordt toch een breed en volledig beeld gegeven. Conform het BBV zijn zowel de baten (opbrengsten) als de lasten (kosten) per programma opgenomen voor 2023. Tevens zijn, voor het juiste meerjarenperspectief, zowel de baten als de lasten per programma opgenomen voor de jaren 2024-2026. Ter vergelijking zijn daar ook de realisatie 2021 opgenomen en de (gewijzigde) begroting 2022 (peildatum 1 juli 2022). Het programma wordt afgesloten met de beleidsindicatoren waarin we de trend van de afgelopen jaren weergeven en, daar waar nodig, een aanvullende duiding hebben toegevoegd.

In het hoofdstuk **budgetautorisatie** treft u de budgetten aan zoals de raad die kaderstellend autoriseert.

Het boekwerk gaat vervolgens verder met de, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), verplichte **Paragrafen**. Deze zijn bedoeld om inzicht te geven in zaken die in alle programma’s spelen, zoals lokale heffingen en verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen). Deze paragrafen zijn (vak)technischer van aard en daardoor soms moeilijker te lezen. Het BBV schrijft de paragrafen voor en voor een belangrijk deel ook de inhoud er van. We proberen deze zo helder mogelijk te schrijven.

Na de verplichte paragrafen is in het onderdeel **Financiële Begroting** een verdieping op de financieel technische onderwerpen gegeven. Hieronder vallen zaken als de totale begroting (uitgesplitst per programma en taakveld/collegeproduct), de geprognostiseerde balans, het EMU Saldo, het overzicht van Reserves & Voorzieningen en een overzicht van de incidentele baten en lasten.

Hierna volgt het **Vaststellingbesluit**.

Tot slot sluit het boekwerk af met een tweetal **Bijlagen** waarin de geactualiseerde kerngegevens van de gemeente Zeist worden gepresenteerd en een overzicht van de uitgangspunten voor het opstellen van deze Begroting 2023 worden opgesomd.

Inleiding

Voor u ligt de Meerjarenbegroting 2023-2026 van de gemeente Zeist. Deze begroting is tot stand gekomen in een tijd van maatschappelijk grote vraagstukken, stijgende inflatie en toenemende financiële zorgen in de samenleving. Het financieel perspectief van de primitieve begroting, waarmee het boekwerk wordt afgesloten, laat een meerjarig positief saldo zien.

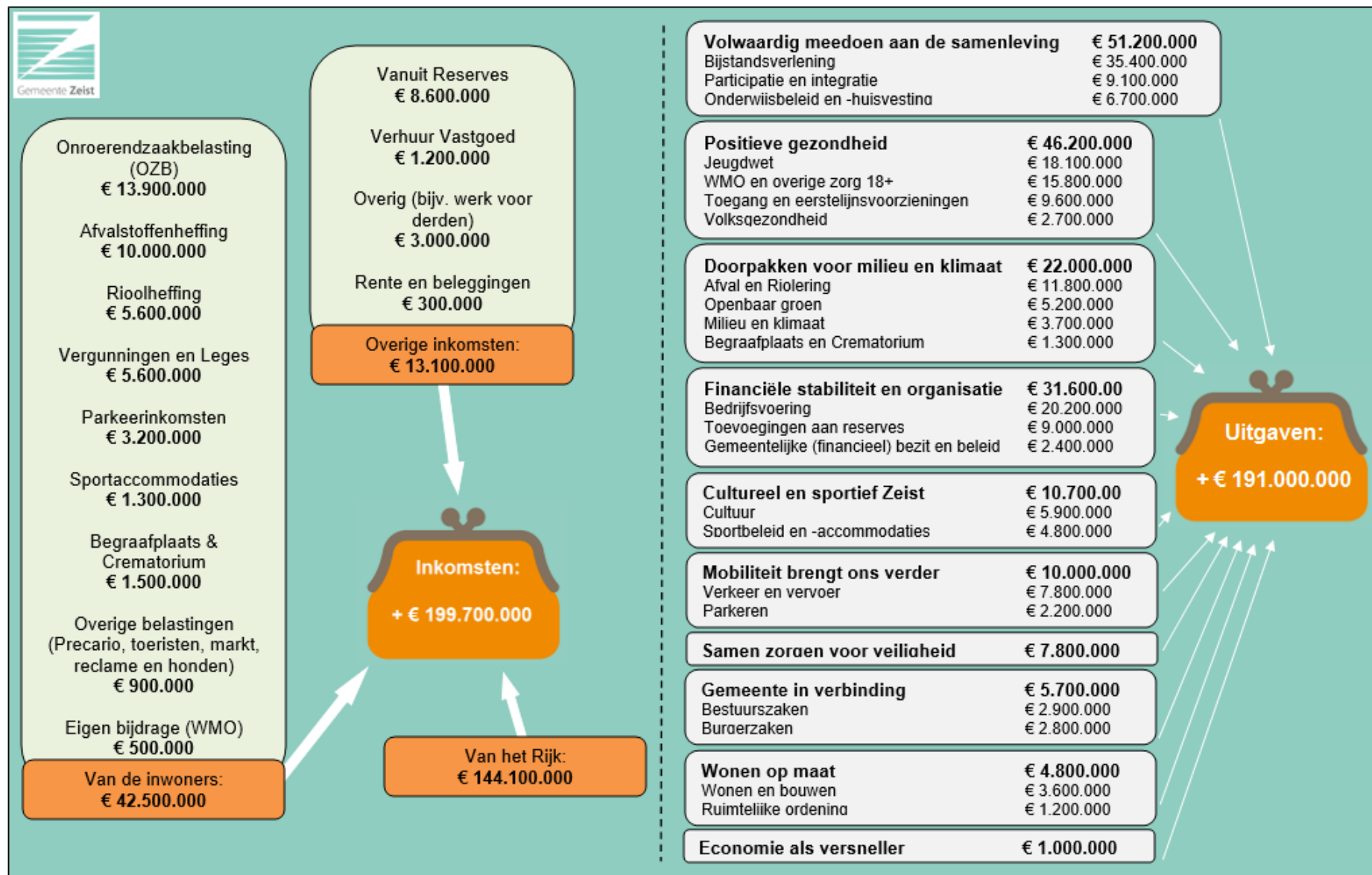
Saldo van de begroting	(bedragen x € 1.000)			
	2023	2024	2025	2026
Omschrijving	begroting	begroting	begroting	begroting
Saldo (Primitief)	8.918	13.994	16.512	6.334

Dit saldo is voornamelijk het gevolg van de positieve effecten uit de meicirculaire 2022, maar de basis van dit positieve saldo is de afgelopen jaren gelegd. We hebben de afgelopen jaren € 7,5 miljoen, oplopend naar bijna € 9 miljoen aan besparingsmaatregelen getroffen via heroverwegingen bij de Begroting 2021 (financieel technisch, beleidsaanpassingen, taakstelling op de organisatie en inkomstenstijging). Daarnaast zijn voorstellen van de Inwoners Advies Commissie (IAC) meegenomen bij de Kadernota & Begroting 2022. Met deze maatregelen hebben we de balans tussen inkomsten en uitgaven hersteld.

Deze financiële stabiliteit zorgt, samen met de extra middelen vanuit het Rijk, voor een goede uitgangspositie voor de komende jaren. Hierdoor zijn we in de positie om te blijven investeren in het goede leven in Zeist. Ondank het positieve saldo moeten wij als gemeente in het, bij de meicirculaire geïntroduceerde, zogenoemde "ravijnjaar" 2026 tussen 2025 en 2026 ongeveer € 9 miljoen inleveren. Daarom moeten we alert blijven op de ontwikkelingen die op ons afkomen. Denk aan de hoge inflatie en de evaluatie van de herijking van het Gemeentefonds. In jaren waarin wij extra financiële ruimte hebben, moeten we zorgen voor de mindere tijden en scherp blijven in onze keuzes. In het raadsvoorstel is een voorstel opgenomen om invulling te geven aan deze keuzes.

Wij blijven onze begroting, net als afgelopen jaren, door ontwikkelen. Zo zijn dit jaar de twee losse boeken samengevoegd tot één boekwerk waarin alle informatie samenkomt. Daarnaast hebben we de beleidsindicatoren een prominenter rol gegeven in het boekwerk. Hier hebben wij nu een eerste stap gezet door de wettelijk verplichte beleidsindicatoren op te nemen. De komende jaren willen we samen met de auditcommissie deze lijst uitbreiden met "Zeister-indicatoren". Op deze wijze willen we de begroting meer als beleidsdocument presenteren en kunnen we het palet aan indicatoren de komende jaren samen met de raad verder uitbreiden.

Begroting 2023 in het kort

Programma's

Programma 1 Gemeente in verbinding

In een democratie telt iedereen mee. Iedereen verdient het om te worden gehoord. Ook de tegenstem én de stem van wie geraakt wordt maar 'niet aan tafel zit'. Deze 'inclusie' is een kernwaarde voor een vitale democratie, een waarde die we moeten beschermen. We betrekken de samenleving bij hoe wij als gemeente functioneren. Denk aan het ontwikkelen van wijkactiviteiten en de buurtbudgetten. De gemeente is er voor de samenleving. Het is vanzelfsprekend dat de gemeente Zeist (raad, college en ambtelijke organisatie) in verbinding staat met inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties. Als organisatie bieden wij een moderne dienstverlening en zijn wij open, transparant en betrouwbaar.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	U10
Totaal lasten:	€ 5.680.000 (3% van het totaal)
Totaal baten:	€ 1.132.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Bestuur	
<ul style="list-style-type: none"> Het, reeds opgestelde, 'Handvat Participatie Zeist' wordt in samenspel met inwoners, maatschappelijke organisaties en de raad geïmplementeerd, geëvalueerd en waar nodig bijgewerkt. 	<ul style="list-style-type: none"> Participatieprocessen lopen dankzij het handvat soepeler voor ieder. Dat wil zeggen: een kortere doorlooptijd, duidelijker wat de bedoeling is, tevredenheid over het proces en de communicatie. Met hulp van het handvat leren we maatvoering aan te brengen. Het middel participatie inzetten is geen doel op zich. Van belang is dat er samengewerkt wordt tussen overheid en samenleving, en dat kan op vele manieren. Participatie kost tijd, is ingewikkeld en is niet vanzelfsprekend. Het handvat leert ons secuur te zijn in wanneer we wel voor participatie kiezen, en wanneer niet.
<ul style="list-style-type: none"> Na twee schooljaren heeft kinderburgemeester Sebastian van Dijk afscheid genomen. De komende twee schooljaren (september 2022 – juli 2024) bekleedt Yehailey Adawde dit ambt. Haar klasgenoten fungeren als haar 'adviseurs'. De Jongerenraad blijft in ontwikkeling. We zetten in op een pluriforme Jongerenraad. Bij de werving van leden richten wij ons, naast middelbare scholieren (havo/vwo), ook op mbo-studenten. De zichtbaarheid en politieke impact van de Jongerenraad wordt vergroot. Er wordt meer aangestuurd op contact met college en gemeenteraad. Naast advisering op diverse beleidsthema's is er meer aandacht voor debat en standpuntbepaling. Jaarlijks wordt het Zeister Kinderlintje uitgereikt, rond 20 november: de Internationale Dag van de Rechten van het Kind. 	<ul style="list-style-type: none"> De bekendheid van de kinderburgemeester vergroot, doordat zij vaker betrokken is op beleidsvorming en besluiten in de gemeenteraad. Er zijn meer scholen actief betrokken bij de acties van de kinderburgemeester en datzelfde geldt voor de samenwerking met maatschappelijke organisaties en ondernemers. De Jongerenraad bestaat uit een gemotiveerde groep scholieren en studenten met een brede expertise. Een zichtbare en politiek actieve Jongerenraad geniet meer maatschappelijke bekendheid. De standpunten die zij innemen hebben hierdoor meer impact. Het Kinderlintje geeft erkenning en waardering aan kinderen die een bijzondere daad hebben verricht. Dat inspireert andere kinderen.
<ul style="list-style-type: none"> We beoordelen het financieel rechtmatig handelen van ons als gemeente, waarbij we in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening over de resultaten zullen rapporteren in de vorm van de rechtmatigheidsverklaring. 	<ul style="list-style-type: none"> We verantwoorden de financiële rechtmatigheid waarbij we inzichtelijk maken wat we hebben gecontroleerd, wat we aan fouten/onzekerheden hebben aangetroffen. Daarnaast komen we eventueel met acties om de rechtmatigheid in de toekomst te verbeteren (in processen waar fouten/onzekerheden zijn geconstateerd).
<ul style="list-style-type: none"> De extern accountant zal een controle uitvoeren op zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de gemeente. 	<ul style="list-style-type: none"> Een accountantsverslag met verklaring waarin het oordeel van onze accountant is weergegeven.
Burgerzaken	
<ul style="list-style-type: none"> We gaan onze bereikbaarheid inrichten op basis van de wensen en behoeften van de moderne maatschappij. We willen de verschillende systemen (bijv. het zaakstelsel en de chatbot) doorontwikkelen en waar mogelijk koppelen. 	<ul style="list-style-type: none"> Optimale digitale dienstverlening. Selfservice, 24/7 informatie beschikbaar. Groei digitale kanalen, afname traditionele kanalen.

<u>Wat gaan we doen?</u>	<u>Wat merkt de samenleving daarvan?</u>
<ul style="list-style-type: none"> • We sluiten ons aan bij het project "Rijbewijs online verlengen". • We implementeren een nieuw telefoonsysteem (ook mogelijkheid en de wenselijkheid van videobellen onderzoeken). • We implementeren een nieuw afsprakensysteem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Door technische innovatie aan de achterkant wordt de dienstverlening aan de voorkant beter voor de klant.
<ul style="list-style-type: none"> • We houden een klanttevredenheidsonderzoek waarin wij ook de klachten analyseren. 	<ul style="list-style-type: none"> • We kunnen verbeterprocessen doorvoeren.
<ul style="list-style-type: none"> • Op 15 maart organiseren we de verkiezingen voor Provinciale Staten en het Waterschap. 	<ul style="list-style-type: none"> • Efficiënte verkiezingen, rechtmatig en toegankelijk.
<ul style="list-style-type: none"> • Met betrekking tot de dienstverlening willen we de data en beleving inzichtelijk maken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners, raad, management en medewerkers krijgen inzicht. Het biedt voeding voor leerpunten en verbetervoorstellen.
<ul style="list-style-type: none"> • Verder borgen van het opleidingstraject gericht op dienstverlening en dit structureel integreren in het ontwikkel- en opleidingsprogramma voor de interne organisatie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klantgerichtheid als kerncompetentie in het DNA van de organisatie.
<ul style="list-style-type: none"> • We verkennen de mogelijkheden om specifieke processen te robotiseren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Intern processen beter inrichten leidt tot betere dienstverlening en tot het efficiënter kunnen inzetten van middelen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie		(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product		2021 realisatie	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
0.1 Bestuur	L	2.561	2.991	2.893	2.893	2.887	2.887
	B	3	0	0	0	0	0
	S	-2.558	-2.991	-2.893	-2.893	-2.887	-2.887
0.2 Burgerzaken	L	2.833	3.095	2.787	2.701	2.514	2.611
	B	996	1.110	1.132	1.282	1.282	1.282
	S	-1.837	-1.985	-1.655	-1.419	-1.232	-1.329
Programma Gemeente in verbinding	L	5.394	6.086	5.680	5.594	5.401	5.498
	B	999	1.110	1.132	1.282	1.282	1.282
	S	-4.395	-4.976	-4.548	-4.312	-4.119	-4.216

Toelichting op afwijkingen

De kosten voor het product Bestuur waren in 2021 incidenteel lager door een aantal meevallers, waarvan het voordeel van de wettelijke rekenrente voor de voorziening pensioenen wethouders de belangrijkste was.

Bij het product Burgerzaken is in latere jaren de kostendaling te zien als gevolg van de heroverwegingen en IAC-voorstellen. Daar staat tegenover dat in 2022 extra kosten zijn begroot om de transitie naar deze andere wijze van dienstverlening mogelijk te maken. De opbrengsten laten een tijdelijke verlaging zien als gevolg van corona (2021) en de verlenging van de geldigheidsduur van paspoorten en rijbewijzen, waardoor de vervangingsvraag een aantal jaren geringer zal zijn. Dit is in 2023 nog te zien, de verwachting is dat deze aantallen daarna weer aan zullen trekken.

Beleidsindicatoren

De komende jaren zullen we indicatoren uit de dienstverleningsrapportage binnen dit programma integreren.

Programma 2 Volwaardig meedoen aan de samenleving

Iedere persoon met welke afkomst, geaardheid, gender, bekwaamheid, religie dan ook, moet zich veilig en geaccepteerd kunnen voelen. En iedere inwoner moet volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving. Onderwijs, werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid vormen hiervoor onze sociale basis. Ook mensen in (tijdelijke) nood vangen we op.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	Stichting openbaar onderwijs Rijn- en Heuvelland / Stichting openbare scholengemeenschap Schoonoord / BIGA / RDWI
Totaal lasten:	€ 51.231.000 (26,9 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 21.538.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Onderwijshuisvesting	
<ul style="list-style-type: none"> • We starten in 2023 met het actualiseren van het strategisch huisvestingsplan voor onderwijs (SHP), zodat we oog hebben voor de benodigde ontwikkelingen. • We actualiseren jaarlijks het integraal huisvestingsplan voor de komende 16 jaar (IHP) en zorgen voor een jaarplan (Programma) voor de uitvoering van ontwikkelingen voor en door de schoolbesturen. • We sluiten aan bij het gesprek met schoolbesturen over het aannamebeleid van leerlingen. • We geven uitvoering aan het jaarplan 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> • Een actueel strategisch meerjarenplan op gebied van onderwijshuisvesting. • Een actueel jaarplan (Programma), op basis van de doorkijk van ontwikkelingen in de komende 16 jaar. • We betrekken het aannamebeleid bij de ruimtevraag van de scholen in de meerjarige planvorming. • Ontwikkelingen volgens het jaarplan 2023 worden in gang gezet.
<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren duurzaamheid door het bieden van energiescans aan schoolbesturen. • We bieden toegankelijkheidsscans om inzicht te krijgen in kansen op het gebied van inclusieve onderwijshuisvesting. • We helpen schoolbesturen met het verbeteren van luchtkwaliteit door middel van de inzet van landelijke subsidiemogelijkheden. • We sluiten aan bij de (toekomstige) mobiliteitsvisie voor de bereikbaarheid van scholen. • We sluiten aan bij de vraag voor Integrale Kind Centra (IKC's), ofwel in een abstracter opzet: omgevingen waarin de sociale partners van de scholen in nabijheid gehuisvest worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kansen voor (verdere) verduurzaming van onderwijshuisvesting kunnen worden meegenomen in planvorming • Toegankelijkheid kan worden meegenomen bij onderhoud of planontwikkeling door de schoolbesturen. • Bij planontwikkeling kunnen kansen voor verbetering van luchtkwaliteit worden meegenomen. • De bereikbaarheid van scholen past binnen de mobiliteitsvisie van Zeist. • Schoolkinderen worden meer integraal bediend.
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	
<ul style="list-style-type: none"> • We werken samen met het onderwijs en maatschappelijke partners aan kansengelijkheid door kinderen en jongeren vanaf hun geboorte een uitdagende en inspirerende leef- en leeromgeving en rijke schooldag te bieden. • We verkennen samen met de schoolbesturen de mogelijkheid tot aansluiting bij de landelijke Gelijke Kansen Alliantie. • We stellen samen met onderwijs en jeugdpartners een brede agenda Jeugd & Onderwijs op voor de komende jaren, waarin gezamenlijke ambities worden vastgelegd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen en jongeren in Zeist groeien op met gelijke kansen binnen de driehoek onderwijs, wijk en thuis en kunnen zich zo optimaal ontwikkelen.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> • We geven aan peuters, die het risico lopen op taal- en ontwikkelingsachterstanden, extra ondersteuning in de vorm van Voorschoolse Educatie (VE). Jongeren op de basisschool krijgen extra mogelijkheden om hun schoolloopbaan met succes te volgen. • Door samen met de verschillende partners een nieuw beleidsplan Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2023-2026 op te stellen, realiseren we een kwaliteitsverbetering ten aanzien van de Voor- en Voorschoolse Educatie en alle daaraan verbonden onderwerpen als doorgaande leerlijn, ouderbetrokkenheid en schakelklassen. 	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben de verwachting om gemiddeld 395 peuters Voorschoolse Educatie en Peuteropvang aan te bieden, waarvan zo'n 185 peuters met een VVE-indicatie. De VE draagt bij aan een verdere (taal)ontwikkeling van peuters. Daarnaast zijn er in Zeist bij drie basisscholen vier schakelklassen ter bevordering van de taalontwikkeling in de onderbouw van het basisonderwijs. • In het kader van de nieuwe OAB-beleidsperiode wordt ook de Peutermonitor geïmplementeerd. D.m.v. de rapportages ontstaat een nog beter inzicht in de wettelijke OAB-verantwoording. Daarnaast zal met de komst van het AZC Kamp Zeist gekeken worden of het wenselijk is om ook voor peuters VE op deze locatie op te zetten.
<ul style="list-style-type: none"> • In de regio Utrecht werken wij (RMC team) samen met de MBO's om schooluitval te voorkomen. Belangrijkste actie die leerplichtambtenaren MBO uitvoeren is het begeleiden van MBO-studenten die ongeoorloofd verzuimen. Voor de begeleiding van leerlingen in primair-, voorgezet en speciaal onderwijs zijn er lokale leerplichtambtenaren. Zij werken nauw samen met leerplichtambtenaren van de ZOU gemeenten (Zuidoost Utrecht). • Jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, kunnen begeleiding krijgen van een RMC-trajectbegeleider om een opleiding of (leerwerk)baan te vinden. In deze actie werken zij nauw samen met de Regionale Sociale Dienst. • Naast deze reguliere taken zijn er aanvullende afspraken in de regio Utrecht met het Ministerie van OC&W om schoolverzuim en schooluitval aan te pakken. Deze zijn vastgelegd in de SchoolwerktAgenda en te vinden op www.schoolwerkt.nl. Voor de periode 2023 en 2024 gaan we extra mensen inzetten voor begeleiding van jongeren die wat langer voortijdig schoolverlater zijn (project Terug naar School). We zetten lifecoaches in om kwetsbare jongeren extra begeleiding te bieden (project Klaar voor de Start). Daarnaast werken we samen met het onderwijs om de overstap van het VO naar het MBO voor leerlingen zo goed mogelijk te laten verlopen, waaronder oriëntatie op het MBO (project De Overstap). • Speerpunt voor de ZOU-gemeenten in 2023 is het optimaliseren van de samenwerking met de lokale teams. Dit is noodzakelijk omdat veel jongeren die ongeoorloofd verzuimen of het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie jeugdhulp nodig hebben om de oorzaak van het verzuim of de uitval aan te pakken. • We bieden groepstraining en begeleiding aan jongeren in Vollenhove zonder startkwalificatie met ondersteuning van buddy's (KIX project). 	<ul style="list-style-type: none"> • Met een startkwalificatie hebben jongeren meer kans op een betaalde baan en kunnen zij beter meedoen in de Zeister samenleving. • Meer werkzoekende jongeren vinden via de RMC een (leerwerk)baan of stage, waardoor zij alsnog hun startkwalificatie kunnen behalen. In de RMC-jaarverslagen leggen we dit vast. • Alle jongeren zonder startkwalificatie kunnen hulp krijgen om terug naar school (of werk) te gaan. Alle jongeren die de overstap maken van Praktijkonderwijs of Voortgezet Speciaal onderwijs naar de arbeidsmarkt en in een kwetsbare positie verkeren, kunnen hulp ontvangen om uitval te voorkomen. Alle jongeren die de overstap maken van het VO naar het MBO zijn in beeld en krijgen de hulp die nodig is om te voorkomen dat zij in het 1e MBO jaar uitvallen vanwege een verkeerde studiekeuze. • Minder MBO-studenten vallen uit ten gevolge van ongeoorloofd schoolverzuim, omdat zij sneller de hulp krijgen die nodig is. Kosten voor jeugdhulp nemen af, omdat meer jongeren ondersteuning krijgen vanuit het informele circuit in plaats van betaalde hulp. • Meer jongeren halen een startkwalificatie.
<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen voor vervoer van leerlingen dat voldoet aan de criteria in de Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer 2022. Dit kan bestaan uit een financiële vergoeding aan ouders en/of verzorgers. In bijzondere situaties regelen wij (groeps)taxivervoer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle leerlingen die voldoen aan de criteria uit de Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer 2022 zijn in staat om naar school te reizen ongeacht de afstand van school naar huis en hun (fysieke) beperking.
<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten en samenwerkingsverbanden Passend onderwijs uit vier Utrechtse regio's hebben in de eerste helft van 2022 een onderzoek gedaan naar de meerwaarde van bovenregionale samenwerking bij zorg in (voortgezet) speciaal onderwijs. Op 18 mei 2022 hebben bestuurders van gemeenten en samenwerkingsverbanden vastgesteld dat bovenregionale samenwerking van meerwaarde is en ingestemd met fase 2 van dit onderzoek. Daarin wordt een 	<ul style="list-style-type: none"> • Snellere en integrale inzet van ondersteuning voor kinderen en jongeren, afname instroom in de jeugdhulp en minder schooluitval. • Leerlingen en hun gezinnen krijgen zo snel en goed mogelijk ondersteuning en (jeugd)hulp die nodig is voor het volgen van onderwijs.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<p>concrete bovenregionale werkagenda opgesteld en worden concrete scenario's uitgewerkt voor de inzet van integraal budget. De resultaten hiervan worden eind november 2022 opgeleverd. In 2023 wordt op basis van deze resultaten en bestuurlijke besluitvorming verder ingezet op deze bovenregionale samenwerking.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij vier scholen in Zeist experimenteren we als onderwijs en gemeente met het financieren van ondersteuning voor de jeugd die in het 'grijze gebied' van passend onderwijs en jeugdhulp valt. In 2023 maken we nadere afspraken met deze scholen. Twee van deze scholen bieden (voortgezet) speciaal onderwijs. Het organiseren van ondersteuning en zorg bij deze scholen wordt onderdeel van het bovenregionale project Zorg in (voortgezet) speciaal onderwijs. • Elke school in Zeist heeft een vaste school CJG-er en leerplichtambtenaar. Ook in 2023 blijven we samen met het onderwijs de vorming van multidisciplinaire teams (van school, leerplicht, CJG en JGZ) en multidisciplinaire samenwerking in de scholen stimuleren. • Op regionaal niveau is in 2022 een projectleider ingezet die vervolg geeft aan de samenwerking tussen onderwijs en gemeenten (jeugdhulp) op regionaal niveau. Hiervoor is een plan met prioriteiten opgesteld en bestuurlijk vastgesteld. De gemeente geeft in 2023 lokaal samen met het onderwijs uitvoering aan dit plan op basis van bestuurlijke afspraken. Mogelijke prioriteiten zijn verder stimuleren van multidisciplinaire samenwerking in de scholen en gezamenlijk financieren van ondersteuning voor de jeugd die in het 'grijze gebied' van passend onderwijs en jeugdhulp valt. In Zeist hebben we hier de afgelopen jaren al op ingezet en daar gaan we mee verder. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Het college heeft recentelijk een plan van aanpak vastgesteld voor de besteding van de gemeentelijke NPO-middelen, dat samen met onderwijs en andere maatschappelijke partners is opgesteld. De doelen uit dit plan van aanpak voor de komende drie schooljaren zijn als volgt: <ul style="list-style-type: none"> ○ Versterken van sociaal-emotionele vaardigheden en vergroten van het mentaal welbevinden. ○ Stimuleren van een gezonde leefstijl en een gezond gewicht. ○ Voorkomen van zwaardere jeugdhulp en normalisering door het bieden van preventieve groepsgewijze en laagdrempelige ondersteuning op scholen en het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp rondom kinderen met een ondersteuningsbehoefte. • Een projectgroep NPO waaraan externe uitvoerende partijen als KunstenHuis Idea en Sportief Zeist deelnemen, gaat dit plan van aanpak verder concretiseren en uitwerken in een uitvoeringsprogramma, dat dit najaar door de stuurgroep NPO (bestaande uit onder meer de wethouder Onderwijs en bestuurders van de grootste schoolbesturen) wordt vastgesteld, waarna gestart wordt met de uitvoering van het programma. 	<ul style="list-style-type: none"> • De negatieve gevolgen van de coronapandemie op de jeugd zijn verminderd.
<ul style="list-style-type: none"> • We voeren de Taalaanpak Zeist 2020-2024 verder uit waarbij we inzetten op de volgende vier sporen: Taal en ontwikkeling, Taal en Werk, Taal en Geld en Taal en Gezondheid. Door deze integrale aanpak, gebaseerd op de levensloop en aansluitend op de intrinsieke motivatie kan taal een bijdrage leveren aan het waarmaken van doelstellingen op vele beleidsterreinen. 	<ul style="list-style-type: none"> • We bereiken meer laaggeletterde inwoners en bieden aan hen een passend en toegankelijk taalaanbod in samenwerking met een stevig netwerk van maatschappelijke partners. Hierdoor hoeft een taalachterstand geen belemmering meer te zijn voor inwoners om mee te kunnen doen.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<p>Samenkracht en burgerparticipatie</p> <ul style="list-style-type: none"> De afgelopen periode zijn diverse initiatieven opgestart om eenzaamheid tegen te gaan zoals een samenwerkingsverband tussen organisaties, Signaalpunt Zeist tegen eenzaamheid, project JoinUs (jongeren) en een 75+ huisbezoekproject. Ook is onderzoek uitgevoerd. Deze aanpak tegen eenzaamheid wordt voortgezet en geborgd. 	<ul style="list-style-type: none"> Mensen (oud én jong) die eenzaamheid ervaren, voelen zich gezien. Specifieke aandacht gaat uit naar mensen met een beperking en/of chronische gezondheidsproblemen. De aanpak is gebaseerd op het geluksgerichte werken dat uitgaat van de wensen en behoeften van inwoners.
<ul style="list-style-type: none"> Artikel 1 Midden Nederland biedt namens de gemeente Zeist hulp aan mensen die te maken krijgen met discriminatie. In samenwerking met inwoners en organisaties stellen wij de inclusie- en diversiteitsagenda op, waarin aanvullende acties worden opgenomen. Als organisatie dragen we eraan bij dat onze medewerkers zichzelf kunnen zijn, ongeacht hun achtergrond en seksuele geaardheid. Wij doen dit door uitvoering te geven aan het charter diversiteit. 	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners die te maken krijgen met discriminatie kunnen gebruik maken van professionele hulp om het probleem aan te pakken en wij inzicht krijgen om discriminatie te voorkomen en te bestrijden. Acceptatie en emancipatie van inwoners met een LHBTIQ+ achtergrond. Wij luisteren naar organisaties en inwoners om het vraagstuk diversiteit nader vorm te geven. Medewerkers van de gemeente Zeist kunnen zichzelf zijn waardoor zij in een prettige werkomgeving optimaal kunnen functioneren. We geven invulling aan het VN-verdrag om de positie van mensen met een beperking te verbeteren. Inwoners uit de doelgroep LHBTIQ+ kunnen gebruik maken van voorzieningen van het COC Midden Nederland om hun situatie te bespreken.
<ul style="list-style-type: none"> Steunpunt Mantelzorg ondersteunt iedereen in Zeist die, korte of langere tijd, intensief zorgt voor een naaste met een ziekte en/of beperking. Naast individueel advies biedt Steunpunt Mantelzorg activiteiten, zoals informatiebijeenkomsten en contactgroepen. De ondersteuning wordt gebaseerd op de behoeften van mantelzorgers in Zeist zoals die zijn onderzocht in 2022. Gemeenten in de regio Zuidoost Utrecht en de gemeenten Veenendaal en Ede werken aan het realiseren van een bovenregionaal logeershuis. In een logeershuis kunnen zorgvragers tijdelijk logeren, zodat de mantelzorger tot rust kan komen. 	<ul style="list-style-type: none"> Mantelzorgers krijgen passende ondersteuning.
<ul style="list-style-type: none"> Samen met betrokken inwoners en samenwerkingspartners zet MeanderOmnium zich in voor positieve veranderingen in de buurt, voor een goede start voor kinderen, talentontwikkeling voor jongeren, meedoen en zingeving voor volwassenen en ouderen. Voor extra ondersteuning en (praktische) hulp kunnen inwoners een beroep doen op het sociaal werk, sociaal raadslieden, rechtswinkel, Algemeen Maatschappelijk Werk (Sociaal Team) en wijkopbouw (wijkteam). Vrijwilligers van de Wegwijscafés helpen inwoners de weg vinden in het sociaal aanbod. 	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners, vrijwilligers en organisaties werken samen aan de versterking van de sociale basis, eigen kracht en het voorkomen van zorgvragen.
<ul style="list-style-type: none"> Vanuit de twaalf wijkvoorzieningen (wijkservicepunten, inloophuizen en dorps-/buurthuizen) worden activiteiten georganiseerd en bewonersinitiatieven gefaciliteerd voor inwoners. We stimuleren dat wijkbewoners hierin zelf een belangrijke rol vervullen (voor en door wijkbewoners). We besteden aandacht aan maatschappelijke thema's als eenzaamheid, kwetsbaarheid, integratie, inclusiviteit en gezondheid. 	<ul style="list-style-type: none"> Wijkbewoners hebben een centrale plek om elkaar te ontmoeten. Hulp is dichtbij de inwoners georganiseerd (onder meer door spreekuren). De hulpbehoefte van een wijkbewoner kan laagdrempelig en snel worden gesignaleerd en worden gekoppeld aan de juiste instantie.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> In de buurtaanpak Vollenhove Vooruit hebben bewoners, gemeente en organisaties hun krachten gebundeld om bewoners vooruit te helpen en de buurt een boost te geven. Dit vindt plaats door sociale en fysieke projecten en inzet van verbinders op het gebied van gezondheid en participatie en werk. We nemen deel aan de regiodeal Vitale Wijken (min. BZK), voor de periode tot maximaal eind 2025. Meerjarige samenwerking met een communicatiebureau en de belangrijkste partners op basis van een imago onderzoek en inzet van een (digitaal) buurtpunt. Hierbij betrekken we zoveel mogelijk bewoners (wijkambassadeurs). 	<ul style="list-style-type: none"> Realisatie van een breder netwerk, bestaande uit bewoners, gemeente en organisatie. Coördinatie en uitvoering d.m.v. een netwerkstructuur. Verbeteren van de bewonersbetrokkenheid en het imago. Versterken van het netwerk van bewoners. Ook opzetten van een netwerk van kwetsbare bewoners.
Inkomensregelingen	
<ul style="list-style-type: none"> Inwoners met een laag inkomen krijgen met minimaregelingen (tijdelijk) ondersteuning om uit de armoede te komen of om van een zeer laag inkomen naar een minimaal inkomen te gaan. Het aanvragen van minimaregelingen wordt beter gefaciliteerd binnen het Wegwijscafé. Alle vrijwilligers van het Wegwijscafé gaan een cursus volgen om hun kennis van minimaregelingen te vergroten. We vereenvoudigen de aanvraagprocedure om de drempel voor inwoners te verlagen. Er komt één digitaal loket voor het aanvragen van alle minimaregelingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Minimaregelingen zijn beter bekend en toegankelijk voor inwoners die dat (tijdelijk) nodig hebben. Mensen krijgen (meer) financiële ruimte, waardoor geldzorgen/-schulden en stress afnemen wat kan leiden tot positieve effecten op het welzijn en de gezondheid.
<ul style="list-style-type: none"> We bieden subsidies aan Stichting Leerkansen, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leren voor de toekomst. 	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen uit minimagezinnen kunnen meedoen op en buiten school. Zij krijgen de kans om hun zwemdiploma A te halen, een basis te leggen voor duurzaam sporten en mee te kunnen doen met culturele activiteiten.
<ul style="list-style-type: none"> Via de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug (RSD) verstrekken we uitkeringen en inkomensondersteuning aan inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien. De RSD ondersteunt inwoners zonder werk bij het vinden van een passende baan. 	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners die niet via werk of anderszins een inkomen genereren, ontvangen een uitkering vanuit de Participatiewet. Zoveel mogelijk inwoners kunnen via betaald werk in hun eigen levensonderhoud voorzien.
<ul style="list-style-type: none"> De RSD begeleidt alle nieuwkomers in Zeist op maat bij de inburgering. Dit gebeurt aan de hand van een brede intake en het maken van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie door de Regionale Sociale Dienst in samenwerking met Vluchtelingenwerk. Nieuwkomers krijgen taallessen op maat. Nieuwkomers worden gestimuleerd te participeren in de samenleving en gelijktijdig de Nederlandse taal te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk, betaald werk of door sociale activiteiten te ondernemen in de Zeister samenleving. 	<ul style="list-style-type: none"> Nieuwkomers hebben een grotere slagingskans in hun inburgeringstraject en integreren in de samenleving. Nieuwkomers leren op eigen tempo en niveau de Nederlandse taal.

<u>Wat gaan we doen?</u>	<u>Wat merkt de samenleving daarvan?</u>
WSW en beschut werk	
<ul style="list-style-type: none"> • Biga Groep B.V. en RSD ondersteunen inwoners met een arbeidsbeperking die onder de banenafpraak vallen en andere inwoners die daar baat bij hebben, met aangepast werk, ondersteuning op de werkplek en andere instrumenten. • Wanneer werk niet of nog niet mogelijk is vindt, in samenwerking met lokale partners, ondersteuning plaats bij het vinden van alternatieve participatiemogelijkheden zoals vrijwilligerswerk. • In Vollenhove heeft de RSD een verbinder ingezet om in de buurt individueel bewoners toe te leiden naar zowel participatie als werk. • Pilot in Vollenhove: coaches die op locatie de verbinding leggen tussen de bewoner, de hulpvraag en de hulpverlener. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners hebben zinvol en passend werk. • Inwoners hebben een passende plek om mee te doen in de samenleving. • Meer bewoners participeren en/of zijn toegeleid naar werk. • Belemmeringen kunnen beter en sneller worden opgemerkt en opgelost.
Arbeidsparticipatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Alle jongeren die zich melden bij de Regionale Sociale Dienst krijgen een intakegesprek en vier weken de tijd om een opleiding of werk te vinden. Zij krijgen binnen de vier weken begeleiding van een RMC-trajectbegeleider om een opleiding te vinden of van de jobhunter van de RSD voor het vinden een baan. Na de vier weken (zoektermijn) kunnen zij ook begeleiding krijgen van het jongerenteam voor de RSD. • Het team de Werkroute begeleidt jongeren die het Voortgezet Speciaal Onderwijs of Praktijkonderwijs verlaten en in staat zijn om door te stromen naar arbeid. Een deel van deze groep kan een beroep doen op extra begeleiding van de RMC lifecoach. • Wij gaan ook de wijk in om jongeren laagdrempelige hulp te bieden bij werk, opleiding en inkomen. RMC en RSD doen dit in de vorm van het wekelijkse Schoolwerkcafé in de Koppeling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren vinden een nieuwe opleiding, baan of zinvolle dagbesteding. Indien nodig krijgen zij een uitkering om te voorzien in hun dagelijkse levensonderhoud. • Jongeren uit het doelgroepenregister gaan zoveel als mogelijk aan het werk. • Uitval van kwetsbare jongeren op werk is minimaal. • De dienstverlening van de RSD en RMC is laagdrempelig voor jongeren tot 27 jaar.

Wat mag het kosten?

Exploitatie			(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product			2021	2022	2023	2024	2025	2026
			realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
4.2	Onderwijshuisvesting	L	4.778	4.165	4.898	5.136	5.253	4.821
		B	746	160	165	165	165	165
		S	-4.032	-4.005	-4.733	-4.971	-5.088	-4.656
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	L	2.995	1.861	1.802	1.802	1.796	1.796
		B	1.668	393	384	384	384	384
		S	-1.327	-1.468	-1.418	-1.418	-1.412	-1.412
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	5.769	5.354	6.225	6.406	6.398	6.398
		B	113	28	582	637	637	637
		S	-5.656	-5.326	-5.643	-5.769	-5.761	-5.761
6.3	Inkomensregelingen	L	32.757	28.027	29.931	30.358	30.924	31.405
		B	27.694	19.917	20.397	21.066	21.684	22.150
		S	-5.063	-8.110	-9.534	-9.292	-9.240	-9.255
6.4	WSW en beschut werk	L	5.296	5.142	5.473	5.401	5.126	4.905
		B	0	0	0	0	0	0
		S	-5.296	-5.142	-5.473	-5.401	-5.126	-4.905
6.5	Arbeidsparticipatie	L	2.712	3.251	2.902	2.946	2.997	2.997
		B	258	227	10	10	10	10
		S	-2.454	-3.024	-2.892	-2.936	-2.987	-2.987
Programma Volwaardig meedoen aan de samenleving		L	54.307	47.800	51.231	52.049	52.494	52.322
		B	30.479	20.725	21.538	22.262	22.880	23.346
		S	-23.828	-27.075	-29.693	-29.787	-29.614	-28.976

Toelichting op afwijkingen

Aan het begin van de zomer is nieuwe regelgeving van het rijk bekend geworden. Op basis hiervan vindt een verplichte herverdeling plaats van de bestaande kosten: ze moeten worden opgenomen onder andere producten. Ook krijgen bepaalde producten een andere naam. Daarom laten de producten 6.2 (Toegang en eerstelijnsvoorzieningen, voorheen Wijkteams), 6.3 (Inkomensregelingen), 6.71 (Maatwerkdienstverlening 18+), 6.72 (Maatwerkdienstverlening 18-), 6.81 (Geëscaleerde zorg 18+) en 6.82 (Geëscaleerde zorg 18-) tussen 2022 en 2023 een grote verschuiving in budgetten zien. Het gaat hier om een budgettair neutrale verplaatsing van budgetten: we blijven dezelfde budgetten voor dezelfde taken houden, maar ze vallen onder een ander product op basis van een definitiewijziging door het rijk met ingang van 2023.

De lasten van het product Onderwijshuisvesting kennen per jaar een wisselend verloop. Dit komt omdat de kapitaallasten (rente en afschrijving van investeringen) en de uitgaven voor onderhoud een jaarlijks wisselend niveau hebben. Deze (wisselende) lasten worden afgerekend met de reserve onderwijshuisvesting. De extra baat in 2021 betreft de specifieke uitkering van het rijk voor de ventilatie van schoolgebouwen.

De baten van het product Onderwijsbeleid en leerlingenzaken betreft voor het grootste deel een subsidie vanuit het Ministerie inzake Onderwijs Achterstanden Beleid. Deze baat wordt jaarlijks door het ministerie bepaald en uitgekeerd. We begroten deze baat en dus ook de lasten pas wanneer de uitkering van het ministerie bekend is. Daarom staat (voorlopig) in 2022 en verder een lager bedrag voor baten en lasten in de begroting.

Bij het product Samenkracht en burgerparticipatie is vanaf 2023 een baat zichtbaar: de rijksbijdrage voor de wet inburgering voorziening, hier staan ook kosten tegenover.

Bij het product Inkomensregelingen waren er in 2021 hogere lasten als gevolg van de uitvoering van de TOZO-regeling tijdens de corona-periode. Hier stond een extra baat vanuit het rijk tegenover.

Op de reguliere inkomensregelingen waren de lasten in 2021 lager dan begroot, waardoor er een storting plaats kon vinden in de reserve BUIG. Daarnaast heeft in 2021 een correctie op het debiteurensaldo sociale zaken plaatsgevonden op basis van de werkwijze van de RDWI. Deze extra baat is onzeker qua invorderbaarheid, het voordeel is daarom toegevoegd aan een gelabeld deel van het weerstandsvermogen.

Voor de komende jaren is een licht stijgende trend opgenomen in de begroting bij de uitgaven en rijksbijdrage voor het WWB-inkomensdeel.

Bij het product WSW en beschut werk (voorheen Begeleide participatie) waren in 2021 de kosten iets hoger vanwege de geclaimde inkomstenderving van de SW bedrijven als gevolg van Corona. Hier stond een compensatie van het rijk tegenover via het Gemeentefonds.

Het meerjarig ritme van de uitgaven wordt steeds bijgesteld en volgt de integratie-uitkering WSW binnen het gemeentefonds.

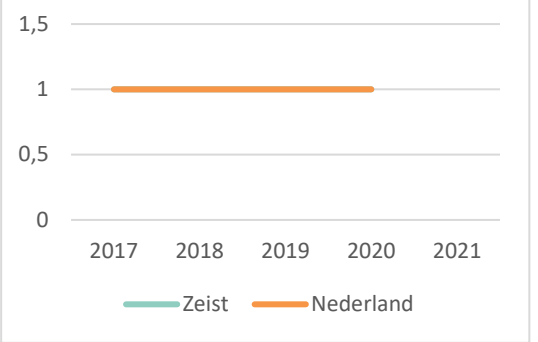
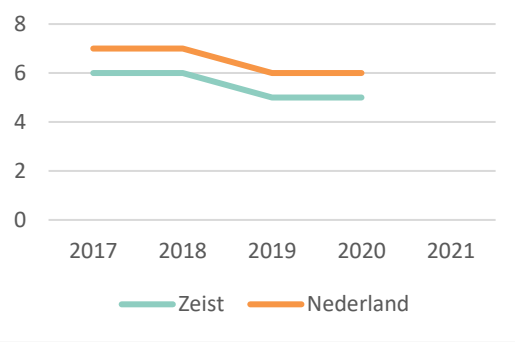
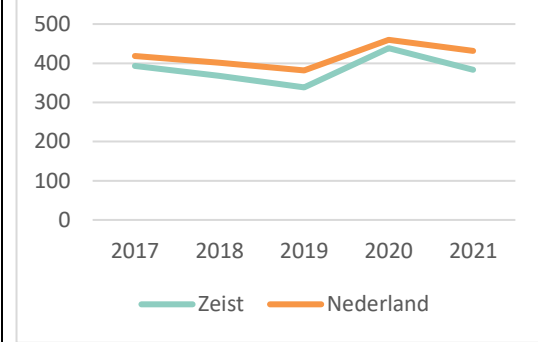
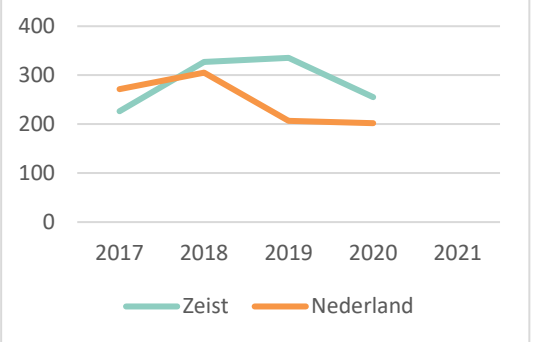
De naamswijziging is het gevolg van de gewijzigde productindeling die het rijk deze zomer heeft doorgevoerd met ingang van 2023.

Het product Arbeidsparticipatie kent in 2021 lagere lasten omdat diverse activiteiten als gevolg van corona niet op de geplande wijze konden worden uitgevoerd.

De invoering van de wet inburgering is tot twee maal toe uitgesteld, daardoor zijn voorbereidingskosten in 2021 niet uitgegeven en toegevoegd aan de budgetten 2022. In 2022 is ook de rijksbijdrage en de daarbij behorende kosten voor de voorzieningen opgevoerd.

Beleidsindicatoren

Vroegtijdige schoolverlaters (vsv'ers) %	Absoluut verzuim Per 1.000 leerlingen	Relatief verzuim Per 1.000 leerlingen																																																						
Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijsverlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het percentage is het aantal vsv'ers gedeeld door het aantal onderwijsdeelnemers van dat zelfde jaar.	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar. De jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding 2021 staat voor schooljaar '2020/2021'.	Het relatieve aantal leer- en kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school.																																																						
<table border="1"> <caption>Vroegtijdige schoolverlaters (vsv'ers) %</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>1,6</td> <td>1,9</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>1,8</td> <td>1,9</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>2,1</td> <td>2,1</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>1,8</td> <td>1,8</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>1,4</td> <td>1,9</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	1,6	1,9	2018	1,8	1,9	2019	2,1	2,1	2020	1,8	1,8	2021	1,4	1,9	<table border="1"> <caption>Absoluut verzuim Per 1.000 leerlingen</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>2,0</td> <td>1,8</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>1,8</td> <td>1,9</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>3,8</td> <td>2,4</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>3,2</td> <td>2,7</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>3,0</td> <td>2,5</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	2,0	1,8	2018	1,8	1,9	2019	3,8	2,4	2020	3,2	2,7	2021	3,0	2,5	<table border="1"> <caption>Relatief verzuim Per 1.000 leerlingen</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>42</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>33</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>35</td> <td>26</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>21</td> <td>18</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>25</td> <td>19</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	42	28	2018	33	22	2019	35	26	2020	21	18	2021	25	19
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	1,6	1,9																																																						
2018	1,8	1,9																																																						
2019	2,1	2,1																																																						
2020	1,8	1,8																																																						
2021	1,4	1,9																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	2,0	1,8																																																						
2018	1,8	1,9																																																						
2019	3,8	2,4																																																						
2020	3,2	2,7																																																						
2021	3,0	2,5																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	42	28																																																						
2018	33	22																																																						
2019	35	26																																																						
2020	21	18																																																						
2021	25	19																																																						
<u>Duiding:</u> In Zeist volgen we de afgelopen jaren (ongeveer) dezelfde trend als het landelijk gemiddelde.	<u>Duiding:</u> Na een piek in 2019 volgen we inmiddels weer ongeveer de landelijke trend.	<u>Duiding:</u> Hierin scoren wij structureel iets hoger dan het landelijk gemiddelde, maar volgen wel de landelijke trend.																																																						
Banen Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	Netto arbeidsparticipatie % van de werkzame beroepsbevolking ten opzicht van de beroepsbevolking	Werkloze jongeren % 16 t/m 22 jarigen																																																						
Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf en de tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de polis administratie.																																																						
<table border="1"> <caption>Banen Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>900</td> <td>780</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>910</td> <td>790</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>920</td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>900</td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>880</td> <td>800</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	900	780	2018	910	790	2019	920	800	2020	900	800	2021	880	800	<table border="1"> <caption>Netto arbeidsparticipatie %</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>65</td> <td>66</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>65</td> <td>67</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>67</td> <td>68</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>68</td> <td>69</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>67</td> <td>68</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	65	66	2018	65	67	2019	67	68	2020	68	69	2021	67	68	<table border="1"> <caption>Werkloze jongeren % 16 t/m 22 jarigen</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	2	2	2018	2	2	2019	1	2	2020	2	2	2021	2	2
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	900	780																																																						
2018	910	790																																																						
2019	920	800																																																						
2020	900	800																																																						
2021	880	800																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	65	66																																																						
2018	65	67																																																						
2019	67	68																																																						
2020	68	69																																																						
2021	67	68																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	2	2																																																						
2018	2	2																																																						
2019	1	2																																																						
2020	2	2																																																						
2021	2	2																																																						
<u>Duiding:</u> Door ons gunstige vestigingsklimaat scoren wij gemiddeld steeds boven het landelijk gemiddelde	<u>Duiding:</u> De trend in Zeist volgt het landelijk gemiddelde	<u>Duiding:</u> Met uitzondering van 2019 scoren zowel Zeist als het landelijk gemiddelde hier constant 2%																																																						

Jongeren met delict voor de rechter <i>% 12 t/m 21 jarigen</i>	Kinderen in een uitkeringsgezin <i>% kinderen tot 18 jaar</i>	Personen met een bijstandsuitkering <i>Aantal per 10.000 inwoners</i>																																																						
Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering rond moet komen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt.	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand en de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.																																																						
 <table border="1"> <caption>Jongeren met delict voor de rechter</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>1,0</td> <td>1,0</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>1,0</td> <td>1,0</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>1,0</td> <td>1,0</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>1,0</td> <td>1,0</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>1,0</td> <td>1,0</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	1,0	1,0	2018	1,0	1,0	2019	1,0	1,0	2020	1,0	1,0	2021	1,0	1,0	 <table border="1"> <caption>Kinderen in een uitkeringsgezin</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>6,0</td> <td>7,0</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>6,0</td> <td>7,0</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>5,0</td> <td>6,0</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>5,0</td> <td>6,0</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>5,0</td> <td>6,0</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	6,0	7,0	2018	6,0	7,0	2019	5,0	6,0	2020	5,0	6,0	2021	5,0	6,0	 <table border="1"> <caption>Personen met een bijstandsuitkering</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>400</td> <td>450</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>350</td> <td>400</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>450</td> <td>450</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>400</td> <td>400</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>450</td> <td>450</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	400	450	2018	350	400	2019	450	450	2020	400	400	2021	450	450
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	1,0	1,0																																																						
2018	1,0	1,0																																																						
2019	1,0	1,0																																																						
2020	1,0	1,0																																																						
2021	1,0	1,0																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	6,0	7,0																																																						
2018	6,0	7,0																																																						
2019	5,0	6,0																																																						
2020	5,0	6,0																																																						
2021	5,0	6,0																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	400	450																																																						
2018	350	400																																																						
2019	450	450																																																						
2020	400	400																																																						
2021	450	450																																																						
<u>Duiding:</u> Zowel voor Zeist als Nederland ligt deze indicator de afgelopen jaren stabiel op 1%	<u>Duiding:</u> Zeist volgt hierin de landelijke trend en scoort constat net iets lager op deze indicator.	<u>Duiding:</u> Zeist volgt hierin de landelijke trend en scoort constat net iets lager op deze indicator.																																																						
Lopende re-integratievoorzieningen <i>Aantal per 10.000 inwoners (15 – 64 jaar)</i> Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners (15-64 jaar)																																																								
 <table border="1"> <caption>Lopende re-integratievoorzieningen</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>220</td> <td>280</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>320</td> <td>200</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>320</td> <td>200</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>250</td> <td>200</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>250</td> <td>200</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	220	280	2018	320	200	2019	320	200	2020	250	200	2021	250	200																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	220	280																																																						
2018	320	200																																																						
2019	320	200																																																						
2020	250	200																																																						
2021	250	200																																																						
<u>Duiding:</u> Zeist scoort de laatste jaren structureel hoger op deze indicator. De cijfers van 2021 ontbraken nog.																																																								

Programma 3 Doorpakken voor natuur en klimaat

De gevolgen van klimaatverandering en het effect daarvan op mens en natuur worden steeds meer zichtbaar. De aarde warmt steeds verder op, biodiversiteit verdwijnt en de aarde wordt uitgeput door het onttrekken van grondstoffen. Meer dan ooit moeten we ons gedrag veranderen om deze ontwikkelingen te remmen en om te keren. Onze doelstelling is dat de hele gemeente Zeist in 2050 volledig energieneutraal is en dat de gemeentelijke organisatie in 2030 energieneutraal is. We willen ontkoppelen van het aardgas, de ecologische diversiteit in Zeist vergroten en met het vGRP (Verbeterd Gemeentelijke Riool Plan) Zeist klimaatbestendig maken.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	Boswerf, ODRU, AVU, RMN
Totaal lasten:	€ 22.030.000 (11,6 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 17.322.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	
<ul style="list-style-type: none"> We voeren het algemeen onderhoud aan oppervlaktewater uit (bijv. baggeren). We voeren het structureel gesprek met elkaar om Kinderboerderij De Brink steeds verder te transformeren tot stadsboerderij. We zetten in op quick wins zoals het plaatsen van een foodtruck, kleine theatervoorstellingen en picknickmiddagen op het terrein. 	<ul style="list-style-type: none"> Schoon (oppervlakte)water. Kinderboerderij De Brink is een plek waar heel Zeist kan vertoeven, waar zorgcliënten meewerken op de boerderij, waar vanuit de moestuinen lokaal wordt verkocht, waar culturele activiteiten voor jong en oud zijn. Kinderboerderij De Brink versterkt haar zichtbaarheid met een goede marketingstrategie en zoekt naar financiële middelen om de transformatie te realiseren.
<ul style="list-style-type: none"> Door de vastgestelde beeldkwaliteit op peil te houden, behouden we de kwaliteit van onze bomen en openbaar groen en daarmee een gezonde en veilige leefomgeving. We geven uitvoering aan het plan 'Samen voor meer biodiversiteit voor Zeist', zoals omvormen van gazon naar lang gras en het vergroenen van 'zinloze verharding'. Bij beplantingskeuzes houden we zoveel mogelijk rekening met de waarde voor vogels, insecten en kleine zoogdieren. Alle plantensoorten zijn belangrijk voor de biodiversiteit. Daarom bestrijden we alleen wat direct de gezondheid schaadt (zoals de Eikenprocessierups en de Reuzenberenklauw) of wat andere soorten verdringt (Japanse duizendknoop). 	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente Zeist heeft een gevarieerd, gezond, duurzaam en veilig bomen-/groenbestand.
Riolering	
<ul style="list-style-type: none"> We monitoren de staat van de riolering d.m.v. rioolinspecties, overstort meetnet, grondwater meetnet, regenwater meetnet, gemaalinspecties (NEN3140, BRL) en inspectie van persleidingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Goede riolering: bescherming volksgezondheid, handhaven kwaliteit openbare ruimte & bescherming milieu.
<ul style="list-style-type: none"> We reinigen de riolering door middel van het reinigen van knelpunten, ontstoppen van huisaansluitingen, vergoeding rioolverstopping en reinigen van de kolken. 	<ul style="list-style-type: none"> Goede riolering: bescherming volksgezondheid, handhaven kwaliteit openbare ruimte & bescherming milieu.
<ul style="list-style-type: none"> We transporteren een deel van het rioolwater uit Den Dolder, via het stelsel van De Bilt, naar Groenekan. 	<ul style="list-style-type: none"> Goede riolering: bescherming volksgezondheid, handhaven kwaliteit openbare ruimte & bescherming milieu.
<ul style="list-style-type: none"> We zorgen voor riolering van goede kwaliteit door reparatie en renovatie wanneer nodig (algemeen onderhoud), gegevensbeheer, onderhoudsplannen infiltratievoorzieningen en kolken en convenant rioolverstoppingen loodgieters. 	<ul style="list-style-type: none"> Goede riolering: bescherming volksgezondheid, handhaven kwaliteit openbare ruimte & bescherming milieu.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> We creëren een klimaatadaptieve en waterrobuuste leefomgeving door het stimuleren van inwoners om af te koppelen, groene daken, ontsteden, door de openbare ruimte klimaatadaptief en waterrobuust inrichten: afkoppelen, ontsteden, door de samenwerking met Netwerk Water & Klimaat en het onderzoeken van reductie energieverbruik gemalen & werking infiltratievoorzieningen. 	<ul style="list-style-type: none"> Woningen afgekoppeld, groene daken aangelegd, tuinen ontsteend en vergroend. Geen regenwateroverlast. Geen hittestress. Geen droogtestress.
Afval	
<ul style="list-style-type: none"> We gaan voorrijdtarief voor grof huisvuil invoeren. 	<ul style="list-style-type: none"> Grofvuil wordt door RMN uitsluitend na afspraak en betaling opgehaald. Voor diverse hoogbouwcomplexen zijn binnen de vastgestelde uitgangspunten specifieke maatwerkoplossingen gerealiseerd.
<ul style="list-style-type: none"> In regionaal verband (RMN) onderzoeken we mogelijkheden van toegangscontrole op Recyclingstations. 	<ul style="list-style-type: none"> Advies over mogelijkheden van toegangscontrole, op basis waarvan een bestuurlijk besluit kan worden genomen.
<ul style="list-style-type: none"> We plaatsen PMD-containers voor hoogbouw. 	<ul style="list-style-type: none"> Bewoners van hoogbouw kunnen ook eenvoudig hun PMD apart aanbieden.
<ul style="list-style-type: none"> Met Woongoed (O-team), Biga Groep (en RMN) bundelen we de krachten, inzet en middelen. Mogelijk werken we toe naar een buurtbedrijf. 	<ul style="list-style-type: none"> Inzetten van een nieuwe veegploeg voor en uit de buurt, gekoppeld aan het verbeteren van de vuilproblematiek. Uitbreiden met meer acties in de woonomgeving.
Milieu en Klimaat	
<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren samen met partners (U16, provincie, Stichting Energie Zeist) inwoners en ondernemers om kleine en grote energiebesparende maatregelen te nemen, zodat het energieverbruik van de gemeente daalt. We subsidiëren Stichting Energie Zeist voor het ondersteunen van inwoners en bedrijven bij het verduurzamen van hun panden. 	<ul style="list-style-type: none"> De energievraag in de gemeente laat een dalende trend zien (algemeen resultaat voor doelstelling 1). Steeds meer inwoners en ondernemers weten de weg naar Mijn Groene Huis of Mijn Groene Bedrijf (de labels van Stichting Energie Zeist) te vinden.
<ul style="list-style-type: none"> De bedrijvenparken die deelnemen aan de collectieve verduurzamingsaanpak realiseren de geïdentificeerde verduurzamingskansen. De aanpak richt zich op het ondersteunen van een collectieve aanpak en de vertaling daarvan in de omschakeling naar LED, isoleren, zon op dak en benutten van koppelkansen. 	<ul style="list-style-type: none"> De organisatiegraad op bedrijvenparken in Zeist is verder toegenomen. 50% van de deelnemende bedrijven heeft daadwerkelijk duurzaamheidsmaatregelen gerealiseerd.
<ul style="list-style-type: none"> Samen met monumenteigenaren, de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en andere stakeholders actualiseren we het beleid voor verduurzamen van monumenten, 	<ul style="list-style-type: none"> Monumenteigenaren krijgen heldere informatie over de mogelijkheden voor verduurzamen. Regels zijn waar mogelijk vereenvoudigd.
<ul style="list-style-type: none"> Als gemeente geven we zelf het goede voorbeeld. We volgen onze duurzame meerjaren onderhoudsplanning, gaan verder met verduurzaming en het aardgasvrij maken van onze gebouwen en doen ervaring op met nieuwe technieken. We versterken het gemeentelijk energiemanagement. 	<ul style="list-style-type: none"> Het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen loopt op schema volgens de Duurzame Meerjaren Onderhoudsplanning. Efficiënte en effectieve voortzetting van de verduurzaming van het kernvastgoed met als eindresultaat een verdere vermindering van de CO2 uitstoot van ons energieverbruik en een aardgasvrije kernvastgoed portefeuille in 2030.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> • In samenspel met inwoners en stakeholders worden de eerste buurtuitvoeringsplannen voorbereid. • Besluitvorming n.a.v. het resultaat van het onderzoek naar (regionale) ontzorgingsconcepten voor versnelling in de energietransitie. • De aanpak in Vollenhove wordt voortgezet: het plan van aanpak voor een collectieve warmteoplossing wordt geactualiseerd. • Samen met regiopartners en de samenleving onderzoeken we de mogelijkheden voor duurzame opwek in Zeist. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners hebben helderheid over hoe en in welk tempo we toewerken naar afscheid van aardgas en welke ondersteuning zij kunnen krijgen bij verdere verduurzaming. • Na afronding van de renovatie door Woongoed is kookgas uit de L-flat in Vollenhove. • RES 2.0 is vastgesteld.
<ul style="list-style-type: none"> • We gaan aan de slag met de acties uit de uitvoeringsagenda van de Brede Milieuvisie. • We stimuleren het netwerk van Samen Duurzaam Zeist om op alle doelen van de Brede Milieuvisie actief te zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn afspraken met Samen Duurzaam Zeist over hoe we samenwerken aan de doelen van de Brede Milieuvisie. • De duurzaamheidsdoelen van de gemeente zijn breed bekend en de bereidheid om hier aan bij te dragen neemt toe (meting door burgerpeiling en enquête).
<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen voor zorgvuldige uitvoering van milieutaken zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bedrijfscontroles, toezicht en handhaving ○ Uitvoering wettelijke bodemtaken ○ Milieuadvisering bij ruimtelijke ontwikkelingen ○ Milieuklachten afhandelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijven houden zich aan de milieueisen. • Bestaande bodemvervuilingen worden beheerd en gesaneerd en nieuwe vervuilingen worden voorkomen.
Begraafplaatsen en crematoria	
<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkelen Zeister Bosrust. 	<ul style="list-style-type: none"> • De dienstverlening vanuit Zeister Bosrust voorziet in de behoeftes die er vanuit de samenleving zijn en ontstaan op het gebied van begraven, cremieren en gedenken, zowel inspelend op huidige trends als de erkenning van het duurzame en historische karakter van de locatie.

Wat mag het kosten?

Exploitatie			(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product			2021	2022	2023	2024	2025	2026
			realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	L	4.951	5.616	5.242	5.035	5.043	5.025
		B	166	340	144	116	116	56
		S	-4.785	-5.276	-5.098	-4.919	-4.927	-4.969
7.2	Riolering	L	3.664	4.259	3.862	3.858	3.860	3.857
		B	5.687	5.950	5.586	5.586	5.586	5.586
		S	2.023	1.691	1.724	1.728	1.726	1.729
7.3	Afval	L	8.432	7.169	7.914	7.841	7.782	7.717
		B	9.902	9.475	10.059	9.934	9.928	9.862
		S	1.470	2.306	2.145	2.093	2.146	2.145
7.4	Milieu en klimaat (Milieubeheer)	L	4.342	4.494	3.698	3.698	3.691	3.691
		B	405	381	3	3	3	3
		S	-3.937	-4.113	-3.695	-3.695	-3.688	-3.688
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	L	1.066	1.248	1.314	1.278	1.275	1.386
		B	2.065	1.221	1.530	1.493	1.495	1.606
		S	999	-27	216	215	220	220
Programma Doorpakken voor natuur en klimaat	L	22.455	22.786	22.030	21.710	21.651	21.676	
	B	18.225	17.367	17.322	17.132	17.128	17.113	
	S	-4.230	-5.419	-4.708	-4.578	-4.523	-4.563	

Toelichting op afwijkingen

In 2022 en gedeeltelijk ook in 2023 zijn de lasten van het product Openbaar groen en (openlucht) recreatie incidenteel hoger vanwege de aanpak van het Pestersbosje en van de buitenruimte in Vollenhove. Hier staan voor een deel subsidies en bijdragen van derden tegenover. In 2021 waren de kosten lager dan gebudgetteerd, omdat er momenteel weinig vervangingsinvesteringen zijn in de bestaande waterlopen en buitenspeelruimtes. Dit voordeel is in de reserve gestort om toekomstige vervangingen uit te dekken.

Het product Riolering kende een stijgende lijn van lasten en baten. Het recent vastgestelde gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) leverde een geactualiseerde prognose van de kosten en de vervangingsinvesteringen. Op basis hiervan is de stijgende trend naar beneden bijgesteld en zullen de tarieven in 2023 dalen.

Het product Afval kent stijgende kosten als gevolg van ontwikkelingen in de afvalverwerking en de toenemende heffingen die op (rest)afval worden geheven. Via het tarief worden deze lasten doorberekend in de baten. In 2021 bleek de stijging van de baten meer dan de stijging van de kosten, dit voordeel is toegevoegd aan de egalisatievoorziening. De begroting 2023 en verder is op de meest actuele gegevens gebaseerd.

Bij de producten Riolering en Afval is sprake van een (op wettelijke grondslagen) gesloten systeem. Wanneer op basis van realisatie blijkt dat de baten hoger zijn dan de lasten, dan wordt het overschot gestort in een egalisatievoorziening, weer ingezet voor de taak of via de tarieven terug gegeven aan de burger.

Binnen het product Milieu en klimaat vormen de budgetten van het programma Duurzaamheid een belangrijk onderdeel, naast de reguliere milieutaken, die voor een groot deel zijn belegd bij de ODRU. De budgetten voor het programma Duurzaamheid zijn in 2021 en 2022 hoger en lopen daarna iets terug. Dit heeft te maken met het landelijk tempo van bepaalde processtappen. Hier staan voor een deel ook rijksbijdragen of subsidies tegenover.

De lasten van het product Begraafplaatsen en crematoria waren in 2021 lager, omdat er nog geen rente- en afschrijvingskosten voor het nieuwe crematorium waren, die starten vanaf 2022. Tegelijk zorgde de tijdelijke sluiting van Den en Rust in Bilthoven vanaf juli 2021 voor meer crematies dan verwacht. Het voordelig saldo is toegevoegd aan de reserve Begraafplaats. De kosten van de begraafplaats kennen een wisselend karakter, bijvoorbeeld als gevolg van periodieke onderhoudskosten. De opbrengsten volgen dit ritme. De reserve begraafplaats vangt de verschillen tussen de begroting en de realisatie op.

Beleidsindicatoren

Omvang huishoudelijk restafval <i>KG per inwoner</i>	Hernieuwbare elektriciteit %																																				
Niet gescheiden ingezameld huisafval	Het percentage berekende hernieuwbare elektriciteit																																				
<table border="1"> <caption>Omvang huishoudelijk restafval (KG per inwoner)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>~195</td> <td>~175</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>~190</td> <td>~170</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>~185</td> <td>~165</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>~190</td> <td>~170</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>~195</td> <td>~175</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	~195	~175	2018	~190	~170	2019	~185	~165	2020	~190	~170	2021	~195	~175	<table border="1"> <caption>Hernieuwbare elektriciteit (%)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>~2</td> <td>~16</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>~3</td> <td>~17</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>~4</td> <td>~20</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>~6</td> <td>~26</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>~7</td> <td>~28</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	~2	~16	2018	~3	~17	2019	~4	~20	2020	~6	~26	2021	~7	~28
Jaar	Zeist	Nederland																																			
2017	~195	~175																																			
2018	~190	~170																																			
2019	~185	~165																																			
2020	~190	~170																																			
2021	~195	~175																																			
Jaar	Zeist	Nederland																																			
2017	~2	~16																																			
2018	~3	~17																																			
2019	~4	~20																																			
2020	~6	~26																																			
2021	~7	~28																																			
Duiding: Als Zeist scoren wij structureel wat slechter op deze indicator. Door het ontbreken van de meest recente cijfers is het nog niet inzichtelijk hoe de trend zich voortzet	Duiding: Ondanks het feit dat wij hierop nog achterliggen op het landelijk gemiddelde is de trend de laatste jaren stijgend voor Zeist.																																				

Programma 4 Wonen op maat

We willen een gemeente zijn die woonkansen biedt voor ieders portemonnee en voor iedere levensfase (ouderen, starters, jonge gezinnen, mensen met een urgentie). Het grote landelijke tekort aan woonruimte zien we ook in Zeist terug. We hebben de ambitie om de bouw van 4.000 (aardgasloze) woningen mogelijk te maken. We geven prioriteit aan woningen in het middeldure segment om doorstroming te bevorderen, zodat de sociale woningen beschikbaar komen voor de juiste doelgroepen. De gemeente gaat hier actief regie op voeren met oog voor de demografische samenstelling. De woonvisie is hiervoor onze routekaart.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	ODRU / VRU / WOM Kerckebosch / Fonds Hart van de Heuvelrug
Totaal lasten:	€ 4.886.000 (2,6 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 4.267.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Ruimtelijke ordening	
<ul style="list-style-type: none"> We zorgen voor een goede implementatie van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouw, indien de wetten op 1 januari 2023 in werking treden. Mochten de wetten worden uitgesteld, dan bereiden we ons daar goed op voor. In 2023 wordt de eerste Zeister Omgevingsvisie vastgesteld. We faciliteren ruimtelijke initiatieven door het verlenen van vergunningen en het opstellen van ruimtelijke plannen. We continueren diverse ruimtelijke projecten. Een voorbeeld is Eikenstein waar in 2023 met de bouw van ca. 200 woningen wordt gestart. 	<ul style="list-style-type: none"> Gecontinueerde dienstverlening van gelijk of hoger niveau. De Omgevingsvisie geeft richting aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Zeist. Ruimtelijke initiatieven worden afgewogen en binnen de kaders van de wet en Het Goede Leven in Zeist mogelijk gemaakt. De projecten maken de toevoeging van vele woningen in Zeist mogelijk en spelen in op onder meer zorgbehoeften, erfgoedwaarden en huisvesting van doelgroepen.
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	
<ul style="list-style-type: none"> We hebben binnen Zeist drie grondexploitaties: Geiserlaan, oude gemeentewerf, Huis ter Heide West (zie paragraaf 7: grondbeleid). 	<ul style="list-style-type: none"> Deze zetten we in om woningen te realiseren op gemeentelijke gronden.
Wonen en Bouwen	
<ul style="list-style-type: none"> Nieuwbouwplannen toetsen aan de woonvisie. Verdere invulling van de gereedschapskist voor betaalbare woningbouw. Nieuwe regionale huisvestingsverordening vaststellen. Gezamenlijke aanpak met provincie n.a.v. nationale woon- en bouwagenda. Samenwerking met corporaties en huurdersorganisaties om betaalbare en duurzame woningvoorraad in Zeist te realiseren. 	<ul style="list-style-type: none"> Gedifferentieerd woningaanbod conform de woonvisie. Doelgroepenverordening vaststellen en toepassen. Eerlijke en transparante verdeling van de schaarse woonruimte in de regio Utrecht en in Zeist. Actuele planregistratie wonen/uitvoering woondeal. Prestatieafspraken 2023 met daarin aandacht voor de thema's beschikbaarheid, betaalbaarheid, bijzondere doelgroepen, duurzaamheid, leefbaarheid en wonen, zorg en welzijn.
<ul style="list-style-type: none"> Zoeken naar creatieve oplossingen voor statushouders, uitstroom MO/BW. We geven invulling aan de afspraken in de ambitieverklaring Uitstroom Maatschappelijk Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) regio Zuid-Oost Utrecht. We maken afspraken met woningcorporaties over o.a. nieuwe woonvormen. 	<ul style="list-style-type: none"> Taakstelling statushouders realiseren. We zorgen ervoor dat cliënten uit MO/BW tijdig kunnen uitstromen. Meer passende woonruimte voor bijzondere doelgroepen, waarbij wonen en zorg en ondersteuning goed op elkaar zijn afgestemd.
<ul style="list-style-type: none"> We geven vervolg aan de woonzorganalyse, die eind 2022 is uitgevoerd. Evaluatie experimentgerichte woningtoewijzing Vollenhove met een belangrijk selectie criterium: zekere maatschappelijke betrokkenheid. We stimuleren doorstroming in de buurt of wijk door in te zetten op toegankelijke nieuwbouw en afspraken over toewijzing in geval van sociale huurwoningen. 	<ul style="list-style-type: none"> Plan van aanpak opgaven wonen, zorg en welzijn. Meer evenwichtige samenstelling van de bewoners in de L-Flat. Inzet van nieuwe vrijwilligers en meer maatschappelijke betrokkenheid. In 2023 vindt een evaluatie plaats, met als inzet deze proef te verlengen en eventueel uit te breiden naar andere complexen. Ouderen benutten de kans om door te stromen naar een passende woning. De woning die zij achterlaten biedt kansen voor (jonge) gezinnen.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren van een participatie- en communicatieproces voor zowel de gebiedsvisie als het deelgebied (als onderdeel van Vollenhove Vooruit). 	<ul style="list-style-type: none"> Een vastgestelde en breed gedragen gebiedsvisie waarbij onder meer het park meer verbonden is met de omgeving (raadsbesluit in 2023). Uitgewerkt plan voor het deelgebied (brede maatschappelijk/cultuurcluster en Vollenhovepark) – raadsbesluit 2023. Stappen gezet om de fysieke kansen uit het Ambitiedocument Vollenhove Vooruit te gaan realiseren.

Wat mag het kosten?

Exploitatie			(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product			2021	2022	2023	2024	2025	2026
			realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
8.1	Ruimtelijke ordening	L	1.004	1.369	1.228	1.228	1.218	1.218
		B	45	173	180	180	180	180
		S	-959	-1.196	-1.048	-1.048	-1.038	-1.038
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	L	495	497	515	515	508	508
		B	0	0	0	0	0	0
		S	-495	-497	-515	-515	-508	-508
8.3	Wonen en bouwen	L	5.490	4.641	3.143	3.118	3.027	2.975
		B	7.379	3.786	4.087	4.076	4.049	4.049
		S	1.889	-855	944	958	1.022	1.074
	Programma Wonen op maat	L	6.989	6.507	4.886	4.861	4.753	4.701
		B	7.424	3.959	4.267	4.256	4.229	4.229
		S	435	-2.548	-619	-605	-524	-472

Toelichting op afwijkingen

De lasten van het product Ruimtelijke ordening kent tussen de jaren kleine schommelingen. Dit wordt mede veroorzaakt door de voorbereiding van de invoering van de nieuwe Omgevingswet. De baten betreffen deels de leges voor wijziging van bestemmingsplannen op verzoek van een belanghebbende. Deze opbrengsten worden zo reëel mogelijk begroot. Omdat het gaat om kleine aantallen en een relatief hoog tarief kan een bestemmingsplanwijziging meer of minder een groot verschil betekenen.

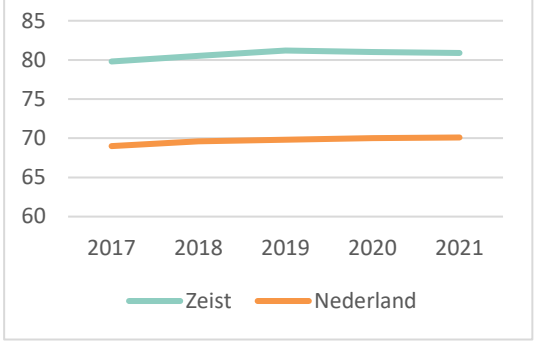
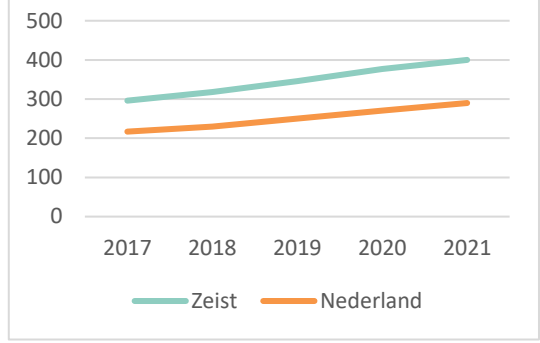
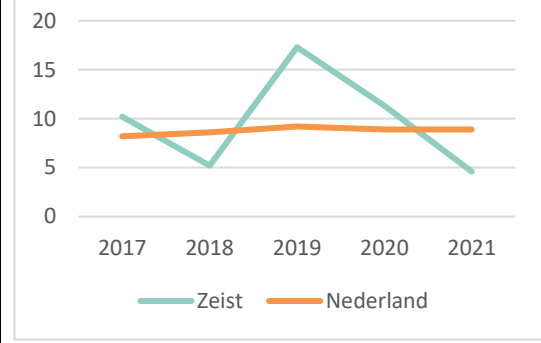
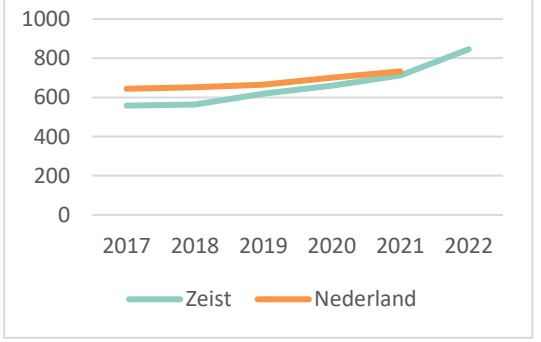
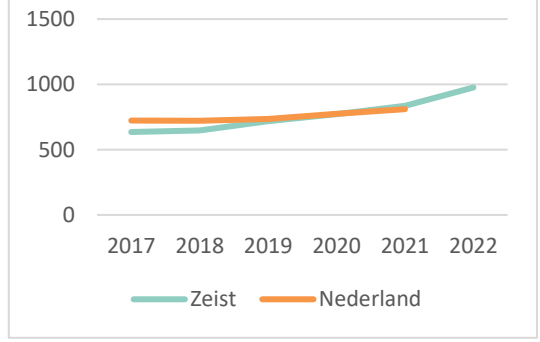
De lasten van het product Grondexploitaties betreffen alleen de toegerekende uren voor de algemene werkzaamheden voor deze taak. De specifieke kosten en opbrengsten van de grondexploitatieprojecten worden conform BBV toegerekend aan de balans (onderhanden werk) en zijn daarom niet zichtbaar in dit product. Voor de lasten en baten van de grondexploitatieprojecten is het door de raad vastgestelde MPSO 2022 (meerjaren perspectief stedelijke ontwikkeling) het financieel kader. Voor verdere toelichting zie ook de paragraaf Grondbeleid.

Het product Wonen en bouwen bevat twee onderdelen. Enerzijds vallen hieronder de ruimtelijke projecten. Deze projecten kennen een zeer wisselend niveau van baten en lasten. De baten en lasten van deze projecten worden begroot op basis van raadsbesluiten en door de raad goedgekeurde (begrotings-)wijzigingen. In 2021 was er een grote opbrengst voor ingebrachte grond binnen Kerckebosch, naast uitvoeringskosten voor dit project. Daarnaast waren er lasten en baten voor: de groene Griftoever, Drieluik Den Dolder, activiteiten binnen Vollenhove Vooruit, Austerlitz, programmabureau Hart van de Heuvelrug, Utrechtseweg Noord, de versnellingsopgave en het Hofje van Zeist aan de Dalweg. Daarnaast zijn de voorzieningen voor de verlieslatende grondexploitaties op het juiste niveau gebracht, heeft tussentijdse winstneming plaatsgevonden bij winstgevende grondexploitaties en is de grondexploitaties Austerlitz en Cornelis Vlotlaan afgerond en afgesloten. Deze boekingen zijn verplicht vanuit het BBV.

In 2022 staan er lasten en baten begroot voor de groene Griftoever, Drieluik Den Dolder, diverse projecten binnen Vollenhove Vooruit, programmabureau Hart van de Heuvelrug, Utrechtseweg Noord, woningbouwlocaties Vondellaan / Schermerslaan en Eikenstein, de tweede tranche van de verduurzaming Flat 11 en de gebiedsvisie voor het Emmaplein / Markt. Voor de jaren van 2023 en verder zijn lasten en baten geraamd voor onderdelen van Vollenhove Vooruit, programmabureau Hart van de Heuvelrug, Utrechtseweg Noord en voor de gebiedsvisie Meester De Klerkstraat / Voorheuvel.

Anderzijds bevat het collegeproduct de lasten en baten voor de omgevingsvergunningen. De baten van de leges omgevingsomgeving worden zo reëel mogelijk begroot, maar zijn in werkelijkheid (sterk) wisselend. In 2021 waren de baten lager dan geraamd. In 2022 zijn de baten op basis van onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges naar beneden bijgesteld. In 2023 is de neerwaartse bijstelling lager ingeschat, mede door onzekerheid over de effecten van de nieuwe Omgevingswet op de leges.

Beleidsindicatoren

Demografische druk %	Gemiddelde WOZ waarde x € 1.000	Nieuw gebouwde woningen Per 1.000 woningen																																																						
Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.	De gemiddelde WOZ waarde van de woningen in de gemeente Zeist	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen (zoals transformaties)																																																						
 <table border="1"> <caption>Demografische druk (%)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>80</td> <td>69</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>80</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>81</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>81</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>81</td> <td>70</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	80	69	2018	80	70	2019	81	70	2020	81	70	2021	81	70	 <table border="1"> <caption>Gemiddelde WOZ waarde (x € 1.000)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>300</td> <td>220</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>320</td> <td>240</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>340</td> <td>260</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>360</td> <td>280</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>380</td> <td>300</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	300	220	2018	320	240	2019	340	260	2020	360	280	2021	380	300	 <table border="1"> <caption>Nieuw gebouwde woningen (Per 1.000 woningen)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>10</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>5</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>17</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>10</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>5</td> <td>9</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	10	8	2018	5	9	2019	17	9	2020	10	9	2021	5	9
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	80	69																																																						
2018	80	70																																																						
2019	81	70																																																						
2020	81	70																																																						
2021	81	70																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	300	220																																																						
2018	320	240																																																						
2019	340	260																																																						
2020	360	280																																																						
2021	380	300																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	10	8																																																						
2018	5	9																																																						
2019	17	9																																																						
2020	10	9																																																						
2021	5	9																																																						
<u>Duiding:</u> In Zeist scoren wij structureel hoger in deze categorie	<u>Duiding:</u> Ook in Zeist stijgen de WOZ-waardes op ongeveer hetzelfde tempo als het landelijk gemiddelde	<u>Duiding:</u> Door een afwisseling in het woningbouwprogramma wisselt deze indicator veel. Gemiddeld komen we ongeveer op het landelijk gemiddelde uit.																																																						
Gemiddelde woonlasten (eenpersoonshuishouden) €	Gemiddelde woonlasten (meerpersoonshuishouden) €																																																							
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.																																																							
 <table border="1"> <caption>Gemiddelde woonlasten (€) - éénpersoonshuishouden</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>550</td> <td>650</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>550</td> <td>650</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>600</td> <td>650</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>650</td> <td>650</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>700</td> <td>700</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>850</td> <td>750</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	550	650	2018	550	650	2019	600	650	2020	650	650	2021	700	700	2022	850	750	 <table border="1"> <caption>Gemiddelde woonlasten (€) - meerpersoonshuishouden</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>650</td> <td>750</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>650</td> <td>750</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>700</td> <td>750</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>750</td> <td>750</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>800</td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>1000</td> <td>850</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	650	750	2018	650	750	2019	700	750	2020	750	750	2021	800	800	2022	1000	850													
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	550	650																																																						
2018	550	650																																																						
2019	600	650																																																						
2020	650	650																																																						
2021	700	700																																																						
2022	850	750																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	650	750																																																						
2018	650	750																																																						
2019	700	750																																																						
2020	750	750																																																						
2021	800	800																																																						
2022	1000	850																																																						
<u>Duiding:</u> Deze indicator ligt ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde.	<u>Duiding:</u> Deze indicator ligt ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde.																																																							

Programma 5 Positieve gezondheid

Voor iedereen die dat nodig heeft streven we naar goede, doelmatige en betaalbare zorg. Zorg die zo dicht mogelijk bij de inwoner wordt georganiseerd, zodat het weinig aanpassing vraagt aan zijn of haar dagelijks leven. Inwoners kunnen in hun eigen buurt goed oud worden en de kans op eenzaamheid proberen we te voorkomen. Alle straten zijn goed toegankelijk, zodat iedereen zo lang mogelijk mobiel kan blijven. Zeist heeft een goede sociale kaart, koopt effectief (regionale) zorg in en versterkt de toegang tot zorg voor onze inwoners. Ook hebben we oog voor het kwalitatieve leven in Zeist, de zogeheten informele zorg waarin wij zaken als het preventieakkoord jeugdhulp, actieprogramma eenzaamheid, de mentale gezondheid en de wijkaanpak versterken. Inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve effecten van de geleverde zorg is essentieel. Dit inzicht verkrijgen we met het project Sociaal in Balans.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	MeanderOmnium
Totaal lasten:	€ 46.264.000 (24,3 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 613.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<p>Toegang en eerstelijnsvoorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met onze maatschappelijke partners, en in overleg met bewoners(organisaties) en ondernemers, organiseren wij evenementen, bijeenkomsten, trainingen vanuit een opgavegerichte aanpak om onze gezamenlijk vastgestelde doelen te realiseren. In het kader van de nabijheid houden de wijkteams wekelijks een inloopspreekuur in de wijken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeterde sociale cohesie. • Vergroten van onderlinge solidariteit . • Meer zelfredzaamheid. • Bewoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties met elkaar verbinden met als doel het verbeteren van de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel in de wijken.
<ul style="list-style-type: none"> • We vergroten de capaciteit van het CJG en ST en zorgen dat we een goede werkgever voor de medewerkers zijn. • We vergroten de kennis en vaardigheden van het CJG en ST over huiselijk geweld en kindermishandeling. • We halen cliëntervaringen op. 	<ul style="list-style-type: none"> • Een beperkte wachttijd tussen eerste contact en het verdiepende gesprek over de hulpvraag. • Meer hulpverlening door medewerkers van de teams zelf i.p.v. doorverwijzen naar tweedelijnszorg. • Tijd voor intensieve samenwerking met o.a. leerkrachten en huisartsen en andere netwerkpartners. • Medewerkers voelen zich gezien en gehoord en hebben de randvoorwaarden om hun werk goed te doen. • De medewerkers zijn in staat tijdig te signaleren, daarover in gesprek te gaan en hulp te bieden of te organiseren bij zaken waar onveiligheid een onderdeel is van de problematiek en een deskundige samenwerking partner voor de professionals in het veiligheidsdomein. De CJG-medewerkers zijn voorbereid op het toekomstscenario jeugdbescherming. • (Nieuwe) medewerkers weten wat er van hen verwacht wordt en waar zij de informatie kunnen vinden die zij nodig hebben om hun werk goed te doen. • De communicatie tussen de medewerkers van de teams en inwoners verloopt helder en duidelijk. Hulp en communicatie is toegesneden op de eigenheid van de inwoner . • Inzicht in de tevredenheid van cliënten over de dienstverlening van het CJG en Sociaal Team.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> • De kerncoalitie Kansrijke start - waaraan de gemeente deelneemt - werkt aan een dekkend aanbod voor alle (aanstaande) en jongste inwoners en hun ouders. Activiteiten zijn: inzet van prenatale huisbezoeken, maatjesproject voor kwetsbare zwangeren en verbetering van de samenwerking tussen de verschillende organisaties. • Ouders, scholen, partners en gemeente bouwen samen aan een netwerk en een plan over gezond en veilig opvoeden en opgroeien in Vollenhove (onderdeel Vollenhove Vooruit). 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanstaande (en jonge) ouders ervaren meer steun en waar nodig hulp in de eerste 1.000 dagen van hun kind. Dit meten we door afspraken over monitoring per project en een dashboard van het RIVM. • Er is een coalitie van tenminste vier partijen die enthousiast uitvoering geeft aan het programma over 'Samen opgroeien' in Vollenhove. Afname instroom in de jeugdhulp en minder schooluitval. Monitoring vindt plaats in samenwerking met het samenwerkingsverband PO en VO. Subsidiering via het FNO-fonds.
<ul style="list-style-type: none"> • Onder de vlag van Zorg4Zeist (huisartsen/eerste lijn) worden lokale projecten uitgevoerd op het gebied van ouderen, GGZ en Jeugd. • Onder regie van het regionale Netwerk Zuidoost Verbonden worden domein overstijgende (Wmo, Zvw, Wlz) projecten uitgevoerd. • Om stress bij bewoners van de L-flat door de renovatie te reduceren, zetten we een extra team zorgprofessionals, team Voor L-kaar, in. Tijdens de renovatie van de flat van 2021-2023 zijn zij beschikbaar om bewoners te ondersteunen bij hulpvragen (onderdeel van Vollenhove Vooruit). 	<ul style="list-style-type: none"> • Betere multidisciplinaire samenwerking in de wijk (netwerkzorg): opgestelde Zeistbrede werkwijzen voor vroegsignalering, soepele overdracht bij ontslag uit ziekenhuis of kliniek en het verkorten van wachtlijsten. • Bewoners van de L-flat (728 woningen) hebben passende hulp dichtbij en stress is gereduceerd. Via huisbezoeken en een vragenlijst worden de ervaringen gemonitord. • Voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid wordt zorg en ondersteuning aan huis geboden.
<ul style="list-style-type: none"> • Door huisartsen aan te laten sluiten op GGZ in de wijk, zorgen we ervoor dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid beter ondersteund worden in hun thuisomgeving. • In Vollenhove loopt op basis van actieonderzoek van IPW een pilot, waarbij GGZ problematiek vroegtijdig wordt herkend en er eerder de juiste actie kan worden ondernomen. • Inzet van een extra team zorgprofessionals, team Voor L-kaar. Zij zijn beschikbaar om tijdens de renovatie van de flat tot in 2023 bewoners te ondersteunen bij hulpvragen (onderdeel Vollenhove Vooruit). Hulpverlening dicht bij de bewoners door een zorgteams met lijnen naar alle noodzakelijke partners. Herkenbaar en heel laagdrempelig. • Uitwerking en onderzoek naar mogelijke financiering en het integreren van de Voor L-kaar aanpak in de reguliere bedrijfsvoering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bewoners van de L-flat hebben passende hulp dichtbij en stress is gereduceerd. • Deze aanpak en werkwijze zijn tussentijds geëvalueerd (o.a. door huisbezoeken en vragenlijsten) en op basis daarvan worden vervolgacties opgezet. • Voorstel voor vervolgaanpak voor in ieder geval de Geroflat.
<ul style="list-style-type: none"> • Met een norm van opdrachtgeverschap hebben we in ZOU onze ambities voor jeugdhulp vastgelegd. We werken daarin samen aan het versterken van onze lokale teams met extra aandacht voor zaken waar onveiligheid een thema is. Ook werken we aan het versterken van de op een gezin lijkende opvang door goede hulp te bieden in die situaties dat opgroeien in het eigen gezin of eigen familie (tijdelijk) niet mogelijk is. Tot slot investeren we in een nog betere samenwerking met de professionals in het onderwijs om hulp in het onderwijs in verband met de opdracht passend onderwijs en de hulp in het gezin en de vrije tijd beter op elkaar aan te laten sluiten. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2024 blijkt uit cliëntervaring onderzoek (CEO) dat de inwoner tevreden is over hulp van de lokale teams. Dit wordt met minimaal een 7 beoordeeld . • In alle plannen van aanpak van het CJG staat helder wie procesregie heeft en initiatief neemt voor (tussentijdse) evaluaties van de hulp. Het uitgangspunt is dat de inwoner procesregie heeft tenzij. • CJG-medewerkers voeren proces regie in zaken in vrijwillig kader met onveiligheid. Zij worden hierin gefaciliteerd met trainingen. • 5% reductie van budget voor jeugdhulpverblijf t.o.v. ijkjaar 2020. Opvang van ouder en kind gezamenlijk telt niet mee als jeugdhulp met verblijf. • Alle inwoners worden bij de intake geïnformeerd over mogelijkheid van het hebben van een cliëntondersteuner. • Voor wat betreft passend onderwijs is er een doorgaande ontwikkelingslijn en vroegtijdige signalering en is er samenwerking in de ondersteuningsteams en zijn er onderwijszorgarrangementen. • Tot slot zit geen enkel kind of jongere langer dan 4 weken thuis zonder een aanbod van passend onderwijs en/of zorg.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> Het jongerenwerk van MeanderOmnium begeleidt jongeren individueel en in groepsverband om hen op een positieve manier te laten participeren in de samenleving. Hierin werken zij nauw samen met de partijen in de wijk (zie ook programma Veiligheid). Inzet van extra kinderwerk en naschoolse activiteiten in onder andere Vollenhove. 	<ul style="list-style-type: none"> Verminderen van jeugdcriminaliteit.
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	
<ul style="list-style-type: none"> Voor mensen met een fysieke beperking zijn hulpmiddelen beschikbaar. Bij de inzet van deze hulpmiddelen zetten we in op het stimuleren van beweging en activiteit. Hulpmiddelen zijn van goede kwaliteit en worden zo efficiënt mogelijk ingezet. Met woningcorporaties zijn er afspraken gemaakt over het uitvoeren van woningaanpassingen. Deze afspraken worden jaarlijks geëvalueerd en aangepast waar nodig. 	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners met een beperking kunnen zo zelfstandig mogelijk functioneren.
Maatwerkdienstverlening 18+	
<ul style="list-style-type: none"> We implementeren de nieuwe overeenkomst voor huishoudelijke ondersteuning. Deze is gebaseerd op stimuleren en activeren van mensen en de inzet van ondersteuning aanvullend op wat mensen zelf nog kunnen. We onderzoeken de mogelijkheid van een lokale was- en strijkservice voor mensen die gebruik maken van huishoudelijke ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is ondersteuning om te zorgen voor een schoon en leefbaar huis.
<ul style="list-style-type: none"> Per december 2023 nemen we de inkoop- en beheertaak van het sociaal recreatief Wmo-vervoer over van de provincie. In 2023: <ul style="list-style-type: none"> Richten we de inkoop- en beheertaak in samen met 21 Utrechtse gemeenten. Doorlopen we de aanbesteding voor het sociaal recreatief Wmo-vervoer. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een gemeentelijke inkoop- en beheerorganisatie. Er is een vervoerder voor de nieuwe contractperiode sociaal recreatief Wmo-vervoer.
<ul style="list-style-type: none"> We ontwikkelen samen met ketenpartners initiatieven om te sturen op het gebruik van Wmo-begeleiding. Bijvoorbeeld door het stimuleren van pilots of samenwerking tussen verschillende partijen. 	<ul style="list-style-type: none"> Voor inwoners met een hulpvraag is passende zorg beschikbaar.
Maatwerkdienstverlening 18-	
<ul style="list-style-type: none"> We ontwikkelen samen met ketenpartners initiatieven om de sturing op de instroom jeugdhulp te verbeteren. Klantervaringen worden gemeten aan de hand van KPI's zoals vastgesteld in de contracten met jeugdhulpaanbieders. 	<ul style="list-style-type: none"> Sturing op het gebruik van Jeugdhulp. Monitoring via analyses van het gebruik van jeugdhulp. Pleegzorg is op verzoek van de jongere mogelijk tot 23 jaar.
Geëscaleerde zorg 18+	
<ul style="list-style-type: none"> Met de gebiedsgerichte samenwerking GGZ in de wijk doen we het volgende: <ul style="list-style-type: none"> We zetten in op voorkomen en op vroege signalering van problemen. We maken gebruik van ervaringsdeskundigheid (peer tot peer gesprek en hulp). We zorgen voor goede snelle opvolging na meldingen over knellende situaties. We werken nauw samen met huisartsen en praktijkondersteuners voor een gecombineerde inzet van hulp vanuit GGZ en het sociaal domein. Juiste zorg op de juiste plek. We dragen bij aan continuïteit van zorg voor mensen met een ernstige psychische kwetsbaarheid en proberen terugval te voorkomen of te verzachten. Waar mogelijk nemen we stress – bijvoorbeeld over schulden – zo snel mogelijk weg, zodat deze behandeling niet in de weg staat. 	<ul style="list-style-type: none"> De inzet door de partners van GGZ leidt tot de volgende resultaten: <ul style="list-style-type: none"> Mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig meedoen. De hulpverlening sluit goed aan op wat gevraagd wordt. Er is regie in de uitvoering. Onnodige verzwarende van zorg of inzet van verplichte zorg wordt zo veel mogelijk voorkomen. Verplichte zorg wordt zo goed mogelijk ingeregeld voor de mensen die dit nodig hebben.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de U-16 gemeenten bereiden we doordecentralisatie van beschermd wonen voor. • We werken in de regio ZOU met de werkafspraken van de ambitieverklaring MO & BW. Zo zorgen we voor voldoende woningen en maken we gebruik van de mogelijkheden die er zijn. • We leren van experimenten waarin we voorkomen dat thuisloosheid verergert naar dakloosheid. • We werken op de volgende thema's aan het versterken van het hulpaanbod: wonen, inkomen, dagbesteding en zorg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer uitstroom uit Beschermd Wonen instellingen. • Meer doorstroming Maatschappelijke opvang. • Minder verhuizingen als cliënt hulp nodig heeft. • Integrale hulpverlening meer gericht op zelfstandig wonen in de wijk. • Behoud specialistische expertise en opvang voor bepaalde doelgroep. • Zeist is goed voorbereid op de decentralisatie van Beschermd Wonen.
Geëscaleerde zorg 18-	
<ul style="list-style-type: none"> • We versterken samenwerking met Samen Veilig Midden Nederland door een medewerker van hen te laten meewerken in ons lokale CJG. Hierdoor pakt het CJG meer casussen in het vrijwillige kader lokaal op. Het CJG wordt hiervoor ondersteund met specifieke trainingen rondom veiligheid. • Ontwikkelingen vanuit het landelijke Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming zullen de komende jaren de aandacht van de regio ZOU vragen. Naast de groter wordende rol voor de lokale teams zullen zoals nu voorgesteld functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming worden samengebracht in Regionale Veiligheidsteams • In regionaal verband maken we afspraken met hulpaanbieders om de door- en uitstroom bij de verblijffuncties te verbeteren. Ook organiseren we meer advies en ondersteuning aan gezinshuisouders en pleegouders 	<ul style="list-style-type: none"> • CJG-collega's hebben de kennis en vaardigheden om hulp te bieden aan kinderen en gezinnen die te maken hebben met onveiligheid zijn een goede netwerkpartner voor collega's in het veiligheidsdomein, waaronder het eventueel nieuw te vormen regionaal veiligheidsteam. • In 2024 voeren de lokale teams procesregie in het vrijwillig kader zelf uit . • Afname inzet hulp in gedwongen kader. • Doorgaande zorg vanuit een justitiële jeugdinstantie naar zorg vanuit de gemeente. • Netwerk van pleeg- en gezinshuis ouders die elkaar ondersteunen. • Afname kinderen in verblijffuncties jeugdhulp. Minimale inzet van jeugdhulp in een instantie.
Volksgezondheid	
<ul style="list-style-type: none"> • We geven, samen met onze maatschappelijke partners, verder uitvoering aan het Sport- en Preventieakkoord. Dit akkoord is in 2022 door de Gemeente Zeist en partners ondertekend. Vanuit gezondheid zetten we in op de volgende doelen: (1) van jongs af aan vaardiger in bewegen, (2) meer bewegen, (3) gezond gewicht, (4) verantwoord middelengebruik (roken, alcohol en drugs), (5) mentaal welbevinden. • We geven uitvoering aan het programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) dat in 2022 gestart is. • Alle sportkantines worden rookvrij, er komt meer gezonde voeding in het aanbod van sportkantines en het aantal aanmeldingen bij sportclubs stijgt. • Er is extra aandacht voor inwoners met een verhoogd risico op gezondheidsproblemen en kwetsbare wijken, o.a. door interventies als VoorZorg en de wijkaanpak Vollenhove Vooruit. 	<ul style="list-style-type: none"> • We werken aan een fit en vitaal Zeist via sport, bewegen een gezonde leefstijl. • Door roken, overgewicht en problematisch alcohol- en drugsgebruik aan te pakken kan de gezondheid van onze inwoners verbeteren. • Een gezonde leefomgeving stimuleert om meer gezonde leefstijlkeuzes te maken. • In Vollenhove is een gezondheidscafé opgezet. Professionals en vrijwilligers realiseren een laagdrempelige mogelijkheid voor inwoners met een gezondheids- of andere hulpvraag. Hiermee wordt ook de eerstelijnszorg ontlast. • Meer inwoners worden ondersteund bij mentale problemen, wat helpt bij het versterken van hun veerkracht. Ten opzichte van 2022 zien we een toename van de deelname aan de preventieve initiatieven van de door ons gesubsidieerde partijen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie			(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product			2021	2022	2023	2024	2025	2026
			realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
6.2	Toegang en	L	7.027	11.037	9.616	8.833	8.655	8.677
	eerstelijnsvoorzieningen	B	415	267	94	94	0	0
		S	-6.612	-10.770	-9.522	-8.739	-8.655	-8.677
6.6	Maatwerkvoorzieningen	L	2.645	2.385	2.137	2.133	2.133	2.133
	(WMO)	B	229	0	0	0	0	0
		S	-2.416	-2.385	-2.137	-2.133	-2.133	-2.133
6.71	Maatwerkdienstverlening	L	13.499	13.722	13.722	13.723	13.711	13.711
	18+	B	557	501	519	519	791	797
		S	-12.942	-13.221	-13.203	-13.204	-12.920	-12.914
6.72	Maatwerkdienstverlening	L	15.537	14.601	18.119	17.968	17.368	17.371
	18-	B	26	0	0	0	0	0
		S	-15.511	-14.601	-18.119	-17.968	-17.368	-17.371
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	L	145	109	0	0	0	0
		B	0	0	0	0	0	0
		S	-145	-109	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	L	6.698	4.484	0	0	0	0
		B	687	0	0	0	0	0
		S	-6.011	-4.484	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	L	2.443	2.724	2.670	2.670	2.670	2.670
		B	0	0	0	0	0	0
		S	-2.443	-2.724	-2.670	-2.670	-2.670	-2.670
Programma Positieve		L	47.994	49.062	46.264	45.327	44.537	44.562
gezondheid		B	1.914	768	613	613	791	797
		S	-46.080	-48.294	-45.651	-44.714	-43.746	-43.765

Toelichting op afwijkingen

Aan het begin van de zomer is nieuwe regelgeving van het rijk bekend geworden. Op basis hiervan vindt een verplichte herverdeling plaats van de bestaande kosten: ze moeten worden opgenomen onder andere producten. Ook krijgen bepaalde producten een andere naam. Daarom laten de producten 6.2 (Toegang en eerstelijnsvoorzieningen, voorheen Wijkteams), 6.3 (Inkomensregelingen), 6.71 (Maatwerkdienstverlening 18+), 6.72 (Maatwerkdienstverlening 18-), 6.81 (Geëscaleerde zorg 18+) en 6.82 (Geëscaleerde zorg 18-) tussen 2022 en 2023 een grote verschuiving in budgetten zien. Het gaat hier om een budgettaire neutrale verplaatsing van budgetten: we blijven dezelfde budgetten voor dezelfde taken houden, maar ze vallen onder een ander product op basis van een definitiewijziging door het rijk met ingang van 2023.

Bij het product Toegang en eerstelijnsvoorzieningen zijn in 2020 en 2021 incidentele budgetten opgenomen voor preventie.

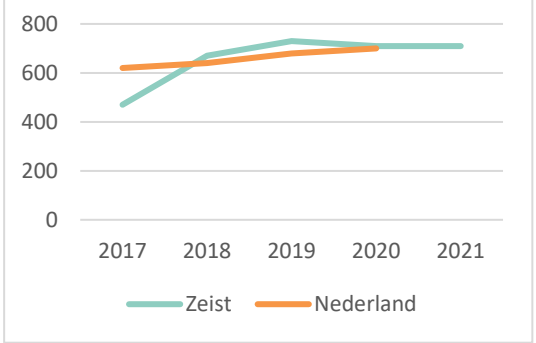
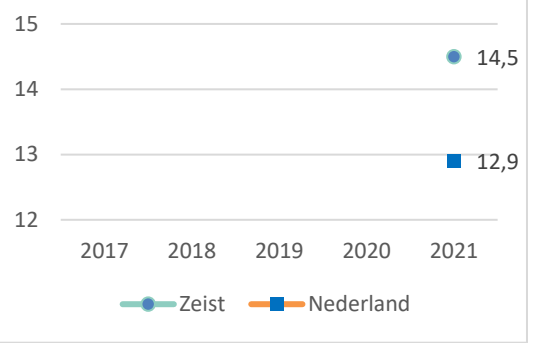
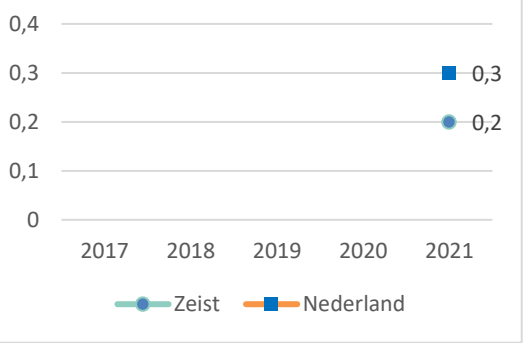
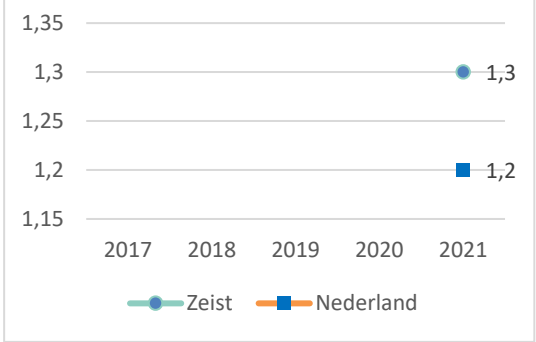
In 2021 tot en met 2024 zijn er incidentele budgetten beschikbaar in het kader van de sociale versterking van Vollenhoven binnen het project Vollenhove vooruit. Voor 50% worden deze gedekt uit subsidies van het rijk en de provincie (regiodeal), die als baten op dit product zijn opgenomen. Voor de andere 50% vindt dekking plaats via de RIOZ / gelabeld deel Vollenhove Vooruit.

Bij het product Maatwerkdienstverlening 18+ wordt uitgegaan van in de toekomst stijgende kosten op basis van een groter gebruik van voorzieningen..

Bij het product Maatwerkdienstverlening 18- zijn in 2020 en 2021 eenmalige kosten opgenomen van het Transformatiefonds regio Zuid Oost Utrecht. Daarnaast is er in 2021 een incidenteel budget voor meerkosten en inhaalzorg als gevolg van corona. Vanaf 2022 moeten diverse maatregelen ervoor zorgen dat de kosten voor deze taak niet verder stijgen.

Bij het product Geëscaleerde zorg 18- dalen de kosten vanaf 2022 als gevolg van de gewijzigde toepassing van het zogenoemde woonplaatsbeginsel. Hier staat een lagere bijdrage vanuit het Gemeentefonds tegenover (meicirculaire 2021).

Beleidsindicatoren

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo <i>Per 10.000 inwoners</i>	Jongeren met jeugdhulp <i>% van alle jongen tot 18 jaar</i>	Jongeren met jeugdreclassering <i>%</i>																														
Aantal per 10.000 inwoner in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO.	Het percentage van het aantal jongeren die jeugdhulp krijgt van het totaal aantal jongeren	Het percentage jongeren die in aanraking met jeugdreclassering is gekomen																														
 <table border="1"> <caption>Data for: Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>~450</td> <td>~600</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>~650</td> <td>~650</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>~750</td> <td>~680</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>~700</td> <td>~700</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>~700</td> <td>~700</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	~450	~600	2018	~650	~650	2019	~750	~680	2020	~700	~700	2021	~700	~700	 <table border="1"> <caption>Data for: Jongeren met jeugdhulp</caption> <thead> <tr> <th>Region</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zeist</td> <td>14,5</td> </tr> <tr> <td>Nederland</td> <td>12,9</td> </tr> </tbody> </table>	Region	Percentage	Zeist	14,5	Nederland	12,9	 <table border="1"> <caption>Data for: Jongeren met jeugdreclassering</caption> <thead> <tr> <th>Region</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zeist</td> <td>0,2</td> </tr> <tr> <td>Nederland</td> <td>0,3</td> </tr> </tbody> </table>	Region	Percentage	Zeist	0,2	Nederland	0,3
Jaar	Zeist	Nederland																														
2017	~450	~600																														
2018	~650	~650																														
2019	~750	~680																														
2020	~700	~700																														
2021	~700	~700																														
Region	Percentage																															
Zeist	14,5																															
Nederland	12,9																															
Region	Percentage																															
Zeist	0,2																															
Nederland	0,3																															
<p><u>Duiding:</u> De afgelopen jaren is de vraag naar WMO in Zeist gestegen. De verwachting is dat mede door de vergrijzing hier de komende jaren nog een stijging zichtbaar zal zijn. Door preventie proberen wij deze stijging af te laten vlakken.</p>	<p><u>Duiding:</u> De cijfers uit de jaren voor 2021 zijn als gevolg van een wijziging in de rekenmethodiek niet beschikbaar.</p>	<p><u>Duiding:</u> De cijfers uit de jaren voor 2021 zijn als gevolg van een wijziging in de rekenmethodiek niet beschikbaar.</p>																														
Jongeren met jeugdbescherming %																																
Het percentage jongeren die in aanraking met jeugdbescherming is gekomen																																
 <table border="1"> <caption>Data for: Jongeren met jeugdbescherming</caption> <thead> <tr> <th>Region</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zeist</td> <td>1,3</td> </tr> <tr> <td>Nederland</td> <td>1,2</td> </tr> </tbody> </table>			Region	Percentage	Zeist	1,3	Nederland	1,2																								
Region	Percentage																															
Zeist	1,3																															
Nederland	1,2																															
<p><u>Duiding:</u> De cijfers uit de jaren voor 2021 zijn als gevolg van een wijziging in de rekenmethodiek niet beschikbaar.</p>																																

Programma 6 Cultureel en sportief Zeist

Cultuur en Sport zijn twee belangrijke pijlers in de Zeister samenleving. Kunst en cultuur bieden een verrijkende en verbindende waarde voor het welbevinden van de inwoners en vergroten de aantrekkelijkheid van de gemeente voor bezoekers, organisaties en bedrijven. Sport geeft levendigheid, brengt mensen bij elkaar, zorgt voor plezier en zelfvertrouwen en draagt bij aan de gezondheid. Zeker nu steeds meer mensen steeds ouder worden, is het belangrijk dat iedereen in beweging blijft. Kunst, cultuur en sport moeten laagdrempelig en breed toegankelijk blijven in Zeist. Hiervoor zorgen we samen met de diverse (maatschappelijke) organisaties. We werken aan vitale wijken, de inrichting van speel- en leefplekken, we stimuleren sport met focus op de jeugd en we vernieuwen onze sportaccommodaties op een duurzame wijze. Daarnaast maken we ons hard voor cultuureducatie, evenementen voor brede doelgroepen en het behoud van ons cultureel erfgoed.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	Zwembad Dijnselburg / IDEA/Kunstenhuis
Totaal lasten:	€ 10.719.000 (5,6 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 1.852.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Sportbeleid en activering	
<ul style="list-style-type: none"> We staan voor een Gezond en Sportief Zeist; ambiëren een gezonde leefstijl, inclusief sport en bewegen en toekomstbestendige vitale sportaanbieders. De buurtsportcoachregeling (jaarplan Sportief Zeist), het sport- en preventieakkoord en sportsubsidies zorgen voor activiteiten en interventies, begeleiding en coaching, communicatie en voorlichting. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is passend sport- en beweegaanbod voor iedere inwoner. Inwoners worden gestimuleerd om van jongs af aan vaardig (-er) in bewegen te zijn, meer te bewegen, op gezond gewicht te zijn en verantwoord middelengebruik (alcohol, drugs, roken). Het sport- en beweegaanbod is bekend. Sportaanbieders kunnen gebruik maken van professionele ondersteuning (zoals verenigingsondersteuning).
Sportaccommodaties	
<ul style="list-style-type: none"> Realisatie bouw kleed-/clubgebouw FZO/Patria op sportpark Blikkenburg-Oost. Realisatie bouw multifunctioneel gebouw en renovatie bestaande kleedkamers t.b.v. SV Zeist en Firebirds op sportpark Dijnselburg. Verschuiven 2^e kunstgrasveld en aanleg van het 3^e kunstgrasveld alsmede doorontwikkeling van overige onderdelen sportpark Noordweg (Saestum). Start ontwikkeling sportpark Blikkenburg-West, inclusief multifunctioneel paviljoen. 	<ul style="list-style-type: none"> Een goed onderhouden en divers aanbod aan sportfaciliteiten die aansluit bij de vraag uit de Zeister samenleving.
Cultuurpresentatie, -productie & -participatie	
<ul style="list-style-type: none"> We betrekken inwoners, ondernemers, de culturele en maatschappelijke sectoren actief bij de uitvoering van ons beleid (herijking cultuurvisie). 	<ul style="list-style-type: none"> Meer samenwerking, afstemming en samenhang in het culturele veld. De rol van de cultuurmakelaar als aanjager is hierbij heel belangrijk Er zijn op structurele basis overleggen met de verschillende partners
<ul style="list-style-type: none"> We focussen op de basis van ons culturele aanbod en versterken daarmee de posities van onder andere KunstenHuis Idea, Slot Zeist en podia zoals het gemeentelijk (film)theater Figi, Beauforthuis, Torenlaantheater en andere podia. 	<ul style="list-style-type: none"> We blijven onze culturele partners ondersteunen met (structurele en incidentele) subsidies. De cultuurmakelaar en Stadslab Zeist spelen een belangrijke rol in de versterking van het veld. Door middel van het opbouwen van een stevig netwerk van onderlinge spelers wordt deze verduurzaming gewaarborgd.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<ul style="list-style-type: none"> • We brengen extra focus aan op het actief betrekken van jongeren en meer ruimte voor talentontwikkeling. • We blijven diversiteit in het culturele aanbod stimuleren met extra aandacht voor bijzondere disciplines (onder meer dans, theater, muziek, beeldende kunst). De stimulering van diversiteit begint bij aanvragen van subsidies, maar ook door middel van adviesgespreken en aanjagen van samenwerkingen met verschillende sectoren (zoals cultuur en economie of recreatie) • In samenwerking met het KunstenHuis Idea en Kunst Centraal ondersteunen we meer aandacht voor cultuur- en jeugdeducatie in bibliotheken op school en op de naschoolse opvang in de wijken. We blijven de rol en inzet van de combinatiefuncties cultuur versterken in het Netwerk Cultuureducatie. 	<ul style="list-style-type: none"> • KunstenHuis Idea ontwikkelt ook in 2023 een aantrekkelijk aanbod voor jongeren en zet met hun programma's in op onder andere talentontwikkeling. Met het Stadslab wordt een nieuwe doelgroep bereikt (jongeren, jongvolwassen met kleine kinderen, nieuwe innovatieve inwoners van Zeist). Aan de hand van prestatieafspraken en (ambtelijk en waar nodig bestuurlijke) monitoring volgen we de resultaten. Zo kunnen we waar nodig bijsturen. • Het resultaat is een meer divers aanbod in cultuur waarbij een breed scala aan doelgroepen zich thuis voelt. • Zo streven we ernaar om op alle basisscholen in Zeist cultuureducatie aan te bieden. Met de ondertekening van een cultuurakkoord is deze ambitie bekrachtigd.
<ul style="list-style-type: none"> • Met onder andere de inzet van de cultuurmakelaar en het Stadslab versterken we samenwerkingen tussen de verschillende sectoren en met onze inwoners, ondernemers en bezoekers. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het resultaat is meer bekendheid van alle activiteiten die georganiseerd worden in Zeist en daardoor ook meer deelnemers/een hogere opkomst. Waardoor Zeist nog meer gaat bruisen. • Structurele afstemming met het culturele veld over de planning en het aanbod.
Cultureel erfgoed	
<ul style="list-style-type: none"> • We informeren inwoners van Zeist over hoe ze op een goede manier met erfgoedwaarden kunnen omgaan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Monumenteigenaren beschikken over de informatie die ze nodig hebben om een goed plan te maken. Dit maakt het vergunningstraject soepeler en levert sneller/vaker een vergunning op.
<ul style="list-style-type: none"> • We adviseren op aanvragen om monumenten te herstellen of te wijzigen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt getoetst of er in plannen voldoende rekening is gehouden met de erfgoedwaarden, opdat deze behouden blijven.
<ul style="list-style-type: none"> • We maken het erfgoed van Zeist zichtbaar en beleefbaar d.m.v. de cultuurhistorische waardenkaart, Open Monumentendag, erfgoedschildjes en andere initiatieven. We blijven ons inzetten om de ambities die beschreven staan in het ambitiedocument Erfgoed tot uitvoer te brengen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners worden bekender met hun erfgoed en ervaren het als deel van de culturele identiteit van Zeist. Dit draagt bij aan vergroting van het draagvlak voor het erfgoed en behoud daarvan in Zeist.
<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een kerkensie op. 	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan een dialoog aan met de Zeister kerkgemeenschappen over de toekomst en de toekomstbestendigheid van religieus erfgoed en maken hier afspraken over.
<ul style="list-style-type: none"> • In ruimtelijke plannen besteden we aandacht aan erfgoed zodat archeologische waarden, monumenten, structuren en beschermde dorpsgezichten op de juiste wijze beschermd zijn onder de Omgevingswet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij de vaststelling van de Omgevingswet wordt er bij ruimtelijke plannen rekening gehouden met erfgoedwaarden.
Media (Bibliotheek)	
<ul style="list-style-type: none"> • Doelgroepgerichte communicatie over het aanbod dat er in Zeist is. Hierbij zoeken we de samenwerking en de expertise op van bijvoorbeeld RTV Slotstad en het Stadslab. 	<ul style="list-style-type: none"> • Structurele afstemming met het culturele veld over de planning en het aanbod. • RTV Slotstad zet meer in op (nieuwe) media zoals het maken van podcast.

Wat mag het kosten?

Exploitatie			(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product			2021	2022	2023	2024	2025	2026
			realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
5.1	Sportbeleid en activering	L	928	857	873	873	871	871
		B	50	0	0	0	0	0
		S	-878	-857	-873	-873	-871	-871
5.2	Sportaccommodaties	L	4.392	5.194	3.853	4.043	4.462	4.713
		B	1.642	1.229	1.274	1.274	1.274	1.274
		S	-2.750	-3.965	-2.579	-2.769	-3.188	-3.439
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	L	3.111	3.022	3.039	3.013	3.010	3.010
		B	5	28	14	0	0	0
		S	-3.106	-2.994	-3.025	-3.013	-3.010	-3.010
5.5	Cultureel erfgoed	L	1.410	1.898	1.433	1.340	1.334	1.622
		B	271	548	564	564	564	564
		S	-1.139	-1.350	-869	-776	-770	-1.058
5.6	Media	L	1.586	1.481	1.521	1.521	1.521	1.521
		B	0	0	0	0	0	0
		S	-1.586	-1.481	-1.521	-1.521	-1.521	-1.521
Programma Cultureel en sportief Zeist		L	11.427	12.452	10.719	10.790	11.198	11.737
		B	1.968	1.805	1.852	1.838	1.838	1.838
		S	-9.459	-10.647	-8.867	-8.952	-9.360	-9.899

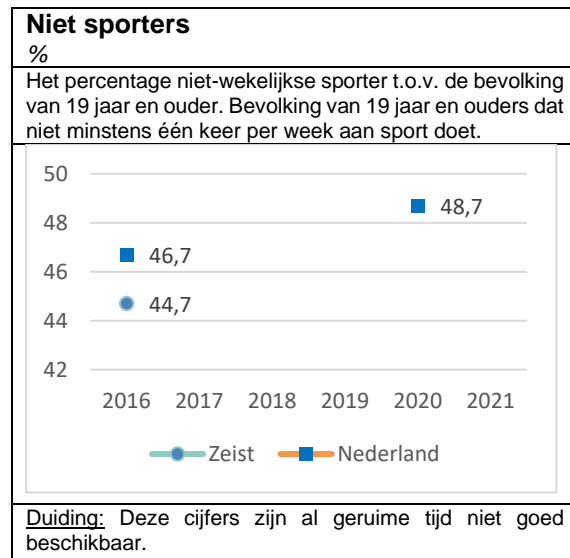
Toelichting op afwijkingen

Bij het product Sportbeleid en activering zijn in 2021 extra baten en lasten als gevolg van ontvangen subsidies en rijksbijdragen.

Bij het product Sportaccommodaties kennen de onderhoudskosten een jaarlijks wisselend verloop, net als de kapitaallasten van investeringen. Voor zowel de onderhoudskosten als de kapitaallasten zijn reserves ingesteld bij het vaststellen van het Masterplan Buitensport. De kosten voor groot onderhoud van de overige sportaccommodaties lopen via de reserve meerjarig onderhoud kapitaalgoederen. In 2022 is sprake van onderhoudskosten voor zwembad Djinselburg (gedekt uit de reserve) en een hogere bijdrage in de exploitatie op basis van bestuurlijke besluitvorming over het jaarplan 2022.

Bij het product Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie waren in 2021 de kosten iets hoger als gevolg van corona gerelateerde maatregelen. De lasten van het product Cultureel erfgoed omvat onder andere de kapitaallasten en onderhoudskosten van het Slot en de Oude begraafplaats. Deze kosten kennen een door de jaren heen wisselend niveau en worden, voor wat betreft onderhoud, afgerekend met een daarvoor bestemde reserve. Met name in 2022 zijn onderhoudswerkzaamheden begroot.

Beleidsindicatoren

Programma 7 Mobiliteit brengt ons verder

Goede mobiliteit is belangrijk voor onze gezondheid, sociale contacten, werk, school, levensonderhoud, cultuur, sport, recreatie. Mobiliteit gaat over de keuze voor een vervoermiddel en raakt tevens aan keuzes voor de inrichting van de openbare ruimte. Keuzes kunnen veranderen door wijzigingen in de persoonlijke levenssfeer van inwoners en door een veranderend aanbod van mobiliteit. En minstens zo belangrijk: door de wensen op het gebied van duurzaamheid en impact op de leefomgeving. Mobiliteit raakt niet alleen onze inwoners van jong tot oud, maar ook onze ondernemers en maatschappelijke organisaties, forenzen en andere bezoekers. Een goede bereikbaarheid van Zeist is daarom onontbeerlijk. De komende tijd gaan we het onlangs vastgestelde Mobiliteitsplan uitvoeren. Daarbij hebben wij oog voor onveilige situaties en de uitvoering van (achterstallig) onderhoud. We stimuleren de duurzaamheid door te investeren in het OV, fietsnetwerk, deelauto's en de bevoorrading. Daarnaast geven we uitvoering aan de Parkeernota.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	CPS (Coöperatie Parkeer Service)
Totaal lasten:	€ 9.988.000 (5,2 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 3.692.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Verkeer en wegen	
<ul style="list-style-type: none"> Herinrichten Dr. s'Jacoblaan en omgeving 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van herinrichting (wegonderhoud, verbetering verkeersveiligheid, vergroenen en infiltreren regenwater)
<ul style="list-style-type: none"> Verkeersveilig maken van 13 kruispunten in Bosch en Duin en 5 kruispunten op de Oranje Nassaulaan 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van werkzaamheden (verbetering verkeersveiligheid, vergroenen en infiltreren regenwater)
<ul style="list-style-type: none"> Fietsstraat maken van de Oude Arnhemseweg Zuid en de Kroostweg 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van herinrichting (wegonderhoud, verbetering verkeersveiligheid, vergroenen en infiltreren regenwater)
<ul style="list-style-type: none"> Aanleggen van de doorfietsroute Utrecht – Amersfoort op de Baarnseweg en de Andreas Foxlaan in Den Dolder Fiets-OV-hub Jordanlaan 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van aanleg (doorfietsroute, vergoenen en infiltreren van regenwater)
<ul style="list-style-type: none"> Fietspad en plaatselijk rijbaan Schermerslaan Fietspad Austerlitz plaatselijk boomwortelopdruk Bushaltes Dreef herstel gootconstructies Rotonde De Dreef-Oude Arnhemseweg 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van werkzaamheden (plaatselijk of geheel)
<ul style="list-style-type: none"> Halfverhardingspaden Wilhelminapark 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van werkzaamheden (vervanging)
Parkeren	
<ul style="list-style-type: none"> Een (hernieuwd) Parkeerbeleid maken met o.a. hoe om te gaan met verzoeken uit de samenleving voor invoering van betaald parkeren. 	<ul style="list-style-type: none"> Verbeteren bereikbaarheid centrum en omliggende woonwijken. Verbeteren leefbaarheid centrum door verminderen van het zoekverkeer
<ul style="list-style-type: none"> Opstellen nieuwe parkeernormen voor Zeist en beleid hoe we maatwerk toepassen. 	<ul style="list-style-type: none"> Voorkomen dat we teveel of te weinig parkeerplaatsen aanleggen. Stimuleren van alternatieve vervoersmethoden.

Wat mag het kosten?

Exploitatie		(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
0.63 Parkeerbelasting	L	0	245	197	197	197	197
	B	2.521	3.124	3.244	3.438	3.438	3.438
	S	2.521	2.879	3.047	3.241	3.241	3.241
2.1 Verkeer en wegen	L	6.945	7.496	7.798	7.769	7.713	7.680
	B	432	432	448	448	448	448
	S	-6.513	-7.064	-7.350	-7.321	-7.265	-7.232
2.2 Parkeren	L	1.978	2.132	1.993	2.074	2.270	2.545
	B	1	0	0	0	0	0
	S	-1.977	-2.132	-1.993	-2.074	-2.270	-2.545
Programma Mobiliteit brengt ons verder	L	8.923	9.873	9.988	10.040	10.180	10.422
	B	2.954	3.556	3.692	3.886	3.886	3.886
	S	-5.969	-6.317	-6.296	-6.154	-6.294	-6.536

Toelichting op afwijkingen

Een deel van de bestaande uitvoeringskosten is op basis van het BBV (budgettair neutraal) vanaf 2022 verschoven van het product Parkeren naar het product Parkeerbelasting.

Bij het product Verkeer en wegen waren in 2021 de kosten lager dan de beschikbare budgetten. Dit voordeel is in de reserve gestort om toekomstige vervangingen en onderhoud uit te dekken. Op deze wijze wordt binnen de afspraken van SFI/VIS gespaard voor de toekomstige stijging in kapitaallasten.

Bij het product Parkeren kennen de lasten schommelingen tussen de jaren door de jaarlijks wisselende kosten van onderhoud aan de garages en het verloop van rente en afschrijvingen van gedane investeringen uit vroegere jaren.

Beleidsindicatoren

Geen

Programma 8 Levendige economie

Het midden- en kleinbedrijf is de banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente. Om de lokale economie te stimuleren werken we de komende jaren aan een aantrekkelijk en logisch geordend centrum en 'circulaire economie'. We benutten de kansen voor het Emmaplein, de Markt en het cultuurhuis. We gaan aan de slag met citymarketing. De economie bevindt zich in een transitie; we zijn met elkaar in Nederland en in Zeist stapje voor stapje op de weg van een lineaire economie naar een circulaire en sociaal ondernemende economie. Zeist kent hiervan al vele mooie voorbeelden. Deze ontwikkeling willen we in de komende jaren, onder meer in regionale verbinding, verder versterken en uitbouwen. We houden oog voor duurzaamheid, impact ondernemen, lokaal produceren en consumeren en toekomstbestendige bedrijventerreinen.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	U10
Totaal lasten:	€ 977.000 (0,5 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 533.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
<p>Economische ontwikkeling</p> <ul style="list-style-type: none"> We werken vanuit een proactieve houding mee aan verzoeken van initiatiefnemers die hun vastgoed willen vernieuwen. We organiseren (netwerk)bijeenkomsten op werklocaties. We zoeken actief contact met de grotere vastgoedeigenaren om plannen en wensen op te halen. We leggen bedrijfsbezoeken af om plannen en wensen op te halen. We faciliteren de nieuwe eigenaar van de 'TNO-locatie' bij de vernieuwing van de laboratoria en invulling van de locatie ten behoeve van bedrijven in Life Sciences & Health (vanuit USP). 	<ul style="list-style-type: none"> Meer investeringen in bedrijfsvastgoed. Een vernieuwde en toekomstbestendige TNO-locatie
<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren netwerkvorming op werklocaties (bedrijventerreinen, kantoorlocaties en winkelcentra) en netwerkvorming op de thema's uit ons economisch beleid (Groen, Gezond, Slim, Gastvrij). We organiseren netwerkbijeenkomsten op de thema's Groen, Gezond, Slim en Gastvrij. We faciliteren en stimuleren de bestaande KVO's (Keurmerk Veilig Ondernemen) op werklocaties. 	<ul style="list-style-type: none"> Meer ondernemersnetwerken en meer activiteit in ondernemersnetwerken. Meer samenwerking en kennisuitwisseling tussen ondernemers.
<ul style="list-style-type: none"> We werken verder aan concentratie van winkels in het kernwinkelgebied. We stimuleren transformatie naar woningen in de aanloopstraten. Met onze partners stroomlijnen we onze samenwerking in de stichting Hart van Zeist. We stimuleren evenementen in het centrum. 	<ul style="list-style-type: none"> Een compacter, en daarmee aantrekkelijker, kernwinkelgebied. Afname van leegstand in het kernwinkelgebied. Minder commerciële ruimte in de aanloopstraten. Meer bezoekers aan het centrum van Zeist en de waardering van inwoners en bezoekers over het centrum stijgt.
<ul style="list-style-type: none"> We zijn actief in regionale netwerken die het economisch vestigingsklimaat versterken, zoals de ROM Utrecht, Utrecht Talent Alliantie en Utrecht Science Park. We koppelen Zeister bedrijven aan instanties en organisaties in de regio. Samen met de regio (U10) presenteren we ons als topregio, onder andere op vastgoedbeurs Provada. 	<ul style="list-style-type: none"> Bedrijven zijn op de hoogte van de dienstverlening van regionale instellingen en organisaties. Zeister bedrijven groeien via het netwerk in de regio.

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Bedrijfsloket en -regelingen (Warenmarkt)	
<ul style="list-style-type: none"> • De verzelfstandiging van de warenmarkt wordt weer opgepakt 	<ul style="list-style-type: none"> • Een sterke, diverse en zelfstandige warenmarkt.
<ul style="list-style-type: none"> • Op allerlei manieren bieden we dienstverlening aan ondernemers: telefonisch, digitaal, via bedrijfsbezoeken (ca. 100 per jaar) en netwerkevents. • We zijn actief en zichtbaar op social media. • We vragen aandacht voor lokaal inkopen binnen de gemeentelijke organisatie en door ondernemers onderling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondernemers waarderen onze dienstverlening. • Ondernemers zijn positief over het vestigingsklimaat. • Het percentage van opdrachten die de gemeente verstrekt aan lokale ondernemers groeit.
Economische promotie	
<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren en faciliteren onze partners om een aantrekkelijk recreatief aanbod te bieden. • Het Regionaal Bureau voor Toerisme is onze partner voor de marketing. • We stimuleren evenementen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners en bezoekers zijn op de hoogte van onze recreatieve activiteiten en maken hier goed gebruik van.
<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren en faciliteren verbinding tussen partijen uit groen, cultuur, erfgoed, horeca, centrum en sport om samen te werken aan een sterk merk van en voor Zeist. • We brengen partijen met elkaar in contact en zorgen dat ze elkaar informeren over hun activiteiten en evenementen. • We organiseren drie netwerkbijeenkomsten voor en met de sector. 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer samenwerking in de sector en meer gezamenlijke activiteiten. • Een groei van divers en eigentijds aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen en activiteiten.

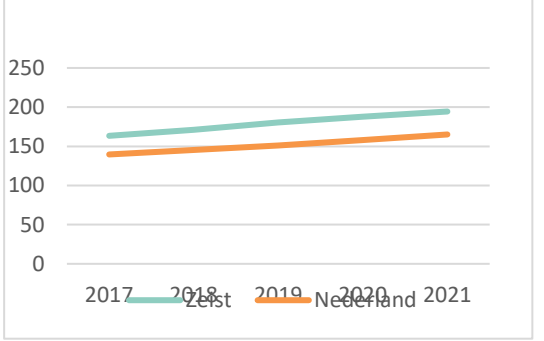
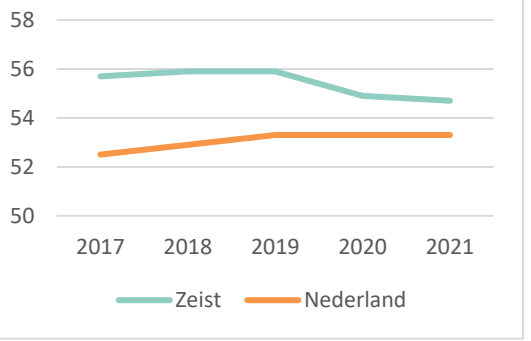
Wat mag het kosten?

Exploitatie			(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product			2021	2022	2023	2024	2025	2026
			realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
3.1	Economische ontwikkeling	L	926	1.507	887	784	779	779
		B	104	0	0	0	0	0
		S	-822	-1.507	-887	-784	-779	-779
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	L	124	126	90	90	89	89
		B	75	111	114	114	114	114
		S	-49	-15	24	24	25	25
3.4	Economische promotie	L	0	0	0	0	0	0
		B	340	373	419	419	419	419
		S	340	373	419	419	419	419
Programma Levendige economie		L	1.050	1.633	977	874	868	868
		B	519	484	533	533	533	533
		S	-531	-1.149	-444	-341	-335	-335

Toelichting op afwijkingen

Het product Economische ontwikkeling kent in 2021, 2022 en 2023 hogere (begrote) lasten vanwege de stimulering van recreatie en toerisme en de retailvisie. Bij het product Economische promotie was in 2021 sprake van lagere baten toeristenbelasting als gevolg van corona. Dit werd gedeeltelijk gecompenseerd door het rijk via het Gemeentefonds. Ook voor de begroting 2022 is rekening gehouden met een opbrengst die iets lager ligt dan het niveau van 2019 en eerdere jaren. Vanaf 2023 is begroot op pre-corona-niveau.

Beleidsindicatoren

Vestigingen (van bedrijven) <i>Per 1.000 inw. 15 t/m 64jr</i>	Funciemenging %																																				
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	De funciemengingsindex (FIM) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen de 0 (alleen woningen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.																																				
 <table border="1"> <caption>Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inw. 15 t/m 64jr</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>~165</td> <td>~140</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>~175</td> <td>~150</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>~185</td> <td>~160</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>~190</td> <td>~165</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>~195</td> <td>~165</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	~165	~140	2018	~175	~150	2019	~185	~160	2020	~190	~165	2021	~195	~165	 <table border="1"> <caption>Funciemenging (%)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>~55.5</td> <td>~52.5</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>~56.0</td> <td>~53.0</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>~56.0</td> <td>~53.5</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>~54.5</td> <td>~53.5</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>~54.5</td> <td>~53.5</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	~55.5	~52.5	2018	~56.0	~53.0	2019	~56.0	~53.5	2020	~54.5	~53.5	2021	~54.5	~53.5
Jaar	Zeist	Nederland																																			
2017	~165	~140																																			
2018	~175	~150																																			
2019	~185	~160																																			
2020	~190	~165																																			
2021	~195	~165																																			
Jaar	Zeist	Nederland																																			
2017	~55.5	~52.5																																			
2018	~56.0	~53.0																																			
2019	~56.0	~53.5																																			
2020	~54.5	~53.5																																			
2021	~54.5	~53.5																																			
<p>Duiding: Als Zeist willen wij een zo aantrekkelijk mogelijk vestigingsklimaat creëren voor bedrijven. Ons doel is deze stijgende lijn de komende jaren voort te zetten</p>	<p>Duiding: Als gevolg van onze ambities op het gebied van woningbouw, in combinatie met onze ambities op het terrein van vestiging van bedrijven zetten wij in op een constante ontwikkeling, tot lichte daling, van deze indicator.</p>																																				

Programma 9 Samen zorgen voor veiligheid

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor een goede kwaliteit van leven. Inwoners, ondernemers en bezoekers van Zeist moeten zich hier veilig voelen. Hoewel de bestrijding van criminaliteit en overlast in de eerste plaats een taak is van de overheid, vraagt lokale veiligheid ook om de inzet en betrokkenheid van maatschappelijke partners en de samenleving. We weten wat er speelt in buurten en wijken, benutten onze contacten in de buurten en borgen de aansluiting tussen veiligheid en zorg. De komende jaren zetten wij ons onder andere in op de crisisbeheersing, waarbij informatie- en netwerkmanagement cruciaal zijn. Ook wordt (regionaal) de piketorganisatie verder doorontwikkeld en willen we met ons wijkteam op straat zichtbaar aanwezig zijn. Doormiddel van een persoonsgerichte aanpak willen we de onderliggende problematiek bij inwoners vroegtijdig signaleren om hier goed op in te kunnen spelen. Tot slot hebben we oog voor het feit dat er steeds minder traditionele vormen van criminaliteit is en is er aandacht voor o.a. cybercrime en ondermijnen.

Programma in het kort:	
Verbonden Partijen:	Veiligheidsregio Utrecht
Totaal lasten:	€ 7.867.000 (4,1 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 257.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Crisisbeheersing en brandweer	
<ul style="list-style-type: none"> Vaststelling van het Regionaal Crisisplan (RCP) 2023- 2026 in het najaar 2023 door het Algemeen bestuur van de VRU. Uitbouwen regionaal informatiemanagement. Doorontwikkeling regionale piketorganisatie. 	<ul style="list-style-type: none"> Een vastgesteld Regionaal Crisisplan (RCP) 2023- 2026. Uitgebouwd regionaal informatiemanagement . Een doorontwikkelde regionale piketorganisatie.
<ul style="list-style-type: none"> Actief vorm geven aan digitale weerbaarheid. 	<ul style="list-style-type: none"> Verbeterde digitale weerbaarheid.
Openbare orde en Veiligheid	
<ul style="list-style-type: none"> In het wijkveiligheidsoverleg delen we beelden en maken we een veiligheidsaanpak. Dit via het datagedreven werken. We verruimen de wijkspreekuren door – naast aanwezig te zijn op de reguliere locaties – regelmatig naar de bewoners toe te gaan, de wijken in. Daarvoor zetten we o.a. de buurtmobiel in. Aanvullend gaat het Preventieteam regelmatig samen met het wijkteam in gesprek met inwoners over hun veiligheidsbeleving, cybercrime en woninginbraken of andere thema's. We bouwen verder aan WhatsAppgroepen veiligheid en lidmaatschap van Waaks! (alerte hondenbezitters en wandelaars) en Burgernet, onder meer met huisbezoeken en bijeenkomsten. 	<ul style="list-style-type: none"> Het wijkteam maakt een Veiligheidskalender voor het gehele jaar waarin acties en aandachtspunten staan benoemd. Daarnaast is er in alle wijken een veiligheidsoverleg waar gekeken wordt naar de pieken waarop ingezet wordt door het wijkteam. Inwoners ervaren nabijheid van en vertrouwen in gemeente en wijkteams en worden alerter bij verdachte situaties. Ze voelen zich betrokken bij de veiligheid van hun buurt. Hun meldingsbereidheid stijgt. Het contact levert ook overige nuttige informatie uit de buurten op. In Vollenhove is vanuit de buurtaanpak een extra buurtboa ingezet (extra toezicht, handhaving en meldingsbereidheid vergroten).
<ul style="list-style-type: none"> Met voorlichting en delen van praktijkervaringen maken we de samenleving, in het bijzonder jongeren en ouderen, bewust van de risico's van cybercrime. We promoten de game "Hackshield", voor 8-12-jarigen. Met ouderen gaan we huis-aan-huis in gesprek. Ook sluiten we aan bij landelijke campagnes. Hierbij werken we samen met ouderenbonden. De afdeling Informatievoorziening continueert de bewustwording onder de medewerkers in de ambtelijke organisatie. Deze terugkerende bewustwordingsacties moeten leiden tot structurele borging. 	<ul style="list-style-type: none"> In Zeist zijn (kwetsbare) mensen, jong en oud, zich bewust van de risico's van cybercriminaliteit. Hun meldingsbereidheid stijgt. Samen dringen we deze vorm van criminaliteit terug. Veilig werken wordt onderdeel van het DNA van de ambtelijke organisatie en daardoor ook van de organisaties met wie we samenwerken.

<u>Wat gaan we doen?</u>	<u>Wat merkt de samenleving daarvan?</u>
<ul style="list-style-type: none"> • We hebben de bestuurlijke instrumenten op orde: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bibob beleid ○ Opiumbeleid ○ Privacyprotocol • We onderzoeken nieuwe interventiemogelijkheden en barrières. • We blijven actief communiceren over acties, behaalde resultaten en geven voorlichting. Dit doen we op social media, via nieuwsbrieven en persberichten. • Er wordt vroegtijdig op onderliggende problematiek ingezet waardoor terugval voorkomen wordt. • We versterken de ketensamenwerking zorg & veiligheid . • We blijven actief, zichtbaar en integraal optreden tegen ondermijnende activiteiten. • De samenwerkingspartners vanuit straf en vanuit zorg krijgen gezamenlijk intervisie en deskundigheidsbevordering. • Binnen zowel het Centrum Jeugd en Gezin als het Sociaal Team is er een veiligheidsteam gespecialiseerd in deze problematiek. Zij functioneren als vraagbaak en verbinder. • Er wordt op alle leefgebieden getoetst hoe het met iemand gaat (in het kader van de Persoonsgerichte Aanpak), zodat ingezet kan worden op de leefgebieden die het laagste scoren. Daar worden heldere afspraken over gemaakt. • Er worden afspraken met de RSD gemaakt zodat ook zij vanaf de start aan tafel zitten. • Wanneer er ontwikkelingen zijn waardoor het plan moet worden bijgesteld, wordt dit opnieuw met de inwoners en de betrokken partners gedaan. 	<ul style="list-style-type: none"> • De inwoner ervaart een eenduidige aanpak vanuit alle partijen die betrokken zijn bij de persoonsgerichte aanpak. • Het is duidelijk zichtbaar dat de aanpak van ondermijnende activiteiten structureel is, zodat we deze vorm van criminaliteit ontmoedigen. • PGA-doelen worden sneller behaald.
<ul style="list-style-type: none"> • We organiseren een pilot 'aanpak woonfraude' in Vollenhove. Samenwerking tussen de betrokken partijen leggen we vast in een convenant. 	<ul style="list-style-type: none"> • In een vroegtijdig stadium aanpakken van alle vormen van woonfraude. Hierdoor ontstaat er ook meer zicht op mogelijke ondermijning.
<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van het Veiligheidsplan 2024-2027. 	<ul style="list-style-type: none"> • Een vastgesteld Veiligheidsplan 2024-2027.

Wat mag het kosten?

Exploitatie			(bedragen x € 1.000)				
Lasten/baten/Saldo per product		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	L	5.201	5.284	5.432	5.488	5.486
		B	4	0	0	0	0
		S	-5.197	-5.284	-5.432	-5.488	-5.486
1.2	Openbare orde en veiligheid	L	2.165	2.547	2.435	2.384	2.338
		B	173	249	257	273	273
		S	-1.992	-2.298	-2.178	-2.111	-2.065
	Programma Samen zorgen voor veiligheid	L	7.366	7.831	7.867	7.872	7.824
		B	177	249	257	273	273
		S	-7.189	-7.582	-7.610	-7.599	-7.551

Toelichting op afwijkingen

De lasten op het product Crisisbeheersing en brandweer zijn afgestemd op de meerjarige begroting van de VRU (Veiligheids Regio Utrecht). In 2021 waren de lasten iets lager op het product Openbare orde en veiligheid. Dit kwam door het niet volledig benutten van de middelen voor wijkgericht werken. Conform afspraak met de raad zijn de resterende budgetten meegenomen naar 2022 (egalisatiesystematiek), waardoor in 2022 juist een iets hoger budget staat. Voor de jaren 2021 tot en met 2023 vinden er extra activiteiten plaats in het kader van Vollenhove Vooruit, deze zorgen voor extra lasten en baten. Vanaf 2023 zijn opbrengsten in de begroting opgenomen vanuit de werkzaamheden van de BOA's, conform de IAC voorstellen.

Beleidsindicatoren

Misdrijven - Winkeldiefstallen <i>Per 1.000 inwoners</i>	Misdrijven - Diefstallen uit woning <i>Per 1.000 inwoners</i>	Misdrijven - Geweldd misdrijven <i>Per 1.000 inwoners</i>																																																						
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	Het aantal geweldd misdrijven. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)																																																						
<table border="1"> <caption>Misdrijven - Winkeldiefstallen (Per 1.000 inwoners)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>2,1</td> <td>2,2</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>1,5</td> <td>2,2</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>1,6</td> <td>2,3</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>1,9</td> <td>2,0</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>1,5</td> <td>1,8</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	2,1	2,2	2018	1,5	2,2	2019	1,6	2,3	2020	1,9	2,0	2021	1,5	1,8	<table border="1"> <caption>Misdrijven - Diefstallen uit woning (Per 1.000 inwoners)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>4,1</td> <td>2,9</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>3,5</td> <td>2,5</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>3,8</td> <td>2,3</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>4,2</td> <td>1,8</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>3,7</td> <td>1,3</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	4,1	2,9	2018	3,5	2,5	2019	3,8	2,3	2020	4,2	1,8	2021	3,7	1,3	<table border="1"> <caption>Misdrijven - Geweldd misdrijven (Per 1.000 inwoners)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>5,2</td> <td>5,0</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>4,5</td> <td>4,8</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>5,0</td> <td>4,8</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>4,5</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4,3</td> <td>4,2</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	5,2	5,0	2018	4,5	4,8	2019	5,0	4,8	2020	4,5	4,5	2021	4,3	4,2
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	2,1	2,2																																																						
2018	1,5	2,2																																																						
2019	1,6	2,3																																																						
2020	1,9	2,0																																																						
2021	1,5	1,8																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	4,1	2,9																																																						
2018	3,5	2,5																																																						
2019	3,8	2,3																																																						
2020	4,2	1,8																																																						
2021	3,7	1,3																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	5,2	5,0																																																						
2018	4,5	4,8																																																						
2019	5,0	4,8																																																						
2020	4,5	4,5																																																						
2021	4,3	4,2																																																						
Duiding: In Zeist schommelen we de laatste jaren iets onder de landelijke trend	Duiding: De laatste jaren schommelt deze indicator boven de landelijke trend. De daling in de landelijke trend is in Zeist (nog) niet zichtbaar.	Duiding: Rondom deze indicator scoren wij gelijk aan het landelijk gemiddelde.																																																						
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) <i>Per 1.000 inwoners</i>	Misdrijven – Verwijzingen Halt <i>Per 1.000 jongeren</i>																																																							
Hieronder vallen brandstichtingen, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag.	Het aantal verwijzingen per 1.000 inwoners van 12 t/m 18 jaar. Jongeren van 12 t/m 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passen de Halt-straf																																																							
<table border="1"> <caption>Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (Per 1.000 inwoners)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>6,5</td> <td>6,0</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>5,2</td> <td>5,5</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>6,2</td> <td>6,0</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>6,2</td> <td>6,2</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>6,8</td> <td>6,2</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	6,5	6,0	2018	5,2	5,5	2019	6,2	6,0	2020	6,2	6,2	2021	6,8	6,2	<table border="1"> <caption>Misdrijven – Verwijzingen Halt (Per 1.000 jongeren)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Zeist</th> <th>Nederland</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>10,0</td> <td>11,0</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>8,0</td> <td>10,0</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>9,0</td> <td>11,0</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>13,0</td> <td>10,0</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>9,0</td> <td>7,0</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Zeist	Nederland	2017	10,0	11,0	2018	8,0	10,0	2019	9,0	11,0	2020	13,0	10,0	2021	9,0	7,0																			
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	6,5	6,0																																																						
2018	5,2	5,5																																																						
2019	6,2	6,0																																																						
2020	6,2	6,2																																																						
2021	6,8	6,2																																																						
Jaar	Zeist	Nederland																																																						
2017	10,0	11,0																																																						
2018	8,0	10,0																																																						
2019	9,0	11,0																																																						
2020	13,0	10,0																																																						
2021	9,0	7,0																																																						
Duiding: Op deze indicator scoren wij ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde.	Duiding: Deze indicator schommelt de laatste jaren ongeveer rondom het landelijk gemiddelde.																																																							

Programma 10 Financiële stabiliteit en organisatie

Als gemeente zijn we voor een groot gedeelte afhankelijk van de gelden die wij van het Rijk ontvangen. De afgelopen jaren stonden we voor een grote uitdaging door achterblijvende inkomsten vanuit het Rijk en hebben we dit, in samenspraak met de inwoners, opgelost. Als Zeist staan wij voor een solide financieel beleid en met onze stabiliteitscriteria zorgen we voor financiële armslag voor de uitvoering van onze maatschappelijke opgave en borgen we dat de lasten voor inwoners en bedrijven laag blijven en de financiële risico's beheersbaar. In betere tijden zorgen we voor de mindere tijden om op die manier minder vatbaar te zijn van de grillen van het landelijke beleid. Onze organisatie zetten we op zo een efficiënt en toegankelijk mogelijke manier in om tot dienst te staan van onze inwoners.

Programma in het kort:

Verbonden Partijen:	BghU
Totaal lasten:	€ 22.009.000 (11,5 % van het totaal)
Totaal baten:	€ 139.826.000

Wat gaan we doen?	Wat merkt de samenleving daarvan?
Ondersteuning organisatie (overhead)	
<ul style="list-style-type: none"> We onderzoeken wat er nodig is aan investeringen in de gemeentelijke organisatie in kwaliteit en kwantiteit. We denken hierbij aan de ambities op het gebied van veiligheid, meedoen, klimaat en wonen. 	<ul style="list-style-type: none"> De gemeentelijke organisatie heeft voldoende aanpassingsvermogen. De organisatie maakt verbinding met de samenleving en het maatschappelijk middenveld. Ambtenaren handelen vanuit de kernwaarden vertrouwen, nabijheid en kracht.
<ul style="list-style-type: none"> We verbeteren de P&C-cyclus stap voor stap. We brengen doelen, acties en middelen bij elkaar. We rapporteren op een inzichtelijke manier die de besluitvorming bevordert. 	<ul style="list-style-type: none"> We zijn duidelijk over welke doelen wel of niet gerealiseerd zijn en wat de reden daarvan is. We maken duidelijk hoe dit zichtbaar wordt in de samenleving met financiële en niet-financiële gegevens.
<ul style="list-style-type: none"> We kijken zoveel mogelijk vooruit en begroten de gevolgen van allerlei ontwikkelingen die we aan zien komen. We maken op tijd hierover afwegingen. We zijn voorzichtig en realistisch in onze begroting. 	<ul style="list-style-type: none"> Een gedegen financieel huishoudboekje waarbij schommelingen in budgetten zoveel mogelijk worden voorkomen.
<ul style="list-style-type: none"> We besteden aandacht aan de taal en vormgeving van begroting en jaarrekening. We kijken wat de meest geschikte communicatievorm is om de resultaten zichtbaar te maken. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een duidelijke communicatielijnen over de planning- en controlcyclus, zodat voor inwoners duidelijk is waaraan de gemeente het geld en capaciteit besteedt.
<ul style="list-style-type: none"> Samen met het ontwerpteam het voorlopig ontwerp (VO) uitwerken tot een definitief ontwerp (DO) en een technisch ontwerp (TO) voor de nieuwe gemeentewerf. De aanbesteding met de bouwaannemer is gepland in het 1e kwartaal van 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> Realisatie van een nieuwe, duurzame gemeentewerf in het 2e kwartaal van 2024.
Beheer overige gebouwen en gronden	
<ul style="list-style-type: none"> We onderhouden onze gebouwen volgens duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP.) 	<ul style="list-style-type: none"> Technische goed, gezond, veilig en bruikbaar vastgoed. Duurzaam en toegankelijk vastgoed.
<ul style="list-style-type: none"> We zorgen voor optimaal gebruik en financieel gezonde vastgoedexploitatie. 	<ul style="list-style-type: none"> We sluiten passende overeenkomsten voor het beoogde gebruik. We verzorgen budgetbewaking op de kosten en uitgaven en optimaliseren waar mogelijk op begrotingsniveau.
<ul style="list-style-type: none"> We toetsen huisvestingswensen aan het bestaande vastgoed. 	<ul style="list-style-type: none"> We zetten in op (bestaande) huisvestingsplannen en objectstrategie.

<u>Wat gaan we doen?</u>	<u>Wat merkt de samenleving daarvan?</u>
	<ul style="list-style-type: none"> • We stoten vastgoed af wat niet tot ons kernvastgoed behoort. • We verzorgen het afstoten van snippergroen en gronden als daar aanleiding voor is en mogelijkheden voor zijn.
Belastingen	
<ul style="list-style-type: none"> • We beoordelen welke (leges)tarieven niet kostendekkend zijn en wat de mogelijkheden zijn voor betere tarieven. • We koppelen de ozb-stijging zoveel mogelijk aan de inflatie. • Als er geld over is, geven we dat terug aan de inwoners. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokale lasten (ozb) zijn niet hoger dan noodzakelijk. • Tarieven zijn zoveel mogelijk kostendekkend.
Financiën (Algemene uitkering, overige baten & lasten, reserves, vennootschapsbelasting)	
<ul style="list-style-type: none"> • We brengen in beeld wanneer we te weinig geld van het Rijk krijgen om onze taken te kunnen uitvoeren. We voeren met M50 en VNG hierover een actieve lobby. We maken keuzes in dienstverlening bespreekbaar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Taken worden efficiënt uitgevoerd binnen het beschikbare budget.

Wat mag het kosten?

Exploitatie		(bedragen x € 1.000)					
Lasten/baten/Saldo per product		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
Algemene dekkingsmiddelen							
0.5 Treasury	L	100	90	39	-70	-88	-151
	B	715	349	318	314	310	308
	S	615	259	279	384	398	459
0.61 OZB woningen	L	455	514	486	481	507	518
	B	7.643	7.898	8.431	8.678	8.678	8.678
	S	7.188	7.384	7.945	8.197	8.171	8.160
0.62 OZB niet woningen	L	222	71	63	62	66	67
	B	5.085	5.091	5.442	5.610	5.610	5.610
	S	4.863	5.020	5.379	5.548	5.544	5.543
0.64 Belastingen overig	L	38	38	3	3	3	3
	B	0	342	347	347	347	347
	S	-38	304	344	344	344	344
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	L	0	0	0	0	0	0
	B	112.858	114.090	123.657	126.419	127.275	117.093
	S	112.858	114.090	123.657	126.419	127.275	117.093
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	L	815	713	591	476	488	437
	B	126.301	127.770	138.195	141.368	142.220	132.036
	S	125.486	127.057	137.604	140.892	141.732	131.599

Exploitatie		(bedragen x € 1.000)						
Lasten/baten/Saldo per product		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
		realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting	
Overhead, VpB en onvoorzien								
0.4	Ondersteuning	L	21.093	23.345	20.227	19.746	19.853	19.716
	organisatie (Overhead)	B	844	370	384	384	383	384
		S	-20.249	-22.975	-19.843	-19.362	-19.470	-19.332
0.9	Vennootschapsbelasting	L	0	0	0	0	0	0
	(VpB)	B	0	0	0	0	0	0
		S	0	0	0	0	0	0
0.81	Onvoorzien	L	0	188	196	196	196	196
		B	0	0	0	0	0	0
		S	0	-188	-196	-196	-196	-196
Subtotaal overhead, VpB en onvoorzien		L	21.093	23.533	20.423	19.942	20.049	19.912
		B	844	370	384	384	383	384
		S	-20.249	-23.163	-20.039	-19.558	-19.666	-19.528
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	1.651	1.636	1.178	1.245	1.299	2.133
		B	3.454	1.173	1.247	1.232	1.232	1.232
		S	1.803	-463	69	-13	-67	-901
0.81	Overige baten en lasten exclusief onvoorzien	L	-513	493	-183	-183	-173	-261
		B	-266	0	0	0	0	0
		S	247	-493	183	183	173	261
Subtotaal overige producten		L	1.138	2.129	995	1.062	1.126	1.872
		B	3.188	1.173	1.247	1.232	1.232	1.232
		S	2.050	-956	252	170	106	-640
Programma Financiële stabiliteit en organisatie		L	23.046	26.375	22.009	21.480	21.663	22.221
		B	130.333	129.313	139.826	142.984	143.835	133.652
		S	107.287	102.938	117.817	121.504	122.172	111.431

Toelichting op afwijkingen

Bij het product Treasury worden de kosten gevormd door de te betalen rente voor opgenomen leningen enerzijds en de aan producten toegerekende rente anderzijds (deze post vormt conform BBV een last bij de betreffende collegeproducten en een negatieve last op treasury). Idealiter tendeert daarmee de kostenkant naar € 0, zie ook de toelichting in de paragraaf Financiering. De te betalen rente neemt de komende jaren af vanwege het volledig afgelost raken van opgenomen leningen. Mogelijk is herfinanciering nodig en zullen hiervoor nieuwe rentekosten in de plaats komen. Als in komende jaren blijkt dat de toegerekende rente te veel afwijkt ten opzichte van de betaalde rente, dan zal de omslagrente worden aangepast.

De baten bestaan uit de renteopbrengst van de hypotheekportefeuille (uitsterfconstructie) en het uitgekeerde dividend. In 2021 is dividend ontvangen van de BIGA en een hoger dividend van de BNG, wat voor extra baten zorgde.

Bij de producten OZB en Belasting overig stijgen de opbrengsten als gevolg van het toepassen van de prijscompensatie. Bij de producten OZB is een extra stijging te zien tussen de jaren 2021 tot en met 2024 vanwege de besluitvorming bij de begroting 2022 om de OZB in drie stappen van 3% te laten stijgen. De baten bij het product Belasting overig bestaan uit precariobelasting. In 2021 zijn deze aanslagen verminderd naar € 0 als corona-compensatie.

De kosten betreffen vooral de uitvoering van het opleggen en innen van aanslagen door de BghU. Bij het product Belasting overig dalen de kosten vanaf 2023 door de afschaffing van de hondenbelasting. Conform contract moeten deze kosten tot en met 2022 nog worden betaald. Bij de OZB (niet woningen) heeft vanaf 2022 een correctie plaatsgevonden tussen de kosten van de BghU voor de OZB-heffing en voor de rioolheffing, op basis van de opgave van de BghU.

Het product Gemeentefonds kent een wisselend verloop op basis van de circulaire van het rijk. De uitkomst van het gemeentefonds is voor de gemeente niet beïnvloedbaar en is gerelateerd aan de omvang van de rijksbegroting. Iedere circulaire wordt uitgebreid toegelicht via raadsinformatiebrieven.

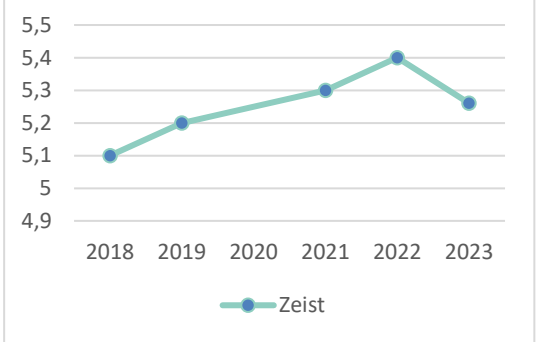
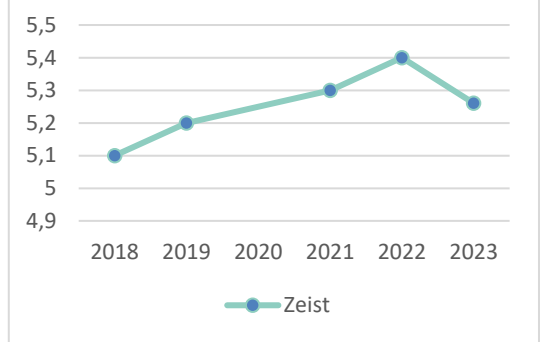

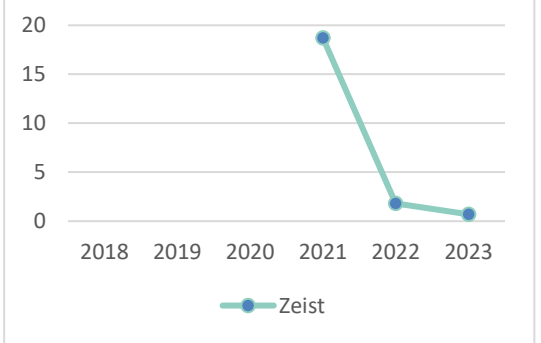
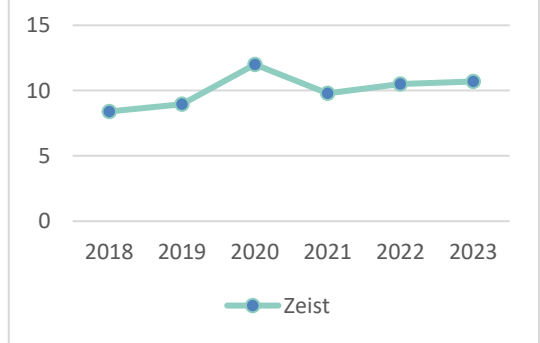
Bij het product Ondersteuning organisatie is in 2022 sprake van extra incidentele lasten als gevolg van meegenomen budgetten vanuit 2021 via de reserve egalisatiesystematiek. Ook zijn er in 2022 incidenteel hogere budgetten vanwege onderhoud aan het gemeentehuis (gedekt uit de onderhoudsreserve) en innovatiekosten die het mogelijk maken om in de jaren erna efficiënter te werken. Vanaf 2023 dalen de kosten voor dit product als gevolg van door de raad besloten maatregelen om te komen tot een sluitende begroting. Als gevolg van uitvoering van taken voor de regio ZOU zijn in 2021 bijdragen ontvangen van de deelnemende gemeente. Hier staan gemaakte kosten tegenover.

Bij het product Beheer overige gebouwen en gronden worden de wisselende bedragen voor de lasten veroorzaakt door de jaarlijks wisselende kosten voor onderhoud. Dit wordt meerjarig geëgaliseerd via de reserve egalisatie onderhoud kapitaalgoederen. De hogere baten in 2021 betreffen de eenmalige opbrengst van de verkoop van gemeentelijk onroerend goed. Deze extra baten worden gestort in het vastgoedfonds en de reserve revolving fund sociale woningbouw op basis van afspraken met de raad.

Het product Overige baten en lasten bevat een beperkt aantal stelposten en taakstellingen op basis van eerdere besluitvorming van de raad. Omdat diverse stelposten een oplopend of aflopend karakter hebben, zorgt het totaal ervan voor een wisselend patroon van lasten. In 2022 staan hier ook de lasten begroot als gevolg van de COA-ontwikkelingen, zoals gemeld in de eerste Berap 2022.

De baten en lasten bij de realisatie in 2021 worden veroorzaakt door afwikkeling van gemeente brede posten zoals transitoria en het vrijvallen van een niet meer benodigd bedrag uit de risicovoorziening.

Beleidsindicatoren

Formatie <i>Aantal fte per 1.000 inwoners</i>	Bezetting <i>Aantal fte per 1.000 inwoners</i>	Apparaatskosten <i>Aantal euro per inwoner</i>																																										
Tot de formatie worden alle medewerkers die in dienst zijn van de gemeente met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde of bepaalde tijd gerekend.	Tot de bezetting worden alle medewerkers die in dienst zijn van de gemeente met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde of bepaalde tijd gerekend.	Het totaal van de doorbelaste overheadkosten ten opzichte van het totaal aan inwoners in de gemeente Zeist.																																										
 <table border="1"> <caption>Formatie (fte per 1.000 inwoners)</caption> <thead> <tr><th>Jaar</th><th>Formatie</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>2018</td><td>5,1</td></tr> <tr><td>2019</td><td>5,2</td></tr> <tr><td>2020</td><td>5,25</td></tr> <tr><td>2021</td><td>5,3</td></tr> <tr><td>2022</td><td>5,4</td></tr> <tr><td>2023</td><td>5,25</td></tr> </tbody> </table>	Jaar	Formatie	2018	5,1	2019	5,2	2020	5,25	2021	5,3	2022	5,4	2023	5,25	 <table border="1"> <caption>Bezetting (fte per 1.000 inwoners)</caption> <thead> <tr><th>Jaar</th><th>Bezetting</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>2018</td><td>5,1</td></tr> <tr><td>2019</td><td>5,2</td></tr> <tr><td>2020</td><td>5,25</td></tr> <tr><td>2021</td><td>5,3</td></tr> <tr><td>2022</td><td>5,4</td></tr> <tr><td>2023</td><td>5,25</td></tr> </tbody> </table>	Jaar	Bezetting	2018	5,1	2019	5,2	2020	5,25	2021	5,3	2022	5,4	2023	5,25	 <table border="1"> <caption>Apparaatskosten (euro per inwoner)</caption> <thead> <tr><th>Jaar</th><th>Apparaatskosten</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>2018</td><td>400</td></tr> <tr><td>2019</td><td>405</td></tr> <tr><td>2020</td><td>410</td></tr> <tr><td>2021</td><td>445</td></tr> <tr><td>2022</td><td>415</td></tr> <tr><td>2023</td><td>445</td></tr> </tbody> </table>	Jaar	Apparaatskosten	2018	400	2019	405	2020	410	2021	445	2022	415	2023	445
Jaar	Formatie																																											
2018	5,1																																											
2019	5,2																																											
2020	5,25																																											
2021	5,3																																											
2022	5,4																																											
2023	5,25																																											
Jaar	Bezetting																																											
2018	5,1																																											
2019	5,2																																											
2020	5,25																																											
2021	5,3																																											
2022	5,4																																											
2023	5,25																																											
Jaar	Apparaatskosten																																											
2018	400																																											
2019	405																																											
2020	410																																											
2021	445																																											
2022	415																																											
2023	445																																											
Duiding: De formatie over de afgelopen jaren is vrij stabiel en schommelt rond de 345 Fte.	Duiding: Het uitgangspunt waarmee gewerkt wordt is dat de bezetting gelijk is aan de formatie.	Duiding: Met uitzondering van 2022 (begroot) is er sinds 2021 een stijging ingezet, waarna deze weer stabiliteert.																																										
Externe inhuur %	Overhead %																																											
Begrootte kosten van inhuur als percentage van de totale loonsom + totale kosten inhuur	Totale omvang van het taakveld overhead (0.4) ten opzicht van het begrotingstotaal.																																											
 <table border="1"> <caption>Externe inhuur (%)</caption> <thead> <tr><th>Jaar</th><th>Externe inhuur</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>2018</td><td>10</td></tr> <tr><td>2019</td><td>10</td></tr> <tr><td>2020</td><td>10</td></tr> <tr><td>2021</td><td>18</td></tr> <tr><td>2022</td><td>2</td></tr> <tr><td>2023</td><td>1</td></tr> </tbody> </table>	Jaar	Externe inhuur	2018	10	2019	10	2020	10	2021	18	2022	2	2023	1	 <table border="1"> <caption>Overhead (%)</caption> <thead> <tr><th>Jaar</th><th>Overhead</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>2018</td><td>8</td></tr> <tr><td>2019</td><td>9</td></tr> <tr><td>2020</td><td>12</td></tr> <tr><td>2021</td><td>10</td></tr> <tr><td>2022</td><td>10</td></tr> <tr><td>2023</td><td>10</td></tr> </tbody> </table>	Jaar	Overhead	2018	8	2019	9	2020	12	2021	10	2022	10	2023	10															
Jaar	Externe inhuur																																											
2018	10																																											
2019	10																																											
2020	10																																											
2021	18																																											
2022	2																																											
2023	1																																											
Jaar	Overhead																																											
2018	8																																											
2019	9																																											
2020	12																																											
2021	10																																											
2022	10																																											
2023	10																																											
Duiding: Door een wijziging in rekenmethode zijn er weinig gegevens beschikbaar. Daarnaast ziet er, als gevolg van onze eigen begrotingsmethodiek, een groot verschil tussen realisatie (2021) en begroting (2022/2023)	Duiding: De laatste jaren zit een voorzichtige stijging in deze indicator.																																											

Budgetautorisatie

In dit hoofdstuk treft u de budgetten aan, zoals de raad die kaderstellend autoriseert. In overeenstemming met het dualisme, stelt de raad de budgetten op programmaniveau vast, de lasten en de baten. Het gaat dan om de exploitatiebudgetten en de investeringsbudgetten. De raad autoriseert de budgetten voor 2023 via deze begroting. Binnen deze budgetten is het college geautoriseerd de begroting uit te voeren. Het college kan binnen het kader van de programmabudgetten zelf de onderverdeling in de budgetten per product vaststellen en indien nodig wijzigen. Wanneer de budgetten op programmaniveau wijzigen (ook als baten en lasten budgetneutraal stijgen of dalen), ligt de bevoegdheid bij de raad.

De rapportages en verantwoording kennen eenzelfde verdeling: programmaniveau voor de raad, productniveau voor het college. Dat in deze begroting en in de rapportages de informatie gebundeld (op product- en programmaniveau) is opgenomen, verandert niets aan de formele (budgettaire) bevoegdheden van raad en college.

Autorisatie exploitatiebudgetten per programma

De lasten en baten (beide per programma) in de kolom 2023 vormen de kaderstellende budgetten voor de uitvoering van deze begroting. De lasten en baten in latere jaren zijn ter informatie opgenomen, zodat duidelijk is hoe het bestaande beleid zich financieel meerjarig vertaalt. De formele autorisatie en dus de mogelijkheid deze meerjarige budgetten te gebruiken vindt niet plaats in de begroting 2023. Die volgt bij latere begrotingen.

Exploitatiebudgetten per programma		(bedragen x € 1.000)			
Lasten per programma	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	
1 Gemeente in verbinding	5.680	5.594	5.401	5.498	
2 Volwaardig meedoen aan de samenleving	51.231	52.049	52.494	52.322	
3 Doorpakken voor natuur en klimaat	22.030	21.710	21.651	21.676	
4 Wonen op maat	4.886	4.861	4.753	4.701	
5 Positieve gezondheid	46.264	45.327	44.537	44.562	
6 Cultureel en sportief Zeist	10.719	10.790	11.198	11.737	
7 Mobiliteit brengt ons verder	9.988	10.040	10.180	10.422	
8 Levendige economie	977	874	868	868	
9 Samen zorgen voor veiligheid	7.867	7.872	7.824	7.824	
10 Financiële stabiliteit en organisatie					
- Algemene dekkingsmiddelen	591	476	488	437	
- Overhead	20.227	19.746	19.853	19.716	
- Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	
- Onvoorzien	196	196	196	196	
- Ov.prod.financiële stabiliteit en organisatie	995	1.062	1.126	1.872	
Totaal budget lasten	181.651	180.597	180.569	181.831	

Exploitatiebudgetten per programma		(bedragen x € 1.000)			
Baten per programma	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	
1 Gemeente in verbinding	1.132	1.282	1.282	1.282	
2 Volwaardig meedoen aan de samenleving	21.538	22.262	22.880	23.346	
3 Doorpakken voor natuur en klimaat	17.322	17.132	17.128	17.113	
4 Wonen op maat	4.267	4.256	4.229	4.229	
5 Positieve gezondheid	613	613	791	797	
6 Cultureel en sportief Zeist	1.852	1.838	1.838	1.838	
7 Mobiliteit brengt ons verder	3.692	3.886	3.886	3.886	
8 Levendige economie	533	533	533	533	
9 Samen zorgen voor veiligheid	257	273	273	273	
10 Financiële stabiliteit en organisatie					
- Algemene dekkingsmiddelen	138.195	141.368	142.220	132.036	
- Overhead	384	384	383	384	
- Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	
- Onvoorzien	0	0	0	0	
- Ov.prod.financiële stabiliteit en organisatie	1.247	1.232	1.232	1.232	
Totaal budget baten	191.032	195.059	196.675	186.949	
Totaal exploitatieresultaat (baten -/- lasten)	9.381	14.462	16.106	5.118	

Behalve de baten en lasten per programma, autoriseert de raad eveneens de in deze begroting opgenomen stortingen en onttrekkingen aan reserves. De stortingen en onttrekkingen aan de reserves vallen binnen de kaders die de raad over deze reserves heeft vastgesteld.

Saldo van de begroting		(bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2021 realisatie	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Begrotingsresultaat voor mutaties	6.041	-11.069	9.381	14.462	16.106	5.118
Storting in Reserves(-)	-25.438	-15.566	-9.024	-8.876	-8.967	-9.349
Onttrekking aan Reserves (+)	23.743	25.874	8.561	8.408	9.373	10.565
Saldo	4.346	-761	8.918	13.994	16.512	6.334

Autorisatie investeringen

De raad autoriseert de geplande investeringen voor 2023. De investeringen van de latere jaren zijn ter informatie bijgevoegd. Het grootste deel van de geplande investeringen zijn vervangingsinvesteringen. De rente- en afschrijvingslasten van deze investeringen maken deel uit van de exploitatiebudgetten en zijn daarmee van dekking voorzien. Uitgaven voor onderhoud (soms net zo omvangrijk als investeringen) mogen niet worden geactiveerd en zijn volledig opgenomen in de exploitatie.

(Vervangings)investeringen		(bedragen x € 1.000)			
		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Investeringsbedragen					
Kleedkamergebouw Dijnselburg	I*	-32	0	0	0
Toplaag kunstgrv 1 Achter 't Slot	I*	-64	0	0	0
Toplaag kunstgrv 2 Achter 't Slot	I*	-64	0	0	0
Mini kunstgrv Achter 't Slot	I*	-15	0	0	0
Totaal Cultureel en sportief Zeist		-175	0	0	0
Apparatuur 4 parkeergarages	U	0	550	0	0
Intercom parkeren	U	0	25	0	0
Camera's parkeren	U	0	40	0	0
Volmeldinstallaties perkeren	U	0	0	103	0
29 Stelio en 15 wijk parkeren	U	0	0	365	0
Totaal Mobiliteit brengt ons verder		0	615	468	0
Topkrediet vervangingsbudget auto's	U	110	54	0	186
Vervangen Gemeentehuis meubilair	U	762	0	0	0
Totaal Financiële stabiliteit en organisatie		872	54	0	186
Totaal investeringen		697	669	468	186

* Deze inkomsten betreffen zgn. SPUK-bijdragen van het Rijk (Regeling specifieke uitkering stimulering sport, voor vanaf 2019 optredende btw-nadelen bij sport) voor in 2021 beschikbaar gestelde kredieten voor sportfaciliteiten.

Naast de autorisatie van bovenstaande vervangingsinvesteringen plannen we investeringen in 2022 welke we steeds via technische begrotingswijziging aan u voorleggen. De reden hiervan is, dat de uitvoering en raming van de geplande investering nader is uitgewerkt. Het gaat hier bijvoorbeeld om investeringen in de openbare ruimte. Hiervoor is de volgende (voorlopige) planning beschikbaar.

Planning overige investeringen		(bedragen x € 1.000)			
Investeringsbedragen		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vervangen speelvoorzieningen 2022	U				0
Totaal Vitale gemeenschappen		0	0	0	0
Kroostweg extra krediet	U	362		0	0
Oude Arnhemseweg (deel 1 fietsstraat) extra krediet	U	85	0	0	0
Baarnseweg extra krediet	U	122	0	0	0
Andreas Foxlaan extra krediet	U	197	0	0	0
Griffensteijnselaan extra krediet	U	78	0	0	0
Dr. Jacoblaan en omgeving (buurtaanpak) extra krediet	U	400	0	0	0
Kouwenhovenselaantje extra krediet	U	75	0	0	0
Kwikstaartlaan extra krediet	U	395	0	0	0
Rotonde Jagersingel/Woudenbergeweg	U	275	0	0	0
Pater de Leeuwweg	U	100	0	0	0
Openbare verlichting 2023 verledning	U	750	0	0	0
Embranchementsweg voorbereiding	U	25	0	0	0
IVRI	U	310	0	0	0
Vervanging Bethanieplein vijver	U	350	0	0	0
Vervanging brug bij het Slot	U	110	0	0	0
11 kruisingen Bosch en Duin	U	370	0	0	0
Totaal Mobiliteit in beweging		4.004	0	0	0
	U		0		0
	I		0	0	0
Totaal Samen aan de slag voor het klimaat		0	0	0	0
Totaal investeringen		4.004	0	0	0

Investerings ten behoeve van de onderwijshuisvesting worden jaarlijks separaat via het Strategisch Huisvestingsplan aan de raad voorgelegd. De dekking van deze investeringen wordt gevormd door de bestemmingsreserve Huisvestingsvoorzieningen onderwijs. De start van de investeringen is mede afhankelijk van het proces dat samen met het schoolbestuur wordt doorlopen om te komen tot de juiste investering. Om die reden wordt het krediet via een technische begrotingswijziging aangevraagd, wanneer er voldoende inhoudelijke duidelijkheid is over de investering en de geplande uitvoering. Dit kan op deze technische wijze, omdat de investering past binnen de door de raad vastgestelde systematiek, de uitvoering van het bestaande beleid rond onderwijshuisvesting en binnen de bestaande budgetten voor deze taak.

Voor het onderdeel Informatievoorziening (IV) werken we met een egalisatiesystematiek (door de raad besloten bij de Voorjaarsnota 2012). Waar vroeger zaken werden ingekocht, lopen tegenwoordig zaken via abonnementen. De technologische ontwikkelingen gaan snel en daarmee ook de ontwikkelingen qua kosten. Om die reden werken we met een vast budgetniveau waarbij de wisselende financiële consequenties van de juiste uitvoering van de IV-taken worden opgevangen via de reserve egalisatiesystematiek (reserve egalisatie ICT). Daarnaast zorgt de wet- en regelgeving van het BBV ervoor dat sommige zaken moeten worden geactiveerd en afgeschreven, en andere zaken ineens ten laste van de exploitatie worden betaald. Hierdoor werkt IV niet met geplande vervangingsinvesteringen: per vervanging wordt gekeken naar de beste technische invulling en ook naar de bijpassende financiële oplossing: aankoop (= investering = krediet) of een vorm van abonnement / jaarlijkse kosten. Wanneer de keuze voor de juiste vervanging leidt tot een materiële aankoop met een meerjarige levensduur, dan wordt conform BBV geactiveerd. In dat geval zal de raad via een technische begrotingswijziging een vervangingskrediet ter vaststelling worden voorgelegd. Dit kan op deze technische wijze, omdat de investering past binnen de door de raad vastgestelde systematiek, de uitvoering van het bestaande beleid rond IV en binnen de bestaande budgetten voor deze taak.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

In deze paragraaf geven wij inzicht in de gemeentelijke heffingen, de achtergronden en uitgangspunten, de tarieven en opbrengsten evenals de lokale belastingdruk. De uitvoering van de belastingverordeningen is in handen van de Belasting samenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU).

1.1 Achtergronden en uitgangspunten

OZB

De OZB is onder te verdelen in drie categorieën:

1. Belasting op het gebruik van niet-woningen
2. Belasting op het bezit van woningen
3. Belasting op het bezit van niet-woningen

De gemeente is verplicht ieder jaar de onroerende zaken te waarderen. Over deze waarde wordt een percentage berekend, het OZB-tarief. Het definitieve OZB-tarief voor 2023 wordt pas na de herwaardering van de onroerende goederen berekend. De BghU voert de herwaardering uit en geeft aan op welke momenten de WOZ-waardes voor 2023 reëel zijn in te schatten. In december 2022 komen de definitieve waardes beschikbaar, op basis waarvan de definitieve tarieven in december door de Raad kunnen worden vastgesteld voor oplegging van de aanslagen in 2023. Dit proces is gelijk aan het proces dat in 2021 is gevolgd voor de berekening en vaststelling van de OZB-tarieven voor 2022. Aangezien de OZB valt onder de algemene dekkingsmiddelen is ook deze opbrengst in 2023 aangepast aan het prijsindexcijfer van 3,7%, volgens afspraken in de Kadernota 2023. Bij de besluitvorming van de begroting 2022 is extra verhoging van 3% gedurende 3 jaar vastgesteld. In de begroting 2023 is rekening gehouden met de extra 3% verhoging.

	(Bedragen x € 1.000)	
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst OZB gebruikers / OZB Niet Woningen	2.039	2.180
Opbrengst OZB eigenaren / OZB woningen	7.898	8.431
Opbrengst OZB eigenaren / niet woningen	3.051	3.263
Totaaltelling	12.988	13.874

Afvalstoffenheffing

De kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden in Zeist in rekening gebracht via een afvalstoffenheffing, waarbij het tarief afhangt van de omvang van het huishouden. De opbrengst van de afvalstoffenheffing behoort niet tot de algemene middelen, maar moet worden gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt hierbij is dat de tarieven voor 100% kostendekkend zijn. De tarieven voor de afvalstoffenheffing stijgen in 2023 met gemiddeld 5,3%. Ten opzichte van 2022 blijft de trend ongeveer gelijk. De RMN voert in 2022 naar verwachting een flinke kostenstijging door in een tussentijdse begrotingswijziging. De reden hiervoor is een vertraging in de invoering van zgn. VANG. De vertraagde invoering zorgt voor extra ritkosten.

- Prijsstijging RMN 3%
- Aanvulling egalisatievoorziening afval 1%
- Prijsstijging BTW en overhead 1%

	(Bedragen x € 1.000)	
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst afvalstoffenheffing	9.451	10.005

Rioolheffing

Rioolheffing wordt in Zeist, voor wat betreft woningen, geheven als vastrecht van de eigenaar. Bij bedrijven wordt de belasting geheven van de gebruiker. De gebruiker van een bedrijf betaalt tot 250 m3 waterverbruik het vaste tarief, daarboven een tarief dat afhankelijk is van het waterverbruik. De opbrengst van de rioolheffing is net als die van de afvalstoffenheffing geormerkt, en mag alleen worden benut voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel. Vanaf 2022 is een nieuw verbijzonderd Gemeentelijk Riool Plan (vGRP) vastgesteld. Uit het vGRP blijken de uitgangspunten voor de tariefberekening. Er is vastgesteld dat het tarief in 2023 daalt met 10% exclusief indexering. Dit betekent dat het tarief na indexering per saldo netto daalt met 6,3%. In het vGRP is toegelicht dat we kunnen temporiseren met sparen voor vervanging. Het uitgangspunt van het vGRP in Zeist blijft 100% kostendekkendheid. Dit wordt bereikt door middel van verrekening met de egalisatievoorziening riolering en de spaarvoorziening riolering. Onderstaande opbrengsten betreffen woningen en niet-woningen.

(Bedragen x € 1.000)		
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst rioolheffing	5.925	5.559

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Denk bijvoorbeeld aan een terras, een luifel, uitstallingen of een bouwsteiger. De belasting wordt geheven van degene die het voorwerp heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp aanwezig is. De belastbare feiten worden ontleend aan vergunningaanvragen, controles en andere waarnemingen in de openbare ruimte. De tarieven en de opbrengst zijn geïndexeerd met 3,7%, volgens de afspraken in de Kadernota 2023. De begroting 2022 was gesteld op € 142.000 aan inkomsten. Door het effect van Corona is besloten om dat jaar geen precario te heffen, vandaar dat deze hieronder als nihil is weergegeven. Het niet heffen van de precarioheffing is onderdeel van het Tweede Zeister Steunpakket.

(Bedragen x € 1.000)		
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst precariobelasting	-	147

Parkeerbelasting

Uit oogpunt van parkeerregulering wordt parkeerbelasting geheven. De parkeerbelasting is een belasting voor het parkeren van een voertuig op straat. De belasting wordt geheven door middel van aangifte, dit is de betaling middels een parkeerautomaat of via de telefoon ("mobiel parkeren"). Wanneer er niet of niet in voldoende mate is voldaan aan de aangifteplicht wordt door de parkeercontroleur een naheffingsaanslag uitgeschreven. De naheffingsaanslag bestaat uit de kosten, waarvan de hoogte jaarlijks door de gemeenteraad bij het vaststellen van de belastingtarieven wordt vastgesteld, vermeerderd met het tarief voor minimaal een uur parkeertijd (gebaseerd op het laagst mogelijke tarief voor een uur parkeren). Daarnaast wordt parkeerbelasting geheven in de vorm van parkeervergunningen. Voor 2023 zijn de parkeertarieven geïndexeerd met 3,7%. Een uitzondering is het tarief voor dagkaarten. Dit tarief is vastgezet op € 15,00 omdat het gepast en met muntgeld afgerekend dient te worden. Het tarief voor de naheffingsaanslag wordt jaarlijks berekend op basis van een door het rijk voorgeschreven methode. Het tarief voor 2023 komt uit op € 62,80.

(Bedragen x € 1.000)		
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst parkeerbelasting straat (betaald parkeren op straat, vergunningen, naheffingen)	2.331	2.399
Opbrengst parkeren garages (geen parkeerbelasting)	793	845

Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in o.a. hotels, pensions en andere vakantieonderkomens, door personen die niet als ingezetene in het bevolkingsregister zijn opgenomen, wordt de toeristenbelasting geheven. De belasting wordt betaald door degene die verblijf houdt aan degene die de mogelijkheid tot verblijf biedt. Het jaarlijks aantal overnachtingen wordt door degene die de mogelijkheid tot verblijf biedt bij de BghU aangegeven. De aangever wordt vervolgens voor het totaal aantal overnachtingen in dat jaar aangeslagen. Periodiek vindt controle van deze aangiften plaats. De tarieven, en daarmee de opbrengst, zijn geïndexeerd met 3,7%, volgens de afspraken in de Kadernota 2023.

(bedragen x € 1.000)		
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst toeristenbelasting	373	419

Marktgelden

Marktgeld wordt geheven voor het gebruik of genot van een standplaats op de daarvoor aangewezen marktterreinen. Belast wordt degene, die gebruik maakt van de standplaats. Uitgangspunt voor marktgelden is, dat het tarief voor 100% kostendekkend is. De kosten voor elektriciteit en promotiekosten worden afzonderlijk in rekening gebracht. Ten tijde van het opstellen van de programmabegroting 2020 is er een onderzoek gestart naar een eventuele verzelfstandiging van de markt in 2021. Door Covid-19 is een vertraging ontstaan in de afstemming met de marktondernemers wat betreft deze eventuele verzelfstandiging van de markt. Na overeenstemming met deze ondernemers volgt een bestuurlijk traject in 2022. In de huidige begroting is hier nog geen rekening mee gehouden. Hierdoor is in de begroting 2022 rekening gehouden met een kostenreductie van € 34.000, welke niet gerealiseerd gaat worden. In de bestuur rapportage 2022 is de begroting 2022 hierop aangepast. In de begroting 2023 wordt met de kostenreductie van € 34.000 rekening gehouden. De kostenreductie heeft geen effect op de opbrengsten in 2022 en 2023. De marktgelden worden verhoogd met een prijsindex van 3,7%, volgens de afspraken in de Kadernota 2023.

(Bedragen x € 1.000)		
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst marktgelden	111	113

Leges

De gemeente heft leges ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Het gaat om verhaal van de kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden daarvan zijn o.a. leges voor de aanvraag van vergunningen, voor aanvraag van paspoorten en rijbewijzen e.d.

	(bedragen x € 1.000)	
Leges groter dan € 10.000	Begroting 2022	Begroting 2023
Bevolkingsadm/ Reisdocumenten	180	186
Bevolkingsadm/ Inburgering	51	52
Bevolkingsadm/ Verkl. Omtr. gedrag	47	48
Bevolkingsadm/ RDW	77	80
Burgerlijke stand	155	141
Secretarieleges	125	129
Burgerpr/ Gehandicaptenpark.krt	22	22
Huisvestingsvergunning	18	19
Leges Omgevingsvergunningen / bestemmingsplanwijzigingen	170	179
Leges Omgevingsvergunningen / overig	2.960	3.432
Totaaltelling	5.647	5.580

De tarieven, en daarmee de legesopbrengsten, zijn geïndexeerd met 3,7% volgens de afspraken in de Kadernota 2023 of er geldt het wettelijk (maximum)tarief.

Uitzondering hierop vormen de leges omgevingsvergunningen. Wijzigingen in de tarieven van externe partijen, zoals bv. ODRU en VRU, worden meegenomen in de berekening van het tarief. De berekening van het tarief voor de bouwleges binnen de omgevingsvergunningen is sterk afhankelijk van het aantal aanvragen en de gemiddelde bouwsom, de heffingsgrondslag voor de leges. De overheadtoerekening volgens het BBV toegepast, zoals vastgesteld bij de kaderbrief. Uitgangspunt voor het tarief is 100% kostendekkendheid. Bij de 1^e bestuursrapportage 2022 is de begroting leges omgevingsvergunningen aangepast op basis van de uitkomst van het ANG-onderzoek rapport. In het rapport werd gesteld dat de begrote opbrengsten voor 2022 met € 1,35 miljoen neerwaarts moest worden bijgesteld om een reel begrote opbrengst leges omgevingsvergunningen in de begroting te realiseren. Vanaf de begroting 2023 werd de begroting met € 1 miljoen structureel bijgesteld. In de begroting 2023 is nog geen rekening gehouden met het effect van de invoering van de nieuwe omgevingswet en de wet kwaliteitsborging, verwacht per 1 januari 2023. Tijdens het proces van de begroting loopt er een bestuurlijk traject, waarbij rekening gehouden wordt met twee scenario's de omgevingswet gaat in per 2023 of niet, maar dan geldt de oude WABO wet- en regelgeving. Het Rijk heeft nog niet definitief bepaald of de nieuwe omgevings- kwaliteitsborging wetten ook daadwerkelijk worden ingevoerd per 01 januari 2023. Afhankelijk van de uitkomst van het bestuurlijk proces zal de Raad besluiten welk scenario in de begroting 2023 wordt opgenomen. De begroting 2023 houdt nu nog geen rekening met het financiële effect van de uitkomst van het eventuele bestuurlijke traject. Bij de 2^e bestuursrapportage 2022 wordt de Raad gevraagd om rekening te houden met een positieve structurele bijstelling van de begroting leges omgevingsvergunningen op basis invoering van de nieuwe wetten vanaf 2023. In bijgaande tabel leges is in het totaal leges omgevingsvergunning 2023 nog geen rekening gehouden met de melding in de 2^e bestuursrapportage.

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt opgelegd aan degene die openbare aankondigingen zichtbaar heeft vanaf de openbare weg. Voorbeelden van dergelijke openbare aankondigingen zijn: reclameborden, naamborden, zonneschermen, lichtreclames, vlaggen, vitrines. De opbrengsten worden, na aftrek van administratieve lasten, beschikbaar gesteld aan Stichting Centrummanagement. Het tarief 2023 is in samenspraak met Stichting Centrummanagement gelijk gebleven aan het tarief 2022. De begroting 2022 was gesteld op € 200.000 aan inkomsten. Door het effect van Corona is besloten om in 2022 geen reclamebelasting te heffen, vandaar dat deze hieronder als nihil is weergegeven. Het niet heffen van de reclamebelasting in 2022 was onderdeel van het Tweede Zeister Steunpakket in 2022.

	(bedragen x € 1.000)	
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst reclamebelasting	-	200

Tarieven begraafplaats

De tarieven, en daarmee de legesopbrengsten, zijn geïndexeerd met 3,7% conform de afspraken in de Kadernota 2023. Uitgangspunt is om 100% kostendekkend te zijn. Echter bestaat de wens van de raad om begraven en cremieren voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te houden en we moeten rekening houden met de marktconforme tarieven welke de gemeentes rondom Zeist hanteren. Hierdoor zal de begraafplaats voor 2023 81,8% kostendekkend zijn. De raad heeft daarom besloten om de toegerekende overheadkosten te reduceren tot 40%. De opbrengst 2023 is geraamd op basis van de realisatie 2022, alsmede de veranderende marktontwikkelingen en aangepast aan het prijsindexcijfer van 3,7%, conform de afspraken in de Kadernota 2023.

	(Bedragen x € 1.000)	
	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengst begraafplaats	1.221	1.482

1.2 Kostendekkendheid leges

In onderstaande tabel is per heffing de kostendekkendheid aangegeven. Uitgangspunt daarbij zijn de totale (gemiddelde) kosten van het taakveld aangevuld met de toegerekende overheadkosten en de in de heffing mee te nemen compensabele btw. Eventuele inkomsten op het taakveld, naast de betreffende heffing, zijn hierop in mindering gebracht. Bij de leges is de kostendekkendheid per titel van de legesverordening aangegeven, omdat per titel sprake is van duidelijk verschillende soorten producten.

Bedragen x € 1.000	Avvalstoffenheffing	Rioolheffing	Marktgeden	Begraafplaats	Leges Titel 1 Algemene dienstverlening	Leges Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	Leges Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder titel 2
Kosten taakveld(en) (A)	8.345	4.607	90	1.304	504	0	216
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen (B)	68	26	0	0	0	0	0
Netto kosten taakveld (C=A-B)	8.277	4.581	90	1.304	504	0	216
Toe te rekenen kosten:							
Overhead (D)	355	283	65	566	603		273
Compensabele BTW (E)	1.359	696	0	0	0	0	0
Totale kosten (100 %) (F=C+D+E)	9.991	5.560	155	1.870	1.107	0	489
Opbrengst heffing (G)	9.991	5.560	114	1.530	632	0	55
% Dekking (G/F)	100,00%	100,00%	73,55%	81,82%	57,09%	0,00%	11,25%

Toelichting kostendekkendheid:

Markt

De markt is niet 100% kostendekkend. Men heeft bewust het tarief laag gehouden vanwege de tarieven in de regio gemeenten. Ter voorkoming dat er geen marktlieden naar de gemeente Zeist komen. In de berekening is rekening gehouden met het behalen van de taakstelling Privatisering van de markt. Voordeel € 34.000 structureel vanaf 2023.

Leges Titel 1

De leges 1 zijn niet 100% kostendekkend. De oorzaak zit in de rijkstarieven voor Reisdocumenten, Rijbewijzen en Naturalisatie. Doordat het Rijk een vast tarief berekend per paspoort, kan de gemeente niet de gemaakte kosten doorbelasten. Er is gekeken waar eventueel "knopen" zijn waaraan gedraaid kan worden om de kosten te verlagen, maar die zijn er niet. Hiermee wordt de dekking voor onder andere de overhead niet gerealiseerd.

Leges Titel 2

De leges Titel 2 lopen en apart bestuurlijk traject door de nieuwe omgevingswet en de Wet kwaliteits borging. Naar verwachting gaat de nieuwe omgevingswet in op 1-1-2023. Daar er nog steeds geen harde ingangsdatum is, zijn er twee berekeningen. (Wabo of nieuwe omgevingswet). Zodra bekend welke berekening gehanteerd gaat worden voor de tariefberekening 2023, wordt de kostendekkendheid bepaald.

Leges Titel 3

De leges titel 3 zijn niet 100% kostendekkend. De oorzaak zit in de kosten voor het verstrekken van vergunningen voor Evenementen en Markten. Het tarief wordt bewust laag gehouden om geen belemmering te zijn voor het organiseren van Evenementen en Markten. Gevolg is dat de overhead kosten niet worden gedekt. Om 100% kostendekkendheid te realiseren zullen de tarieven per aanvraag met € 2.284,- moeten stijgen. In de berekening is rekening gehouden met een 100% kostendekkendheid van de overhead 2023.

Begraafplaats

De leges voor de begraafplaats zijn niet 100% kostendekkend. De oorzaak is dat de hoogte van de tarieven mede worden bepaald door de tarieven welke de omliggende begraafplaatsen en crematoria hanteren. De nieuwe tarieven zijn dus marktconform. Ook is de wens van de raad om begraven en cremieren in Zeist voor iedereen toegankelijk te houden.

1.3 Kwijtscheldingsmogelijkheden

Per 2015 zijn we toegetreden tot de Belastingssamenwerking gemeenten en Hoogheemraadschap Utrecht (BghU). Een belangrijke motivatie om tot samenwerking op het gebied van belastingen over te gaan is het behalen van efficiencyvoordeel geweest. Dit efficiencyvoordeel is o.a. behaald door het uitvoeringsbeleid van de deelnemers zoveel mogelijk te harmoniseren. Deze harmonisatie heeft er toe geleid dat er in Zeist is besloten, naast kwijtschelding voor afvalstoffenheffing, ook kwijtschelding voor OZB en rioolheffing mogelijk te maken.

1.4 Ontwikkeling belastingdruk

Hierna volgen in drietal tabellen overzichten van de ontwikkeling van de opbrengsten en de tarieven over de afgelopen jaren.

Ontwikkeling van de opbrengsten (bedragen x € 1.000)					
Belastingen / heffingen	2019 realisatie	2020 realisatie	2021 realisatie	2022 begroting	2023 begroting
OZB	11.952	12.427	12.635	12.988	13.874
Afvalstoffenheffing	7.013	7.995	8.949	9.451	10.005
Rioolheffingen	4.838	5.288	5.645	5.925	5.559
Totale opbrengsten	23.803	25.710	27.229	28.354	29.438

Ontwikkeling van de Tarieven (bedragen x € 1.000)				
Belastingen / heffingen	2021	2022	2023	Stijging 2022-2023
Rioolheffing	178,20	188,40	176,40	-6,37%
Afvalstoffenheffing (2 pers. huish.)	309,60	324,60	340,80	4,99%
Afvalstoffenheffing (4 pers. huish.)	391,80	410,40	431,40	5,12%

De OZB komen tot uitdrukking in een belastingpercentage. De nieuwe belastingpercentages voor 2023 worden pas definitief eind 2022 vastgesteld als de jaarlijkse hertaxatie is afgerond. Wanneer de WOZ-waarde stijgt, zal het belastingpercentage evenredig dalen. Hierdoor blijft de belastingdruk in principe gelijk, los van aanvullende tariefmaatregelen. De stijging van de belastingdruk komt niet tot uitdrukking in de mutatie van het tarief, maar in de mutatie van de opbrengst. Omdat in de Kadernota 2023 is besloten tot een indexering aan de baten kant van 3,7%, is in de hierna volgende tabel uitgegaan van dit scenario voor wat betreft de lasten van de OZB. Daarnaast is rekening gehouden met de bij de Begroting 2022 vastgestelde extra OZB verhoging van 3% voor het jaar 2023. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de totale gemeentelijke lasten waarbij huurders in de Gemeente Zeist alleen afvalstoffenheffing betalen.

Voorbeeld	WOZ waarde per 1/1/2021	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	Stijging 2022-2023
gezin,	200.000	309,60	324,60	340,80	4,99%
2 personen,	400.000	309,60	324,60	340,80	4,99%
huurwoning	600.000	309,60	324,60	340,80	4,99%
	800.000	309,60	324,60	340,80	4,99%
gezin,	200.000	391,80	410,40	431,40	5,12%
4 personen,	400.000	391,80	410,40	431,40	5,12%
huurwoning	600.000	391,80	410,40	431,40	5,12%
	800.000	391,80	410,40	431,40	5,12%
gezin,	200.000	571,77	639,80	652,50	1,98%
2 personen,	400.000	655,75	766,60	787,79	2,76%
eigen	600.000	739,72	893,40	923,09	3,32%
woning	800.000	823,69	1.020,20	1.058,38	3,74%
gezin,	200.000	653,97	725,60	743,10	2,41%
4 personen,	400.000	737,95	852,40	878,39	3,05%
eigen	600.000	821,92	979,20	1.013,69	3,52%
woning	800.000	905,89	1.106,00	1.148,98	3,89%

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Ons risicomanagement is gericht op een proactieve risicosturing, waarbij voortdurend de relatie met de beschikbare weerstandscapaciteit in ogenschouw wordt gehouden. Het doel van actief risicomanagement is om niet iedere tegenvaller direct van invloed te laten zijn op het lopende beleid en op de exploitatie. Hierdoor kunnen de reguliere dienstverlening en ambities doorgang blijven vinden. De gemeente Zeist heeft in de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in risicomanagement met aandacht voor de geïdentificeerde risico's, de vertaling van de bruto naar netto risico's en de geïnitieerde acties om de risico's (verder) te kunnen beheersen en de mogelijke (financiële) consequenties te verminderen. Risicomanagement is een vast onderdeel bij het managen van de bedrijfsvoering. De uitkomsten worden zowel in de begroting als de jaarrekening opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

In deze paragraaf geven wij eerst inzicht in de onderdelen die van invloed zijn op het algemene risicoprofiel van de gemeente Zeist. Verder komen de actuele ontwikkelingen aan de orde en de aandachtspunten voor 2023. Het tweede deel van de paragraaf geeft inzicht in hoe de gemeente er qua risicoprofiel voor staat: wat zijn momenteel de top 10 risico's? Wat is de stand van de weerstandsratio? En hoe scoren de kengetallen ten opzichte van de afgesproken normen?

2.1 Algemeen risicoprofiel

Ons risicomanagement is gericht op een proactieve risicosturing, waarbij voortdurend de relatie met de beschikbare weerstandscapaciteit in ogenschouw wordt gehouden. Het doel van actief risicomanagement is om niet iedere tegenvaller direct van invloed te laten zijn op het lopende beleid en op de exploitatie. Hierdoor kunnen de reguliere dienstverlening en ambities doorgang blijven vinden. De gemeente Zeist heeft in de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in risicomanagement met aandacht voor de geïdentificeerde risico's, de vertaling van de bruto naar netto risico's en de geïnitieerde acties om de risico's (verder) te kunnen beheersen en de mogelijke (financiële) consequenties te verminderen. Risicomanagement is een vast onderdeel bij het managen van de bedrijfsvoering. De uitkomsten worden zowel in de begroting als de jaarrekening opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

In deze paragraaf geven wij eerst inzicht in de onderdelen die van invloed zijn op het algemene risicoprofiel van de gemeente Zeist. Verder komen de actuele ontwikkelingen aan de orde en de aandachtspunten voor 2023. Het tweede deel van de paragraaf geeft inzicht in hoe de gemeente er qua risicoprofiel voor staat: wat zijn momenteel de top 10 risico's? Wat is de stand van de weerstandsratio? En hoe scoren de kengetallen ten opzichte van de afgesproken normen?

Taakstellingen in de begroting

Taakstelling meerjarenbegroting 2021	2022	2023	2024	2025
Jeugd (begroting 2021)	€ 500.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000
Organisatie fase 1 (begroting 2021)	- € 36.580	€ 43.295	€ 43.295	€ 43.295
Organisatie (IAC voorstellen) (kadernota 2022)	- € 30.652	- € 196.664	- € 65.304	€ 269.696
Surplus naar egalisereserve	€ 67.232	- € 153.369	- € 22.009	€ 0
Totaal	€ 500.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 1.062.991

De taakstelling voor Jeugd bedraagt € 500.000 structureel vanaf 2022 en vanaf 2023 een extra bedrag van € 250.000 structureel. Voor de taakstellingen op de organisatie zijn er business cases ingeleverd die voor de periode tot en met 2024 zelfs meer gaan opleveren dan het benodigde bedrag vandaar dat deze in bovenstaande tabel als negatieve bedragen opgenomen staan. Deze voorstellen worden aan uw raad ter goedkeuring aangeboden bij de tweede berap 2022, dus het is behoudens deze goedkeuring hier opgenomen. Bij de tweede bestuursrapportage 2022 wordt een actueel inzicht in de financiële stand van zaken rondom de taakstellingen gegeven. Er is een kans dat we de taakstellingen niet (geheel) of niet in het benodigde tempo kunnen realiseren. Dit risico stond in vorige risicoronde nog in onze top 10, maar inmiddels is de veronderstelling dat deze gerealiseerd zullen worden. Alleen die voor de Jeugd blijft nog steeds tamelijk onzeker qua haalbaarheid, omdat de voorstellen die gedaan zijn bij *Samen in Balans* nog nader worden onderzocht en uitgewerkt.

Onzekere wereld

Deze begroting is opgesteld in een periode waarbij er veel onzekerheden zijn. Voorbeelden van deze onzekerheden zijn de fors stijgende energielasten, de inflatie en de gevolgen voor de koopkracht, maar ook het grotere verloop binnen onze organisatie en het lastiger kunnen invullen van vacatures. We hebben voor deze onzekerheden maatregelen getroffen (zie raadsvoorstel en het uitvoeringsprogramma) en hebben de gevolgen zo goed als mogelijk ingeschat, maar het is vooralsnog onduidelijk of de getroffen maatregelen afdoende zijn. Daarom hebben we een aanvullend risico opgenomen in ons risicomanagement-systeem. De hoogte van risico is niet groot genoeg om in de top 10 (zie § 2.3) terecht te komen. We blijven de effecten monitoren via o.a. de Planning- en Controldocumenten.

Sociaal Domein

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het Sociaal Domein, Jeugdzorg en WMO. Het risicoprofiel van het Sociaal Domein is hoog. Niet alleen gaat het om een groot deel van de gemeentelijke begroting, ook gaat het om openeinderegelingen waarbij zorg geleverd wordt als dat nodig is. Veel risico's zijn in beeld, maar dit vraagt om continue aandacht en beheersing waar dat kan.

De belangrijke ontwikkelingen die gevolgen hebben voor het risicoprofiel:

- Corona kan diverse effecten hebben. Er is een opstuwend effect doordat er enige tijd geen passende zorg kon worden verleend. Ook kan corona invloed hebben gehad op de zorgbehoefte zelf doordat jongeren langere tijd niet naar school, sport en studie konden en dus meer thuis waren waardoor er meer spanning binnen gezinnen kan zijn ontstaan.
- De aanpassing van de jeugdwet in verband met wijzigingen in het woonplaatsbeginsel is per 1 januari 2022 van kracht gegaan. De consequenties zijn inmiddels grotendeels in beeld. Het gaat met name om de groep kinderen waarvan geen oorspronkelijke woonplaats kan worden bepaald en de jongeren vanuit andere gemeenten die onder de verantwoordelijkheid van Zeist gaan komen. Financieel heeft dit tot extra lasten geleid die bij de integrale afweging van deze begroting betrokken worden. Hiermee is het risico niet geheel verdwenen. Het restant blijft opgenomen in ons risicoprofiel
- Er is de laatste jaren sprake van een toenemende vraag naar jeugdzorg. Door de hulp dichter en laagdrempeliger bij gezinnen te organiseren is de schroom om hulp te vragen weggefallen. Ook zijn er veel echtscheidingen. Dit brengt stress en financiële problemen met zich mee. Het gaat hier om een structureel risico.
- Vanwege de gewonnen arbitragezaak van het Rijk ontvangen wij extra middelen ter compensatie voor de gestegen jeugdzorgkosten. In het regeerakkoord heeft het Rijk in de laatste jaren van haar perspectief weer flinke kortingen doorgevoerd waardoor het extra bedrag dat naar de gemeenten gaat weer helemaal verdampt. Op dit moment vindt er ook over dit onderwerp overleg plaats tussen het Rijk en de VNG om gemeenten financiële zekerheid te geven over de toekomst. Tot dat moment zien we nog (forse) financiële risico's.
- Het aantal WMO-cliënten groeit ook de laatste jaren. Deze toename heeft meerdere oorzaken waaronder de vergrijzing van de inwoners van de gemeente. Daarbij wordt gestreefd naar zo lang mogelijk thuis wonen om bewoners zoveel mogelijk in de vertrouwde omgeving te laten. Daarnaast heeft het abonnementstarief een aanzuigende werking, daar de eigen bijdrage niet meer inkomensafhankelijk is.
- Daar komt nog bij dat er voor Jeugdzorg een taakstelling geldt. Bovenstaande risico's zijn ook van invloed op het behalen van de taakstelling (zie tabel hierboven).

Omgevingswet

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is al meerdere keren uitgesteld. De invoeringsdatum is nu op 1 januari 2023 gesteld, maar pas in het najaar zal bekend worden of dit door gaat of dat wederom uitstel noodzakelijk wordt geacht. Dat betekent dat er twee legesverordeningen voor 2023 zijn gemaakt: één volgens het huidige Wabo regime en één met de gevolgen van de WKB (Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) en Omgevingswet. Hierbij zijn de aanbevelingen die een onderzoeksbureau heeft gedaan opgevolgd en is verzekerd dat het uitgangspunt van (niet meer dan) 100% kostendekkendheid wordt gevolgd. In de versie met WKB/Omgevingswet ligt een aantal keuzes voor die aan uw raad worden voorgelegd. Om al voor te sorteren op de verwachte lagere opbrengsten zijn deze middels de eerste berap 2022 structureel verlaagd met € 1 mln. Na besluitvorming door de raad zullen de legesinkomsten waarschijnlijk met ca. € 500.000 naar boven worden bijgesteld. Gedurende de komende jaren moet blijken hoe de nieuwe werkwijze in de praktijk uit pakt en of de aannames blijken te kloppen. De hoogte van de omgevingsleges blijft de komende jaren door de nieuwe wetgeving een risico bovenop het feit dat omgevingsleges nu éénmaal

een redelijk onvoorspelbaar verloop in zich hebben. We blijven dit monitoren. Hiernaast worden er nog steeds gesprekken gevoerd door de VNG met het Rijk om gemeenten voor de gevolgen (meer) te compenseren.

Onvoorspelbaarheid leges

Door de onvoorspelbaarheid van het aantal te ontvangen bouwaanvragen, de omvang van de bouwsom en de onzekerheid rondom de invoeringsdatum van de omgevingswet en de WKB maakt dat we nog steeds te maken hebben met risico's rondom de begrote opbrengsten van de leges. Dit risico is significant lager dan voorheen, omdat we reeds rekening hebben gehouden met een lagere opbrengst van € 1 mln bij de eerste bestuursrapportage 2022.

Covid-19 crisis

Op dit moment van schrijven is er geen sprake meer van een crisissituatie. De situatie is op dit moment beheersbaar. Toch is alertheid geboden. Het virus gaat nog steeds rond en mensen kunnen er nog steeds ziek van worden. Dit kan gevolgen hebben voor de samenleving als ook voor de ambtelijke organisatie. We blijven dit monitoren en waar nodig zullen we met maatregelen komen. We gaan er daarbij vanuit dat het Rijk dan wederom financieel ondersteunt. Hierdoor zijn de negatieve gevolgen voor de gemeentebegroting tot nu toe beperkt gebleven.

Arbeidsmarkt

Sinds 2021 is er in Nederland sprake van een krappe arbeidsmarkt waarbij deze in regio midden-Utrecht het krapst is van heel Nederland. Dat betekent dat het aantal vacatures ver uitstijgt boven het aantal werkzoekenden. Dit geldt voor vrijwel alle beroepsgroepen. Dit merken we ook bij gemeente Zeist. Om onze dienstverlening of het realiseren van onze doelstellingen mogelijk te blijven maken is tijdelijke inhuur noodzakelijk. We zijn ook steeds vaker genoodzaakt om de werving extern te beleggen, omdat via de reguliere aanpak onvoldoende geschikte mensen gevonden worden. Dit betekent het risico op toenemende wervings- en inhuurkosten.

Gemeentefonds

Al geruime tijd loopt het proces om te komen tot een nieuwe verdeling (herijking) van de middelen van het gemeentefonds. In de meest recente cijfers (meicirculaire 2022) is het nadelige herverdelingseffect voor Zeist € 122,40 per inwoner. Met het Rijk is een ingroeipad overeengekomen tot en met het jaar 2025 van maximaal € 37,50 per inwoner aan herverdeeffect. Tot en met 2025 is deze korting in de meerjaren-begroting 2023 verwerkt. In het jaar 2025 wordt de herijking van het gemeentefonds geanalyseerd. Daarbij worden ook de aanbevelingen van de Raad van Openbaar Bestuur (ROB) en VNG betrokken. Deze aanbevelingen hebben wellicht een positief effect voor Zeist.

Voor dit moment gaan we voor het begrotingsjaar 2026 echter uit van de herverdeling uit de meicirculaire ad. € 122,40 versus het reeds ingeboekte bedrag van € 37,50. Het risico dat vanaf 2026 gaat spelen bedraagt dan ruim € 5,5 mln. structureel. Omdat het risico op dit moment nog niet speelt, hebben we het (netto) risico op nul kunnen zetten.

Risicobeheersing

Alle ontwikkelingen houden we goed in beeld. Per ontwikkeling wordt nagegaan wat het (financiële) risico is en worden eventuele beheersmaatregelen bepaald. Voor veel ontwikkelingen (corona, vluchtelingen, energieprijzen) is sprake van bijdragen vanuit het Rijk. Deze zijn alleen niet altijd dekkend en soms zijn aanvullende maatregelen gewenst. Vanuit urgentie moet de gemeente soms snel handelen en neemt daarmee een afgewogen risico dat dit voor rekening van de gemeente komt.

We zullen het goede gesprek met elkaar moeten blijven voeren en passende beheersmaatregelen moeten nemen om onze gemeente ook in de toekomst gezond te houden.

2.2 Specifieke aandacht bij risicobeheersing in 2023

Naast de reguliere werkzaamheden binnen het risicomanagement willen wij in 2023 onze speciale aandacht richten op:

Sociaal Domein

Hoewel de begroting van zowel de WMO als de Jeugdzorg de laatste jaren is aangepast naar aanleiding van de grotere vraag, blijft het risicoprofiel van het Sociaal Domein hoog. We staan voor de uitdaging om als gemeente goed grip te krijgen op de zorg zelf. Wij gaan ons in 2023 richten op de volgende onderwerpen:

- Het maatschappelijke en financiële effect van de preventieve maatregelen is nog onduidelijk. Door meer vroegsignalering willen wij dure zorg voorkomen. Daarnaast zijn we bezig om Welzijn meer te betrekken, zodat zij de lichtere hulpvragen aan de voor- en aan de achterkant op kunnen pakken.
- Effecten regionale inkoop. Vanaf juli 2021 zijn de nieuwe inkoopcontracten in werking. Met de aanbesteding is veel aandacht besteed aan het screenen van de zorgaanbieders. De nieuwe contracten hebben een meer taakstellend karakter, waardoor minder sprake is van open einde financiering en de beheersbaarheid van de kosten mogelijk wordt vergroot. Tevens is ook een andere tariefstructuur afgesproken. De effecten van regionale inkoop zijn nog niet goed in beeld.
- We steven naar steeds meer data om de trends en ontwikkelingen te signaleren. Daardoor krijgen we steeds meer inzicht in de cijfers waarmee we beter in staat zijn om bij te sturen op de uitgaven.
- Binnen het Sociaal Domein wordt aan de hand van de meerjarenagenda nagestreefd om de kwaliteit van processen te verbeteren en nog beter in control te komen. Ook de verantwoording van de rechtmatigheid en de verbijzonderde interne controle dragen bij aan kwaliteitsverbetering. Dit vergroot ook het inzicht in en de beheersing van de risico's.

Risicobereidheid

Bij de besluitvorming van de kadernota 2022 is tevens ingestemd met de nota stabiliteitscriteria. Deze nota is een extra instrument om de financiële staat van de gemeente Zeist te monitoren. Jaarlijks brengen we met het dashboard de ontwikkeling van de diverse stabiliteitscriteria in beeld. Ook bij deze begroting zijn de diverse criteria in beeld gebracht.

We gaan naast de nota stabiliteitscriteria een nota ontwikkelen die ingaat op het onderwerp risicobereidheid. Dit doen we vanuit de portefeuille SFI (Strategisch Financieel Instrumentarium).

De uitkomsten van het onderwerp risicobereidheid betrekken we bij het actualiseren van ons risicobeleid in 2023.

De voorgenomen acties ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording en het In Control Statement (ICS) zijn vanaf deze versie van het begrotingsboekwerk te lezen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

2.3 Top 10 risico's

De tien belangrijkste risico's zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Top 10 risico's

Risico Nr	Risico	Maatregelen	Kans	Financieel gevolg
R725	Als gevolg van een toegenomen <u>WMO</u> -vraag bestaat de kans dat budgetten worden overschreden, waardoor er een tekort ontstaat.	<ul style="list-style-type: none"> • Sturen op transformatie van het zorglandschap, betere preventie, doorbraak en versterkte samenwerking met huisartsen, verstevigen regionaal contractmanagement, verstevigen rol wijkteams. Versterken samenwerken en inzetten voorliggende voorzieningen. • Gebruik maken van het toegenomen inzicht in de cijfers. Ontwikkelagenda toegangsteams. • De voorstellen vanuit Samen in Balans zijn we nader aan het uitwerken tot ruimte creërende oplossingen. 	70%	max. € 1.575.000
R1183	Als gevolg van toenemende vraag naar <u>jeugdzorg</u> en de taakstelling op het budget bestaat de kans dat budgetten worden overschreden, waardoor er een tekort ontstaat.	<ul style="list-style-type: none"> • Sturen vanuit de norm opdrachtgeverschap Jeugd, gerichtere preventie, doorbraak en sturen op instroom door maatregelen lokale teams en in samenwerking met onderwijs en huisartsen. • Betere afspraken maken met gecertificeerde instellingen. • Maatregelen op uitstroom door onder meer verstevigen regionaal contractmanagement. • Versterken samenwerken met en inzetten voorliggende voorzieningen. • Jeugdhulp met verblijf: nieuwe aanbesteding is ingegaan vanaf 1 januari 2022, inclusief afspraken over coördinatie van zorg en sturen. • Essentiële functies: er wordt met succes gestuurd op het beperken van de instroom en verkorten van de trajecten. We zien zowel in aantallen als getallen een dalende trend voor Zeist. • Ambulante jeugdhulp. Contracten zijn ingegaan vanaf 1 juli 2021. Nauwe samenwerking met onderwijs en huisartsen. • De voorstellen vanuit Samen in Balans zijn we nader aan het uitwerken tot ruimte creërende oplossingen. 	50%	max.€ 2.000.000
R1152	Als gevolg van de invoering van de <u>Omgevingswet en Wkb</u> loopt de gemeente een financieel risico doordat de financiële gevolgen nog onduidelijk zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • We krijgen naarmate de invoerdatum van de omgevingswet nadert steeds beter inzicht in potentiële kostenverhoging en inkomstendaling. Dit betreft zaken als legesinkomsten, invoeringskosten, een andere manier van werken met mogelijk kostprijsverhogende effecten, hogere bijdragen aan de omgevingsdienst en de naar verwachting hogere lasten door de hogere bijdrage aan het DSO • Er moeten extra middelen komen in de algemene uitkering. Hierover het gesprek voeren met andere gemeenten, de VNG, het ministerie en de ODRU. Inmiddels is er een incidenteel bedrag van € 150M beschikbaar gesteld door de minister voor de frictiekosten a.g.v. uitstel (meicirculaire). Voor Zeist ging het om ca. € 40K. • Bij het opstellen van de nieuwe legestabel onder de Omgevingswet en Wkb wordt een berekening gemaakt waaruit de financiële gevolgen blijken van een aantal varianten en wordt dit als keuze voorgelegd aan de raad. 	70%	max.€ 500.000

Risico Nr	Risico	Maatregelen	Kans	Financieel gevolg
R1252	Als gevolg van lastig te voorspellen <u>omgevingslegesinkomsten</u> , loopt de gemeente het risico dat deze achter blijven bij begroting.	<ul style="list-style-type: none"> • Goed monitoren van de pijplijn: wat zit er momenteel aan grotere bedragen in en wanneer komen ze naar verwachting tot afronding. • Kostenstructuur analyseren. • De legestabel opnieuw opbouwen. Hierbij wordt specifiek gekeken naar de balans tussen kosten en inkomsten en de balans tussen de leges voor grote en kleine bouwprojecten wordt gerepareerd. 	70%	max.€ 500.000
R994	Als gevolg van het jarenlang minimaliseren van <u>onderhoud</u> bij de 7 (open) <u>parkeergarages</u> (Voorheuvel, Promenade, Slotlaan 1 t/m 3, Perron en de Luifel) is er een inhaalslag nodig in onderhoud waarvoor onvoldoende budgetten voor handen zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn onderzoeken gedaan naar de parkeerdekken en er is in beeld gebracht waar de grootste probleemgebieden zich bevinden. • Er is met name lekkageproblematiek geconstateerd, met mogelijk kans op (toekomstig) constructieve problemen als betonrot. • Traject is gestart om beeld te krijgen bij het projectmatig herstellen van de problemen waarbij ook gesprekken worden gevoerd over (gedeelde) verantwoordelijkheden. Hierbij worden de benodigde herstelkosten in beeld gebracht. Het kan voorkomen dat de problematiek dusdanig onderliggend is dat grotere renovaties nodig blijken. Hiervoor is mogelijk een afhankelijkheid van partners in het gebied zoals VvE's en de betreffende wooncorporatie(s). 	70%	max.€ 500.000
R1123	Als gevolg van het afsluiten van grondexploitaties met een tekort neemt de kans op het moeten betalen van <u>vennootschapsbelasting toe</u> ¹ .	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken waar de grondexploitaties fiscaal geoptimaliseerd kunnen worden, bijv de opbrengst voor de oude werf dient als dekking voor de bouw van de nieuwe werf, en inzichtelijk maken voor welk bedrag de gemeente Vennootschapsbelastingplichtig is. Verder zullen nieuw te openen grexen hier een effect op hebben. 	50%	max.€ 700.000
R1117	Als gevolg van de mogelijkheid dat het nog te nemen <u>verkeersbesluit</u> om de <u>spoorwegovergang in Den Dolder</u> af te sluiten door de rechter of de Raad van State wordt teruggedraaid, bestaat de kans dat de gemeente conform afspraak met ProRail € 6.500.000 moet terugbetalen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vóóraf: De onderbouwing van het verkeersbesluit moet aan hoge eisen voldoen. • Achteraf: Als het Drieluik niet door gaat ondanks een besluit van de gemeente om af te sluiten, zal de gemeente richting ProRail de terugbetaling betwisten, omdat de gemeente geen blaam treft. Mocht de gemeente toch moeten betalen, zal in eerste instantie de € 3.550.000 mln (€ 4.000.000 minus € 450.000 voorbereidingskrediet) die in de gevormde reserve zit, worden aangewend. 	10%	max.€ 2.950.000
R966	Als gevolg van het steeds meer moeten uitvoeren van bepaalde werkzaamheden waarvoor <u>specialistische kennis</u> vereist is (wetgeving, procedures en termijnen) ontstaat een kwetsbaarheid in de bedrijfsvoering vooral op de werkvelden waar "eenpitters" zitten.	<ul style="list-style-type: none"> • Door te doen aan kennis delen via het zaakstelsel kunnen collega's elkaar makkelijker vervangen. We brengen processen scherper in kaart. • Door strategische personeelsplanning krijgen we kwetsbare functies in beeld en kunnen we hier vroegtijdig op acteren. • Ook zoeken we samenwerking met andere gemeenten. De financiële impact is echter aanwezig en we zoeken naar ruimte in de begroting hiervoor. 	90%	max.€ 300.000

¹ Met ingang van 1 januari 2016 zijn we als gemeente belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Dit betekent dat we vennootschapsbelasting moeten gaan betalen over het resultaat op activiteiten waarbij we fiscaal gezien een onderneming drijven. De belastingdienst kan de gemeente als een onderneming gaan beschouwen als het totaal van het resultaat van de grondexploitaties positief wordt, bijvoorbeeld doordat grondexploitaties met een tekort worden afgesloten en er alleen nog winstgevendende zijn. Meestal geldt het wel pas als het om meerdere jaren achter elkaar gaat.

Risico Nr	Risico	Maatregelen	Kans	Financieel gevolg
R194	Als er een onjuiste grondslag voor de bepaling van de hoogte van de <u>OZB</u> -aanslag(en) wordt gehanteerd, loopt Zeist mogelijk inkomsten mis.	Door de voortgangsrapportages te volgen, is Zeist in staat de trends te volgen en tijdig te zien of het goed gaat met de realisatie, maar er blijft nog steeds een risico.	50%	max.€ 500.000
R1198	<u>Grex huidige gemeentewerf/nieuwe werf:</u> Als gevolg van de afhankelijkheid van het project om de grond van de huidige werf te ontwikkelen voor woningbouw met de verplaatsing van de werf, is er een risico dat de voortgang onder druk komt te staan en de gemeente geconfronteerd wordt met additionele kosten (namelijk claim als gevolg van clause in contract met Surplus en afboeken gemaakte plankosten).	Inmiddels ligt er een voorlopig ontwerp en is het definitief ontwerp in de maak. Indien alles volgens de huidige planning verloopt, zal de nieuwe werf in 2024 opgeleverd worden. Daardoor achten we de kans dat de deadline niet gehaald wordt op slechts 10%.	10%	max.€ 2.485.000

Toelichting op tabel 1.

De kans en het genoemde bedrag zijn dat wat netto over blijft rekening houdend met de genoemde maatregelen.

Het totale (netto) risicobedrag is licht afgenomen ten opzichte van de vorige inventarisatie bij de jaarrekening 2021. De omvang van alle risico's bedroeg destijds € 34,2 mln., terwijl deze nu € 33,5 mln. bedraagt. De grootste risico's zijn niet veranderd: de WMO (op 1) en de jeugd (op 2). De belangrijkste verschuivingen in de top 10 zijn verder het verdwijnen van het risico op de algemene uitkering. De toelichting hierop is te lezen in het eerste deel van deze paragraaf. Verder is het risico op de omgevingsleges weer terug in de top 10. De laatste jaren variëren de inkomsten flink, terwijl de reserve die was gevormd om de schommelingen in de inkomsten op te vangen inmiddels is uitgeput. Omdat er vanaf 2023 een ander regime zal gaan heersen onder de Omgevingswet en de WKB zijn de inkomsten gebaseerd op aannames die in de praktijk getoetst moeten worden. Wel zijn de inkomsten inmiddels met € 1 mln. afgeraamd. De top 10 is qua omvang bedrag en percentage dat het uit maakt van het totale bedrag aan risico's precies gelijk gebleven aan de vorige risicoronde: € 12,0 mln. (was € 12,3 mln.) ten opzichte van € 33,5 (was € 34,2 mln.), dus 36% van het totale bedrag aan risico's.

2.4 Verdeling risico's per kansencategorie en financieel gevolg

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn, kunnen geplaatst worden in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd. Er wordt een onderscheid gemaakt in het bruto en netto risico. Het bruto risico geeft de situatie weer voordat er maatregelen zijn getroffen. Het netto risico geeft het resultaat na het nemen van maatregelen.

Voor gemeente Zeist zijn in totaal 251 risico's geïnventariseerd. De verdeling van deze risico's naar kans van optreden en financiële impact is weergegeven in tabel 2. Het betreft de netto risico's.

Tabel 2. Verdeling risico's per kanscategorie en financieel gevolg						
Financieel	Aantal/Kans	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 1.500.000$	4	2		1	1	
$€ 750.000 < x < € 1.500.000$	3	3				
$€ 300.000 < x < € 750.000$	15	6	4	2	3	
$€ 75.000 < x < € 300.000$	71	22	25	15	6	3
$x < € 75.000$	71	37	19	11	4	
Geen financiële gevolgen	87	36	17	29	4	1
Totaal	251	106	65	58	18	4

Dit betekent dat er 16 risico's zijn die extra aandacht vragen, omdat ze zich in het (donker)oranje gebied bevinden. Het risico dat zich in het donkeroranje gebied bevindt, is het WMO risico dat op dit moment het grootste risico is dat gemeente Zeist kent. Er is een aantal beheersmaatregelen gedefinieerd, zie hiervoor in § 1.3 Top 10 risico's. Er zijn geen risico's die in het rode gebied zitten en dus direct aandacht nodig hebben.

2.5 Benodigde weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de actuele risico's. Deze risico's zijn zo breed mogelijk geïnventariseerd. Bij de kansberekeningen wordt dan ook een groot aantal schattingen van het totale financiële gevolg van het gehele risicoprofiel gemaakt waarbij rekening wordt gehouden met de kans op optreden van een risico en met het feit dat het financieel gevolg per risico kan variëren. Doordat risico's niet allemaal gelijktijdig en in hun maximale omvang zullen optreden is het bedrag dat we aanhouden als weerstandsvermogen vele keren lager dan de totale waarde van de geïnventariseerde risico's.

Benodigde weerstandscapaciteit

Het totale bedrag van alle geïnventariseerde risico's bedraagt € 33,5 miljoen. Ons risicomanagement-systeem Naris berekent welk weerstandsvermogen nodig is gezien de opgevoerde risico's. Dit gebeurt volgens de Monte-Carlo methode. Daarbij is het uitgangspunt dat niet alle risico's zich op het zelfde moment en in dezelfde mate zullen voor doen. Er worden 100.000 verschillende scenario's doorgerekend, waarbij een risico zich de ene keer wel voordoet en de andere keer niet. Tevens kan de omvang van het risico verschillen per scenario. Uit de uitgevoerde simulatie blijkt, dat met een waarschijnlijkheid van 90% gesteld kan worden dat het weerstandvermogen € 6.778.874 moet bedragen (bij een minimale ratio van 1,0).

2.6 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald door de post onvoorzien uit de exploitatie en de reserve weerstandsvermogen. Deze middelen kunnen vrij worden ingezet om risico's in financiële zin af te dekken, waarbij de middelen uit de exploitatie conform bestaand beleid met factor 2,5 worden vermenigvuldigd.

Voor 2023 bedraagt de verwachte beschikbare weerstandscapaciteit voor de reguliere risico's € 6.412.221. Dit is gebaseerd op de *geprognostiseerde* eindstand van 2022. In tabel 3 is dit nader gespecificeerd.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit		
Omschrijving	Structureel	Incidenteel
Post Onvoorzien in exploitatie	€ 195.129	
Structureel (€ 195.129 x factor 2,5)		€ 487.823
Reserve weerstandsvermogen		€ 5.924.398
Totaal		€ 6.412.221

Het weerstandsvermogen was bij de vorige risico-actualisatie (de jaarrekening van 2021) € 6.867.400. Dit betekent dat het weerstandsvermogen met bijna € 0,5 mln. is afgenomen ondanks de extra dotatie van € 0,5 mln. in 2023 zoals geaccordeerd door de raad bij het vaststellen van de begroting 2022. De afname heeft te maken met de inzet van de reserve weerstandsvermogen als incidentele dekking voor een aantal posten in de eerste bestuursrapportage van 2022 voor in totaal een bedrag van ruim € 0,9 mln.

2.7 Beoordeling van het weerstandsvermogen

Om te bepalen of het huidige weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de benodigde weerstandscapaciteit (die uit de risicosimulatie voortvloeit, zie § 1.5) en de beschikbare weerstandscapaciteit (zie § 1.6). De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen en wordt uitgedrukt in een ratio. Daarbij geldt: hoe hoger de ratio, hoe groter het vermogen om weerstand te bieden aan de financiële gevolgen van optredende risico's.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit} \quad \text{€ 6.412.221}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit} \quad \text{€ 6.778.874}} = 0,95$$

Voor de beoordeling van de ratio wordt een norm gehanteerd (zie tabel 4) die is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente. Deze norm wordt landelijk veelal toegepast en is door de raad ook als norm vastgesteld in de nota stabiliteitscriteria.

Tabel 4: Waardering ratio		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Op basis van de landelijk gangbare normering krijgt de ratio de kwalificatie “Matig”. Bij de vorige versie van de paragraaf scoorde de ratio 1,04, dus “Voldoende”. Concreet betekent dit dat de reserve weerstandsvermogen op dit moment onvoldoende is qua omvang gezien ons risicoprofiel. Ook in 2024 zal er een extra bedrag gestort worden conform raadsbesluit bij de begroting 2022, namelijk € 0,2 mln. Daarmee zou de ratio verbeteren naar 0,98 en dat is nog steeds net de kwalificatie “Matig”. In het raadsvoorstel bij deze begroting worden maatregelen voorgesteld om de weerstandsvermogen verder te versterken.

2.8 Kengetallen

In juli 2021 heeft de raad de nota financiële stabiliteitscriteria 2021- 2024 vastgesteld. De nota bevat een aantal stabiliteitscriteria dat een samenhangend inzicht geeft in de financiële robuustheid van de gemeente. Naast andere maken de volgens het BBV verplichte kengetallen voor deze paragraaf onderdeel uit van deze nota. Elk stabiliteitscriterium is hierbij voorzien van een signaalwaarde die bij een verwachte of werkelijke overschrijding moet aanzetten tot een gesprek tussen gemeenteraad en college en vervolgens tot actie. Daarom vergelijken we de kengetallen in deze paragraaf met de signaalwaardes zoals vastgesteld in de nota stabiliteitscriteria. Voor eventuele benodigde bijsturingsacties verwijzen we naar het dashboard zoals gepresenteerd bij de begroting 2023.

Analyse kengetallen en financiële positie

Bij de jaarrekening 2021 zijn de kengetallen voor het laatst bepaald en berekend op basis van de balans. Voor de begroting is een meerjarige balans opgesteld om deze kengetallen te bepalen. De ‘hardheid’ van de getallen nemen in de planperiode af, doordat nu al inschattingen gemaakt moeten worden over bijvoorbeeld de saldi liquide middelen in bijvoorbeeld 2025.

Tabel 5 Overzicht van en verloop in kengetallen

Kengetallen:	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 (geactualiseerd)	Begroting 2023	MJR 2024	MJR 2025	MJR 2026
Netto schuldquote	11%	24%	22%	15%	11%	10%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	7%	20%	19%	12%	8%	7%
Solvabiliteitsratio	65%	59%	60%	61%	61%	62%
Structurele exploitatieruimte	3%	-/- 6%	6%	8%	9%	4%
Grondexploitatie	1%	1%	1%	-/- 1%	-/- 2%	0%
Belastingcapaciteit	108%	120%	111%	111%	111%	111%

De netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

We spreken van een zeer goede netto schuldquote als deze onder de 20% ligt. Tussen de 20% en de 40% dreigt de schuldomvang te hoog te worden. Boven de 40% vinden we dat alle bezittingen te zwaar belast zijn met schulden. Bij de (geactualiseerde) begroting van 2022 en 2023 komt de netto schuldquote voor het eerst in jaren net iets boven de grens die we wenselijk vinden, namelijk op resp. 24% en 22%. Tijdelijk zijn de schulden naar verhouding iets toegenomen. De volgende begrotingsjaren zullen deze schulden weer afgelost zijn waardoor de netto schuld quote de komende jaren weer afneemt naar het wenselijke niveau van 10% in 2026.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij verstrekte leningen onzekerheid bestaat of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de verstrekte leningen te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

Bij deze netto (gecorrigeerde) schuldquote gelden dezelfde normen als voor de netto schuldquote, maar bij deze quote wordt rekening gehouden met het door de gemeente zelf verstrekken van leningen. Het betreft hier vooral eerder verstrekte hypotheekleningen aan medewerkers. In het kader van de wet FIDO is het verstrekken van leningen sterk ingeperkt, zo is het niet meer toegestaan om nog hypotheekleningen te verstrekken waardoor het saldo verstrekte geldleningen jaarlijks afneemt. Omdat de quote vanaf de begroting van 2023 steeds verder onder de grens van 20% zakt, spreken we van een zeer goede quote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen doordat zij voldoende eigen vermogen heeft. Onder de ratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Hoe hoger de solvabiliteitsratio is hoe beter. Volgens de signaalwaarden in de nota stabiliteitscriteria spreken we van een goede ratio indien deze 60% of hoger is. De schuld van de gemeente dreigt te hoog te worden als deze onder de 60% uit gaat komen. Onder de 50% zijn de bezittingen te zwaar belast met schulden.

De solvabiliteitsratio van onze gemeente komt naar verwachting voor het begrotingsjaar 2023 uit op 60%. De komende jaren neemt hij iets verder toe naar rond de 62% in 2026. Dat ligt op en licht boven de signaalwaarde van 60%. Door de verwachte verbetering worden nu geen aanvullende maatregelen voorgesteld.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting is het belangrijk om onderscheid te maken tussen de structurele en incidentele lasten. Als dit kengetal positief is, is er ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

De structurele exploitatieruimte ziet er voor de komende jaren goed uit, want een positief percentage betekent dat de structurele baten boven de structurele lasten uit komen en er dus ruimte is om structurele tegenvallers op te vangen. Dat komt met name omdat de baten de komende jaren (in elk geval tot en met 2025) zullen toenemen door een hogere algemene uitkering. Deze is vanaf 2026 echter beduidend lager. De lasten stijgen slechts licht. Doordat we de afgelopen jaren de financiële huishouding op orde hebben gebracht, werpt dat nu zijn vruchten af. Enige voorzichtigheid is echter geboden. Zoals in de inleiding te lezen valt, begeven we ons in een zeer onzekere wereld met mogelijk negatieve gevolgen voor de financiële huishouding van de gemeente. Daarbij moet er nog een aantal taakstellingen gerealiseerd worden. Indien de taakstellingen niet gerealiseerd worden en die kans bestaat, heeft dit negatieve gevolgen voor dit kengetal.

Kengetal grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

Als signaalwaarde hanteren we voor dit kengetal 4%. Dit percentage geeft ruimte voor meer grondpositie en grondexploitaties maar geeft tevens een signaal ter waarschuwing voor het toenemende risicoprofiel. Het kengetal grondexploitatie blijft net als in voorgaande jaren de komende jaren rond de 0% schommelen. Dit betekent dat hij ver onder de 4% blijft waaruit blijkt dat het risicoprofiel ten aanzien van onze grondexploitaties beperkt is.

De belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een beleidskeuze. De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: woonlasten van een meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente.

In de begroting voor 2023 is er rekening gehouden met een stijging van het OZB tarief van 3,7%. De overige woonlasten zijn stabiel gehouden. Volgens de verwachting zal daarmee de Zeister woonlasten gemiddeld 10,5% boven het landelijke gemiddelde uitkomen. Of dat daadwerkelijk zo uitkomt, kunnen we de komende jaren volgen op Waarstaatjegemeente.nl. We verwachten dat de woonlasten van Zeist wel hoger zijn dan het landelijke gemiddelde, maar wel minder dan 10%. Voor dit kengetal bestaan geen harde normen. Wel ziet de toezichthouder een waarde van meer dan 105% als het meest risicovol. In de nota stabiliteitscriteria is opgenomen dat bij overschrijding van de signaalwaarde we in gesprek gaan met de raad. Wij agenderen dit onderwerp voor de auditcommissie.

Duiding tabel

Alle kengetallen van de gemeente Zeist voor 2023 zijn goed tot zeer goed te noemen, omdat ze zich (ruim) binnen de afgesproken bandbreedtes begeven. Alleen de belastingcapaciteit verdient extra aandacht. Omdat deze 110,5% is, betekent dat dat de gemiddelde woonlasten in Zeist voor een meerpersoonshuishouden hoger zijn dan het landelijke gemiddelde en dat hierover een gesprek met de raad zal worden gevoerd op grond van de genoemde bandbreedtes in de nota stabiliteitscriteria.

De netto schuldquote is alleen in 2023 naar verwachting hoger dan wenselijk, maar daarna weer goed te noemen. De solvabiliteitsratio blijft hoog. Dit betekent dat we als gemeente dus meer dan voldoende in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen.

Het aandeel van de boekwaarde van grondexploitaties in verhouding tot de baten van de grondexploitaties blijft ook de komende jaren laag. Het risicoprofiel is dus relatief laag.

De begroting is meerjarig sluitend en laat een positieve structurele exploitatieruimte zien waardoor structurele tegenvallers opgevangen kunnen worden. De onzekerheid over de algemene uitkering na 2025, een aantal taakstellingen die nog nadere uitwerking behoeven en de eventuele (financiële) gevolgen van de onzekere omgeving waarin we ons momenteel bevinden, maakt echter voorzichtigheid geboden.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Gemeente Zeist staat voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de inwoners en is voor de uitvoering daarvan verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van verschillende in bezit zijnde kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor een langdurige investering nodig is, bijvoorbeeld gebouwen en wegen. In deze paragraaf beschrijven we het beleid over het onderhoud van kapitaalgoederen. Daarnaast geven we informatie voor dit onderhoud. De kapitaalgoederen zijn verdeeld in 4 categorieën: Wegen, Riolering en water, Groen en Gebouwen.

Met een effectieve en efficiënte sturing op de kapitaalgoederen wordt de balans gevonden tussen kwaliteit en kosten en worden achterstanden en potentieel onveilige situaties voorkomen. Dit vraagt een duurzame blik op de kapitaalgoederen en doorlopende budgettaire middelen.

3.1 Belang voor de Raad

De totale omvang van de aanschafwaarde per 1-1-2022 van de in bedrijf zijnde geactiveerde materiële activa (exclusief gronden en terreinen binnen grondexploitaties) bedraagt circa € 131 mln. De onderverdeling daarvan is als volgt:

Materiële vaste activa per 1-1-2022	bedragen (x € mln.)	
	Economisch nut	Maatschappelijk nut
Bedrijfsgebouwen, woonruimten en terreinen	74,2	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5,8	34,0
Vervoermiddelen, machines, installaties e.d.	5,6	0,7
Overige materiële activa	10,7	0,3
Totaal aanschafwaarde materiële activa	96,3	35,0

Gezien de omvang van de waarde van deze activa, gevoegd bij de activa die ten laste van exploitaties of bijdragen van derden zijn aangeschaft en daardoor niet in bovengenoemde cijfers zijn opgenomen, is duidelijk dat de budgettaire consequenties van het onderhoud aanzienlijk zijn.

3.2 Beheervisies en -plannen

Het beheer van kapitaalgoederen is gebaseerd op een beleidskader of beheervisie. Hierin zijn, afhankelijk van het type kapitaalgoed, afspraken gemaakt over de gewenste effecten van het beheer, de beoogde gebruikskwaliteit van de kapitaalgoederen, de werkwijze van de beheerorganisatie, (de omvang van) het budget en de manier van verantwoording. In een beleidskader of beheervisie wordt dit in hoofdlijnen, strategisch, beschreven. In de beheer- of onderhoudsplannen wordt de vertaling gemaakt naar de maatregelen die nodig zijn om de kwaliteit structureel te borgen en doorlopend de toets aan de begroting te kunnen maken.

Het beleidskader voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen is in het jaar 2001 vastgelegd in de IBOR rapportage (Integraal Beheer Openbare Ruimte). Anno 2021 is dit beleidskader nog steeds geldend, de kwaliteitskeuzes die destijds zijn gemaakt, worden nog steeds nagestreefd. Bij het uitvoeren van het groot onderhoud wordt de kwaliteitsambitie gewogen basis nagestreefd.

Het beheer omvat de hele levenscyclus van een kapitaalgoed. Die levenscyclus bestaat uit het continue (dagelijkse) proces van in stand houden, namelijk het gebruik afgewisseld door onderhoud en daarnaast het periodieke proces van inrichting, herinrichting, renovatie of vervanging. Tot herinrichting kan worden overgegaan als uit de evaluatie van het instandhoudingproces blijkt dat normaal onderhoud niet volstaat, bijvoorbeeld op het moment dat er geen restlevensduur meer is of als gevolg van gewijzigde gebruikseisen.

De beheer- of onderhoudsplannen beperken zich tot het proces van in stand houden.

Soort kapitaalgoed	Beleids- of beheerplan	Opgesteld	Kwaliteitsniveau
Wegen	IBOR Weginspectie en uitvoeringsplanning	2001 Jaarlijks	Niveau gewogen basis CROW minimaal verantwoord wegbeheer
	Beleidsplan openbare verlichting	2003	Basisniveau Nederlandse Praktijkrichtlijnen
	Beheerplan verkeersregeling-installaties	2015	Optimaal functioneren
Riolering	IBOR Beleidsplan straatmeubilair(rv 2003074)	2001 2003	Niveau gewogen basis Ambitieniveau: passief vervangen
	Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan Basis rioleringsplan.	2021 5 jaarlijks	Wettelijke- en Hoogheemraadschapseisen
Groen	IBOR Groenstructuurplan	2001 2011	Niveau gewogen basis (grootste deel) Niveau excellent (deel centrum gebied) Niveau sober (buitengebied)
	Langetermijnvisie Waterplan (07RAAD0108)	2007	Basis zorgplicht gemeentelijke watertaken
Gebouwen	Boombeheervisie Lange Termijn Boombeheerplan	2013 2016	Niveau gewogen basis (grootste deel)
	Meerjaren onderhoudsplannen	4-jaarlijks 2021	NEN 2767 niveau 2,3 of 4

Beleidskader

Het beleid over mobiliteit geeft de wensen weer met betrekking tot de verhardingen in de gemeente; het waar en in welke vorm. Eind 2022 is het Mobiliteitsplan vastgesteld, de financiële consequenties hiervan zijn in deze begroting van 2023 meegenomen. Hoe het onderhoud van de wegen aansluit op het beleid wordt beschreven in het 'onderhoudsplan wegen'. Deze wordt op dit moment gemaakt en naar verwachting in Q1 van 2023 afgerond. Het onderhoud is erop gericht om de verhardingen in Zeist op de meest economische manier in stand te houden, met als uitgangspunt veiligheid, bereikbaarheid, berijdbaarheid en duurzaamheid. Waar geen integrale aanpak mogelijk is wordt het wegenonderhoud op zich zelf staand uitgevoerd.

Wegen

Het wegenstelsel omvat circa 245 km weg en is, inclusief fiets- en voetpaden opgebouwd uit de volgende hoeveelheden: 1,25mln m2 asfaltverharding, 1,5mln m2 elementenverharding en 100.000 m2 halverharding; Tweejaarlijks worden alle verhardingen in Zeist geïnspecteerd en op basis van de combinatie van schadeclassificaties een "groot" onderhoudsprogramma vastgesteld. Er wordt op basis van de inspectie van 2022 een beheerplan opgesteld waarin de gemiddelde jaarlijkse budgetten voor klein en groot onderhoud maar ook een meerjaarlijkse vervangingslijst van wegen inzichtelijk worden gemaakt. We verwachten dit plan in 2023 aan te bieden.

Civiele kunstwerken

De civiele kunstwerken in Zeist bestaan uit duikers (3 stuks), houten- en betonnen bruggen (24 stuks), waarvan de meeste zich bevinden in Zeist West en tunnels (griftlaan en Weteringlaan). Deze kunstwerken voor 1 x 4 jaar door een gespecialiseerd bedrijf geïnspecteerd en hiervoor wordt een 4 jaarlijks onderhoudsplan opgesteld. In 2020 heeft er een inspectie plaatsgevonden en in 2021 is gestart met de daaruit voortvloeiende onderhoudswerkzaamheden. De planning van onderhoudswerkzaamheden vanuit deze inspectie heeft een looptijd van 4 jaar. Het belangrijkste deel van het areaal is hiermee bekend. Er is een deel van areaal van beheerobjecten die we in 2023-2024 willen inventariseren en inspecteren. Eveneens willen we alle opgenomen informatie laten samenkomen in een digitaal beheersysteem en de informatie daarbinnen de komende tijd verder verrijken. Op basis van die gegevens kan vervolgens een beheerplan worden opgesteld.

Openbare verlichting

De gemeente bezit ruim 10.000 lichtpunten. Daar waar de verlichting aan vervanging toe is, waarbij voor masten en armaturen afschrijvingstermijnen van resp. 40 en 20 jaar wordt aangehouden, deze vervangen voor duurzamere LED-verlichting welke gedimd kan worden. Inmiddels is ca. 55 % van de OV-installatie voorzien van LED. In 2023 zal de laatste fase starten (ca. 4500 lichtpunten) van de verleding van het gehele areaal. Dit traject wordt in 2024-2025 naar verwachting afgerond. De beheergegevens van de openbare verlichting wordt dit jaar in een nieuw beheersysteem opgenomen.

Straatmeubilair

Onder het straatmeubilair vallen onze bebording (Rvv-borden, straatnaamborden, ANWB-borden, (toeristische) verwijsborden en daarnaast ca. 10.000 elementen, zitbanken, afvalbakken, afzetpalen e.d. Het onderhoud aan het straatmeubilair bestaat in hoofdzaak uit werkzaamheden n.a.v. meldingen en het schoon en veilig houden van het areaal. De bebording is dit jaar nog beter inzichtelijk gemaakt en is opgenomen in een digitaal beheersysteem. Een deel van areaal is echter daarin nog niet opgenomen. In 2025 willen we dit deel van het areaal inventariseren en inspecteren. Met meer inzicht is het daarna mogelijk om een meer planmatig onderhoud te gaan uitvoeren.

Camera's

Voor de handhaving in het gebied op de Voorheuvel en Emmaplein zijn 5 camera's in beheer.

Verkeersregelinstallaties

In 2015 heeft er een actualisatie van het beheerplan voor Verkeersregelinstallaties plaatsgevonden. Hiermee is een meerjarenperspectief gecreëerd waarbij inzichtelijk is gemaakt welke VRI's gehandhaafd moeten worden of dat er ook andere oplossingen denkbaar zijn. Vervangingstermijnen en onderhoudskosten zijn geactualiseerd. Tevens zijn verwachte kosten voor onderhoud, storingsdiensten en aanvullen onderzoek klein/ groot onderhoud opgenomen. Het beheerplan geeft inzicht in benodigd klein onderhoud (na 15jaar uitvoeren) en groot onderhoud (uitvoering na 30jaar). Een nieuw VRI-beheerplan zal in 2025 worden vastgesteld.

Parkeerapparatuur

In Zeist staan 9 volmeld-installaties die verwijzen naar 4 parkeergarages en 7 parkeerterreinen. Onze 4 parkeergarages zijn voorzien van parkeerapparatuur, zoals camera's (voor kentekenherkenning), intercoms, betaalautomaten, servers en slagbomen. Op straat staan 44 parkeerautomaten waarmee parkeerbelasting betaald kan worden. Voor de hierboven genoemde apparatuur zijn onderhoudscontracten afgesloten. In deze begroting hebben we de vervanging van de apparatuur gepland in 2024 (garages) en 2025 (straat). Hiervoor zijn vervangingskredieten geraamd.

Financiële consequenties

Onderhoud

Programma en taakveld		(bedragen x € 1.000)			
	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	
	2023	2024	2025	2026	
Verkeer en wegen	2.110	2.100	2.090	2.079	
Parkeren	67	67	67	67	
Totaal Mobiliteit brengt ons verder	2.178	2.167	2.157	2.147	

Investeringen

Programma en taakveld		(bedragen x € 1.000)			
	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	
	2023	2024	2025	2026	
Verkeer en wegen	1.868	1.849	1.829	1.807	
Parkeren	731	720	742	791	
Totaal Mobiliteit brengt ons verder	2.599	2.569	2.571	2.597	

3.4 Riolering en water

Beleidskader

Voor rioleringsbeheer volgen we het vastgestelde verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2022 – 2026 (vGRP). We zetten in op riolering zo lang mogelijk in stand houden. Dat kan, omdat de grondslag in Zeist, overwegend stabiel zand, gunstig is. Riolering gaat lang mee en we vervangen daarom pas als de riolering ook technisch op is. Dat betekent dat we in 2023 riolering projectmatig vervangen in de Dichtersbuurt en wanneer calamiteiten zich voordoen. Bij overige wegreconstructies wordt de afwatering beoordeeld en klimaatrobuust aangepast.

Naar aanleiding van inspecties van het vrij verval stelsel gaan we riolering renoveren in onder andere Brugakker, Kerckebosch en Austerlitz. Naar aanleiding van gemaalinspecties gaan we rioolgemalen renoveren.

In samenwerking met Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden gaan we in 2023 alle grote watergangen baggeren. Dat doen we enerzijds om te voldoen aan de zorgplicht die het waterschap ons oplegt ten behoeve van regenwaterafvoer. Anderzijds bevordert het baggeren de waterkwaliteit. Welk effect het baggeren heeft op de grondwaterkwelstromen aan de voet van de Heuvelrug is onzeker.

De afgelopen jaren zijn er in de openbare ruimte verschillende regenwater infiltratievoorzieningen toegepast om de Zeist klimaatrobuust te maken. Deze voorzieningen vragen om een nieuwe beheermethode. Zoals ook beschreven in het vGRP gaan we een beheerplan voor de infiltratievoorzieningen schrijven.

Financiële consequenties

Onderhoud

Programma en taakveld		(bedragen x € 1.000)			
	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
Riolering	547	510	489	481	

Investeringen

Programma en taakveld		(bedragen x € 1.000)			
	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
Riolering	581	540	517	507	

3.5 Groen

Beleidskader

In het groenstructuurplan uit 2011 staat verwoord hoe de gemeente omgaat met het openbaar groen. De openbare ruimte in Zeist wordt grotendeels op onderhoudsniveau B, onderhouden, met uitzondering van een klein gebied in het centrum (op niveau A) en bedrijventerreinen en het buitengebied (op niveau C). In het Lange Termijn Bomen Beheerplan uit 2016 wordt er aangegeven hoe we het bomenbestand op orde houden, hierin staat beschreven hoe we onze lanen en bomen vervangen. Dit plan wordt geëvalueerd in 2022. De evaluatie wordt in het eerste kwartaal van 2023 aangeboden aan de raad. De conclusies en/ of aanbevelingen uit de evaluatie worden geïmplementeerd in verdere realisatie van het plan. Het verhogen van de biodiversiteit, zoals het vergroenen van de wijken door middel van het verwijderen van 'zinloze verharding' staat beschreven in de visie 'Samen voor meer biodiversiteit' uit 2021. Er is gestart met het maken van beheerplannen voor onder andere Landschappelijke beplanting, groen en speelplaatsen. Hierin wordt een visie opgenomen en beschreven hoe we deze kapitaalgoederen gaan beheren. Ook worden hierin de gemiddelde jaarlijkse budgetten voor onderhoud en vervanging opgenomen, waarin ook een meerjaarlijkse vervanging van het groen inzichtelijk wordt gemaakt. We verwachten dit plan in 2023 aan te bieden aan de raad.

Er wordt een groenbeheerplan opgesteld waarin de gemiddelde jaarlijkse budgetten voor verzorgend onderhoud en inboet maar ook een meerjaarlijkse vervangingslijst van het groen inzichtelijk worden gemaakt. We verwachten dit plan in 2023 aan te bieden.

Voor een aantal parken binnen de gemeente hebben we 'losse' beheerplannen; Park Nijenheim, Dieptetuin, Park De Brink en Walkartpark. Voor de beide begraafplaatsen in Zeist worden dit jaar ook beheerplannen geschreven.

In deze paragraaf wordt onder openbaar groen begrepen het beheer en onderhoud van:

- Bomen
- Groen (bermen en beplanting)
- Speelvoorzieningen

Financiële consequenties

Onderhoud

Programma en taakveld	(bedragen x € 1.000)			
	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Openbaar groen en recreatie	2.851	2.723	2.723	2.723

Investeringen

Programma en taakveld	(bedragen x € 1.000)			
	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Openbaar groen en recreatie	112	126	139	152

3.6 Gebouwen

Beleidskader

De gemeente Zeist heeft vastgoed in bezit om invulling te geven aan maatschappelijke doelen. Het uitgangspunt voor het hebben en behouden van vastgoed is dat we dit alleen doen als het bijdraagt aan de kerntaken van de gemeente, toekomstige ontwikkelingen of opgaven. We spreken in dat geval van kernvastgoed. De gemeente Zeist draagt zorg voor ca. 97 gebouwen. Hiervan zijn nog 27 woningen in bezit die na vrijkomen worden afgestoten. (ca. 3 a 4 per jaar). De gemeente heeft qua m2 BVO een relatief hoog percentage van 90% kernvastgoed in bezit. Om deze eigendommen in goede staat te houden wordt gewerkt met duurzame meerjarige onderhoudsplannen. De gemeente voorziet daarmee in goede, veilige en bruikbare accommodaties. Met de actualisatie van de onderhoudsplannen geven we ook een impuls aan het verder verbeteren van de toegankelijkheid en het verduurzaming van ons eigen vastgoed. Hiermee willen wij ook als gemeente het goede voorbeeld blijven geven. Door op langere termijn te kijken naar de onderhoudskosten zorgen we voor inzicht en financiële stabiliteit. De verschillende gebouwen in eigendom van de gemeente Zeist zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Vastgoed eigendom - gemeente Zeist		peildatum aug 2022	
Type vastgoed (conform RVO)	aantal objecten	aantal m2 BVO	
KERNVASTGOED		(afgerond)	
Maatschappelijk vastgoed			
Sport & Recreatie	18	21.000	
Welzijn & Cultuur	12	12.000	
Overig vastgoed			
Parkeergarages	4	27.600	
Eigen huisvesting	4	9.700	
Gemeentewerf	5	5.300	
Gemalen	5	200	
Begraafplaats	8	1.200	
Plantsoenonderkomens	5	1.400	
brandweerposten	2	4.400	
	63	82.800	
STRATEGISCH en/of AF TE STOTEN			
woningen	27	2.900	
strategisch	2	600	
(semi) commercieel	2	800	
	34	4.300	

Financiële consequenties

Onderhoudsplannen worden minimaal 1 x per 5 jaar geactualiseerd. 2022 is het startjaar van onze nieuwe onderhoudsplannen, waarbij tevens verdere verduurzaming en toegankelijkheid zijn geïntegreerd. Onderhoudsplannen worden opgesteld volgens de NEN2767 methodiek en brengen het onderhoud voor de gehele levensduur van het gebouw in beeld. De onderhoudsbudgetten worden over de periode van 10 jaar getoetst aan de reserve onderhoud kapitaalgoederen. De stand van de reserve zal daarbij altijd boven nul moeten uitkomen in de prognose.

Programma en taakveld	(bedragen x € 1.000)			
	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onderwijshuisvesting	193	413	591	241
Volwaardig meedoen aan de samenleving	193	413	591	241
Openbaar groen en recreatie	68	26	36	67
Riolering	2	7	2	2
Begraven	84	48	51	163
Doorpakken voor natuur en klimaat	153	81	88	232
Wonen en bouwen	14	18	17	10
Wonen op maat	14	18	17	10
Sportaccomodaties	484	673	1.140	1.392
Cultureel erfgoed	416	321	319	607
Cultureel en sportief Zeist	899	995	1.459	1.999
Parkeren	219	311	488	715
Mobiliteit brengt ons verder	219	311	488	715
Beheer overige gebouwen en gronden	278	359	334	1.102
Ondersteuning organisatie	294	269	531	390
Financiële stabiliteit en organisatie	572	627	864	1.492
Totaal	2.051	2.445	3.508	4.689

Paragraaf 4 Financiering

Deze paragraaf is een instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. De uitvoering van de financieringsfunctie is gebonden aan wettelijke regels, zoals met name opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en verder vastgelegd in de door de Raad vastgestelde Financiële verordening gemeente Zeist. De wet fido regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

4.1 Uitvoering treasurybeleid

De gemeente heeft voor haar betalingsverkeer diverse bankrekeningen. De hoofdrekening wordt aangehouden bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank). Via deze bankrekening loopt het overgrote deel van het gemeentelijke betalingsverkeer. Daarnaast worden enkele bankrekeningen aangehouden bij de Rabobank Rijn en Heuvelrug, enerzijds als uitwijkmogelijkheid voor het geval de hoofdrekening door wat voor reden dan ook uitvalt en anderzijds ook omdat bepaalde services via de een plaatselijke bank simpeler zijn op te lossen (o.a. opname en storting van contant geld).

In het geval dat bij een gemeente sprake is van tijdelijk overtollige gelden moet de gemeente verplicht deelnemen aan het systeem van schatkistbankieren. De positieve saldi op de gemeentelijke bankrekeningen worden daarbij tijdelijk gestald bij het Rijk, met uitzondering van een vastgestelde marge voor het reguliere betalingsverkeer. De omvang van deze marge bedraagt met ingang van 1 juli 2021 2% van het begrotingstotaal, voor Zeist is dat in 2023 een bedrag van ca. € 3,6 mln.

In de praktijk heeft Zeist een afspraak met de BNG Bank dat overtollige middelen boven de € 0,5 mln. automatisch worden afgeroomd naar “de schatkist”. Op die manier wordt ook voorkomen dat de gemeente aan de BNG Bank negatieve rente over het aangehouden saldo boven de € 0,5 mln. verschuldigd is. Bij “de schatkist” is de rentevergoeding wettelijk op tenminste 0% gezet.

Voor de beleidsmatige aspecten van het treasurybeleid is een Rentecomité ingesteld, dat bestaat uit de wethouder Financiën, de concerncontroller, het afdelingshoofd Financiën en de treasurer. Viermaal per jaar wordt in het rentecomité gesproken over de ontwikkelingen op treasurygebied. Onder meer komen daar aan de orde: liquiditeitsprognose, financieringsbehoefte, rentevisie en ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

4.2 Financieringsbehoefte

Op basis van de geschatte investeringen en cashflowstromen ziet de verwachte financieringsstructuur per einde 2023 er als volgt uit:

Financieringsstructuur 2023	Bedragen x € 1.000
Investerings	
Boekwaarde investeringen	185.603
Boekwaarde verstrekte leningen	7.242
Boekwaarde grondexploitaties	2.459
Totaal investeringen	195.304
Financieringsmiddelen	
Reserves	133.107
Voorzieningen	19.286
Langlopende leningen	31.100
Totaal financiering	183.493
Financieringssaldo	- 11.811

Uit deze tabel blijkt dat eind 2023 het financieringssaldo uitkomt op een tekort. Dat betekent dat, als de geraamde investeringen in het geraamde tempo worden uitgevoerd, het in combinatie met (tijdelijke) verschillen in de inkomsten- en uitgavenstroom van de exploitatie te verwachten is dat in 2023 gebruik moet worden gemaakt van kortlopende kasgeldleningen. Een vertraging in de uitvoering zal er toe leiden dat minder of zelfs geen kasgeld nodig is. De gemeente mag het financieringssaldo tot een bedrag van € 15,4 mln. (de zgn. kasgeldlimiet) financieren met kort geld (zie ook onderdeel 3.3.5).

4.3 Rentelasten en rentetoerekening

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat de omslagrente wordt berekend door de werkelijk betaalde (minus ontvangen) rente op onze leningen toe te rekenen aan de taakvelden. Dit vindt plaats door het rentebedrag te delen door de boekwaarde van de vaste activa. Alleen als voor investeringen specifieke leningen zijn aangetrokken (partiële financiering), mag de rente van deze financiering ook worden gebruikt voor de berekening van de rentelasten van deze investering. De gemeente Zeist kent geen partiële financiering.

De omslagrente is voor de opstelling van de begroting 2023 opnieuw berekend. De omslagrente voor 2023 is uitgekomen op 0,5% (2022: 0,5%). Zowel de rente-inkomsten als de rente-uitgaven dalen in 2023 ten opzichte van 2022, de rente-inkomsten door de aflossing op de uitstaande leningen en de rente-uitgaven door de reguliere aflossing.

In de begroting 2023 is het saldo van de betaalde en ontvangen rente aldus verdeeld over alle taakvelden met behulp van een omslagrente van 0,5% over de boekwaarde van de investeringen van het betreffende taakveld.

In onderstaand rekenmodel zijn de rentelasten en rentebaten opgenomen waarop de berekening van de diverse rentepercentages is gebaseerd. Daarna volgt een overzicht met toelichting op de voor de begroting 2023 berekende percentages.

Rente toerekening		Raming 2023 in € 1.000	
1	Externe rentelasten van korte en lange financiering	804	
2	Externe rentebaten (hypotheekportefeuille)	-117	
	Totaal door te rekenen externe rente		687
3	Rente toe te rekenen aan grondexploitaties	-18	
	Direct toegerekende rente		-18
	Saldo door te rekenen externe rente		669
5	Rente eigen vermogen	0	
6	Rente Voorzieningen	170	
	Saldo door te rekenen interne rente		170
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		839
7	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		920
	Positief resultaat op taakveld Treasury		81

Dit BBV-rekenmodel levert een aantal waarden op, te weten:

- a) Het gewogen externe rentepercentage: 2,52% (2022: 3,33%)

Dit percentage wordt nergens direct toegepast, maar vormt de basis voor de berekening van de rente grondexploitaties (b) en de omslagrente (c).

De daling is veroorzaakt doordat in maart 2022 een nieuwe langlopende lening van € 10 mln. is opgenomen met een rente van 1,02%. Daardoor is de gemiddelde rente op de langlopende leningen gedaald tot 2,52%.

De gemeente Zeist heeft nog altijd relatief weinig leningen opgenomen (verwachte stand van de restantleningen eind 2023 bedraagt € 34,3 mln.). Dit komt doordat de gemeente een behoorlijke reservepositie heeft en er momenteel weinig grote projecten hoeven te worden gefinancierd. Daarom is ook sprake van een relatief laag bedrag aan te betalen rente op de leningen (€ 804.000 in 2023). Door de lage rente van de nieuwe lening is het effect op de rente ook beperkt. Zie verder bovenstaande tabel, regel 1. Bovendien is nog altijd sprake van een fors bedrag aan uitgezette gelden in de vorm van hypothecaire leningen aan ambtenaren. Hoewel dit een aflopende constructie is en er in de afgelopen jaren fors is afgelost op de hypotheek, is de omvang nog redelijk (gemiddeld € 4,5 mln. aan uitgezet geld in 2023). Door de aflossing daalt de te ontvangen rente tot € 117.000 in 2023. Zie bovenstaande tabel, regel 2. De totale door te belasten externe rentelast blijft aldus beperkt tot € 687.000.

b) Rente grondexploitaties: 0,87% (2022: 1,16%)

Ook de berekening van de rente grondexploitaties is voorgeschreven. Omdat de rente voor de grondexploitaties gebaseerd is op het gewogen externe rentepercentage (a) is ook deze rente verhoudingsgewijs fors gedaald. Het gewogen externe rentepercentage (a) moet in dit geval vermenigvuldigd worden met het geschatte percentage vreemd vermogen van de gemeente (=34,6% voor 2023). Ook hier wordt het relatief lage percentage verklaard door de gezonde financiële structuur van Zeist met weinig vreemd vermogen. Omdat bij de grondexploitaties ook sprake is van een beperkte boekwaarde is de toegerekende rente beperkt. Zie bovenstaande tabel, regel 3.

c) Het percentage voor de renteomslag: 0,5% (2022: 0,5%).

Naast de externe rentekosten moet rekening worden gehouden met de interne rente die wij moeten toevoegen aan enkele voorzieningen. In dit geval vloeit dat voort uit de aard van die voorzieningen, dat wil zeggen dat deze op contante waarde zijn gewaardeerd. Evenals in 2022 betreft dit een tweetal voorzieningen. Zie bovenstaande tabel, regel 6. Zoals gebruikelijk wordt voor het eigen vermogen (de reserves) geen rente berekend. Zie tabel, regel 5. De mogelijkheid bestaat om de gecalculeerde omslagrente af te ronden met maximaal 0,5% (naar boven of naar beneden), mits het resultaat op het taakveld treasury niet meer dan 25% van de werkelijke rente bedraagt. De afronding is bedoeld om een bepaalde continuïteit in de omslagrente te bereiken en te voorkomen dat ieder jaar de rente in alle systemen en berekeningen moet worden aangepast. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt. Deze omslagrente is bij de begroting 2023 toegepast op alle gemeentelijke activa, uitgezonderd de grondexploitaties en de uitgezette leningen. Zie tabel, regel 7. Door de afronding van het percentage ontstaat op het taakveld Treasury op begrotingsbasis een positief saldo van € 81.000.

4.4 Renterisicobeheer

In de financieringsfeer worden twee renterisico's onderscheiden: op vlottende en op vaste schuld. In de Wet fido zijn voor deze risico's normen vastgesteld. Voor de vlottende schuld is dit de kasgeldlimiet en voor de vaste schuld de renterisiconorm. Beide normen zijn ingesteld om de financieringsverhoudingen van een gemeente in een duurzaam evenwicht te houden. Het strak sturen op de cashflow (de in- en uitgaande geldstromen) blijft daarvoor belangrijk. Het tijdig betalen van geleverde producten en diensten blijft vanuit maatschappelijk belang eveneens de noodzakelijke nadruk krijgen. Bovendien richt de organisatie zich op een goed inzicht in de timing van grote inkomsten en uitgaven. Uit onderstaande berekeningen blijkt dat voor 2023 het cashflowritme binnen de normen kan worden afgehandeld.

Renterisico vlottende schuld: de kasgeldlimiet

Dit is het maximale bedrag dat de gemeente met kortlopende leningen (looptijd maximaal 1 jaar) mag financieren. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het begrotingstotaal. Voor Zeist komt de berekening voor 2023 uit op een kasgeldlimiet van € 15,4 mln. Zoals aangegeven onder 3.3.3 bestaat de mogelijkheid dat in 2023 gebruik moet worden gemaakt van kortlopende leningen.

Renterisico vaste schuld: de renterisiconorm

Dit betekent dat dat het risico van een hogere rentelast in een jaar niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van langlopende leningen (looptijd langer dan 1 jaar) te beperken. In de tabel hieronder is de berekening en de ruimte onder de norm weergegeven. Daaruit blijkt dat sprake is van een ruime marge onder de norm.

Renterisiconorm		(bedragen x € 1.000)			
Omschrijving		2023	2024	2025	2026
1a/b	Renteherziening op vaste schuld o/g en u/g	0		0	0
2	Aflossingen	3.275	3.275	3.275	2.875
3	Renterisico (1 + 2)	3.275	3.275	3.275	2.875
4a	Begrotingstotaal *)	181.651	180.597	180.569	181.831
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm (4b x 4a)	36.330	36.119	36.114	36.366
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4 -/ 3)	33.055	32.844	32.839	33.491

*) Berekend op basis van alle lasten in de begroting, exclusief de (relatief beperkte) lasten voor de grondexploitatie.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat over de bedrijfsvoering van de gemeente Zeist. Dat wil zeggen de manier waarop de processen zijn georganiseerd en worden aangestuurd, hoe de bedrijfsmiddelen worden ingezet en de wijze waarop de organisatie bijdraagt aan het realiseren van de doelen, projecten en prestaties van de gemeente. We beschrijven in deze paragraaf de ontwikkeling van een aantal bedrijfsvoering disciplines: Planning en Control en financiën, Rechtmatigheid, Informatievoorziening, Huisvesting, P&O en Communicatie.

Planning & Control / Financiën

In 2023 wordt ingezet op het verder doorontwikkelen van de Planning & Control cyclus waarmee we de (financiële) producten steeds beter en toegankelijker willen maken. Het uiteindelijke doel is om deze producten vooral als beleidsdocumenten neer te zetten, waarbij de raad in gelegenheid kan worden gesteld het juiste gesprek met elkaar te voeren. Vooral het steeds beter inzetten van de beleidsindicatoren zullen hier een bijdrage aan kunnen leveren. Aan de achterkant wordt er ook gekeken naar de mogelijkheden om het proces van de totstandkoming van de documenten voor de organisatie te verbeteren.

Vanuit Financieel beheer zullen diverse projecten worden opgepakt, waaronder het door ontwikkelen van onze financiële systemen. Op deze wijze kunnen wij ook in de toekomst onze (financiële) processen goed laten verlopen binnen de geldende wet- en regelgeving. Tevens werken we de uitbreiding rondom de renseigneringsplicht verder uit en zetten we verdere stappen in het e-facturatie proces.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

Op 31 mei 2022 is het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers in de Tweede Kamer aangenomen, waarvan de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording leggen wij zélf verantwoording af over de financiële rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties in de jaarrekening. De accountant geeft dan geen rechtmatigheidsoordeel meer af bij de jaarrekening, maar de rechtmatigheidsverantwoording van het college wordt wél betrokken in het getrouwheidsoordeel van de accountant. De behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer is naar verwachting nog in 2022. Voor de rechtmatigheidsverantwoording gaat het om invoering per verslagjaar 2023. De jaarrekening, voor het verslagjaar 2023, wordt in het kalenderjaar 2024 vastgesteld. We gaan met de auditcommissie in gesprek over de controlerende rol in deze van de raad. Daarnaast zijn we reeds gestart met de implementatie van de nieuwe wetgeving. Door de wetwijzing wordt onderliggende regelgeving (verordening 212, 213 en het beleid rondom Misbruik en Oneigenlijk gebruik) aangepast. Deze aanpassingen zijn voorzien in 2022 en deels 2023. Deze stukken worden voorbereid met de auditcommissie en worden ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

In Control Statement (ICS)

Als Zeist hebben we de ambitie om naast de rechtmatigheidsverantwoording door te groeien naar een ICS. Dit is een verklaring van het college dat de bedrijfsvoering 'in control' is. De exacte inhoud wordt later bepaald, evenals de invoeringsdatum en het groeipad. In 2023 zullen we de eerste gesprekken hierover gaan voeren. Alleen al de invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording, de eerste belangrijke stap naar het ICS, vraagt op korte termijn genoeg van de organisatie.

Informatievoorziening

De samenleving is door de technologische ontwikkelingen ingrijpend veranderd. We leven in een informatie- en netwerksamenleving die niet alleen steeds complexer wordt, maar waarbij vooral digitale kwetsbaarheden en dreigingen ten aanzien van de betrouwbaarheid / integriteit van de gegevens, de vertrouwelijkheid van de gegevensverwerking en continuïteit van de bedrijfsvoering, met mogelijke ontwrichtende consequenties toenemen. Daarbij wordt ook gegevensbescherming van steeds groter belang. Informatie moet ondersteunend zijn aan de uitvoering van onze taken en geen belemmering daarvoor zijn. Maar tevens dienen wij ook zorgvuldig hier mee om te gaan zodat inwoners geen onnodige risico's lopen. De beveiliging van de eigen informatiehuishouding, het verhogen van de (digitale)weerbaarheid en de verdere bescherming van publieke waarden staan in 2023 centraal evenals het juist beschikbaar maken van data op plekken waar het ondersteunend is aan de werkprocessen.

Digitalisering vraagt daarnaast ook om goed informatiebeheer. Als overheid willen we open en transparant zijn in datgene wat we doen. Het op orde hebben van de informatiehuishouding is daarin van groot belang. Dat hebben we op dit moment nog onvoldoende. Per 1 mei 2022 is ook de Wet Open Overheid officieel ingegaan. In een tijdsbestek van vijf jaar beoogt de Wet Open Overheid een beweging te maken naar een meer pro-actieve en open overheid. De wet kent drie pijlers.

- Het aanstellen van een WOO coördinator en het inrichten van het WOO proces waarbij inwoners informatie kunnen opvragen bij de gemeente. Dit is inmiddels ingeregeld
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding. Begin 2022 is daarvoor een archiefvisie en uitvoeringsplan opgesteld om in de komende jaren hier naar toe te werken. Omdat nog onduidelijk is wat de Wet Open Overheid precies gaan verlangen, zal dit de komende jaren daar waar nodig worden bijgesteld. In 2023 zal in ieder geval focus liggen om diverse archieven op orde te brengen.
- Het actief ontsluiten van 17 specifieke type overheidsinformatie. Hierin volgen wij als gemeente de landelijke planning op dit gebied. Voor 2023 is de verwachting dat de eerste paar processen op deze manier kunnen worden ontsloten.

Huisvesting

In 2023 zullen de werkplekken en werkruimtes van de organisatie van de Gemeente Zeist (verder) worden aangepast aan (nieuwe vormen van) hybride werken. Hierdoor kunnen medewerkers op verschillende manieren nabij zijn voor de inwoners en betrokkenen van Zeist. Daarbij zijn duurzame oplossingen altijd het uitgangspunt. Er wordt hergebruikt waar het kan en geïnvesteerd waar het moet. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het opnieuw of anders inzetten van meubilair en aan het aanschaffen van nieuwe (IT) faciliteiten waarmee hybride werken wordt gefaciliteerd. Dit gaat uiteraard in samenwerking met andere interne afdelingen zoals Vastgoed, IV en P&O. Verder zullen processen continue worden verbeterd en aangescherpt zodat er veilig en efficiënt wordt gewerkt. Vanuit het vastgoed eigendom van het gemeentehuis verzorgen we de technische instandhouding volgens duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP), zodat het gebouw veilig, gezond en bruikbaar is voor de bedrijfsvoering. (zie ook Collegeproduct: 030 Beheer overige gebouwen en gronden). Ook zijn we als eigenaar in staat om zelf mee te denken in geval van gewenste veranderingen aan de inrichting of voor het gebruik.

P&O

De krappe arbeidsmarkt, een toenemende uitstroom en de rek die er door crisis op crisis langzaamaan uit raakt: ook gemeente Zeist heeft met deze knelpunten te maken. Wij leggen de focus vanuit P&O het komende jaar op een aantal zaken om ervoor te zorgen dat we ons menselijk kapitaal kunnen versterken, om zo de beste bijdrage te kunnen blijven leveren aan een goed leven in Zeist. We versterken onze wervingsstrategie, met bijbehorend arbeidsmarktcommunicatieplan, om het toegenomen aantal vacatures te kunnen blijven vervullen. Door proactiever in de arbeidsmarkt aanwezig te zijn, maar ook door anders naar onze vacatures te kijken, willen we de juiste mensen kunnen aantrekken. We zetten in op het duurzaam inzetbaar en bevoegen houden van onze medewerkers. Ook het bevorderen van de leercultuur in al haar facetten, krijgt meer aandacht dan de afgelopen (corona)jaren. Door onze medewerkers te helpen hun talenten goed in te zetten, zullen zij niet alleen van waarde zijn voor onze organisatie, maar willen we hen ook boeien en daarmee hopelijk aan ons blijven binden. Digitaal en data-gedreven HR zal tot slot een speerpunt zijn, om eerder genoemde beleidsvoornemens zo goed als mogelijk te kunnen behalen.

Communicatie

De belangrijkste (beleids-)uitgangspunten voor communicatie van de Gemeente Zeist zijn: de samenleving is ons uitgangspunt, we luisteren, we zijn open en toegankelijk en blijven in contact, we gebruiken duidelijke taal zodat mensen ons snappen en we zijn één gemeente, we werken als een keten. We ondersteunen en adviseren de organisatie in communicatie met maatschappelijke betekenis en halen bij onze inwoners en ondernemers op wat de communicatie- en informatiebehoefte is. We zetten in op gebruik van het juiste beeld, taal, toon en opstelling. Hierdoor ervaren inwoners de gemeente als dichtbij. In 2023 onderzoeken we het effect en het bereik van de gemeentelijke communicatie, zorgen we voor doorontwikkeling van de social mediastrategie, persbeleid en participatieplatform en zetten we in op de juiste middelen zoals website, nieuwsbrief, social media, lokale media. Ook gaan we aan de slag met de doorontwikkeling van heldere en duidelijke taal en houden we aandacht voor toegankelijkheid.

Paragraaf 6 Verbonden Partijen

Verbonden partijen is een breed begrip in Zeist. Het staat voor samenwerken, het nemen van besluiten en de uitvoering van taken, vanuit een bepaalde gemeenschappelijkheid. De gemeente kan hierbij steeds de afweging maken of zij deze taak zelf uitvoert, in samenwerking met andere gemeenten een uitvoeringsorgaan opzet (gemeenschappelijke regeling), belegt bij een andere (centrum)gemeente, inkoop bij een marktpartij of regelt via een subsidierelatie.

Samenwerking

In Zeist hanteren we het credo dat we bewust en vanuit kracht samenwerken. We onderzoeken welke taken we samen met welke partners willen uitvoeren. Samenwerking is hierbij geen doel op zich. Afwegingen zijn: verbetert het onze kwaliteit, worden we er minder kwetsbaar door, vermindert het risico's en kunnen we door efficiencyvoordeel lagere tarieven hanteren aan onze gebruikers? Zo zijn er verschillende samenwerkingsvormen ontstaan. De U10 heeft bijvoorbeeld als netwerk vrijblijvende governance, waarbij per onderwerp wordt bepaald hoe er wordt samengewerkt, terwijl een wettelijk verplichte regeling als de VRU met 26 gemeenten werkt, die als bestuur gezamenlijk moeten komen tot passend beleid.

Verantwoordelijkheid en risico's

De gemeente blijft verantwoordelijk voor de doelen die ten grondslag liggen aan deze taken. Vanzelfsprekend geldt daarbij dat naarmate de verwevenheid met de verbonden partij groter wordt de risico's voor de gemeente ook groter worden en het toezicht op / het contact met de verbonden partij sterker moet zijn. Zo is het risico dat een gemeente loopt als een leverancier failliet gaat meestal relatief beperkt. Het werk kan over het algemeen door een andere marktpartij overgenomen worden. Het financiële risico beperkt zich tot (een deel van) de contractwaarde.

In het geval van een gemeenschappelijke regeling echter zijn de deelnemende gemeenten ook samen verantwoordelijk voor die organisatie. Bij faillissement staan de deelnemers garant voor de verplichtingen en het personeel.

6.1 Grip op verbonden partijen

Grip op verbonden partijen is zowel voor de individuele bestuurders als de colleges en de gemeenteraden een steeds terugkerend issue. We hebben te maken met het spanningsveld tussen enerzijds de taken op afstand zetten en anderzijds de behoefte aan sturing op de realisatie van de eigen doelen.

Raadsrapporteurs

In het voorjaar van 2016 heeft de raad besloten tot het instellen van raadsrapporteurs op de vier grootste verbonden partijen. De raadsrapporteurs doen dit in hun rol als vertegenwoordiger van de gemeenteraad, zonder politieke kleuring. De focus van de rapporteurs ligt op de volgende taken:

- Input op de vergaderstukken voor de AB vergaderingen;
- Reactie als deelnemer/eigenaar op de P&C stukken via zienswijzen.

Er zijn tandems van twee rapporteurs per regeling gevormd. De volgende rapporteurs zijn sinds april 2022 actief binnen de volgende regelingen:

Gemeenschappelijke regelingen	Raadsrapporteurs
RDWI	Silke Zwart, Jeroen van den Heuvel, Tjarda Struik
VRU	Martine Folkersma, Jarno Goosmann
ODRU	Gerard van Vliet, Alexander Pieters
GGD	Bas van der Schild, Bar Ganzevles
RMN	Falco van 't Riet, Aat Grinwis
Parkeerservice	Frits Koster, Timo Bakrin
U10	Dick van Ginkel, Gert van Ewijk, Jan Bredius, Gerard van Vliet, Carlo Fiscalini

Pilot risicoprofiel verbonden partijen

Door meer inzicht en een betere sturing kan de kans op incidenten bij verbonden partijen worden verkleind. Omdat de ene verbonden partij meer risico's kent dan andere, kan per verbonden partij onderscheid worden gemaakt in de manier waarop we monitoren en sturen (maatwerk). Het instellen van raadsrapporteurs is hier een voorbeeld van. In de regio lopen initiatieven om de sturing en grip op verbonden partijen gezamenlijk op te pakken en te verbeteren. Zeist neemt actief deel in dit proces.

Informatie in deze paragraaf

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van alle relevante verbonden partijen, gesorteerd op de aard van de relatie die de gemeente met ze heeft. Wij kiezen ervoor om alle, vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte informatie hier in de begroting te presenteren, en niet in de jaarrekening. Op dat moment is namelijk nog niet alle informatie bij onze verbonden partijen beschikbaar. De gemeenteraad ontvangt per regeling de informatie in het voorjaar, via de jaarstukken van de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

6.2 Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen (GR) zijn een vorm van verlengd bestuur, waarbij de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een direct belang heeft. Niet alleen is de gemeente klant van de GR, omdat de GR een deel van haar taken uitvoert, de gemeente is ook mede-eigenaar van de GR. De gemeente is dan ook vertegenwoordigd in het bestuur. Dit is de meest nauw verbonden vorm van samenwerking.

Naam	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	
Vestiging	Soest	
Doel	De AVU sluit contracten af met verwerkers voor het transport en de verwerking van diverse afval- en grondstoffenstromen van de deelnemers.	
Deelnemende partijen	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein en Zeist. De deelnemers zijn onderverdeeld in 3 regio's. Zeist is ingedeeld in regio 3.	
Bestuurder(s)	Algemeen bestuur: W.D. Catsburg, plv. W.J. van Dijk (25 leden) Dagelijks Bestuur: W.D. Catsburg (7 leden)	
Financieel belang	Zeist betaalt geen directe bijdrage aan de AVU. De kosten voor transport, op- en overslag en verwerking van de afvalstromen worden via de bijdrage aan onze afvalinzamelaar RMN (eveneens een gemeenschappelijke regeling) verwerkt. Ons aandeel in de begroting 2023 van AVU bedraagt €2.435.263 op een totaal van €49.049.977. Het aandeel van Zeist in de exploitatie AVU 2023 bedraagt circa 5%.	
Financiële ontwikkeling	De ingeklapte opbrengst voor oud papier is zich aan het herstellen. De verwachting is dat dit herstel zich doorzet, maar geopolitieke ontwikkelingen, die mede van invloed zijn op de wereldhandel in grondstoffen en afval, kunnen deze ontwikkeling nadelig beïnvloeden. AVU heeft daarom de opbrengst voor oud papier in de begroting 2023 conservatief verhoogd. De stijging van de brandstofprijzen en de krapte in de arbeidsmarkt kunnen daarnaast nog voor stijging en schommeling van de transport- en verwerkingskosten zorgen. Hierop is in de begroting op basis van inschatting voorgesorteerd. De meeste verwerkingscontracten liggen voor de komende jaren vast. Er zijn geen grote(re) contractuele ontwikkelingen in de komende jaren. De door AVU niet te beïnvloeden volume ontwikkelingen op lokaal niveau hebben de meeste invloed op de hoogte van kosten en opbrengsten.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 820.092 31/12/2020: € 695.851	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 21.640.292 31/12/2020: € 23.790.066

Naam	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Vestiging	Soest
Inhoudelijke ontwikkeling	AVU ontwikkelt zich ten behoeve van haar deelnemers meer en meer tot een vraagbaak en contractorganisatie voor duurzame en circulaire verwerking van het afval en de grondstoffen van de deelnemers. Hiervoor is AVU een project gestart voor het bevorderen van circulariteit en heeft daarvoor een projectleider aangesteld. Daarnaast neemt AVU deel in circulaire lui- en textielprojecten en participeert in kennisnetwerken en in Cirkelwaarde (een grondstoffen alliantie van afvalinzamelaars AVU, ROVA en Circulus-Berkel, waarin samengewerkt wordt aan de circulaire economie.) Daarnaast behartigt AVU de belangen van de deelnemers richting het Rijk, VNG en het (verpakkend) bedrijfsleven, waarbij producentenverantwoordelijkheid en circulariteit voor AVU inzet voor de beïnvloeding is.
Risico's	Gezien aard, doel, taken en de organisatie omvang van de regeling is de afspraak tussen de regeling en de deelnemers dat er geen reserves en voorzieningen bij de regeling worden aangehouden en dat eventuele tegenvallers direct worden verrekend met de deelnemende gemeenten. Er hebben zich in de voorgaande jaren overigens geen tegenvallers of risico's voorgedaan die zouden moeten worden gedekt uit een eigen weerstandsvermogen van AVU. De nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing wordt éénmaal per 5 jaar geactualiseerd. De geactualiseerde versie 2022 is door het algemeen bestuur in zijn vergadering van 7 juli jl. vastgesteld.

Naam	Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	
Vestiging	Utrecht	
Doel	De BghU voert namens haar deelnemers de heffing en invordering van lokale heffingen uit. Daarnaast ligt ook de uitvoering van de wet WOZ bij de BghU. BghU is een publieke, uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid.	
Deelnemende partijen	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist. - Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 	
Bestuurder(s)	wethouder Walter van Dijk maakt deel uit van het bestuur van BghU. BghU kent geen DB/AB-constructie.	
Financieel belang	Bijdrage Zeist 2023: € 1.325.000,- Bijdrage Zeist 2022: € 1.373.000,-	
Financiële ontwikkeling	De deelnemersbijdragen moeten in beginsel bij gelijkblijvende taken een constante of dalende lijn laten zien. Uitzondering hierop vormt de doorbelasting van loon- en prijsontwikkelingen. De bijdrage 2023 is aanzienlijk lager dan die van 2022. Dit komt door de eenmalig hoog ingeschatte kosten voor een nieuw ICT-systeem lager uitviel en in 2022 is afgerond. Daardoor gaan de bijdragen weer 'terug' naar het niveau van voor de investering. Er is sprake een heldere indexatie (3% op personeelslasten en 2% op materiele lasten	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021 € 1.539.406 31/12/2020 € 1.427.739	Vreemd vermogen 31/12/2021 € 5.297.270 31/12/2020 € 4.077.659
Inhoudelijke ontwikkeling	BghU streeft als uitvoeringsorganisatie naar verdere efficiency en excellente dienstverlening. Dit komt tot uitdrukking in het continu optimaliseren van de werkprocessen en het daar waar mogelijk samenwerken met andere uitvoeringsorganisaties op het gebied van belastingen. In 2023 gaat BghU, in overleg met de deelnemers, aan de slag met de financiële uitgangspunten en kaders ter voorbereiding op de begroting 2025 en het opvolgende meerjarenperspectief. De deelnemende gemeenten geven inbreng voor kaders en ontwikkelingen die worden meegenomen in de nota.	
Risico's	<p>Het beleid met betrekking tot het risicobeheer is vastgelegd in de nota "Risicomanagement en weerstandsvermogen BghU".</p> <p>De risico's en beheersmaatregelen zijn opgesplitst in twee categorieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. bedrijfsvoeringsrisico's en b. risico's m.b.t. de belastingopbrengsten. <p>De BghU is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de risicoanalyses m.b.t. de bedrijfsvoeringsrisico's en de risico's m.b.t. de belastingopbrengsten (voor zover afhankelijk van de bedrijfsvoering), én het nemen van de benodigde beheersmaatregelen in dit verband.</p> <p>De begroting 2023 van de BghU bevat een uitgebreide paragraaf risicobeheer en een risico analyse.</p>	

Naam	Gasdistributie Zeist en Omstreken (GZO)	
Vestiging	Zeist	
Doel	Dit openbaar lichaam had in het verleden als belang het verzorgen van de gasdistributie.	
Deelnemende partijen	De gemeenten Zeist, De Bilt, Bunnik en Utrechtse Heuvelrug.	
Bestuurder(s)	Voorzitter Algemeen en Dagelijks bestuur: Burgemeester J. Janssen. Zeister leden Algemeen bestuur: J. Janssen, F. André de la Porte, A. Grinwis, V. van Voorden, J. Wassink, W. Breddels.	
Financieel belang	Geen, zie 'inhoudelijke ontwikkeling'.	
Financiële ontwikkeling	Geen	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € -1.144 31/12/2020: € 14.538	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 0 31/12/2020: € 0
Inhoudelijke ontwikkeling	GZO was een slapend orgaan, waar alleen nog wat kapitaal in zit. Begin 2017 heeft Eneco haar activiteiten gesplitst in een netwerkbedrijf en een handelsbedrijf. De aandeelhouders Eneco hebben besloten tot verkoop van het handelsbedrijf. Er liep nog een rechtszaak over een mogelijke privatiseringsuitkering, waardoor GZO mogelijk nog baten zou kunnen krijgen. Inmiddels heeft de Hoge Raad in hoogste instantie beslist dat dit niet het geval is. In de loop van 2022 zal dan ook een voorstel volgen om de gemeenschappelijke regeling te beëindigen.	
Risico's	Geen	

Naam	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)	
Vestiging	Zeist	
Doel	De uitvoering van (wettelijke) taken op het gebied van de openbare gezondheidszorg voor 26 deelnemende gemeenten.	
Deelnemende partijen	Alle gemeenten uit de provincie Utrecht	
Bestuurder(s)	Algemeen Bestuur: Angèle Welting	
Financieel belang	€ 2.529.960	
Financiële ontwikkeling	De GGDrU is bezig een omvangrijke ombuigingsplan uit te voeren. Dit loopt tot in 2022. De eerste berichtgeving is goed; de doelstellingen tot dusver zijn behaald. De gemeenten worden goed geïnformeerd; zo nodig kan er tijdig worden bijgestuurd.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 4.112.693 31/12/2020: € 5.142.740	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 9.107.722 31/12/2020: € 5.276.308
Inhoudelijke ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - De komende periode zal gewerkt worden aan de totstandkoming van een nieuwe bestuursagenda. - Het pand van de GGDrU aan De Dreef 5 in Zeist wordt gerenoveerd. Dit is nodig omdat het pand sterk verouderd is. Het project is in de fase dat de inschrijvingen van bouwers en installateurs binnen zijn. In de projectplanning is opgenomen om de uitvoering vanaf de zomer van 2022 tot en met de zomer van 2023 te laten plaatsvinden. Gezien de huidige krappe marktomstandigheden en geopolitieke ontwikkelingen vergt dit project een strakke monitoring. Voor de financiering van het project zijn in 2021 drie leningen aangetrokken. De totale kosten passen, naar verwachting, binnen de begroting. 	
Risico's	De uitgangspunten voor het uitvoeren van een risico-inventarisatie staan in de bestuurlijk vastgestelde notitie 'Weerstandsvormogen en risicobeheersing' (vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 26 maart 2015). De actualisatie van de risico-inventarisatie vindt twee maal per jaar (januari/februari en augustus/september) plaats. Deze actualisatie maakt onderdeel uit van de reguliere P&C cyclus en heeft daardoor nadrukkelijk de aandacht van GGDrU. Aan de geactualiseerde risico's zijn actiepunten gekoppeld.	

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht)	
Vestiging	Utrecht	
Doel	De Omgevingsdienst behartigt de belangen van de gemeenten tezamen en van elke deelnemende gemeente afzonderlijk op het gebied van omgeving in de ruimste zin, voor zover de bevoegdheid daartoe de gemeente toekomt en aan de Omgevingsdienst gemandateerd is.	
Deelnemende partijen	De gemeenten: Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, IJsselstein, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist.	
Bestuurder(s)	Dagelijks bestuur: W.D. Catsburg (5 leden) Algemeen bestuur: W.D. Catsburg, plv. W.J. van Dijk (16 leden)	
Financieel belang	Bijdrage Zeist begroting 2023: €1.680.410* Bijdrage Zeist begroting 2022: €1.650.555* * (op basis van gegarandeerde uren DVO) Na vaststelling van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma komt daar nog circa €400K aan wisselende aanvullende uren voor duurzaamheids- en leefomgevingswerkzaamheden (geluid, bodem, lucht e.d) bij. Enerzijds i.v.m. nieuwe initiatieven, anderzijds als gevolg van ons beleid Brede Milieuvisie (klimaat, energie, duurzaamheid). We zien ook een toename van de aan de gemeenten gedecentraliseerde Rijks en Provinciale taken op het vlak van milieu- en duurzaamheid. Beide ontwikkelingen verklaren de stijging van de kosten in de achterliggende jaren en het verschil in primaire begroting en jaarrekening. Overigens geldt dat we voor de gedecentraliseerde taken, maar ook voor energie en klimaat, via het gemeentefonds extra middelen van het Rijk ontvangen die we hiervoor inzetten. Aanvullende kosten voor het UVP over 2020 €428.461 en voor 2021 €413.820. Ontwikkeling resultaat in de jaarrekeningen: 2021 €2.004.291 (10,9%) van de totale exploitatie ODRU van €18.411.736 2020 €1.934.166 (10,3%) van de totale exploitatie ODRU van €18.691.834	
Financiële ontwikkeling	Door inzet op meer uniformiteit en standaardisatie van de dienstverlening wordt ingezet op het behalen van extra efficiencyvoordeel voor de deelnemers. Het uurtarief stijgt in 2023 naar €98,50. Ontwikkeling van het tarief: 2022: €97,25 2021: €95 2020: €92,50 en 2019: €89,75. Een stijging met 9,7% in 5 jaar tijd. De totale omzet bedraagt €15.509.000. De veranderingen in wetgeving zorgen ervoor dat taken in omvang en complexiteit toenemen. Dit vraagt om een flexibele, weerbare en veerkrachtige organisatie. Medewerkers dienen de kennis en competenties te hebben om een goede invulling te geven aan al deze veranderingen. ODRU zet hier op in. Voor de Omgevingsdienst is het van belang om een goede ICT infrastructuur te hebben en dat data op orde zijn. Het wordt steeds belangrijker om informatie te hebben, deze informatie op orde te hebben en goed te kunnen ontsluiten. Zo is het verplicht om bepaalde data aan het DSO aan te leveren en is goede data van belang voor het risico gestuurd werken. De ODRU heeft zijn bedrijfsvoering en verantwoording hier op aangepast en verbeteringen voor de informatie- en verantwoordingsbehoeften worden met de gemeenten afgestemd. De extra kosten dienen nog wel structureel in de (meerjaren)begrotingen middels het uurtarief te worden verwerkt. Dekking vindt nu nog incidenteel via de positieve jaarresultaten plaats.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 1.707.560 31/12/2020: € 1.157.790	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 3.334.329 31/12/2020: € 7.863.561

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht)
Vestiging	Utrecht
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>Het ziet er naar uit dat de Omgevingswet nu -eindelijk- per 1 januari 2023 van kracht wordt. Door een voorbehoud van de 1e Kamer m.b.t. een nieuw nader advies van het Adviescollege ICT-toetsing over de kwaliteit en betrouwbaarheid van het digitale stelsel is er echter pas begin november 2022 echt zekerheid over de inwerkingtreding. Dit betekent voor ODRU en de gemeenten dat ze voor hun uitvoering voor 2023 met twee mogelijke scenario's rekening moeten houden. Ook geldt nog steeds dat er grote financiële onzekerheid is over de omvang van de compensatie door het Rijk van de gevolgen en effecten van deze wet voor de gemeenten. Met de nieuwe taken onder de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen is gezien de onduidelijkheid over de compensatie nog geen rekening gehouden in de begroting 2023. Met de deelnemers is afgesproken dat verwerking plaatsvindt door middel van begrotingswijziging en op basis van de compensatie door het Rijk. Inzet is dat de invoering van de Omgevingswet voor de deelnemers budgettair neutraal verloopt (d.w.z. binnen de beschikbare middelen gemeente inclusief toevoeging gemeentefonds Omgevingswet per gemeente). De gemeenten hebben nieuwe taken en verantwoordelijkheden voor bodem en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) gekregen. De uitvoering hiervan kan financiële gevolgen met zich meebrengen indien Rijk en provincie deze kosten niet financieren. De ODRU geeft advies en houdt rekening met bodem aspecten tijdens het houden van toezicht. Vooral de lijst met ZZS is de afgelopen jaren flink gegroeid. Dit betekent dat de ODRU de kennis en kunde over ZZS bij dient te houden en dat bij uitbreiding van de lijst er ook eventuele consequenties zijn ten aanzien van grondtransporten of bodemwerkzaamheden.</p>
Risico's	<p>De krapte in de arbeidsmarkt zorgt voor een groot risico op het vlak van onderbezetting met verhoging van de inhuur als direct gevolg om het werk voor de deelnemers gedaan te kunnen krijgen. Met het oog hierop en op de uitstroom van personeel dat de pensioen gerechtigde leeftijd bereikt, zet ODRU daarom extra in op het investeren in zijn personeel alsook op de werving en selectie van nieuwe medewerkers (project Vinden, Boeien, Binden). De risico's op het gebied van Financiën en Bedrijfsvoering zijn substantieel. Voor een groot deel is dit terug te voeren op het beperkte eigen vermogen, waardoor solvabiliteit en exploitatieruimte beperkt zijn.</p>

Naam	Regionale Dienst voor Werk en Inkomen (RDWI)	
Vestiging	Zeist	
Doel	De RDWI heeft als doel het zo bedrijfsmatig mogelijk (doen) uitvoeren van de taken van de deelnemende gemeentebesturen in het kader van de Participatiewet, als het gaat om van werk en bijstand (incidenteel en periodiek) en aanvullende regelingen, zoals onderdelen van het bestaanszekerheidsbeleid en schulddienstverlening. De RDWI richt zich daarbij op een klantgerichte en effectieve dienstverlening en efficiënte bedrijfsvoering, in samenhang met de andere partners in het sociaal domein om mensen optimaal te laten participeren met als hoogste doel betaald werk en activering waar betaald werk niet mogelijk is. Daarnaast is de GR verantwoordelijk voor de uitvoering en afbouw van de oude Wet Sociale Werkvoorziening en de daarmee verband houdende voorschriften en regelingen.	
Deelnemende partijen	De gemeenten: De Bilt, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.	
Bestuurder(s)	Dagelijks bestuur: W.J. van Dijk (3 leden) Algemeen bestuur: W.J. van Dijk en L. Hoogstraten (10 leden)	
Financieel belang	Op basis van de begroting 2023 (zie raadsinformatiebrief RIB22.082) bedraagt de geprognosticeerde bijdrage voor Zeist €37.233.501 op een totaal voor de RDWI van € 80.853.440, hetgeen een aandeel van 46,1% is.	
Financiële ontwikkeling	Voor de begroting 2023 is de RDWI uitgegaan van een klantenbestand van 2860 klanten. Dat is conservatief geraamd gezien het feit dat er per 1 april 2022 slechts 2719 uitkeringsgerechtigden zijn en er voor eind 2022 met 2735 uitkeringsgerechtigden rekening wordt gehouden. Tegen de achtergrond van de onrust in de wereld, de ongekend hoge inflatie in 2022 als gevolg van de stijgende energie-, grondstoffen- en voedselprijzen en de grote onzekerheden over het vervolg impact coronacrisis en Oekraïne oorlog, is deze insteek goed verklaarbaar. De lasten en baten dalen t.o.v. de begroting 2022 met bijna €4 mln. Meerjarig zien we een beperkte stijging na 2023, maar onder het niveau van de realisatie in 2021. Opvallend is dat de apparaatskosten meerjarig dalen. Een en ander voor wat dit op dit moment waard is gezien de grote mate van onzekerheid als gevolg van de effecten coronacrisis en de effecten van de Oekraïne oorlog. Voor schulddienstverlening (SDV) en inburgering worden na de recente wetswijzigingen geen grote wijzigingen verwacht. Vroegsignalering SDV veroorzaakt wel een beperkte stijging van de apparaatskosten (is in de begrotingen van de RDWI en gemeente voor 2023 in voorzien) en voor inburgering is een risico benoemd bij toename inburgeraars bij eventuele nieuwe onrust en conflicten elders in de wereld. Wat betreft de re-integratie middelen wordt via bestuursopdracht gewerkt aan een evenwichtiger verdeling van de kosten en aan nieuwe afspraken. Uitgangspunt voor Zeist is dat de kosten van de re-integratie taak voor de vijf deelnemers per klant even hoog zijn; op dit moment betaalt Zeist een onevenredig deel van de totale kosten voor alle gemeenten. Daarnaast blijven we ons inzetten voor meer transparantie op het vlak van de apparaatskosten voor deze taak en inzicht daarin per deelnemer. Hier loopt een proces voor wat in 2022 tot afronding komt.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 2.669.177 31/12/2020: € 2.970.482.	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 1.492.817 31/12/2020: € 1.930.473
Inhoudelijke ontwikkeling	Vanaf 1 januari 2022 geldt de nieuwe Wet inburgering 2021 voor iedereen die inburgeringsplichtig wordt. Het doel van de nieuwe wet is dat inburgeraars zo snel mogelijk kunnen meedoen in Nederland en ook zo snel mogelijk werk vinden. De RDWI voert deze wet voor de deelnemende gemeenten uit. In 2021 is de uitvoering van deze wet voorbereid (zie raadsinformatiebrieven RIB21.096 en RIB21.209). De focus van de RDWI ligt de komende jaren vooral op het samen optrekken met de sociale teams en netwerkpartners voor integrale dienstverlening aan de klanten en inwoners. Als gevolg van wetgeving wordt de werkgeversdienstverlening en de organisatie van de arbeidsmarkt door het Rijk in de komende jaren verder geregionaliseerd en geharmoniseerd. Recent is hierover een bestuursopdracht voor de Utrechtse Werktafel (regionale arbeidsmarkt midden Utrecht) vastgesteld (zie raadsinformatiebrief RIB22.027). De RDWI voorziet dat in de komende jaren de discussie over sociale ontwikkelbedrijven gaat leiden tot een nieuwe vorm van een werkvoorziening voor mensen met een arbeidsbeperking. Met de BIGA groep hebben we als deelnemer aan de RDWI en de BIGA op dit vlak al een goede en actieve partner, hetgeen ook helpt om hier proactief op voor te sorteren als gemeenten. Schulddienstverlening, schuldpreventie en het voorkomen van armoede wordt verder doorontwikkeld, waarbij de klant centraal staat, maatwerk indien nodig wordt toegepast en samen in en met het sociale netwerk voor een integrale aanpak wordt gekozen.	

Naam	Regionale Dienst voor Werk en Inkomen (RDWI)
Vestiging	Zeist
Risico's	Het is een turbulente, onzekere tijd als gevolg van de coronacrisis én de oorlog in Oekraïne met fors stijgende energie-, brandstof- en voedselprijzen. Dit zal zich voor de RDWI gaan uiten in toenemend werk met enerzijds toenemende apparaatskosten en anderzijds toenemende inkomensondersteuningsuitgaven. Het is nog ongewis of de deelnemers en de RDWI hiervoor -voldoende- gecompenseerd gaan worden door het rijk. RDWI ziet als grootste risico's de kredietverlening BBZ (moeilijkheden terugbetaling verleende kredieten), de terugvordering Tozo-regelingen, de onzekere omvang toename inwoners met schulden en de onzekere omvang inburgeraars.

Naam	Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	
Vestiging	Soest	
Doel	De RMN heeft tot doel het realiseren van een effectieve, efficiënte en kwalitatief hoogwaardig en klantvriendelijke uitvoering van afvalbeheer en beheer van de openbare ruimte, waaronder reinigingstaken voor haar deelnemers. De organisatie voert de taken voor de deelnemende gemeenten uit via basistaken en additionele taken. De basistaken zijn verplicht voor alle deelnemende gemeenten, de additionele taken zijn op basis van de eigen keuze van de deelnemers. De financiën van AVU (verwerken van ingezameld afval) lopen via RMN (afvalinzameling).	
Deelnemende partijen	De gemeenten Baarn, Bunnik, Nieuwegein, Soest, IJsselstein en Zeist.	
Bestuurder(s)	Algemeen bestuur: W.D. Catsburg (plv. W.J. van Dijk)	
Financieel belang	De Programmabegroting RMN 2023 laat een stijging zien van € 1.210.000,- voor Zeist in 2023, ten opzichte van de begroting 2022 (€ 1.265.000,- ten opzichte de begrotingswijziging 2022.1). De begroting RMN 2023 onderdeel Zeist bedraagt € 9.215.000,-. De begroting RMN 2022 onderdeel Zeist bedroeg € 8.005.000,- (begrotingswijziging 2022.1 bedraagt € 7.950.000,-). Voor het onderdeel afval is het effect € 1.143.000, voor het onderdeel riool is het effect € 49.250,- en voor het onderdeel ten laste van het begrotingssaldo is het effect € 17.250,-. Deze laatste twee onderdelen zijn vergelijkbaar met reguliere indexering in Zeist. Voor wat betreft de afvalstofheffing binnen onze gemeente is een nieuwe tariefberekening gemaakt, die leidt tot een stijging van 5.3% in 2023. Voor 1-persoonshuishoudens stijgt dit van € 280,20 naar € 294,60 per jaar en voor 2-persoonshuishoudens gaat dit van € 324,60 naar € 340,80 per jaar.	
Financiële ontwikkeling	<p>De kosten van uitvoering van basistaken voor Zeist zijn in 2023 met € 1.265.000,- gestegen ten opzichte van 2022. In grote lijn kan dit worden verklaard door een stijging van de inzet op personeel en materieel van RMN op de onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - GFT afval € 120.000 - Restafval € 520.000 - Papier € 102.000 - PMD € 192.000 - Container € 69.000 <p>Wat opvalt is de stijging op de inzet voor het ophalen van restafval. Deze inzet is gebaseerd op een tijdelijke situatie van de vertraagde invoering van het project VANG. Er worden tijdelijk dubbele routes gereden. Dit is in 2022 aan de orde. Via de zienswijze van Zeist op de begroting RMN 2023 roepen we RMN op om doormiddel van een begrotingswijziging 2022.2 de extra implementatiekosten van VANG-maatregelen door te belasten in 2022 en niet te verwerken in de begroting 2023.</p>	
Vermogen	<p>Eigen vermogen</p> <p>31/12/2021 € 303.200</p> <p>31/12/2020 € 217.600</p>	<p>Vreemd vermogen</p> <p>31/12/2021 € 23.305.400</p> <p>31/12/2020 € 21.435.900</p>

Naam	Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)
Vestiging	Soest
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>RMN werkt aan hun beleidsplan 'De Basis op Orde'. In het jaarverslag 2021 staat wordt melding gemaakt van de voortgang en de ontwikkelpunten waar in 2022 en 2023 aan gewerkt wordt. Het plan schetst overzicht van verbeterpunten welke op termijn invulling geven aan de aanbevelingen van de accountant, het Rekenkameronderzoek en het externe onderzoek uitgevoerd in 2021 in opdracht van het DB. Het doel is om weer een gezonde bedrijfsvoering te krijgen. Op dit moment wordt RMN dagelijks aangestuurd door een directeur-secretaris a.i. en een interim Hoofd Financiën. Het bestuur van RMN heeft het voornemen om begin 2023 weer een vast directeur-secretaris aan te stellen. Onder de basistaken valt het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verzorgen van grondstof- en afvalbeheer door middel van inzameling; - verzorgen van grondstof en afvalbeheer door middel van het beheren van - milieustraten; - mechanisch straatvegen en handvegen, het verwijderen van zwerfafval, verzorgen - van onkruidbestrijding, het reinigen van honden uitlaatstroken, het legen van - prullenbakken legen en het reinigen van kolken; - verzorgen van gladheidbestrijding en - verzorgen van ongediertebestrijding.
Risico's	<p>Risico's zijn afgedekt door het onderbrengen bij verzekeraars en beleid om risico's zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast werkt RMN met een risicoparagraaf en beheersmaatregelen. Aanbestedingen lopen via Stichting inkoopbureau Midden Nederland, om zo voldoende expertise te waarborgen. Op dit moment werkt RMN nog veel met externe krachten. Vanwege de krappe arbeidsmarkt betreft het een langdurig proces om het ambtelijk team van RMN te vullen met gedegen vaste krachten.</p>

Naam	Veiligheidsregio Utrecht	
Vestiging	Utrecht	
Doel	De VRU is een goed geoefende, professionele organisatie. Zij richt zich op het voorkomen (preventief), beperken (risico- en crisisbeheersing), en het bestrijden (repressief) van rampen en crises. Dat doen ze door op regionaal niveau de krachten van diverse (hulpverlenings-)organisaties te bundelen. Het regionaal risicoprofiel is het vertrekpunt om zorg te dragen voor én het bevorderen van de fysieke veiligheid. Daarnaast ook het instellen en in standhouden van de Brandweer, GHOR en de Gemeenschappelijke regionale Meldkamer Utrecht. Risico- en crisiscommunicatie behoren tevens tot een van de kerntaken.	
Deelnemende partijen	Alle gemeenten in de provincie Utrecht.	
Bestuurder(s)	Algemeen bestuur: Burgemeester J.J.L.M.Janssen	
Financieel belang	De bijdrage 2023 bestaat uit: - Basisbijdrage (GBTP) € 4.212.000 - Techn. Uitv. Overeenkomst (IGPP) € 937.000. Dit is de totaalbijdrage. Inclusief beheerpakketten en erfpacht. In de begroting 2023 is de verhoging van de bijdrage 2023 aangepast.	
Financiële ontwikkeling	De totale bijdrage is per 2023 verhoogd. Daar waar het gaat om het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) zijn de redenen voor deze verhoging: - Loon- en prijsaanpassing; De huidige CAO loopt tot 31-12-2022. In de begroting 2023 een stelpost opgenomen loonindex van 2% voor 2023. Afhankelijk van de uitkomst en het financiële effect van de CAO-ontwikkelingen 2023 zal blijken of de 2% toereikend is. Dit kan leiden tot een positieve/negatieve bijstelling van de begroting 2023. In de begroting 2023 is een prijsindex van 1,9% gehanteerd op basis van de procentuele mutatie van het Bruto Binnenlands Product, zoals berekend door het Centraal Plan Bureau en gepubliceerd in de septembercirculaire van het gemeentefonds. Daarbij vindt jaarlijks een correctie plaats op basis van de geactualiseerde cijfers over de voorliggende twee jaren. In de prijsindex is niet meegenomen de ontwikkelingen van de huidige kostenstijging nuts- en brandstofkosten. De verwachting is dat de begroting 2022 en meerjarig zal worden bijgesteld in de bestuur rapportage 2 in 2022. Verwacht wordt dat de gevolgen van de kostenstijging een negatief effect zal hebben op de begroting 2023. De prijsindex van 1,9% zal naar alle waarschijnlijkheid niet toereikend zijn.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 23.237.000 31/12/2020: € 17.732.000	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 62.708.000 31/12/2020: € 47.179.000

Naam	Veiligheidsregio Utrecht
Vestiging	Utrecht
Inhoudelijke ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Beleidsplan en regionaal risicoprofiel</i> Conform de Wet Veiligheidsregio's zal er in 2023 een nieuw beleidsplan vastgesteld worden voor de periode 2024-2027. Dit beleidsplan is mede gebaseerd op het regionaal risicoprofiel dat begin 2023 wordt vastgesteld. - <i>Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen</i> Belangrijke ontwikkelingen zijn de inwerkingtreding van de Omgevingswet en –gelijktijdig- de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per (naar verwachting) per 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 . Als gemeente Zeist zijn we druk bezig met voorbereidingen op de implementatie van deze wetten. De VRU is hierbij goed aangesloten. - <i>Doorontwikkeling Crisisbeheersing</i> In 2021 is een traject gestart om de regionale crisisbeheersing door te ontwikkelen. Dat traject loopt door in 2023 en krijgt ook zijn verankering krijgt in het nieuwe beleidsplan en het nieuwe Regionaal Crisisplan 2023-2026. De focus is daarbij op drie nauw samenhangende onderdelen te weten informatiemanagement, netwerkmanagement en crisismanagement. - <i>Toezichtsrol zorgcontinuïteit</i> Om de invulling van de aan de veiligheidsregio opgedragen toezichtrol te versterken is het nodig om meer zicht te krijgen op het zorgrisicoprofiel van de regio. De toezichtsrol vraagt dat de GHOR ook meer en steeds actief blijft investeren in een goede relatie met lokale besturen van zorgaanbieders en -instellingen, cure en care, in de regio. - <i>Brandweezorg</i> Het uitgangspunt is dat de burger in nood kan rekenen op de snelst mogelijke hulp. Bij incidenten tot een bepaalde zwaarte krijgt iedere post en ploeg de mogelijkheid om vraaggericht uit te kunnen rekken met tankautospuits die een bemanning van 4 personen kent in plaats van 6 personen. - <i>Verduurzaming</i> De gemeente Zeist is bezig met de verduurzaming van de brandweerkazernes, zoals het plaatsen van zonnepanelen. De VRU richt zich op het bevorderen van duurzaam gedrag op de kazernes, de verduurzaming van het wagenpark, verduurzamen van het inkoopbeleid en het verminderen van de reisbewegingen naar en tussen de posten.
Risico's	<p>Taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepskrachten: Er bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweezorg als gevolg van de taakdifferentiatie significant stijgen. De eventuele verschuiving van vrijwilligers naar beroeps kan leiden tot meer beroepsaanstellingen, daarmee tot extra loonkosten. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van eventuele meerkosten. Uitgangspunt is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd. Overige (onvoorziene) exploitatierisico's: Er kunnen extra onvoorziene kosten ontstaan door exogene ontwikkelingen, zoals premiestijgingen, claims, kostenfluctuaties die samenhangen met incidenten en crises. Het risico wordt ingeschat op 0,5% van de totale kosten.</p>

6.3 Privaatrechtelijke regelingen

Net als een GR zijn de onderstaande privaatrechtelijke regelingen nauw verweven met de gemeente. Ook hier is de gemeente zowel klant als mede-eigenaar. Er is een bestuurlijk en financieel belang.

Naam	Biga Groep B.V.	
Vestiging	Zeist	
Doel	De arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bevorderen, waaronder in het bijzonder mensen met een SW indicatie.	
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik (3,99%), De Bilt (13,20%), Wijk bij Duurstede (14,88%), Utrechtse Heuvelrug (22,10%) en Zeist (45,83%)	
Bestuurder(s)	L. Hoogstraten (lid AVA) E. Westerhof (lid RvC)	
Financieel belang	De 5 regiogemeenten hebben per 1 januari 2016 de aandelen voor € 600.000 overgenomen van de voorgaande aandeelhouders.	
Financiële ontwikkeling	De financiële toekomst van de Biga ziet er nog positief uit. De kosten zijn laag (met name de indirecte) en de omzet is stabiel. De coronacrisis heeft ook voor Biga gevolgen. Biga is binnen de SW-sector één van de uitzonderingen als het gaat om positieve financiële resultaten, veel SW-bedrijven zijn verlieslatend. Wel ontstaat er in de (nabije) toekomst een flinke uitdaging. Doordat het aantal sw-ers jaarlijks afneemt, neemt de begeleidingsvergoeding ook gestaag af. De vergoeding die voor nieuwe instroom ontvangen wordt is flink lager waardoor het businessmodel onder druk komt te staan. Dankzij de ondernemerszin en de toekomstgerichte strategie staat Biga goed voorgesorteerd.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 12.212.710 31/12/2020: € 12.622.825	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 3.485.046 31/12/2020: € 2.771.937
Inhoudelijke ontwikkeling	Biga wil van toegevoegde waarde zijn in het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen en ambities rondom de Participatiewet. Biga heeft zich ontwikkeld tot een social enterprise, waarin met een brede focus gewerkt wordt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen richting participatie op de arbeidsmarkt. De Biga wendt tot op heden het (groeiende) eigen vermogen aan om deze extra inspanningen te financieren. Richting de aandeelhouders heeft Biga aangegeven graag nog meer te betekenen in de dienstverlening richting werkzoekenden die op dit moment voornamelijk door de RDWI wordt uitgevoerd. RDWI en Biga zijn hierover in gesprek. Naast deze ontwikkeling zal Biga zich blijven richten op de sw-ers waarvoor de gemeente haar verantwoordelijkheid draagt.	
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • De coronacrisis en de oorlog in Oekraïne hebben een moeilijk voorspelbare impact op de economie. Wegvallen van opdrachten voor Biga is niet ondenkbeeldig; anderzijds kunnen er ook kansen ontstaan door bijvoorbeeld grotere aanwas van potentiële nieuwe medewerkers of opdrachten op ander vlak. • Het al dan niet vinden van nieuwe samenwerkingen/klanten en het wel/niet binnenhalen van aanbestedingen kan een grote invloed hebben op de omzet. Op dit moment werkt het Extern Bedrijf van Biga Groep op basis van enkele grote aanbestedingstrajecten. Het kwijtraken van een grote opdracht heeft direct grote financiële consequenties als dat niet met ander werk kan worden opgevangen. Het Intern Bedrijf en Biga Banen zijn daarnaast sterk afhankelijk van de conjuncturele ontwikkelingen in de markt. • Afname aantal sw-medewerkers. Als gevolg van de gewijzigde wet vindt geen instroom meer plaats in de Sociale Werkvoorziening. De SW-doelgroep veroudert daardoor en er vindt uitstroom plaats als gevolg van pensionering. Dit kan gevolgen hebben voor de exploitatie van Biga op de lange(re) termijn. • Biga heeft zoveel vacatures dat de kans reëel is dat (nieuw) werk niet door Biga kan worden uitgevoerd. Bijkomend risico is dat door het niet kunnen inschrijven op aanbestedingen opdrachten voor meerdere jaren voor Biga verdwijnen. 	

Naam	Wijkontwikkelingsmaatschappij Kerckebosch BV (WOM)	
Vestiging	Zeist	
Doel	Herontwikkeling van de wijk Kerckebosch. In een omgeving van heide en bos worden sociale huurwoningen, koopwoningen in diverse prijsklassen, alsmede vrije kavels gerealiseerd. Hiertoe worden versleten sociale huurflats afgebroken. Tevens zijn bijbehorende voorzieningen, een MFA en een Brede school gerealiseerd. De gemeente Zeist en de woningbouwvereniging Woongoed Zeist hebben voor de uitvoering een vennootschap opgericht: de Wijkontwikkelingsmaatschappij Kerckebosch BV (WOM).	
Deelnemende partijen	Gemeente Zeist en woningbouwvereniging Woongoed Zeist zijn elk voor 50% aandeelhouder van de WOM en als zodanig vertegenwoordigd in een AVA. De WOM-directeur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de realisatieovereenkomst. In het directieoverleg wordt de onderlinge afstemming tussen de partijen gecoördineerd.	
Bestuurder(s)	Projectwethouder A. Welting (lid Stuurgroep) Financieel wethouder W.J. van Dijk (stemgerechtigd lid AVA)	
Financieel belang	Voor het project Kerckebosch is een grondexploitatie opgesteld. De gemeente Zeist en Woongoed Zeist hebben gronden en opstallen ingebracht. Om de gemeente en Woongoed Zeist in staat te stellen hun verantwoordelijkheden uit te kunnen voeren zal de grondexploitatie een positief resultaat moeten halen. De WOM is in deze een organisatie die stuurt op financieel resultaat en cash flow om zo beide aandeelhouders in staat te stellen hun taken en verantwoordelijkheden te kunnen uitvoeren. De WOM is verantwoordelijk voor de grondexploitatie (verwerving, sloop, bouw/woonrijp maken en uitgifte gronden), de gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van haar publiekrechtelijke taken, uitvoering van haar woningbouwprogramma en het beheer en onderhoud van de wijk en Woongoed Zeist is verantwoordelijk voor de realisatie van minimaal 400 woningen in de sociale sector en uitvoering en bekostiging van het sociaal statuut.	
Financiële ontwikkeling	Eind 2021 is de stand van zaken dat er 896 woningen zijn opgeleverd waarvan 430 sociaal, 356 vrije sector en 110 zorgwoningen. In aanbouw zijn nog 27 sociaal en 71 vrije sector woningen. In totaal komen er 994 woningen in Kerckebosch (46% sociaal, 43% vrije sector en 11% zorg). Dankzij de vergoeding die in de overeenkomsten met marktpartijen is opgenomen voor onder meer communicatie, PR en planologische wijzigingen, zijn de plankosten binnen de marges van begroting gebleven. De WOM heeft 2021 afgesloten met een positieve balans. De grondexploitatie heeft een reikwijdte tot en met 2023.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021 € 124.564 31/12/2020 € 111.106	Vreemd vermogen 31/12/2021 € 29.362.932 31/12/2020 € 29.947.068
Inhoudelijke ontwikkeling	De ontwikkelingen in Kerckebosch zijn nagenoeg gereed. De laatste ontwikkellocaties in scheg 5 en 6 gaan in 2022 in aanbouw.	
Risico's	De vastgoed ontwikkelingsrisico's van de sociale woningbouw liggen bij Woongoed Zeist en bij projectontwikkelaars voor de koopwoningen. De publiekrechtelijke en politieke risico's liggen bij de gemeente Zeist. De grondkosten/opbrengstenrisico's liggen bij de WOM. Tekorten en/of overschotten op de grondexploitatie komen 50% voor rekening van de gemeente en 50% voor rekening van Woongoed Zeist.	

Naam	Coöperatie ParkeerService u.a. (CPS)	
Vestiging	Amersfoort	
Doel	Het adviseren over en leveren van diensten voor garagebeheer, straat parkeer beheer en straat parkeer handhaving binnen het geografisch werkgebied van de leden. Tevens kan zij andere belangen op het gebied van parkeren van haar leden behartigen.	
Deelnemende partijen	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Barneveld, Bergen, Gouda, Hilversum, Hoogeveen, Lelystad, Nieuwegein, Nijkerk, Woerden, Zandvoort en Zeist (13 gemeenten).	
Bestuurder(s)	Wethouder Parkeren W.D. Catsburg is stemgerechtigd lid in de Algemene Ledenvergadering.	
Financieel belang	Verwachte bijdrage Zeist 2023: € 562.000 (Begroting 2023 CPS), deze bijdrage kan nog iets wijzigen op basis van de jaarlijks vast te stellen Uitvoeringsovereenkomst. Werkelijke bijdrage Zeist 2021: € 527.000 (afrekening Uitvoeringsovereenkomst 2021). Op basis van een Uitvoeringsopdracht en af te nemen parkeerproducten vindt betaling plaats. De Coöperatie heeft geen winstoogmerk en de leden zijn niet aansprakelijk voor de financiële resultaten van de Coöperatie.	
Financiële ontwikkeling	In de algemene ledenvergadering van 24 juni 2022 is besloten om het positieve rekening resultaat van 2021 ad € 300.000 toe te voegen aan de algemene reserve i.v.m. de toenemende inflatie, krapte op de arbeidsmarkt en het in 2022 nog ontbreken van een nieuw toetredend lid ter compensatie van het uitreden van Alkmaar en IJsselstein per 1-1-2022. Hierdoor ontstaat een ruim eigen vermogen c.q. weerstandsvermogen van € 2.216.000. Daartegenover staat een bedrag van € 1.239.000 aan af te dekken risico's, waarbij geldt dat het risico's op het mislukken van de ambitie voor het aantrekken van een nieuw lid gedurende exploitatie jaar 2022 als feit gezien moet worden (o.a. terughoudendheid potentiële kandidaten door corona en gemeenteraadsverkiezingen). Dit kan niet binnen de reguliere exploitatie opgevangen worden. Het weerstandsvermogen vormt hiervoor een buffer. De weerstandsratio is 1,8. Dit valt binnen de voor CPS vastgestelde norm van tussen de 1,4 en 2,0 gekenschetst als een ruim voldoende weerstandsvermogen. Digitalisering maakt een steeds groter deel van de dagelijkse uitvoering uit. CPS heeft daarom stevig ingezet op adequate inrichting van de informatiebeveiliging. Afgelopen jaren is hierin geïnvesteerd. CPS is sinds begin 2021 ISO-27001:17 gecertificeerd. Daarnaast zijn in de organisatie een security officer, een privacy officer en functionaris gegevensbescherming aangesteld. Neemt niet weg dat het voldoen aan de eisen van informatiebeveiliging en de compliance in het algemeen in toenemende mate extra inzet en externe ondersteuning vraagt. Hiervoor is in de begroting 2023 van CPS een structureel extra bedrag van € 100.000 extra opgenomen.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 2.216.000 31/12/2020: € 1.983.000	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 3.637.000 31/12/2020: € 1.973.000
Inhoudelijke ontwikkeling	In de ALV van januari/februari is de Visie 2025 en uitwerking in strategische thema's vastgesteld. Ook is het document Ondernemingskansen voor CPS vastgesteld met daarin opgenomen de mogelijkheid om werkzaamheden te verrichten voor niet leden wanneer dit gunstig is voor de structurele exploitatie van CPS. In een ledendialoog zijn afspraken gemaakt onder welke voorwaarden werkzaamheden voor Niet leden kunnen worden verricht. Besloten is om het invorderen van naheffingsaanslagen niet meer uit te besteden aan een derde partij maar dit zelf te doen. Dit kan wellicht efficiënter en goedkoper en qua dienstverlening vanuit het oogmerk menselijke maat vriendelijker. Tevens is besloten om in de productencatalogus het scanvoertuig op te nemen voor deelnemers die hier gebruik van willen maken.	
Risico's	Het ziekteverzuim was in de achterliggende jaren opgelopen tot +10%. Per mei 2022 is dit gedaald naar 5%. CPS houdt vinger aan de pols o.a. via ziekteverzuimpreventie en door te werken aan cultuuraspecten binnen de organisatie. Ook heeft CPS evenals veel ander werkgevers met o.a. technische beroepen/vaardigheden veel moeite gekwalificeerd personeel te vinden en te binden. De nota weerstandsvermogen uit 2018 is nog actueel en zoals hiervoor aangegeven de weerstandsratio ruim voldoende.	

Naam	Zwembad Dijnselburg (SRO Zeist BV)	
Vestiging	Zeist	
Doel	Beheer en exploitatie van zwembad Dijnselburg en klimbos Dijnselburg.	
Deelnemende partijen	Gemeente Zeist en NV SRO	
Bestuurder(s)	Projectwethouder zwembad: A. Welting Financieel wethouder: W.J. van Dijk (stemgerechtigd lid AVA)	
Financieel belang	De verdeling van de aandelen is 50-50. De exploitatiebijdrage die de gemeente Zeist betaalt aan SRO Zeist BV is een vergoeding voor laagdrempelige toegang zwembad (maatschappelijke tarieven) en bijbehorende brede openstelling van het bad en het klimbos. Met inbegrip van een exploitatiebijdrage voert SRO Zeist BV een risicodragende exploitatie. Beide partijen hebben in gelijke mate weerstandvermogen ingebracht in de BV.	
Financiële ontwikkeling	Het jaarplan van SRO Zeist BV voor 2023 is op moment van schrijven nog niet bekend. Gemeente Zeist doet een exploitatiebijdrage van € 1.460.633,- voor uitvoeren van het jaarplan 2022. We blijven hiermee dus formeel binnen de financiële kaders van uw raad (maximaal € 1.500.000,-). Naast de exploitatiebijdrage zijn er ook personele kosten Zwembad van € 86.000,-, aan ons doorberekend. In totaal bedraagt onze bijdrage aan SRO Zeist BV hierdoor € 1.546.633,- in 2022.	
Vermogen	Eigen vermogen Per 31/12/2021 € 178.000,-- Per 31/12/2020 € 202.000,--	Vreemd vermogen per 31/12/2021 € 1.848.000,-- per 31/12/2020 € 1.664.000,--
Inhoudelijke ontwikkeling	Het contract tussen NV SRO en gemeente Zeist loopt in 2022 af. De insteek van beide partijen is om in 2023, op basis van een positieve evaluatie, de samenwerking in 2023 voor te zetten. SRO Zeist BV werkt aan een meerjarenplan en een uitgebreidere risicoparaagraaf met beheersmaatregelen om hun jaarplan voor 2023 te verbeteren.	
Risico's	<p>Door verzelfstandiging van de exploitatie ontstaat de noodzakelijk geachte ruimte voor ondernemerschap. Tegelijkertijd leidt dit automatisch tot minder directe invloed op de bedrijfsvoering en daarmee ook minder invloed op <i>eventuele</i> maatschappelijke reuring. Op basis van nauwkeurig contractmanagement (inclusief voldoende contactmomenten) kunnen potentiële risico's worden tijdig worden afgewend of geneutraliseerd. Om dit voor onze gemeente te voorkomen is op voorhand al zorgvuldige aandacht uitgegaan naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een goed geformuleerde opdracht; - een gezonde en solide beginbalans van de zwembadorganisatie; - het van de zwembadorganisatie verkrijgen van financiële zekerheden voor op te vangen tegenvallers in de bedrijfsvoering (in de vorm van vermogen); - instrumenten om de financiële ontwikkeling van de zwembadorganisatie te kunnen monitoren; - instrumenten om zo nodig tijdig te kunnen ingrijpen. <p>In het jaarplan 2023 wordt een meerjarenraming meegenomen.</p>	

6.4 Stichtingen

Hieronder staan de (onderwijs)stichtingen genoemd waar nog een bestuurlijke relatie mee bestaat. Daarnaast de stichtingen met de grootste subsidierelaties (vanaf €0,75 mln.). Alhoewel we als gemeente geen verantwoordelijkheid dragen voor deze laatste stichtingen (de subsidierelaties), worden ze genoemd vanwege het maatschappelijke belang dat deze stichtingen behartigen.

Naam	MeanderOmnium	
Vestiging	Zeist	
Doel	MeanderOmnium is dé welzijnsorganisatie voor Zeist. Het doel is bouwen aan een krachtige, sociale samenleving waarin iedereen zich thuis voelt en kan meedoen.	
Deelnemende partijen	Gemeente Zeist	
Bestuurder(s)	Directeur/bestuurder is Jan Willem Voogd. Het toezicht op het bestuur van MeanderOmnium wordt uitgeoefend door de Raad van Toezicht (5 leden). De raad is inmiddels aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ).	
Financieel belang	Ongeveer 4,5 miljoen per jaar (regulier, incidenteel en peuteropvang/VVE)	
Financiële ontwikkeling	MeanderOmnium is financieel gezond, maar de Begroting 2023 staat onder druk door oplopende kosten als gevolg van inflatie, cao-afspraken en financiële taakstelling.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 873.430 31/12/2020: € 923.881	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 1.072.871 31/12/2020: € 1.239.235
Inhoudelijke ontwikkeling	MeanderOmnium zet in op digitalisering, betere informatieverbetering en efficiency. Ook loopt een oriëntatie naar nieuwe huisvesting in Vollenhove en verduurzaming van het wagenpark.	
Risico's	De personele bezetting vormt een risico. Er is nog steeds sprake van een hoog ziekteverzuim als gevolg van de coronacrisis. Daarnaast is sprake van een krappe arbeidsmarkt, waardoor vacatures moeilijk ingevuld kunnen worden. Met de oplopende kosten (o.a. door inflatie) Met de oplopende kosten (o.a. door inflatie) geeft Meander Omnium aan dat extra subsidie is benodigd om de begroting 2023 sluitend te krijgen. Dit leidt mogelijk tot maatregelen zoals inkrimping van het personeelsbestand.	

Naam	Stichting KunstenHuis Idea																											
Vestiging	Zeist																											
Doel	<p>De fusie tussen KunstenHuis en Idea is per 1 januari 2022 rond. Zij leveren alleen voor het jaar 2022 nog twee aparte begrotingen aan en hebben ook nog een gescheiden subsidierelatie met de gemeente. Vanaf 2023 valt dit binnen dezelfde post, dat geldt ook voor de paragraaf Verbonden Partijen. Het Kunstenhuis heeft als hoofddoel het verzorgen van cursorisch onderwijs op het gebied van beeldende-, theater-, muziek- en danskunst en cultuureducatief aanbod voor het Basis Onderwijs. De stichting faciliteert, dwarslopersfestival, de cultuurmakelaar, Platforms amateurkunst, beeldende kunst, Netwerk Cultuureducatie Zeist (NCZ) met de inzet van Combinatiefuncties Cultuur en het met de Provincie Utrecht en KunstCentraal uitgevoerde programma Cultuureducatie met kwaliteit (CM), verzorgt projecten (met scholen BO en VO) en biedt steeds meer maatwerk.</p> <p>Ook bibliotheek Idea is in transformatie naar een positionering als een vernieuwde bibliotheek en zoekt daarin synergie met het Kunsthuis. De gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van bibliotheekwerk worden afgeleid van de Cultuurvisie 2017-2020 en omvat de volgende elementen:</p> <ol style="list-style-type: none"> ter beschikking stellen van kennis en informatie; bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie; bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur; organiseren van ontmoeting en debat; en laten kennis maken met kunst en cultuur. 																											
Deelnemende Partijen	-																											
Bestuurder(s)	-																											
Financieel belang	<p><u>Cultuurcentrum IDEA</u> Verstrekking exploitatiesubsidie (inclusief huisvesting Klinker en detachering). Bijdrage Zeist 2022: € 1.514.116,00 (exclusief WOP gelden Taalhuis) Bijdrage Zeist 2021: € 1.375.509,00 (exclusief WOP-gelden en bijdrage Taalhuis)</p> <p><u>Kunstenhuis</u> Bijdrage 2022: € 1.142.410,00 (inclusief alle extra subsidies) Bijdrage 2021: € 1.335.717,00 (inclusief alle extra subsidies)</p>																											
Financiële ontwikkeling	De bijdragen voor de inzet van het Taalhuis zijn overgeheveld naar de portefeuille Inclusieve samenleving. In 2023 willen we naar 1 budgetsubsidie waarin alle extra subsidies ook invallen.																											
Vermogen	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Eigen vermogen (IDEA)</th> <th colspan="2">Vreemd vermogen (IDEA)</th> <th colspan="2">Eigen vermogen (Kunstenhuis)</th> <th colspan="2">Vreemd vermogen (IDEA)</th> </tr> <tr> <td>31/12/2021:</td> <td>€ 796.275</td> <td>31/12/2021:</td> <td>€ 1.326.089</td> <td>31/12/2021:</td> <td>€ 460.898</td> <td>31/12/2021:</td> <td>€ 1.454.405</td> </tr> <tr> <td>31/12/2020:</td> <td>€ 720.989</td> <td>31/12/2020:</td> <td>€ 1.276.502</td> <td>31/12/2020:</td> <td>€ 451.050</td> <td>31/12/2020:</td> <td>€ 1.395.299</td> </tr> </table>	Eigen vermogen (IDEA)		Vreemd vermogen (IDEA)		Eigen vermogen (Kunstenhuis)		Vreemd vermogen (IDEA)		31/12/2021:	€ 796.275	31/12/2021:	€ 1.326.089	31/12/2021:	€ 460.898	31/12/2021:	€ 1.454.405	31/12/2020:	€ 720.989	31/12/2020:	€ 1.276.502	31/12/2020:	€ 451.050	31/12/2020:	€ 1.395.299			
Eigen vermogen (IDEA)		Vreemd vermogen (IDEA)		Eigen vermogen (Kunstenhuis)		Vreemd vermogen (IDEA)																						
31/12/2021:	€ 796.275	31/12/2021:	€ 1.326.089	31/12/2021:	€ 460.898	31/12/2021:	€ 1.454.405																					
31/12/2020:	€ 720.989	31/12/2020:	€ 1.276.502	31/12/2020:	€ 451.050	31/12/2020:	€ 1.395.299																					
Inhoudelijke ontwikkeling	Scenario's voor de huisvesting voor de langere termijn, mogelijk samen met andere (culturele en maatschappelijke) voorzieningen zijn intensief onderwerp van verkenningen.(gebiedsvisie Emmaplein)																											
Risico's	Het risico bestaat dat de gemeente, als grootste financier van de stichting, uit maatschappelijk oogpunt, het meeste zal moeten bijspringen in het geval de stichting in financiële problemen zou komen. De financiële positie wordt nadrukkelijk gemonitord.																											

Naam	Stichting openbaar onderwijs Rijn- en Heuvelland (WereldKidz)	
Vestiging	Zeist	
Doel	De Stichting is per 1 januari 2005 opgericht en heeft als doel het geven van openbaar onderwijs. WereldKidz omvat 31 basisscholen en een school voor speciaal onderwijs met in totaal 4.450 leerlingen en ruim 400 medewerkers.	
Deelnemende Partijen	De Stichting WereldKidz is gevestigd in Zeist, maar bestuurt scholen in de gemeenten Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Stichtse Vecht en Zeist.	
Bestuurder(s)	De stichting heeft een college van bestuur en een raad van toezicht. De raad van toezicht telt 4 tot 6 leden. De leden van de raad van toezicht worden op bindende voordracht van de raad van bestuur door de gemeenteraden benoemd.	
Financieel belang	De gemeente heeft geen direct financieel belang in de stichting. De rijksvergoedingen worden door de stichting zelf ontvangen en zij doet ook haar eigen uitgaven. Jaarlijks stuurt het college van bestuur de jaarrekening en het bestuursverslag ter informatie naar de gemeenteraden van de betrokken gemeenten.	
Financiële ontwikkeling	Er is sprake is van een goede financiële positie en liquiditeit.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 6.746.856 31/12/2020: € 4.673.509	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 6.357.483 31/12/2020: € 6.912.718
Inhoudelijke ontwikkeling	In 2021 is met de zes gemeenten waar WereldKidz-scholen zijn gevestigd een set van afspraken rondom WereldKidz opgesteld. Deze afspraken vormen een nadere uitwerking van de statuten. Het doel van de afspraken is een goede relatie en samenwerking tussen WereldKidz en de zes betrokken gemeenten. Eén van de gemaakte afspraken is dat de gemeente Zeist jaarlijks een bestuurlijk overleg organiseert met de wethouders van de deelnemende gemeenten en het college van bestuur van WereldKidz. De kernwaarden van WereldKidz zijn volgens het strategisch beleidsplan 2019-2023: betekenisvol, innovatief en ruimte biedend. De afgelopen jaren heeft Corona-pandemie uiteraard veel invloed gehad op het onderwijs in zijn algemeenheid en zo ook op WereldKidz.	
Risico's	De gemeente heeft een verplichting tot het aanbieden van voldoende, kwalitatief goed openbaar onderwijs. De financiële positie van WereldKidz is de laatste drie jaar goed. Grote financiële tegenvallers kunnen leiden tot een beroep op de gemeente(n) voor steun.	

Naam	Stichting openbare scholengemeenschap Schoonoord (NUOVO)	
Vestiging	Zeist	
Doel	NUOVO Scholen is verantwoordelijk voor voortgezet onderwijs op 15 scholen aan bijna 10.000 leerlingen in de gemeenten Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist. In Zeist bestuurt NUOVO twee middelbare scholen, namelijk Openbaar Lyceum Zeist en VMBO MAVO Zeist. Voorheen vielen deze scholen onder de Stichting Schoonoord, maar deze stichting is in 2019 na instemming van de gemeenteraad opgegaan in NUOVO.	
Deelnemende Partijen	NUOVO heeft vestigingen in de gemeenten Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist maar is gevestigd in de gemeente Utrecht. De gemeente Utrecht is daarmee het eerste aanspreekpunt voor NUOVO.	
Bestuurder(s)	De stichting heeft een college van bestuur en een raad van toezicht. De leden van de raad van toezicht van NUOVO worden op bindende voordracht van de raad van toezicht door de gemeenteraden van de drie gemeenten benoemd.	
Financieel belang	De gemeente heeft geen rechtstreeks financieel belang meer in de stichting. De rijksvergoedingen worden door de stichting zelf ontvangen en zij doet ook haar eigen uitgaven. De gemeenteraad blijft wel de bevoegdheid behouden om, in geval van ernstige taakverwaarlozing door de directeur/bestuurder of functioneren in strijd met de wet, zelf in het bestuur te voorzien en zo nodig de stichting te ontbinden.	
Financiële ontwikkeling	-	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 29.103.000 31/12/2020: € 14.811.000	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 39.566.000 31/12/2020: € 38.419.000
Inhoudelijke ontwikkeling	NUOVO stelt in haar 'Strategisch Beleidskader 2020 – 2024' dat zij iedere leerling zo goed mogelijk wil voorbereiden op actieve deelname aan een duurzame, inclusieve en steeds veranderende samenleving. Het afgelopen jaar heeft de Corona-pandemie uiteraard veel invloed gehad op het onderwijs in zijn algemeenheid en zo ook op NUOVO.	
Risico's	In het geval NUOVO af zou stevenen op een faillissement, is de gemeente waar de hoofdvestiging zich bevindt (gemeente Utrecht) primair verantwoordelijk voor het afwenden van een faillissement, vanwege de zorgplicht voor het openbaar onderwijs. Gelet op de financiële positie van NUOVO is het financieel risico gering.	

6.5 Overige samenwerkingsvormen

In dit deel een overzicht van de belangrijkste samenwerkingsverbanden, die niet onder de bovenstaande categorieën vallen. Het gaat hier vooral om bestuurlijke samenwerkingsvormen.

Naam	Fonds Hart van de Heuvelrug (Provinciale Bestuurscommissie)
Vestiging	Utrecht
Doel	Het programma Hart van de Heuvelrug is een samenwerking op programmabasis tussen verschillende partijen. Doel is het versterken van de landschappelijke en ecologische waarden in het centrum van de Heuvelrug, het tegelijkertijd bereiken van een vernieuwing van een aantal instellingsterreinen en een bijdrage leveren aan de woningbouw. Dit wordt bereikt door een uitruil van "rood" en "groen". In het kader van het programma Hart van de Heuvelrug is door de provincie een beheerfonds ingesteld. Het specifieke doel van het fonds is om financiële verevening van rode en groene projecten mogelijk te maken. Financiële overschotten vanuit een cluster kunnen opnieuw worden aangewend voor groene projecten uit andere clusters. Het resultaat van verevening kan ook negatief zijn. Gebaseerd op de vastgestelde afsprakenkaders (eind 2013) is in juni 2015 een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst (SOK) ondertekend door de 3 partijen. In deze SOK staan de rode en groene projecten en de financieringsafspraken voor de komende 10 jaar.
Deelnemende partijen	Gemeenten Soest en Zeist en de provincie Utrecht
Bestuurder(s)	Portefeuillehouder Hart van de Heuvelrug A. Welting
Financieel belang	Alle kosten en opbrengsten voor het programma Hart van de Heuvelrug zijn opgenomen in de mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug. Over de onderscheiden individuele projecten binnen het programma zijn in de SOK financiële afspraken opgenomen.
Financiële ontwikkeling	De financiële bijdrage van de gemeente Zeist aan het programma blijft gehandhaafd op ruim € 3 miljoen, te realiseren via het project Huis ter Heide West. Zolang Zeist zich houdt aan de projectopdracht (bijlage bij de SOK 2015) loop zij hiervoor echter geen financieel risico. Dat ligt bij de provincie.
Vermogen	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	Binnen het programma Hart van de Heuvelrug voert Zeist zelf de grondexploitatie van Huis ter Heide West. De planvorming hiervoor is in 2020 opnieuw opgestart. Momenteel wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen en een verkoopprocedure voorbereid. Daarnaast was Zeist procestrekker voor de Gebiedsvisie Den Dolder Noordoost. In een interactief proces is samen met Altrecht een nieuw toekomstbeeld opgesteld voor de Willem Arntzhoeve. De gebiedsvisie is januari 2017 door de raad vastgesteld. Inmiddels heeft Altrecht een deel van het terrein verkocht aan de ontwikkelaar BPD. BPD en de gemeente hebben een anterieure overeenkomst ondertekend en hebben bestemmingsplannen voor de eerste fase van de gebiedsontwikkeling in procedure gebracht. Vermeldenswaard is verder het project herinrichting vliegbasis Soesterberg. Ook hiervoor is in juni 2015 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Hierin zijn ook de afspraken vastgelegd voor de ontwikkeling van de woningbouwlocatie. Deze opbrengsten zijn nodig om de kosten van opening en inrichting van het park terug te verdienen en de verdere opbrengsten zijn tot maximaal 10 miljoen voor het project Hart van de Heuvelrug bestemd.
Risico's	Belangrijkste risico voor de gemeente Zeist komt voort uit het project Vliegbasis Soesterberg. Indien het batig saldo van de rode projecten op de in de grondexploitatie VBS lager is dan € 18 miljoen dan wordt het verschil tussen daadwerkelijk saldo en 18 miljoen tussen Provincie, Zeist en Soest gelijk verdeeld. In de grondexploitatie VBS 2022 is het batig saldo van de rode projecten geraamd op circa € 31,7 miljoen.

Naam	U10
Vestiging	Utrecht
Doel	Het leggen van een fundament onder de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten. De focus ligt daarbij op visievorming, strategievorming en het realiseren van gemeenschappelijke opgaven en belangen die bovenregionale aspecten hebben. Hierbij werken we aan een gezamenlijk toekomstbeeld "Ontmoetingsplaats Gezond stedelijk leven"
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.
Bestuurder(s)	De U10 is geen bestuursorgaan. Alle B&W-leden zijn actief aan de verschillende (inhoudelijke) bestuurstafels. Formele besluiten worden er niet genomen. Dit is aan de verschillende colleges en gemeenteraden.
Financieel belang	Voor de uitvoering van het samenwerkingsconvenant betaalt iedere gemeente sinds 2018 per inwoner een bijdrage van € 1,10 per jaar. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd (dit komt in 2023 neer op ongeveer € 1,23 per inwoner). Daarnaast wordt voor het mobiliteitsconvenant (financiering van de procesmanager, beleidsadviseur regionale mobiliteit en onderzoekskosten voor de bestuurstafel Duurzame bereikbaarheid) een bijdrage betaald van 0,30 per inwoner. Ook hiervoor geldt de jaarlijkse indexering (in 2023 naar verwachting € 0,34 per inwoner).
Financiële ontwikkeling	De colleges kunnen unaniem besluiten bovenstaand bedrag jaarlijks te indexeren of dit bedrag anderszins te verminderen of te vermeerderen.
Vermogen	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	Eind 2021 begin 2022 zijn De Ronde Venen, Lopik, Montfoort en Oudewater toegetreden tot de U10. Naar buiten toe wordt het samenwerkingsverband samen met samenwerkingspartners als overheden, het bedrijfsleven en kennisinstituten gepresenteerd als Metropoolregio Utrecht. De U10 vormt daarbij het maatschappelijk-publiek hart van de Metropoolregio Utrecht en de Economic Board Utrecht het maatschappelijk-economische hart.
Risico's	Risico's zijn beperkt. U10 is geen uitvoeringsorgaan met (grote) budgetten of uitgebreid ambtelijk apparaat.

4.7 Deelnemingen

Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de Gemeente Zeist ook in het bezit van de aandelen in enkele vennootschappen (deelnemingen).

Naam	Aandelenbezit BNG Bank N.V.	
Vestiging	Den Haag	
Doel	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten. De bank draagt op die manier bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Deelnemende partijen	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen (een stem per aandeel van € 2,50). De gemeente Zeist heeft 192.075 aandelen.	
Bestuurder(s)	De bank kent een structuur met een Executive Committee van vijf leden, zij vormen het uitvoerend leidinggevend orgaan. De toezichhoudende rol ligt bij de Raad van Commissarissen.	
Financieel belang	Over 2021 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 236 miljoen (2020: € 221 miljoen). Op basis van de nettowinst ontvangt de gemeente in 2022 een dividenduitkering. Het dividend voor Zeist over 2021 bedroeg € 437.931 (€ 2,28 per aandeel)	
Financiële ontwikkeling	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst in de komende jaren kan de bank daarom niet maken.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 5.062.000 31/12/2020: € 5.097.000	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 144.031.000 31/12/2020: € 155.297.000
Inhoudelijke ontwikkeling	Voor de klanten worden blijvend nieuwe producten ontwikkeld, onder andere op het gebied van duurzaamheid.	
Risico's	BNG Bank is aangemerkt als nationaal systeemrelevante bank. De bank streeft naar stabiliteit op drie pilaren: klantenbasis, financiële buffers en bedrijfsvoering. De bank behoort tot de meest solide banken van Europa.	

Naam	Bezit certificaten van aandelen Stichting Administratiekantoor Dataland in de BV Dataland
Vestiging	Rotterdam
Doel	De Stichting Administratiekantoor Dataland BV had tot doel om aandelen in het kapitaal van de besloten vennootschap Dataland te houden. Daartoe had de stichting certificaten uitgegeven van de door haar gehouden aandelen.
Deelnemende partijen	Diverse Nederlandse gemeenten.
Bestuurder(s)	-
Financieel belang	€ 0,00
Financiële ontwikkeling	Per 31 maart 2022 zijn zowel de Stichting Administratiekantoor Dataland als de vennootschap Dataland BV ontbonden. De certificaathouders hebben hun inleg terugontvangen. Voor Zeist betekende dit dat het (oorspronkelijke) aankoopbedrag van de certificaten (€ 3.000) in 2022 volledig is terugontvangen.
Vermogen	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	Alle diensten van Dataland zijn per 31-12-2021 gestopt. De dienstverlening op het gebied van datalevering is ondergebracht bij het Kadaster, opleidingen e.d. zijn overgegaan naar de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
Risico's	Door de financiële afwikkeling van de liquidatie in 2022 is er geen sprake meer van risico's.

Naam	Vitens N.V.	
Vestiging	Zwolle	
Doel	Exploitatie van het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland. De belangrijkste activiteiten van Vitens N.V. zijn het oppompen van grondwater, het zuiveringsproces hiervan en de distributie van schoon water.	
Deelnemende partijen	De aandelen van de N.V. worden voor 100% gehouden door gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens N.V	
Bestuurder(s)	AB + DB leden van gemeente Zeist. Geef ook aan hoe groot is het DB/AB (uit hoeveel leden deze bestaat)	
Financieel belang	Aandelenbezit Zeist per 31-12-2021: 60.035 aandelen (1,04% van het totaal) met een nominale waarde van € 1 per aandeel. Dividend Zeist over 2021: € 0 (€ 0,00 per aandeel)	
Financiële ontwikkeling	Vitens is gehouden tot een versterking van de solvabiliteit tot 35%. Over 2021 ligt deze norm op 30,2%. Door de wettelijke beperking van het netto-resultaat, kan verbetering van deze norm alleen bereikt worden door reservering van de winst. Over 2021 daalde het nettoresultaat van € 23,9 miljoen naar € 19,4 miljoen. Dit had vooral te maken de stijging van de kosten voor inhuur van personeel en uitbesteed werk.	
Vermogen	Eigen vermogen 31/12/2021: € 600.300.000 31/12/2020: € 559.200.000	Vreemd vermogen 31/12/2021: € 1.387.800.000 31/12/2020: € 1.340.100.000
Inhoudelijke ontwikkeling	Vitens probeert naast betrouwbare drinkwaterleverancier, ook zichtbaar te zijn als maatschappelijke organisatie die o.a. via investeringen, publiekscampagnes en het politiek debat de waarde van water benadrukt. Ten behoeve van de betrouwbaarheid zal prioriteit gegeven worden aan investeringen die fundamenteel bijdragen aan de continuïteit van de bedrijfsvoering. Een duurzaam watersysteem vraagt steeds meer om grote aanpassingen.	
Risico's	Gezien de maatschappelijke functie als drinkwaterleidingbedrijf onderkent Vitens het risicomanagement als van groot belang. Een uitdaging is de uitvoerbaarheid van het investeringsprogramma. Onder meer conflicterende wetgeving en krapte in de aannemerij zorgen momenteel voor beperkingen. Positief is wel dat de regelgeving rondom stikstof niet langer voor obstakels zorgt doordat – vanwege het vitale belang – een uitzondering is gemaakt voor de drinkwaterinfrastructuur. Op langere termijn is essentieel dat er een ander reguleringssysteem komt waarmee de investeringen gezond kunnen worden gefinancierd en dat perspectief biedt op dividend voor de aandeelhouders.	

Paragraaf 7 Grondbeleid

Deze paragraaf bevat een doorkijk in de achtergronden en ontwikkelingen op het gebied van het Zeister grondbeleid en grondexploitaties. Een actueel overzicht van de stand van zaken op dit moment van projecten/exploitaties waarbij de gemeente betrokken is, wordt jaarlijks bij de jaarrekening in het Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling (verder: MPSO) voorgelegd. Ten opzichte van het MPSO 2022 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in de projecten. De getallen zoals opgenomen in het MPSO 2022 zijn daarmee ongewijzigd overgenomen in de begroting 2023. In de begroting is, conform de BBV-voorschriften, gerekend met het rentepercentage voor 2023, zijnde 0,87%.

Ruimtelijke Ontwikkeling Zeist

Op basis van het in 2009 vastgestelde ontwikkelingsperspectief Zeist 2030 is de Structuurvisie Zeist 2020 op 7 maart 2011 vastgesteld. Nieuwe initiatieven en plannen (bijvoorbeeld nieuwe bestemmingsplannen) moeten binnen de Structuurvisie passen. Het te voeren grondbeleid is vastgelegd in de in 2008 vastgestelde nota Grondbeleid en in het in 2018 vastgestelde raadsbesluit Financiën Grondbeleid 18RV068.

Omgevingswet

We bereiden ons als gemeente voor op de invoering van de Omgevingswet. De nieuwe omgevingswet verplicht gemeenten een omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving op te stellen. Het rijk heeft een aantal verbeterdoelen opgesteld: verhogen gebruiksgemak, een integrale benadering, actieve processen en versnellen en verbeteren van processen. De uitdaging is om een zodanige omgevingsvisie op te stellen die de kwalitatieve kaders geeft voor toekomstige ontwikkelingen. Het is een strategische visie die houvast geeft aan hoe we met de fysieke leefomgeving om willen gaan. De omgevingsvisie moet recht doen aan de reeds gevoerde interactieve processen met bewoners en omwonenden, makkelijk en toegankelijk zijn, fris en vernieuwend ogen en in lijn zijn met andere beleidsstukken. Sinds 2019 is de Eerste Zeister Omgevingsvisie in de maak.

Grondbeleid

Ons grondbeleid heeft als doel om de gemeentelijke ambities te verwezenlijken. De omgevingsvisie en de wensen die daar uit voort komen zijn dus de basis voor het voeren van ons grondbeleid.

De gemeente Zeist voert situationeel grondbeleid. De keuze van onze rol is afhankelijk op welke manier een project invulling geeft aan onze beleidsdoelen, de ruimtelijke aspecten en de projectfase. Per project maken we de afweging wat de meest passende ontwikkelstrategie is om te komen tot het gewenste resultaat. De mate van regie van de gemeente verandert met de komst van de omgevingswet. Het belang als gemeente om grond in bezit te hebben om regie te hebben over de fysieke leefomgeving neemt af. Deze werkwijze geeft ons een uitstekende basis om ervoor te zorgen dat we bij ruimtelijke ontwikkelingen nog meer kunnen aansluiten bij de kracht en energie die in de samenleving en onze partners schuilt.

De gemeente Zeist is terughoudend als het gaat om het innemen van (strategische) grondposities. De gemeente verwerft uitsluitend grondposities indien dit resulteert in maatschappelijke meerwaarde die niet op een andere wijze bereikt kan worden.

Algemeen

Met betrekking tot de aankoop van gronden/panden wordt een onderscheid gemaakt tussen “strategische aankopen” en aankopen die onder de categorie van een reguliere grondexploitatie zijn te rangschikken. In de richtlijnen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is opgenomen hoe om te gaan met (strategische) bezittingen en het starten van een grondexploitatie:

- (Strategisch) aangekochte gronden, waarvoor (nog) geen grondexploitatie geldt, moeten verplicht worden opgenomen als materieel vast actief op de balans. Het BBV schrijft voor hoe moet worden omgegaan met de waarde van dit actief en hoe de raad betrokken moet zijn bij het ontwikkelperspectief van deze gronden.
- Voorbereidingskosten mogen maximaal 5 jaar worden geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Daarna moeten ze zijn opgenomen in een goedgekeurde grondexploitatie. Wanneer er geen grondexploitatie komt, moeten de kosten worden afgerekend. In Zeist is hiervoor de reserve Zelfregulerende Projecten gevormd.
- Het openen van een grondexploitatie vraagt altijd om een raadsbesluit. Een grondexploitatie leidt tot het realiseren van uit te geven bouwgrond. Welke kosten en baten aan een grondexploitatie mogen worden toegerekend zijn (limitatief) beschreven in het besluit Ruimtelijke Ordening. De berekening van de toe te rekenen rente is eveneens bindend door het BBV voorgeschreven.
- Het uiterste moment om een grondexploitatie vast te stellen is bij vaststelling van het bestemmingsplan.
- Bij een grondexploitatie met een verwacht tekort dient een voorziening gevormd te worden.

Bij particuliere initiatieven doen initiatiefnemers een exploitatiebijdrage aan de gemeente voor onder andere het opstellen van plannen, het aanleggen van openbare voorzieningen en de inrichting van openbare ruimte (kostenverhaal). De bijdrage wordt opgenomen in de anterieure overeenkomst die tussen initiatiefnemer en gemeente wordt opgesteld.

Bouwgrondexploitaties

De Raad stelt zijn inhoudelijke en financiële kaders vast bij het vaststellen van de grondexploitatie. Bij de jaarrekening en in het MPSO wordt gerapporteerd over de voortgang binnen de gestelde kaders. Mochten er specifieke ontwikkelingen of verwachtingen zijn, dan kunnen deze via een specifiek raadsvoorstel en / of via een integrale afweging bij een van de P&C-documenten worden opgenomen en geplaatst in een algemeen maatschappelijk en financieel perspectief. Op basis hiervan kan de Raad zijn kaderstellende taak uitvoeren en richting geven aan de exploitaties, zowel inhoudelijk als qua financiële uitkomst.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de exploitaties in uitvoering

Bij de jaarrekening 2021 zijn alle grondexploitaties geactualiseerd en opgenomen in het MPSO (Meerjaren Perspectief Stedelijk Ontwikkeling) 2022. De jaarrekening is vastgesteld op 30 juni 2022. De financiële toelichting in deze paragraaf sluit aan bij de stand van de jaarrekening en het MPSO. Het MPSO 2022 (bijlage bij de jaarrekening 2021) bevat meer gedetailleerde toelichting op de projecten.

De lopende projecten kennen de onderstaande boekwaarde per primo 2022. Een positieve boekwaarde betekent dat er tot nu toe meer kosten zijn gemaakt dan opbrengsten. Een boekwaarde is een momentopname en heeft geen directe relatie met de verwachte eindwaarde van het project. De boekwaarden van de projecten staan op de balans van de gemeente als “voorraad”, het is de investering die de gemeente heeft gedaan in haar voorraad te verkopen bouwgrond.

Tabel aansluiting met de balans: boekwaarde van de exploitaties in uitvoering (bedragen in €)

Omschrijving	Boekwaarde 1/1/2022
Geiserlaan	1.189.627
Gemeentewerf	-/- 1.244.416
Huis ter Heide West	2.186.085
Totaal boekwaarde	2.131.296

Een positieve boekwaarde betekent dat er per 1/1/2022 meer kosten dan opbrengsten zijn gerealiseerd.

Een negatieve boekwaarde betekent dat er per 1/1/2022 meer opbrengsten dan kosten zijn gerealiseerd.

Alle projecten met een verwacht voordelig resultaat moeten conform het BBV jaarlijks tussentijdse afdracht doen van gerealiseerde winst conform de zogenoemde POC methode (percentage of completion). In het financieel grondbeleid (raadsbesluit 18RV068) heeft de raad bepaald dat de tussentijdse

winstneming wordt gestort in een afgezonderd deel van het weerstandsvermogen. Pas wanneer een project volledig is afgerond en de winst werkelijk gerealiseerd is, wordt de winst gestort in de reserve Grondbedrijf. Ook dit is vastgelegd in het financieel grondbeleid.

In 2022 is bij de grondexploitatie Gemeentewerf sprake van een tussentijdse winstneming, deze winstneming maakt onderdeel uit van de boekwaarde van de grondexploitaties. De winstneming per 1/1/2022 op de grondexploitatie Gemeentewerf bedraagt € 310.698. De verwachte winst op de grondexploitatie gemeentewerf is benodigd om de bijdrage van € 2,5 mln. aan de nieuwe gemeentewerf te kunnen leveren.

Voor alle projecten met een verwacht negatief resultaat moet een verliesvoorziening worden gevormd. Volgens het huidige financieel grondbeleid gebeurt dit op basis van de zogenoemde nette contante waarde (NCW) van de grondexploitatie. Aan deze verplichting is voldaan: voor alle verwachte nadelige saldi zijn per 31/12/2021 verliesvoorzieningen getroffen.

Tabel gecalculeerd resultaat van de exploitaties in uitvoering (bedragen in €)

Omschrijving	Resultaat MPSO 2022 (NCW)	Resultaat MPSO 2021 (EW)	V/N	Voorziening	Winst cfm POC
Geiserlaan	-/- 1.521.568	-/- 1.522.000	N	1.521.568	n.v.t.
Gemeentewerf	2.337.874	2.530.590	V	n.v.t.	310.698
Huis ter Heide West	0	0	0	0	0

Het resultaat van de grondexploitatie Huis ter Heide West wordt afgerekend met het project Hart van de Heuvelrug, daarmee is het resultaat voor de gemeente € 0.

Financiële ontwikkelingen rond grondexploitaties en ruimtelijke projecten

Ruimtelijke projecten, waaronder grondexploitaties, kennen een meerjarige doorlooptijd. Dit betekent dat gedurende de looptijd macro economische ontwikkelingen een effect hebben op deze projecten. Een solide actuele doorrekening vormt de basis van een goede financiële sturing op deze projecten. We hebben hier de afgelopen jaren stappen in gezet en dit blijft aandacht vragen.

De afgelopen jaren zijn de verkoopprijzen van woningen flink gestegen als gevolg van een grotere vraag dan aanbod. De stijging van de bouwkosten heeft zich, na een korte stagnatie in 2020, ook doorgezet. Doordat de woningprijzen sterker stijgen dan de bouwkosten ontstaat ruimte op de grondwaarde. Ook de kosten voor het aanleggen van het openbaar gebied zitten in een stijgende lijn. Onderaan de streep hebben deze ontwikkelingen een positief effect op het resultaat van de grondexploitaties.

Daarnaast zien we recentelijk een verhoging van de beleidsrente van de ECB, om de inflatie tegen te gaan, en ook de marktrenten laten een stijgende trend zien. Voor de gemeentelijke (omslag)rente voor de projecten hoeft dit niet onmiddellijk iets te betekenen, omdat de gemeente nog overliquide is en geen leningen hoeft aan te trekken.

Indirect kan de rentestijging wel iets betekenen voor de bouwkosten en voor de verkoopprijs van de gronden. De stijging van de hypotheekrente kan de verkoopprijzen onder druk zetten. In Zeist is dit risico echter minimaal, omdat hier soms al contracten over zijn en er over de beperkte grondpositie behoudend wordt gerekend wanneer het gaat om toekomstige opbrengsten.

Bij het opstellen van het MPSO 2022 was al rekening gehouden met een stevige stijging van de kosten voor bouw- en woonrijp maken. Inmiddels zetten de kostenstijgingen in deze branche verder door. Bij het opstellen van het MPSO 2023 zal opnieuw gekeken worden in hoeverre kostenstijgingen en opbrengstmogelijkheden voldoende met elkaar in evenwicht zijn.

Het risicoprofiel van de gemeente Zeist, met relatief beperkte en kleinschalige ruimtelijke ontwikkelingen en beperkte grondexploitaties met enkel woningbouw biedt mogelijkheden tot flexibiliteit. In hun aard zijn ruimtelijke ontwikkelingen meerjarig en hebben daardoor mogelijkheden tot temporisering.

Reserve grondbedrijf

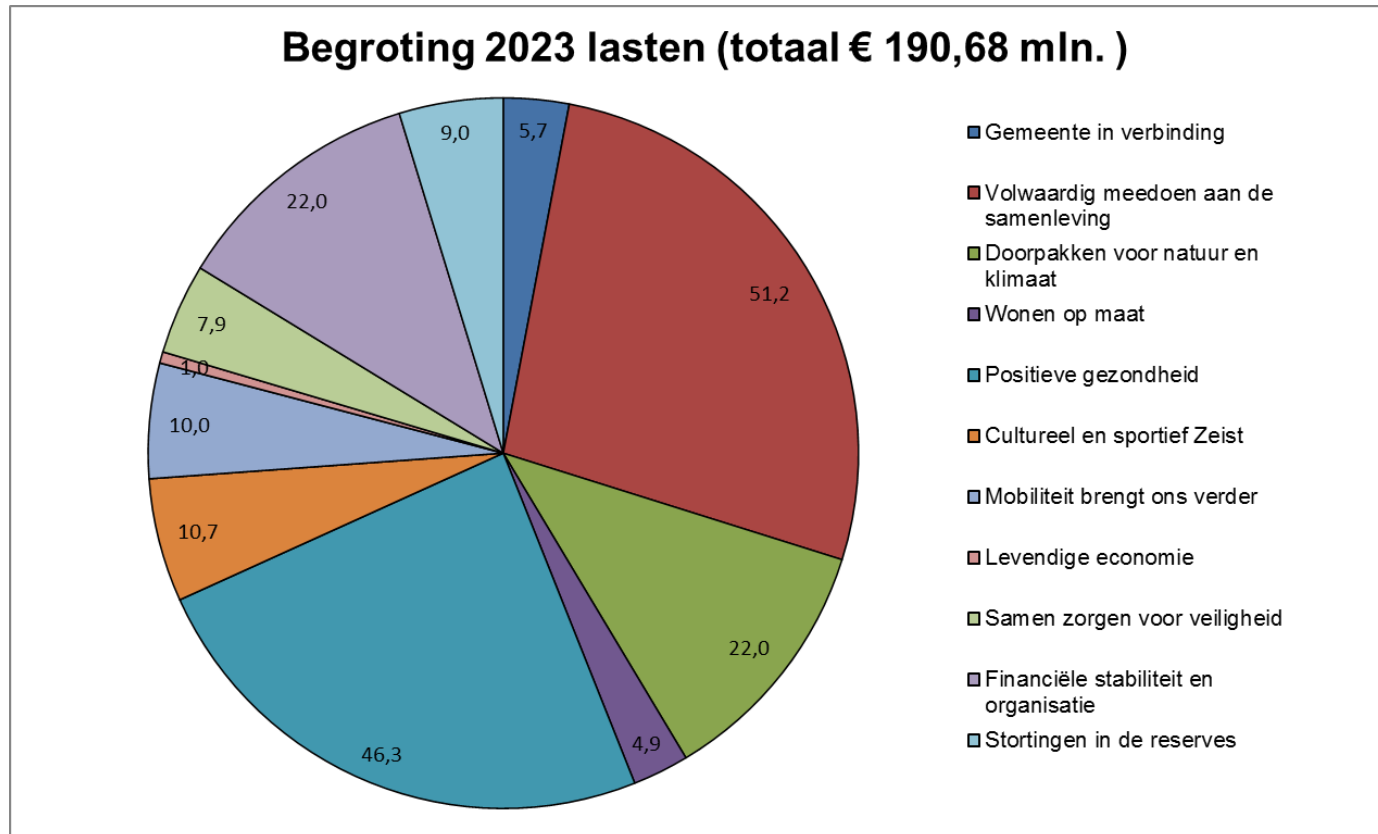
Door het instellen van een aparte reserve voor het grondbedrijf worden de financiële resultaten en risico's van het grondbedrijf gescheiden van de financiële huishouding voor de overige gemeentelijke taken. De reserve vormt zo een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties.

De vrije ruimte op de reserve grondbedrijf bedraagt per 1/1/2022 € 626.547. Als onderdeel van het risicomanagement wordt jaarlijks de gewenste hoogte voor de reserve grondexploitatie bepaald. Dit gebeurt jaarlijks bij de jaarrekening en de actualisatie van het MPSO. De reserve biedt vooralsnog voldoende ruimte voor een primaire egalisatie tussen winstgevende en verlieslatende grondexploitaties en kan beperkt financiële tegenvallers op projecten opvangen.

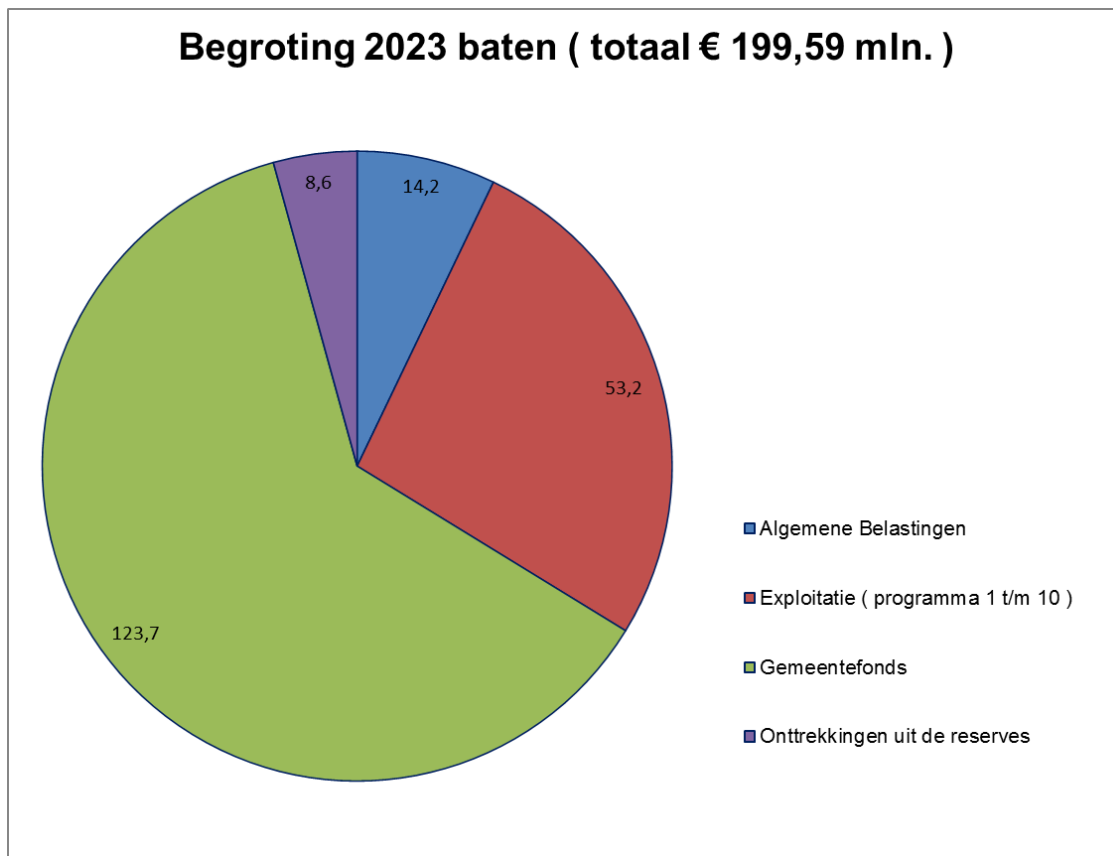
Financiële begroting

Totale Begroting

De verdeling van de totale lasten in 2023 over de programma's is opgenomen in onderstaande grafiek.

In onderstaande grafiek is te zien hoe de totale lasten voor 2023 worden gedekt.

De baten van de gemeente zijn opgebouwd uit een viertal pijlers:

- Algemene lokale heffingen
Onder de algemene lokale heffingen vallen de onroerendzaakbelasting, toeristenbelasting en precario. Deze worden verder toegelicht in de Paragraaf Lokale heffingen van deze begroting.
- Exploitatie (programma's 1 t/m 10)
Uit de exploitatie volgen ook baten. Zie hiervoor de programma's 1 t/m 10.
- Gemeentefonds:
De meerjarenbegroting 2023 is, net als voorgaande jaren en conform de richtlijn van onze toezichthouder, gebaseerd op de uitkomst van de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds. Over de uitkomst van de meicirculaire is de gemeenteraad van Zeist begin juli 2022 geïnformeerd met raadsinformatiebrief nummer 22.085.
- Onttrekkingen uit de reserves
Uit diverse reserves worden, conform het bestaande beleid, onttrekkingen gedaan ter dekking van te maken kosten. In de financiële begroting worden deze mutaties weergegeven.

Exploitatie- en financieel resultaat

De ramingen van de per saldo benodigde budgetten voor uitvoering van de programma's 1 t/m 10 zijn weergegeven in onderstaande tabel. Dit saldo wordt het exploitatiesaldo genoemd. Voor inzicht in de ontwikkeling van het saldo zijn ook de saldi van de jaarrekening 2021 en de lopende begroting 2022 (peildatum 1 juli 2022) weergegeven.

Exploitatieresultaat		(bedragen x € 1.000)				
Saldo per programma	2021 realisatie	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
1 Gemeente in verbinding	-4.395	-4.976	-4.548	-4.312	-4.119	-4.216
2 Volwaardig meedoen aan de samenleving	-23.828	-27.075	-29.693	-29.787	-29.614	-28.976
3 Doorpakken voor natuur en klimaat	-4.230	-5.419	-4.708	-4.578	-4.523	-4.563
4 Wonen op maat	435	-2.548	-619	-605	-524	-472
5 Positieve gezondheid	-46.080	-48.294	-45.651	-44.714	-43.746	-43.765
6 Cultureel en sportief Zeist	-9.459	-10.647	-8.867	-8.952	-9.360	-9.899
7 Mobiliteit brengt ons verder	-5.969	-6.317	-6.296	-6.154	-6.294	-6.536
8 Levendige economie	-531	-1.149	-444	-341	-335	-335
9 Samen zorgen voor veiligheid	-7.189	-7.582	-7.610	-7.599	-7.551	-7.551
10 Financiële stabiliteit en organisatie						
- Algemene dekkingsmiddelen	125.486	127.057	137.604	140.892	141.732	131.599
- Overhead	-20.249	-22.975	-19.843	-19.362	-19.470	-19.332
- Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
- Onvoorzien	0	-188	-196	-196	-196	-196
- Ov.prod.financiële stabiliteit en organisatie	2.050	-956	252	170	106	-640
Totaal	6.041	-11.069	9.381	14.462	16.106	5.118

Na het verwerken van de begrote stortingen in en onttrekkingen aan reserves wordt vanuit het exploitatieresultaat het financieel resultaat berekend. Dit financieel resultaat vormt het begrotingssaldo van de begroting 2023.

Saldo van de begroting		(bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2021 realisatie	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Begrotingsresultaat voor mutaties	6.041	-11.069	9.381	14.462	16.106	5.118
Storting in Reserves(-)	-25.438	-15.566	-9.024	-8.876	-8.967	-9.349
Onttrekking aan Reserves (+)	23.743	25.874	8.561	8.408	9.373	10.565
Saldo	<u>4.346</u>	<u>-761</u>	<u>8.918</u>	<u>13.994</u>	<u>16.512</u>	<u>6.334</u>

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de jaren 2023 tot en met 2026 (planperiode) per saldo € 691.000 wordt onttrokken aan het vermogen (de reserves) van de gemeente Zeist.

Geprognosticeerde balans

Het verwachte verloop van de diverse delen van het vermogen van de gemeente blijkt uit onderstaande geprognosticeerde eindbalans over de jaren 2022 t/m 2026. De eindbalans van de jaarrekening 2021 is daarbij als uitgangspunt genomen. De geprognosticeerde balans per 31-12-2022 is nu geactualiseerd ten opzichte van deze balans bij de (primitieve) begroting 2022.

Geprognosticeerde balans						
(bedragen x € 1.000)						
Activa	Jaar-rekening 31-12-2021	Geprogn. balans 31-12-2022	Geprogn. balans 31-12-2023	Geprogn. balans 31-12-2024	Geprogn. balans 31-12-2025	Geprogn. balans 31-12-2026
(Im)materiële vaste activa	174.548	184.084	185.603	178.531	172.845	165.544
Financiële vaste activa	8.042	7.342	7.242	7.042	6.942	6.917
Voorraden	942	2.063	2.459	-2.746	-4.624	6
Vorderingen en liquide middelen	34.956	30.661	26.689	36.971	41.814	41.222
	218.488	224.150	221.993	219.798	216.977	213.689
Passiva	Jaar-rekening 31-12-2021	Geprogn. balans 31-12-2022	Geprogn. balans 31-12-2023	Geprogn. balans 31-12-2024	Geprogn. balans 31-12-2025	Geprogn. balans 31-12-2026
Eigen vermogen	142.819	132.644	133.107	133.575	133.168	131.952
Voorzieningen	19.940	18.631	19.286	19.898	20.759	21.562
Vaste schuld	27.130	34.375	31.100	27.825	24.550	21.675
Vlottende schuld	28.599	38.500	38.500	38.500	38.500	38.500
	218.488	224.150	221.993	219.798	216.977	213.689

De geprognosticeerde balansen zijn opgesteld met inachtneming van de meerjarenramingen van de reserves en voorzieningen en van de portefeuille van opgenomen en uitgezette leningen. Bovendien is rekening gehouden met de geraamde vervangingsinvesteringen en de nog uit te voeren lopende investeringen, alsmede met de actuele grondexploitatie. Het verloop van de vlottende activa en passiva is op basis van historische gegevens geschat.

Voor een verdere toelichting op de geplande vervangingsinvesteringen binnen de materiële vaste activa verwijzen wij hier naar het onderdeel "Autorisatie investeringen" eerder in het boek van deze begroting. Voor een verdere toelichting op het verloop van de financiële activa, de vaste schuld en de financieringsbehoefte verwijzen wij naar de paragraaf Financiering. Van het verloop van het Eigen vermogen (de reserves) en de voorzieningen is hieronder een overzicht opgenomen.

Reserves & Voorzieningen

In deze overzicht worden de mutaties reserves en voorzieningen nader toegelicht per programma. Voor meer informatie verwijzen we naar de vastgestelde nota Reserves en voorzieningen.

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN BEGROTING 2023									
Naam Reserve	saldo 1-1	Vermeerderingen				Verminderings			saldo 31-12
	2023	Structureel	Incidenteel	Indexatie	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal	2023
RESERVES									
A1 Algemene reserves									
Vrije reserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene reserve Inkomensfunctie	39.942.327	286.892	0	0	286.892	0	0	0	40.229.219
Algemene reserve Weerstandsvermogen	5.424.398	0	500.000	0	500.000	0	0	0	5.924.398
Res.w eerstandsverm.w instn.grondexpl.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Res. Weerstandsverm. Debiteuren soza	1.344.276	0	0	0	0	0	0	0	1.344.276
Subtotaal Algemene Reserves A1	46.711.000	286.892	500.000	0	786.892	0	0	0	47.497.893
A5 Bestemmingsreserves aangehouden ter dekking van kapitaallasten activa economisch nut									
Reserve dekking investeringen	22.072.055	0	0	110.360	110.360	1.216.360	0	1.216.360	20.966.055
Subtotaal bestemmingsreserves A5	22.072.055	0	0	110.360	110.360	1.216.360	0	1.216.360	20.966.055
A6 Bestemmingsreserves aangehouden ter dekking van specifieke lasten									
Egalisatiereserve FLO (oud) brandw eer	259.136	0	140.000	0	140.000	0	399.136	399.136	0
Reserve zelfregulerende projecten	656.187	0	0	0	0	0	0	0	656.187
Reserve meerjarig onderhoudsplan kapitaalgoederen	5.513.335	2.132.689	0	0	2.132.689	1.857.860	0	1.857.860	5.788.164
Reserve centrale huisvesting	373.651	0	0	1.870	1.870	72.101	0	72.101	303.420
Reserve voormalige ISV-projecten	21.290	0	0	0	0	0	12.300	12.300	8.990
Reserve egalisatiesystematiek	100.000	0	0	0	0	0	100.000	100.000	0
Reserve integrale ontw ikkeling Zeist (RIOZ)	6.261.178	0	0	169.052	169.052	0	0	0	6.430.230
Reserve decentralisaties / sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve bomenfonds	3.771.533	350.000	0	0	350.000	0	0	0	4.121.533
Reserve fietstunnel Den Dolder	3.546.696	0	0	0	0	0	0	0	3.546.696
Reserve Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte SFIVIS	12.037.006	0	0	60.185	60.185	0	0	0	12.097.191
Reserve Onderhoud Openbare Ruimte SFIVIS	1.320.610	0	0	0	0	0	0	0	1.320.610
Bestemmingsreserve leges	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Vervangingsinvesteringen Sport (SFIVIS)	1.526.577	0	0	7.633	7.633	0	0	0	1.534.210
Reserve Vervangingsinv. Sport Incidenteel (SFIVIS)	1.902.426	51.365	0	0	51.365	0	0	0	1.953.791
Reserve Onderhoud Sport (SFIVIS)	463.593	0	0	0	0	0	0	0	463.593
Reserve Maatschappelijk rendement zw embad	776.023	489.965	0	0	489.965	0	0	0	1.265.988
Reserve RIOZ gelabeld deel Kerckebosch	3.487.925	0	0	0	0	0	0	0	3.487.925
Reserve RIOZ gelabeld deel Austerlitz	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve RIOZ gelabeld deel Vollenhove Vooruit	1.790.089	0	0	0	0	0	169.849	169.849	1.620.240
Reserve huisvestingsvoorzieningen onderw ijs	7.155.227	4.292.253	0	35.776	4.328.029	4.733.128	0	4.733.128	6.750.127
Reserve Zorgeloos Wonen	26.876	0	0	0	0	0	0	0	26.876
Reserve Revolving fund sociale w oningbouw	2.467.679	35.577	0	0	35.577	0	0	0	2.503.256
Reserve Vastgoedfonds	5.482.687	10.000	0	0	10.000	0	0	0	5.492.687
Reserve Grondbedrijf	656.464	0	0	0	0	0	0	0	656.464
Reserve Buig	2.450.000	0	350.000	0	350.000	0	0	0	2.800.000
Reserve Corona	1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000
Reserve Begraafplaats	814.611	0	0	0	0	0	0	0	814.611
Subtotaal bestemmingsreserves A6	63.860.798	7.361.848	490.000	274.516	8.126.364	6.663.089	681.285	7.344.374	64.642.789
Subtotaal reserves Algemene dienst	132.643.853	7.648.740	990.000	384.876	9.023.616	7.879.449	681.285	8.560.734	133.106.736

Naam Voorziening	saldo 1-1	Vermeerderingen				Verminderingen			saldo 31-12
	2023	Structureel	Incidenteel	Indexatie	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal	2023
Voorzieningen									
1a Voorzieningen; verplichting en verliezen onzeker, doch omvang op balansdatum redelijkerwijs in te schatten									
Voorziening pensioenen vm. w ethouders	7.560.176	140.000	0	75.602	215.602	385.000	0	385.000	7.390.778
Voorziening w achtgeldverplichtingen personeel	784.233	373.996	0	0	373.996	305.450	0	305.450	852.779
Voorziening w achtgeldverplichtingen bestuurders	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening WGA	871.993	32.882	0	0	32.882	139.195	0	139.195	765.680
Totaal voorzieningen art.44 lid 1a	9.216.402	546.878	0	75.602	622.480	829.645	0	829.645	9.009.237
1b Voorzieningen; risico's t.a.v. verplichting en verliezen onzeker, doch omvang op balansdatum redelijkerwijs in te schatten									
Voorziening risico's	422.295	0	0	0	0	0	0	0	422.295
Totaal voorzieningen art.44 lid 1b	422.295	0	0	0	0	0	0	0	422.295
1c Voorzieningen; egaliseren van kosten naar een volgend begrotingsjaar die hun oorsprong kennen in een eerder jaar tbv gelijke verdeling van lasten									
Voorziening onderhoud w oningen Alg. Dienst	579.396	0	0	0	0	0	0	0	579.396
Totaal voorzieningen art 44 lid 1c	579.396	0	0	0	0	0	0	0	579.396
1d Voorzieningen; toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven									
Voorziening vervanging riolering	7.025.507	1.266.857	0	0	1.266.857	901.725	0	901.725	7.390.639
Totaal voorzieningen art.44 lid 1d	7.025.507	1.266.857	0	0	1.266.857	901.725	0	901.725	7.390.639
2 Middelen van derden verkregen van derden die voor een specifiek doel moeten worden besteed									
Voorziening spaarpremies (hypotheken)	44.488	1.069	0	1.866	2.935	0	0	0	47.423
Voorziening egalisatie rioolrecht	-296.421	157.379	0	0	157.379	0	0	0	-139.042
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	-720.956	288.382	0	0	288.382	0	0	0	-432.574
Voorziening onderhoud graven/afkoop onderhoud	2.360.655	226.494	0	0	226.494	178.113	0	178.113	2.409.036
Totaal voorzieningen art.44 lid 2	1.387.766	673.324	0	1.866	675.190	178.113	0	178.113	1.884.844
Subtotaal voorzienigen	18.631.366	2.487.059	0	77.468	2.564.527	1.909.483	0	1.909.483	19.286.411
Voorzieningen grondexploitatie									
Voorziening exploitatietekort Austerlitz	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening exploitatietekort Geiserlaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal grondexploitatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waardecorrecties									
Voorziening Dubieuze debiteuren	1.720.307	35.000	0	0	35.000	35.385	0	35.385	1.719.922
Voorziening dubieuze debiteuren Soc. Zaken	393.049	0	0	0	0	0	0	0	393.049
Subtotaal waardecorrecties	2.113.355	35.000	0	0	35.000	35.385	0	35.385	2.112.970
subtotaal Voorzieningen	20.744.722	2.522.059	0	77.468	2.599.527	1.944.868	0	1.944.868	21.399.381
Totaal Generaal	153.388.575	10.170.800	990.000	462.344	11.623.144	9.824.317	681.285	10.505.602	154.506.117

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN BEGROTING 2024

Naam Reserve	saldo 1-1	Vermeerderingen				Verminderingen			saldo 31-12
	2024	Structureel	Incidenteel	Indexatie	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal	2024
RESERVES									
A1 Algemene reserves									
Vrije reserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene reserve Inkomensfunctie	40.229.219	286.892	0	0	286.892	0	0	0	40.516.111
Algemene reserve Weerstandsvermogen	5.924.398	0	200.000	0	200.000	0	0	0	6.124.398
Res. w eerstandsverm.w instrn.grondexpl.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Res. Weerstandsverm. Debiteuren soza	1.344.276				0				1.344.276
Subtotaal Algemene Reserves A1	47.497.893	286.892	200.000	0	486.892	0	0	0	47.984.785
A5 Bestemmingsreserves aangehouden ter dekking van kapitaallasten activa economisch nut									
Reserve dekking investeringen	20.966.055	0	0	104.830	104.830	1.294.102	0	1.294.102	19.776.783
Subtotaal bestemmingsreserves A5	20.966.055	0	0	104.830	104.830	1.294.102	0	1.294.102	19.776.783
A6 Bestemmingsreserves aangehouden ter dekking van specifieke lasten									
Egalisatiereserve FLO (oud) brandw eer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve zelf regulerende projecten	656.187	0	0	0	0	0	0	0	656.187
Reserve meerjarig onderhoudsplan kapitaalgoederen	5.788.164	2.132.689	0	0	2.132.689	2.035.678	0	2.035.678	5.885.175
Reserve centrale huisvesting	303.420	0	0	0	0	0	0	0	303.420
Reserve voormalige ISV-projecten	8.990	0	0	0	0	0	6.273	6.273	2.717
Reserve egalisatiesystematiek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve integrale ontw ikkeling Zeist (RIOZ)	6.430.230	0	0	173.616	173.616	0	0	0	6.603.846
Reserve decentralisaties / sociaal doemin	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve bomenfonds	4.121.533	400.000	0	0	400.000	0	0	0	4.521.533
Reserve fietstunnel Den Dolder	3.546.696	0	0	0	0	0	0	0	3.546.696
Reserve Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte SFIVIS	12.097.191	0	0	60.486	60.486	0	0	0	12.157.677
Reserve Onderhoud Openbare Ruimte SFIVIS	1.320.610	0	0	0	0	0	0	0	1.320.610
Bestemmingsreserve leges	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Vervangingsinvesteringen Sport (SFIVIS)	1.534.210	0	0	7.671	7.671	0	0	0	1.541.881
Reserve Vervangingsinv.Sport Incidenteel (SFIVIS)	1.953.791	52.752	0	0	52.752	0	0	0	2.006.543
Reserve Onderhoud Sport (SFIVIS)	463.593	0	0	0	0	0	0	0	463.593
Reserve Maatschappelijk rendement zw embad	1.265.988	489.965	0	0	489.965	0	0	0	1.755.953
Reserve RIOZ gelabeld deel Kerckebosch	3.487.925	0	0	0	0	0	0	0	3.487.925
Reserve RIOZ gelabeld deel Austerlitz	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve RIOZ gelabeld deel Vollenhove Vooruit	1.620.240	0	0	0	0	0	101.578	101.578	1.518.662
Reserve huisvestingsvoorzieningen onderw ijs	6.750.127	4.537.571	0	33.751	4.571.322	4.970.478	0	4.970.478	6.350.971
Reserve Zorgeloos Wonen	26.876	0	0	0	0	0	0	0	26.876
Reserve Revolving fund sociale w oningbouw	2.503.256	35.577	0	0	35.577	0	0	0	2.538.833
Reserve Vastgoedfonds	5.492.687	10.000	0	0	10.000	0	0	0	5.502.687
Reserve Grondbedrijf	656.464	0	0	0	0	0	0	0	656.464
Reserve Buig	2.800.000	0	350.000	0	350.000	0	0	0	3.150.000
Reserve Corona	1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000
Reserve Begraafplaats	814.611	0	0	0	0	0	0	0	814.611
Subtotaal bestemmingsreserves A6	64.642.789	7.658.554	350.000	275.524	8.284.078	7.006.156	107.851	7.114.007	65.812.859
Subtotaal reserves Algemene dienst	133.106.736	7.945.446	550.000	380.354	8.875.800	8.300.258	107.851	8.408.109	133.574.427

Naam Voorziening	saldo 1-1	Vermeerderingen				Verminderen			saldo 31-12
	2024	Structureel	Incidenteel	Indexatie	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal	2024
Voorzieningen									
1a Voorzieningen; verplichting en verliezen onzeker, doch omvang op balansdatum redelijkerwijs in te schatten									
Voorziening pensioenen vm. w ethouders	7.390.778	140.000	0	73.908	213.908	385.000	0	385.000	7.219.686
Voorziening w achtgeldverplichtingen personeel	852.779	373.996	0	0	373.996	160.466	0	160.466	1.066.309
Voorziening w achtgeldverplichtingen bestuurders	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening WGA	765.680	32.882	0	0	32.882	139.195	0	139.195	659.367
Totaal voorzieningen art.44 lid 1a	9.009.237	546.878	0	73.908	620.786	684.661	0	684.661	8.945.362
1b Voorzieningen; risico's t.a.v. verplichting en verliezen onzeker, doch omvang op balansdatum redelijkerwijs in te schatten									
Voorziening risico's	422.295	0	0	0	0	0	0	0	422.295
Totaal voorzieningen art.44 lid 1b	422.295	0	0	0	0	0	0	0	422.295
1c Voorzieningen; egaliseren van kosten naar een volgend begrotingsjaar die hun oorsprong kennen in een eerder jaar tbv gelijke verdeling van lasten									
Voorziening onderhoud w oningen Alg. Dienst	579.396	0	0	0	0	0	0	0	579.396
Totaal voorzieningen art 44 lid 1c	579.396	0	0	0	0	0	0	0	579.396
1d Voorzieningen; toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven									
Voorziening vervanging riolering	7.390.639	1.296.750	0	0	1.296.750	1.061.359	0	1.061.359	7.626.029
Totaal voorzieningen art.44 lid 1d	7.390.639	1.296.750	0	0	1.296.750	1.061.359	0	1.061.359	7.626.029
2 Middelen van derden verkregen van derden die voor een specifiek doel moeten worden besteed									
Voorziening spaarpremies (hypotheken)	47.423	1.069	0	1.991	3.060	0	0	0	50.483
Voorziening egalisatie rioolrecht	-139.042	170.907	0	0	170.907	0	0	0	31.865
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	-432.574	216.287	0	0	216.287	0	0	0	-216.287
Voorziening onderhoud graven/afkoop onderhoud	2.409.036	228.429	0	0	228.429	178.113	0	178.113	2.459.352
Totaal voorzieningen art.44 lid 2	1.884.844	616.693	0	1.991	618.683	178.113	0	178.113	2.325.414
Subtotaal voorzienigen	19.286.411	2.460.320	0	75.899	2.536.219	1.924.133	0	1.924.133	19.898.496
Voorzieningen grondexploitaties									
Voorziening exploitatietekort Austerlitz	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening exploitatietekort Geiserlaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal grondexploitaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waardecorrecties									
Voorziening Dubieuze debiteuren	1.719.922	35.000	0	0	35.000	35.385	0	35.385	1.719.537
Voorziening dubieuze debiteuren Soc. Zaken	393.049	0	0	0	0	0	0	0	393.049
Subtotaal waardecorrecties	2.112.970	35.000	0	0	35.000	35.385	0	35.385	2.112.585
subtotaal Voorzieningen	21.399.381	2.495.320	0	75.899	2.571.219	1.959.518	0	1.959.518	22.011.082
Totaal Generaal	154.506.117	10.440.766	550.000	456.253	11.447.019	10.259.776	107.851	10.367.627	155.585.508

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN BEGROTING 2025

Naam Reserve	saldo 1-1	Vermeerderingen				Verminderingen			saldo 31-12
	2025	Structureel	Incidenteel	Indexatie	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal	2025
RESERVES									
A1 Algemene reserves									
Vrije reserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene reserve Inkomensfunctie	40.516.111	286.892	0	0	286.892	0	0	0	40.803.003
Algemene reserve Weerstandsvermogen	6.124.398	0	0	0	0	0	0	0	6.124.398
Res.w eerstandsverm.w instn.grondexpl.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Res. Weerstandsverm. Debiteuren soza	1.344.276	0	0	0	0	0	0	0	1.344.276
Subtotaal Algemene Reserves A1	47.984.785	286.892	0	0	286.892	0	0	0	48.271.676
A5 Bestemmingsreserves aangehouden ter dekking van kapitaallasten activa economisch nut									
Reserve dekking investeringen	19.776.783	0	0	98.884	98.884	1.281.041	0	1.281.041	18.594.626
Subtotaal bestemmingsreserves A5	19.776.783	0	0	98.884	98.884	1.281.041	0	1.281.041	18.594.626
A6 Bestemmingsreserves aangehouden ter dekking van specifieke lasten									
Egalisatiereserve FLO (oud) brandw eer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve zelfregulerende projecten	656.187	0	0	0	0	0	0	0	656.187
Reserve meerjarig onderhoudsplan kapitaalgoederen	5.885.175	2.132.689	0	0	2.132.689	3.004.993	0	3.004.993	5.012.870
Reserve centrale huisvesting	303.420	0	0	0	0	0	0	0	303.420
Reserve voormalige ISV-projecten	2.717	0	0	0	0	0	0	0	2.717
Reserve egalisatiesystematiek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve integrale ontw ikkeling Zeist (RIOZ)	6.603.846	0	0	178.304	178.304	0	0	0	6.782.150
Reserve decentralisaties / sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve bomenfonds	4.521.533	450.000	0	0	450.000	0	0	0	4.971.533
Reserve fietstunnel Den Dolder	3.546.696	0	0	0	0	0	0	0	3.546.696
Reserve Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte SFIVIS	12.157.677	0	0	60.788	60.788	0	0	0	12.218.465
Reserve Onderhoud Openbare Ruimte SFIVIS	1.320.610	0	0	0	0	0	0	0	1.320.610
Bestemmingsreserve leges	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Vervangingsinvesteringen Sport (SFIVIS)	1.541.881	0	0	7.709	7.709	0	0	0	1.549.590
Reserve Vervangingsinv.Sport Incidenteel (SFIVIS)	2.006.543	54.177	0	0	54.177	0	0	0	2.060.720
Reserve Onderhoud Sport (SFIVIS)	463.593	0	0	0	0	0	0	0	463.593
Reserve Maatschappelijk rendement zw embad	1.755.953	489.965	0	0	489.965	0	0	0	2.245.918
Reserve RIOZ gelabeld deel Kerckebosch	3.487.925	0	0	0	0	0	0	0	3.487.925
Reserve RIOZ gelabeld deel Austerlitz	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve RIOZ gelabeld deel Vollenhove Vooruit	1.518.662	0	0	0	0	0	0	0	1.518.662
Reserve huisvestingsvoorzieningen onderw ijs	6.350.971	4.780.326	0	31.755	4.812.081	5.087.430	0	5.087.430	6.075.623
Reserve Zorgeloos Wonen	26.876	0	0	0	0	0	0	0	26.876
Reserve Revolving fund sociale woningbouw	2.538.833	35.577	0	0	35.577	0	0	0	2.574.410
Reserve Vastgoedfonds	5.502.687	10.000	0	0	10.000	0	0	0	5.512.687
Reserve Grondbedrijf	656.464	0	0	0	0	0	0	0	656.464
Reserve Buig	3.150.000	0	350.000	0	350.000	0	0	0	3.500.000
Reserve Corona	1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000
Reserve Begraafplaats	814.611	0	0	0	0	0	0	0	814.611
Subtotaal bestemmingsreserves A6	65.812.859	7.952.734	350.000	278.556	8.581.290	8.092.423	0	8.092.423	66.301.727
Subtotaal reserves Algemene dienst	133.574.427	8.239.626	350.000	377.440	8.967.066	9.373.464	0	9.373.464	133.168.029

Naam Voorziening	saldo 1-1	Vermeerderingen				Verminderings			saldo 31-12
	2025	Structureel	Incidenteel	Indexatie	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal	2025
Voorzieningen									
1a Voorzieningen; verplichting en verliezen onzeker, doch omvang op balansdatum redelijkerwijs in te schatten									
Voorziening pensioenen vm. w ethouders	7.219.686	140.000	0	72.197	212.197	385.000	0	385.000	7.046.883
Voorziening w achtgeldverplichtingen personeel	1.066.309	373.996	0	0	373.996	85.500	0	85.500	1.354.805
Voorziening w achtgeldverplichtingen bestuurders	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening WGA	659.367	32.882	0	0	32.882	122.325	0	122.325	569.924
Totaal voorzieningen art.44 lid 1a	8.945.362	546.878	0	72.197	619.075	592.825	0	592.825	8.971.612
1b Voorzieningen; risico's t.a.v. verplichting en verliezen onzeker, doch omvang op balansdatum redelijkerwijs in te schatten									
Voorziening risico's	422.295	0	0	0	0	0	0	0	422.295
Totaal voorzieningen art.44 lid 1b	422.295	0	0	0	0	0	0	0	422.295
1c Voorzieningen; egaliseren van kosten naar een volgend begrotingsjaar die hun oorsprong kennen in een eerder jaar tbv gelijke verdeling van lasten									
Voorziening onderhoud w oningen Alg. Dienst	579.396	0	0	0	0	0	0	0	579.396
Totaal voorzieningen art 44 lid 1c	579.396	0	0	0	0	0	0	0	579.396
1d Voorzieningen; toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven									
Voorziening vervanging riolering	7.626.029	1.344.126	0	0	1.344.126	851.524	0	851.524	8.118.632
Totaal voorzieningen art.44 lid 1d	7.626.029	1.344.126	0	0	1.344.126	851.524	0	851.524	8.118.632
2 Middelen van derden verkregen van derden die voor een specifiek doel moeten worden besteed									
Voorziening spaarpremies (hypotheken)	50.483	1.069	0	2.120	3.189	0	0	0	53.672
Voorziening egalisatie rioolrecht	31.865	142.056	0	0	142.056	0	0	0	173.921
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	-216.287	144.191	0	0	144.191	0	0	0	-72.096
Voorziening onderhoud graven/afkoop onderhoud	2.459.352	230.442	0	0	230.442	178.113	0	178.113	2.511.681
Totaal voorzieningen art.44 lid 2	2.325.414	517.758	0	2.120	519.878	178.113	0	178.113	2.667.179
Subtotaal voorzienigen	19.898.496	2.408.762	0	74.317	2.483.079	1.622.462	0	1.622.462	20.759.114
Voorzieningen grondexploitaties									
Voorziening exploitatietekort Austerlitz	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening exploitatietekort Geiserlaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal grondexploitaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waardecorrecties									
Voorziening Dubieuze debiteuren	1.719.537	35.000	0	0	35.000	35.385	0	35.385	1.719.152
Voorziening dubieuze debiteuren Soc. Zaken	393.049	0	0	0	0	0	0	0	393.049
Subtotaal waardecorrecties	2.112.585	35.000	0	0	35.000	35.385	0	35.385	2.112.200
subtotaal Voorzieningen	22.011.082	2.443.762	0	74.317	2.518.079	1.657.847	0	1.657.847	22.871.314
Totaal Generaal	155.585.508	10.683.389	350.000	451.757	11.485.145	11.031.311	0	11.031.311	156.039.343

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN BEGROTING 2026

Naam Reserve	saldo 1-1	Vermeerderingen				Verminderings			saldo 31-12
	2026	Structureel	Incidenteel	Indexatie	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal	2026
RESERVES									
A1 Algemene reserves									
Vrije reserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene reserve Inkomensfunctie	40.803.003	375.631	0	0	375.631	0	0	0	41.178.634
Algemene reserve Weerstandsvermogen	6.124.398	0	0	0	0	0	0	0	6.124.398
Res. w eerstandsverm.w instn.grondexpl.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Res. Weerstandsverm. Debiteuren soza	1.344.276	0	0	0	0	0	0	0	1.344.276
Subtotaal Algemene Reserves A1	48.271.676	375.631	0	0	375.631	0	0	0	48.647.308
A5 Bestemmingsreserves aangehouden ter dekking van kapitaallasten activa economisch nut									
Reserve dekking investeringen	18.594.626	0	0	92.973	92.973	1.277.930	0	1.277.930	17.409.669
Subtotaal bestemmingsreserves A5	18.594.626	0	0	92.973	92.973	1.277.930	0	1.277.930	17.409.669
A6 Bestemmingsreserves aangehouden ter dekking van specifieke lasten									
Egalisatiereserve FLO (oud) brandw eer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve zelfregulerende projecten	656.187	0	0	0	0	0	0	0	656.187
Reserve meerjarig onderhoudsplan kapitaalgoederen	5.012.870	2.132.689	0	0	2.132.689	4.631.165	0	4.631.165	2.514.394
Reserve centrale huisvesting	303.420	0	0	0	0	0	0	0	303.420
Reserve voormalige ISV-projecten	2.717	0	0	0	0	0	0	0	2.717
Reserve egalisatiesystematiek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve integrale ontw ikkeling Zeist (RIOZ)	6.782.150	0	0	183.118	183.118	0	0	0	6.965.268
Reserve decentralisaties / sociaal doemin	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve bomenfonds	4.971.533	500.000	0	0	500.000	0	0	0	5.471.533
Reserve fietstunnel Den Dolder	3.546.696	0	0	0	0	0	0	0	3.546.696
Reserve Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte SFIVIS	12.218.465	0	0	61.092	61.092	0	0	0	12.279.557
Reserve Onderhoud Openbare Ruimte SFIVIS	1.320.610	0	0	0	0	0	0	0	1.320.610
Bestemmingsreserve leges	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Vervangingsinvesteringen Sport (SFIVIS)	1.549.590	0	0	7.748	7.748	0	0	0	1.557.338
Reserve Vervangingsinv. Sport Incidenteel (SFIVIS)	2.060.720	55.639	0	0	55.639	0	0	0	2.116.359
Reserve Onderhoud Sport (SFIVIS)	463.593	0	0	0	0	0	0	0	463.593
Reserve Maatschappelijk rendement zw embad	2.245.918	489.965	0	0	489.965	0	0	0	2.735.883
Reserve RIOZ gelabeld deel Kerckebosch	3.487.925	0	0	0	0	0	0	0	3.487.925
Reserve RIOZ gelabeld deel Austerlitz	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve RIOZ gelabeld deel Vollenhove Vooruit	1.518.662	0	0	0	0	0	0	0	1.518.662
Reserve huisvestingsvoorzieningen onderw ijs	6.075.623	5.024.202	0	30.378	5.054.580	4.655.810	0	4.655.810	6.474.393
Reserve Zorgeloos Wonen	26.876	0	0	0	0	0	0	0	26.876
Reserve Revolving fund sociale woningbouw	2.574.410	35.577	0	0	35.577	0	0	0	2.609.987
Reserve Vastgoedfonds	5.512.687	10.000	0	0	10.000	0	0	0	5.522.687
Reserve Grondbedrijf	656.464	0	0	0	0	0	0	0	656.464
Reserve Buig	3.500.000	0	350.000	0	350.000	0	0	0	3.850.000
Reserve Corona	1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000
Reserve Begraafplaats	814.611	0	0	0	0	0	0	0	814.611
Subtotaal bestemmingsreserves A6	66.301.727	8.248.072	350.000	282.336	8.880.408	9.286.975	0	9.286.975	65.895.159
Subtotaal reserves Algemene dienst	133.168.029	8.623.703	350.000	375.309	9.349.012	10.564.905	0	10.564.905	131.952.136

Naam Voorziening	saldo 1-1	Vermeerderingen				Verminderen			saldo 31-12
	2026	Structureel	Incidenteel	Indexatie	Totaal	Structureel	Incidenteel	Totaal	2026
Voorzieningen									
1a Voorzieningen; verplichting en verliezen onzeker, doch omvang op balansdatum redelijkerwijs in te schatten									
Voorziening pensioenen vm. w ethouders	7.046.883	140.000	0	70.469	210.469	390.000	0	390.000	6.867.352
Voorziening w achtgeldverplichtingen personeel	1.354.805	373.996	0	0	373.996	58.000	0	58.000	1.670.801
Voorziening w achtgeldverplichtingen bestuurders	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening WGA	569.924	32.882	0	0	32.882	105.455	0	105.455	497.351
Totaal voorzieningen art.44 lid 1a	8.971.612	546.878	0	70.469	617.347	553.455	0	553.455	9.035.504
1b Voorzieningen; risico's t.a.v. verplichting en verliezen onzeker, doch omvang op balansdatum redelijkerwijs in te schatten									
Voorziening risico's	422.295	0	0	0	0	0	0	0	422.295
Totaal voorzieningen art.44 lid 1b	422.295	0	0	0	0	0	0	0	422.295
1c Voorzieningen; egaliseren van kosten naar een volgend begrotingsjaar die hun oorsprong kennen in een eerder jaar tbv gelijke verdeling van lasten									
Voorziening onderhoud w oningen Alg. Dienst	579.396	0	0	0	0	0	0	0	579.396
Totaal voorzieningen art 44 lid 1c	579.396	0	0	0	0	0	0	0	579.396
1d Voorzieningen; toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven									
Voorziening vervanging riolering	8.118.632	1.364.991	0	0	1.364.991	877.878	0	877.878	8.605.744
Totaal voorzieningen art.44 lid 1d	8.118.632	1.364.991	0	0	1.364.991	877.878	0	877.878	8.605.744
2 Middelen van derden verkregen van derden die voor een specifiek doel moeten worden besteed									
Voorziening spaarpremies (hypotheke)	53.672	1.069	0	2.255	3.324	0	0	0	56.996
Voorziening egalisatie rioolrecht	173.921	121.569	0	0	121.569	0	0	0	295.490
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	-72.096	72.096	0	0	72.096	0	0	0	0
Voorziening onderhoud graven/afkoop onderhoud	2.511.681	232.535	0	0	232.535	178.113	0	178.113	2.566.104
Totaal voorzieningen art.44 lid 2	2.667.179	427.269	0	2.255	429.524	178.113	0	178.113	2.918.590
Subtotaal voorzieningen	20.759.114	2.339.138	0	72.724	2.411.862	1.609.446	0	1.609.446	21.561.530
Voorzieningen grondexploitaties									
Voorziening exploitatietekort Austerlitz	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening exploitatietekort Geiserlaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal grondexploitaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waardecorrecties									
Voorziening Dubieuze debiteuren	1.719.152	35.000	0	0	35.000	35.385	0	35.385	1.718.767
Voorziening dubieuze debiteuren Soc. Zaken	393.049	0	0	0	0	0	0	0	393.049
Subtotaal waardecorrecties	2.112.200	35.000	0	0	35.000	35.385	0	35.385	2.111.815
subtotaal Voorzieningen	22.871.314	2.374.138	0	72.724	2.446.862	1.644.831	0	1.644.831	23.673.345
Totaal Generaal	156.039.343	10.997.841	350.000	448.033	11.795.874	12.209.735	0	12.209.735	155.625.481

Toelichting per programma:

Programma 1 Gemeente in verbinding

Voorziening wachtgelden bestuurders

De voorziening dient ter dekking van de gevolgen van wachtgeldvergoedingen van bestuurders.

Voorziening pensioenen voormalig wethouders

Deze voorziening dient ter dekking van de pensioenuitkeringen van (voormalige) wethouders die recht hebben op een pensioenuitkering. Op dit moment vallen 26 (ex-)wethouders onder de regeling. Jaarlijks wordt door een gespecialiseerd bureau een actuariële berekening van het benodigde bedrag gemaakt per 1 januari van het lopende jaar, gebaseerd op de door dat bureau geadviseerde rekenrente.

Voorziening wachtgelden personeel

De voorziening dient ter dekking van de gevolgen van wachtgeldvergoedingen van personeel.

Programma 2 Volwaardig meedoen aan de samenleving

Reserve huisvesting onderwijs

Het bekostigen van de nieuwbouw, levensduur verlengend onderhoud, aanschaf 1e inrichting van schoolgebouwen en van de exploitatie van gymnastiekgebouwen.

Reserve Buig

Met ingang van 2021 is de afgesproken om deze reserve in stellen voor het opvangen van tekorten op de Buig (bijstandslasten). Conform de methodiek van het Rijk dient onze gemeente jaarlijks 7,5% eigen risico te dragen bij tekorten op deze lasten. Op dit moment is er geen sprake van tekorten.

Voorziening dubieuze debiteuren

Afdekken van verliezen doordat debiteuren hun schulden aan de gemeente niet betalen.

Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken

Dekking van bij de RSD (nog) niet gerealiseerde terugbetalingen op vorderingen op cliënten van voor 1-1-2006.

Reserve dub.debiteuren sociale Zaken

Risico reserve voor het afdekken van verliezen doordat debiteuren bij de RSD schulden niet terugbetalen aan deze gemeente. Het gaat om vorderingen op cliënten van na 1-1-2006.

Programma 3 Doorpakken voor natuur en klimaat

Reserve bomenfonds

Deze reserve is ingesteld voor de uitvoering van het lange termijn bomenbeheerplan. Bij raadsvoorstel 13RV0054 Kaders gemeentelijk bomenbeheer, is voor de uitwerking een scenario vastgesteld. Gezien de verwachte piek in uitgaven van vervanging van bomen wordt gespaard via deze reserve. De onttrekkingen worden aangevraagd via technische begrotingswijziging zodra projecten worden gestart.

Voorziening afkoop grafonderhoud

Deze balanspost bevat de door particulieren betaalde afkoopsommen voor onderhoud van graven. Uit de voorziening wordt het jaarlijks onderhoud van de betrokken graven bekostigd.

Reserve Begraafplaats

Op basis van het besluit in 2021 is deze reserve ingesteld en kan worden ingezet voor het opvangen van tekorten bij de Begraafplaats.

Voorziening vervanging riolering

Via de rioolheffing wordt vooraf gepland gespaard voor toekomstige vervangingsinvesteringen. Met het vaststellen van het GRP in 2021 wordt tevens besloten wat voor de looptijd de benodigde spaarbedragen worden. Vervangingsinvesteringen worden opgenomen in het Meerjarenplan van de afdeling Beheer Openbare Ruimte. Deze investeringen worden rechtstreeks gedekt uit deze voorziening en begroot als onttrekking. Deze werkwijze is verplicht conform het BBV.

Voorziening egalisatie rioolheffing

Rioolheffing wordt door middel van tarieven aan derden in rekening gebracht. Deze voorziening heeft tot doel om het tarief rioolheffing zodanig te egaliseren dat over de jaren heen steeds 100% kostendekking wordt verkregen. Een eventueel ontstane overdekking wordt via de tarieven teruggegeven aan de burger. Voor 2023 wordt er een storting begroot omdat er de afgelopen jaren sprake was van overschrijding op de onderhoudskosten.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt door middel van tarieven aan derden in rekening gebracht. Deze voorziening heeft tot doel om het tarief voor afvalstoffenheffing zodanig te egaliseren dat over de jaren heen steeds 100% kostendekking wordt verkregen. Een eventueel ontstane overdekking wordt via de tarieven teruggegeven aan de burger. Voor 2023 wordt er een storting begroot omdat er de afgelopen jaren sprake was van overschrijding op de begrote kosten voor afval. Dit wordt teruggevraagd in het tarief 2023 tot en met 2026.

Programma 4 Wonen op maat

Reserve zelfregulerende projecten

Het doel van de reserve zelfregulerende projecten is het afdekken van het risico dat projecten na de onderzoeksfase niet tot uitvoering komen of niet tot een kostendekkende exploitatie (kunnen) leiden. Hierbij wordt rekening gehouden met alle dekkingsmogelijkheden zoals bijdragen van derden.

Reserve voormalige ISV projecten

De kosten van voormalige ISV-projecten. Betreft zowel het regulier als het bodemdeel uit ISV 1 en 2 –gelden. De geraamde onttrekking betreft dekking voor huurgarantie.

Reserve fietstunnel Den Dolder

De raad heeft bij de actualisatie van het uitvoeringsprogramma RIOZ bij de begroting 2016 voorgesteld om een bestemmingsreserve “fietstunnel Den Dolder” in te stellen. De middelen zijn in het uitvoeringsprogramma RIOZ bij de begroting 2015 gereserveerd voor het Drieluik Den Dolder.

Nu de raad heeft besloten de overgang te sluiten, komt de nadruk minder te liggen op de puur verkeerstechnische aspecten en wordt breder gekeken wat er in het kader van het Drieluik nodig is.

Bestemmingsreserve leges

Het doel van deze reserve is het jaarlijks opvangen van de verschillen tussen de begrote en de werkelijke opbrengst van de leges Omgevingsvergunningen. Daardoor worden grote verschillen in de exploitatie van verschillende jaren voorkomen. De reserve bevat momenteel geen saldo meer.

Reserve integrale ontwikkeling Zeist (RIOZ)

Deze reserve is bedoeld als een spaarpot voor toekomstige voorzieningen en ambities. Het gaat om investeringen die aansluiten op de vastgestelde visies (plannen).

Gelabeld deel RIOZ Kerckebosch

Gelabeld deel RIOZ Austerlitz

Gelabeld deel RIOZ Vollenhove Vooruit

Vanuit de reserve RIOZ (zie programma 10) zijn middelen beschikbaar gesteld / gelabeld voor diverse gewenste ruimtelijk ontwikkelingen. Voor het gelabeld deel Vollenhove Vooruit is de begrote onttrekking conform de jaarlijkse projectbudgetten onder aftrek van de ontvangen subsidiebijdragen van rijk en provincie.

Reserve zorgeloos wonen

Dekking gemeentelijk aandeel in de kosten van de projecten binnen Zorgeloos Wonen.

Reserve revolving fund sociale woningbouw

De reserve is bedoeld om de bouw van goedkope woningen te bevorderen en om investeringen in duurzaamheid (energiebesparing) van betaalbare huurwoningen mogelijk te maken.

Reserve vastgoedfonds

Het doel van het vastgoedfonds is om hieruit de aanloopkosten en aankoopkosten van onroerende goederen te dekken met betrekking tot het voeren van (actief) grondbeleid. De geraamde dotaties zijn vanuit de bijdragen project Tiny houses geraamd.

Reserve grondbedrijf

Met deze reserve voor de grondbedrijf activiteiten worden de financiële resultaten en risico's gescheiden van de financiële huishouding voor de overige gemeentelijke taken. De reserve vormt een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties.

Voorziening exploitatietekort Austerlitz

Voorziening exploitatietekort Geiserlaan

Afdekken exploitatietekorten van de respectievelijke grondexploitaties. Naar verwachting worden deze voorzieningen ultimo 2021 opgeheven, omdat de grondexploitaties eind 2021 gereed zijn.

Programma 5 Positieve gezondheid

Geen

Programma 6 Cultureel en sportief Zeist

Reserve onderhoud sport (SFI/VIS)

Het doel van deze reserve is het jaarlijks opvangen van de verschillen tussen de werkelijke onderhoudslasten van de buitensportaccommodaties en de begrote onderhoudslasten. Zie bijlage 4 bij de begroting 2018 (17RV060) waarin de systematiek nader toegelicht is.

Reserve vervangingsinvesteringen sport (SFI/VIS)

Het doel van deze reserve is het jaarlijks opvangen van de verschillen tussen de begrote en de werkelijke kapitaallasten van de buitensportaccommodaties. Zie bijlage 4 bij de begroting 2018 (17RV060) waarin de systematiek nader toegelicht is.

Reserve vervangingsinvesteringen sport incidenteel (SFI/VIS)

Het doel van deze reserve is het jaarlijks opvangen van de incidentele kosten die moeten worden gemaakt rond de investeringen in het kader van het masterplan Buitensport. Deze kosten mogen volgens BBV niet worden geactiveerd. Bij het masterplan Buitensport zijn deze kosten berekend en meegenomen in de systematiek.

Reserve maatschappelijk rendement zwembad

Het doel van deze reserve is het mogelijk maken investeringen te doen die het maatschappelijk rendement van het zwembad vergroten. Vanaf 2022 blijft de dotatie jaarlijks gelijk.

Programma 7 Mobiliteit brengt ons verder

Reserve onderhoud openbare ruimte SFI/VIS

Het doel van deze reserve is het jaarlijks opvangen van de verschillen tussen de werkelijke onderhoudslasten in de openbare ruimte (investeringen met een maatschappelijk nut) en de begrote onderhoudslasten. Zie raadsvoorstel 16RV040 en de raadsbrief RIB 16.109 waarin de systematiek nader toegelicht is.

Reserve vervangingsinvesteringen openbare ruimte SFI/VIS

Het doel van deze reserve is het jaarlijks opvangen van de verschillen tussen de begrote en de werkelijke kapitaallasten in de openbare ruimte (investeringen met een maatschappelijk nut). Zie raadsvoorstel 16RV040 en de raadsbrief RIB 16.109 waarin de systematiek nader toegelicht is.

Programma 8 Levendige economie

Geen

Programma 9 Samen zorgen voor veiligheid

Egalisatiereserve FLO (oud) brandweer

Per 1 januari 2006 is het Functioneel Leeftijds Ontslag (FLO) brandweer afgeschaft. Vanaf die datum is een overgangsrecht van kracht voor beroepsmedewerkers en vrijwilligers die op 31 december 2005 een aanstelling hadden. De overgangsregeling is vormgegeven conform de regels die ook golden voor het voormalige FLO. De reserve wordt ingezet voor een deel van de basistaken van de VRU omdat daar de FLO taken inmiddels zijn opgenomen.

Programma 10 Financiële stabiliteit en organisatie

Reserve centrale huisvesting

Dekkingsmiddel voor de investering in de inrichting(skosten) van de centrale huisvesting. Daarbij is uitgegaan van een afschrijvingsduur van 10 jaar.

Voorziening spaarpremies (hypotheek)

De voorziening spaarpremies is in 1999 ingesteld om te zijner tijd de door de gemeente aan gemeenteambtenaren verstrekte geldleningen (zgn. spaarhypotheek) mee te kunnen aflossen. Leningen in deze vorm worden door de gemeente nu niet meer verstrekt.

Algemene reserve met inkomensfunctie

De inkomensfunctie van deze reserve houdt in dat de gemeente rentekosten bespaart, omdat zij een deel van haar investeringen kan dekken vanuit haar Eigen Vermogen en minder snel Vreemd Vermogen (leningen) nodig heeft. Dit bespaart de gemeente rentekosten.

Vrije reserve

Deze reserve heeft alleen als functie om het saldo van de jaarrekening tijdelijk te stallen totdat een besluit over de bestemming is genomen.

Reserve meerjarig onderhoud kapitaalgoederen

Voor de meeste gemeentelijke eigendommen zijn beheerplannen opgesteld. Periodiek worden deze beheerplannen geactualiseerd. De omvang van de onderhoudsbudgetten varieert van jaar tot jaar afhankelijk van de hoeveelheid onderhoudswerk per jaar. De verschillen in de benodigde budgetten per jaar worden geëgaliseerd via deze reserve.

Reserve dekking investeringen

Dekkingsmiddel voor concrete met name genoemde investeringen met economisch nut. De lijst van investeringen is limitatief en kan alleen worden uitgebreid na een daartoe genomen raadsbesluit.

Reserve egalisatiesystematiek

De reserve wordt gebruikt om beschikbaar gestelde bedragen die in een boekjaar niet zijn uitgegeven, over te hevelen naar het volgende (boek)jaar. Het gaat hier niet om structurele budgetten. De reserve wordt zo gebruikt om gelijkmatig structureel beschikbaar gestelde middelen (constant berekend gemiddeld niveau) voor fluctuerende uitgaven te kunnen inzetten, zonder administratieve problemen. Door ieder jaar het verschil tussen de begrote en de werkelijke uitgaven naar een daarop volgend jaar mee te nemen, kan in een piekjaar de gewenste uitgaaf gedaan worden. Een hoge uitgaaf (meer dan beschikbaar) in enig jaar heeft tot gevolg dat in het jaar daarop dat bedrag in mindering gebracht wordt. De uitgaven waarvoor deze systematiek wordt toegepast, worden expliciet door de Raad aangewezen.

Reserve weerstandsvermogen

Financiële buffer voor het opvangen van risico's waarvoor geen of geen afdoende beheersmaatregelen te treffen zijn.

Reserve weerstandsvermogen winstneming grondexploitaties

Financiële buffer voor het opvangen van risico's waarvoor geen of geen afdoende beheersmaatregelen te treffen zijn. De conform het BBV verplichte tussentijdse winstneming op de grondexploitaties wordt aan deze reserve toegevoegd, tot de betreffende grondexploitatie is afgesloten, de risico's zijn vervallen en de winst kan vrijvallen.

Voorziening onderhoud woningen

Gelijkmatige verdeling van de kosten voor (buitengewoon) onderhoud conform het meerjarig onderhoudsplan voor de woningen die in beheer zijn bij de woningstichting Woongoed Zeist.

Voorziening risico's

Afdekken van concrete risico's uit individuele en onderbouwde claims waarvoor de gemeente kan worden aangesproken.

Voorziening dubieuze debiteuren

Afdekken van verliezen doordat debiteuren hun schulden aan de gemeente niet betalen.

Reserve Corona

Op basis van het besluit bij de jaarrekening 2020 is deze reserve ingesteld en kan worden ingezet voor het opvangen van tekorten in verband met coronalasten.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is ingevoerd om vergelijkingen van het financieringssaldo tussen de verschillende EU-lidstaten te kunnen maken. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingstekort van een EU-land (totaal van Rijk, lokale overheden en sociale fondsen) niet hoger zijn dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Het Rijk heeft een model ontworpen op basis waarvan het aandeel van de gemeente in het EMU-saldo kan worden berekend. Op die manier wordt een begrenzing gesteld aan het bedrag waarmee de totale schuld van alle gemeenten in een jaar mag groeien.

Voor de periode 2019 tot en met 2022 is het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden vastgesteld op -0,4% van het bbp. Deze ruimte is nodig voor vervangings- en uitbreidingsinvesteringen. Er zijn voor deze jaren geen individuele referentiewaarden per gemeente van het EMU-tekort vastgesteld. Het belang van een individuele referentiewaarde is ook beperkt, omdat het EMU-saldo jaarlijks sterk kan variëren vooral door de schommelingen in de hoogte van de investeringen en van de aan- en verkopen van bouwgronden.

Op basis van de bovenstaande geprognosticeerde balans zijn de verwachte EMU-saldi van de gemeente Zeist in de komende jaren berekend. Dit saldo is berekend op transactiebasis, deze berekeningswijze is in grote mate vergelijkbaar met het kasstelsel zoals dat voor het Rijk van toepassing is. De gemeente voert echter op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een administratie op basis van het baten/lastenstelsel. Het EMU-saldo kan daarbij worden afgeleid uit de (mutaties op de) geprognosticeerde balansen van de opeenvolgende jaren. Deze berekening van het EMU-saldo voor Zeist is in onderstaande tabel opgenomen.

Berekening EMU-saldo	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór reservemutaties	-11.069	9.381	14.462	16.106	5.118
Mutaties (im)materiële activa	7.892	1.519	-7.072	-5.686	-7.301
Mutaties voorzieningen	-1.382	655	612	861	803
Mutatie voorraden (incl. BIE)	490	396	-5.205	-1.878	4.630
Verwachte boekwinsten	0	0	0	0	0
Totaal EMU-saldo	-20.833	8.121	27.351	24.531	8.592

Meerjarenbegroting per taakveld

Conform het BBV (besluit begroting en verantwoording) dient de gemeentelijke begroting een overzicht te geven van de lasten en baten per taakveld. In Zeist lopen de taakvelden één op één gelijk met de collegeproducten. Voor toelichting op de bedragen per taakveld wordt dan ook verwezen naar de toelichtingen op de baten en lasten per collegeproduct / raadsprogramma in de diverse programma's.

Meerjarenbegroting per taakveld		(bedragen x € 1.000)											
Taak- veld	Omschrijving	Lasten				Baten				Saldo			
		2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 saldo
Bestuur en ondersteuning													
0.1	Bestuur	2.893	2.893	2.887	2.887	0	0	0	0	-2.893	-2.893	-2.887	-2.887
0.2	Burgerzaken	2.787	2.701	2.514	2.611	1.132	1.282	1.282	1.282	-1.655	-1.419	-1.232	-1.329
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.178	1.245	1.299	2.133	1.247	1.232	1.232	1.232	69	-13	-67	-901
0.4	Overhead	20.227	19.746	19.853	19.716	384	384	383	384	-19.843	-19.362	-19.470	-19.332
0.5	Treasury	39	-70	-88	-151	318	314	310	308	279	384	398	459
0.61	OZB woningen	486	481	507	518	8.431	8.678	8.678	8.678	7.945	8.197	8.171	8.160
0.62	OZB niet-woningen	63	62	66	67	5.442	5.610	5.610	5.610	5.379	5.548	5.544	5.543
0.63	Parkeerbelasting	197	197	197	197	3.244	3.438	3.438	3.438	3.047	3.241	3.241	3.241
0.64	Belastingen overig	3	3	3	3	347	347	347	347	344	344	344	344
0.7	Alg.uitk. en ov.uitk. gemeentefonds	0	0	0	0	123.657	126.419	127.275	117.093	123.657	126.419	127.275	117.093
0.8	Overige baten en lasten excl.onvoorz.	-183	-183	-173	-261	0	0	0	0	183	183	173	261
0.8	Onvoorzien	196	196	196	196	0	0	0	0	-196	-196	-196	-196
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties seserves	9.024	8.876	8.967	9.349	8.561	8.408	9.373	10.565	-463	-468	406	1.216
	Totaal Bestuur en ondersteuning	36.910	36.147	36.228	37.265	152.763	156.112	157.928	148.937	115.853	119.965	121.700	111.672
Veiligheid													
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	5.432	5.488	5.486	5.486	0	0	0	0	-5.432	-5.488	-5.486	-5.486
1.2	Openbare orde en veiligheid	2.435	2.384	2.338	2.338	257	273	273	273	-2.178	-2.111	-2.065	-2.065
	Totaal Veiligheid	7.867	7.872	7.824	7.824	257	273	273	273	-7.610	-7.599	-7.551	-7.551
Verkeer, vervoer en waterstaat													
2.1	Verkeer en vervoer	7.798	7.769	7.713	7.680	448	448	448	448	-7.350	-7.321	-7.265	-7.232
2.2	Parkeren	1.993	2.074	2.270	2.545	0	0	0	0	-1.993	-2.074	-2.270	-2.545
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	9.791	9.843	9.983	10.225	448	448	448	448	-9.343	-9.395	-9.535	-9.777

Meerjarenbegroting per taakveld		(bedragen x € 1.000)											
		Lasten				Baten				Saldo			
Taak- veld	Omschrijving	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 saldo
	Economie												
3.1	Economische ontwikkeling	887	784	779	779	0	0	0	0	-887	-784	-779	-779
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	90	90	89	89	114	114	114	114	24	24	25	25
3.4	Economische promotie	0	0	0	0	419	419	419	419	419	419	419	419
	Totaal Economie	977	874	868	868	533	533	533	533	-444	-341	-335	-335
	Onderwijs												
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	4.898	5.136	5.253	4.821	165	165	165	165	-4.733	-4.971	-5.088	-4.656
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.802	1.802	1.796	1.796	384	384	384	384	-1.418	-1.418	-1.412	-1.412
	Totaal Onderwijs	6.700	6.938	7.049	6.617	549	549	549	549	-6.151	-6.389	-6.500	-6.068
	Sport, cultuur en recreatie												
5.1	Sportbeleid en activering	873	873	871	871	0	0	0	0	-873	-873	-871	-871
5.2	Sportaccommodaties	3.853	4.043	4.462	4.713	1.274	1.274	1.274	1.274	-2.579	-2.769	-3.188	-3.439
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.039	3.013	3.010	3.010	14	0	0	0	-3.025	-3.013	-3.010	-3.010
5.4	Musea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	1.433	1.340	1.334	1.622	564	564	564	564	-869	-776	-770	-1.058
5.6	Media	1.521	1.521	1.521	1.521	0	0	0	0	-1.521	-1.521	-1.521	-1.521
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.242	5.035	5.043	5.025	144	116	116	56	-5.098	-4.919	-4.927	-4.969
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	15.961	15.825	16.241	16.762	1.996	1.954	1.954	1.894	-13.965	-13.871	-14.287	-14.868

Meerjarenbegroting per taakveld		(bedragen x € 1.000)											
Taak- veld	Omschrijving	Lasten				Baten				Saldo			
		2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 saldo
	Sociaal Domein												
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6.225	6.406	6.398	6.398	582	637	637	637	-5.643	-5.769	-5.761	-5.761
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	9.616	8.833	8.655	8.677	94	94	0	0	-9.522	-8.739	-8.655	-8.677
6.3	Inkomensregelingen	29.931	30.358	30.924	31.405	20.397	21.066	21.684	22.150	-9.534	-9.292	-9.240	-9.255
6.4	WSW en beschut werk	5.473	5.401	5.126	4.905	0	0	0	0	-5.473	-5.401	-5.126	-4.905
6.5	Arbeidsparticipatie	2.902	2.946	2.997	2.997	10	10	10	10	-2.892	-2.936	-2.987	-2.987
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	2.137	2.133	2.133	2.133	0	0	0	0	-2.137	-2.133	-2.133	-2.133
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	13.722	13.723	13.711	13.711	519	519	791	797	-13.203	-13.204	-12.920	-12.914
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	18.119	17.968	17.368	17.371	0	0	0	0	-18.119	-17.968	-17.368	-17.371
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal Sociaal Domein	88.125	87.768	87.312	87.597	21.602	22.326	23.122	23.594	-66.523	-65.442	-64.190	-64.003
	Volksgezondheid en milieu												
7.1	Volksgezondheid	2.670	2.670	2.670	2.670	0	0	0	0	-2.670	-2.670	-2.670	-2.670
7.2	Riolering	3.862	3.858	3.860	3.857	5.586	5.586	5.586	5.586	1.724	1.728	1.726	1.729
7.3	Afval	7.914	7.841	7.782	7.717	10.059	9.934	9.928	9.862	2.145	2.093	2.146	2.145
7.4	Milieubeheer	3.698	3.698	3.691	3.691	3	3	3	3	-3.695	-3.695	-3.688	-3.688
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.314	1.278	1.275	1.386	1.530	1.493	1.495	1.606	216	215	220	220
	Totaal Volksgezondheid en milieu	19.458	19.345	19.278	19.321	17.178	17.016	17.012	17.057	-2.280	-2.329	-2.266	-2.264
	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
8.1	Ruimtelijke ordening	1.228	1.228	1.218	1.218	180	180	180	180	-1.048	-1.048	-1.038	-1.038
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	515	515	508	508	0	0	0	0	-515	-515	-508	-508
8.3	Wonen en bouwen	3.143	3.118	3.027	2.975	4.087	4.076	4.049	4.049	944	958	1.022	1.074
	Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.886	4.861	4.753	4.701	4.267	4.256	4.229	4.229	-619	-605	-524	-472
	Totaal taakvelden gemeenten	190.675	189.473	189.536	191.180	199.593	203.467	206.048	197.514	8.918	13.994	16.512	6.334

Incidentele baten en lasten

In deze begroting is sprake van incidentele lasten of baten. Hierna wordt, conform de richtlijnen van BBV, inzicht verstrekt in de incidentele budgetten die beschikbaar zijn gesteld binnen onderstaande programma's.

Incidentele baten en lasten begroting 2023 (bedragen x € 1.000)								
	2023		2024		2025		2026	
	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten
Programma 1 Gemeente in verbinding	0	100	0	150	0	0	0	0
IAC1.02 digitalisering dienstverlening		100		150				
Programma 3 Doorpakken voor natuur en klimaat	28	52	0	0	0	0	0	0
VV.A3K11 Herinrichting veilige/verbetering openbare ruimte	28	52						
Programma 4 Wonen op maat	38	122	27	101	0	45	0	0
Bijdrage programmabureau Hart v.d. Heuvelrug		45		45		45		
Vollenhove Vooruit Overhead	11	24	11	24				
Vollenhove Vooruit Monitoring	5	11	5	11				
VV.A2K4 nwe woningen toevoegen / nwe bewoners aantrekken	22	42	11	21				
Programma 5 Positieve gezondheid	94	946	94	176	0	0	0	0
VV.A1K5 Samenwerkenaan Gezondheidswinst	20	36	20	36				
VV.A2K1 Ruimte voor ontmoeting	74	140	74	140				
Transformatiebudget Sociaal Domein		770						
Programma 6 Cultureel en sportief Zeist	14	138	0	0	0	0	0	0
VV.A1K13 Creatieve broedplaats	14	26						
Uitvoering witboek Slot Zeist		112						
Programma 8 Levendige economie	0	100	0	0	0	0	0	0
Retailperspectief		100						
Programma 9 Samen zorgen voor veiligheid	34	62	0	0	0	0	0	0
VV.A3K11 Onveiligheid criminaliteit aanpak	34	62						
Programma 10 Maatschappelijk bewust financieel beleid	0	51	0	0	0	0	0	0
Innovatiebudget organisatie-ontwikkeling		51						
Programma 1 t/m 10 incidente posten excl. reservemut.	208	1.571	121	427	0	45	0	0
Programma 10 Verrekening met reserves	681	990	108	550	0	350	0	350
Storting reserve weerstandsvermogen		500		200				
Storting reserver FLO brandweer	399	140						
Mutaties reserve ISV	12		6					
Storting reserve egalisatiesystematiek	100							
Mutatie reserve RIOZ voor Vollenhove Vooruit (VV)	170		102					
Mutaties reserve Buig		350		350		350		350
TOTAAL INCIDENTELE POSTEN	889	2.561	229	977	0	395	0	350

De hierboven vermelde baten en lasten zijn alle beoordeeld als naar hun aard "incidenteel". Een belangrijk deel daarvan vormen de baten en lasten van het project "Vollenhove Vooruit" (VV). Ook de incidentele stortingen en onttrekkingen aan reserves zijn onder programma 10 in deze tabel opgenomen.

Het structurele saldo geeft een beeld van de financiële gezondheid van de gemeente. Het structurele saldo wordt berekend door de incidentele baten, incidentele lasten en incidentele mutaties in reserves uit het eindsaldo van de begroting te verwijderen.

Samenvatting van incidentele posten (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Eenmalige baten	208	121	0	0
Eenmalige lasten	-1.571	-121	-427	0
Eenmalige stortingen in reserves	-990	-550	-350	-350
Eenmalige onttrekkingen aan reserves	681	108	0	0
Totaal saldo incidentele posten	-1.672	-442	-777	-350

Uit bovenstaande samenvatting van alle incidentele posten blijkt dat er in 2023 sprake is van per saldo € 1.672.000 incidentele lasten (de eenmalige lasten / stortingen in de reserves zijn hoger dan de eenmalige baten / onttrekkingen aan de reserves). Voor (per saldo) incidentele lasten geldt dat ze het begrotingssaldo negatief beïnvloeden. Door de incidentele posten buiten beschouwing te laten ontstaat het volgende beeld van het structurele saldo.

Effect van incidentele posten op het begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting	8.918	13.994	16.512	6.334
Totaal effect incidentele posten	1.672	442	777	350
Structureel begrotingssaldo	10.590	14.436	17.289	6.684

Vaststellingsbesluit

De Raad van de gemeente Zeist,
gezien vorenstaande begroting over het jaar 2023 van haar gemeente;

gelet op artikel 191 van de Gemeentewet,

besluit

deze Programmabegroting vast te stellen.

Griffier
Johan Janssen

Voorzitter
burgemeester Koos Janssen

Datum:
8 november 2022

Bijlages

Bijlage 1 Kerngegevens

In onderstaande tabel wordt een aantal kerngegevens benoemd. Een aantal van deze gegevens wisselt regelmatig (bijvoorbeeld inwoneraantal). Deze bijlage is bedoeld achtergrondinformatie en als orde grootte, voor exacte statistische gegevens is deze bijlage niet bedoeld.

Sociale structuur	
Aantal inwoners	
Jonger dan 18 jaar	13.647
Van 20 tot en met 64 jaar	37.586
Van 65 tot en met 74 jaar	7.453
Van 75 tot en met 85 jaar	4.359
85 jaar en ouder	1.998
Totaal aantal inwoners	65.043
Aantal personen dat een periodieke uitkering ontvangt	
P-wet *)	1.084
WAJONG *)	1.277
WAO *)	765
WIA *)	1.160
WAZ *)	17
Overig	
WSW-ers	157
Particuliere huishoudens	29.407
Personen zorginstellingen	1.151
Bijstandsgezinnen met minderjarige kinderen	323
Fysieke structuur	
Oppervlakte gemeente Zeist in hectare	4.851
<i>waarvan bebouwing</i>	<i>309</i>
<i>waarvan binnenwater</i>	<i>14</i>
Bedrijfsvestigingen	8.820
Logiesfunctie	44
Uitwonende studenten	405
Woonfunctie	29.868

Bron:

Specificatie overzicht Algemene uitkering Ministerie van Binnenlandse Zaken d.d. 18-02-2022. Op basis van deze gegevens wordt met behulp van de meicirculaire 2022 de omvang van het Gemeentefonds voor 2023 berekend.

*) Het gaat hier om de periodieke uitkeringen: P-wet: Participatiewet / WAJONG: Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten / WAO: Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering / WIA: Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen / WAZ: Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen

Bijlage 2: Uitgangspunten financieel beleid

De jaarlijkse begroting is gepresenteerd in het perspectief van structureel sluitende meerjarenramingen (begrotingsjaar en 3 daarop volgende jaren):

- De begroting is opgezet naar constante prijzen op het prijsniveau van 2023. Dit betekent dat voor de jaren 2024 tot en met 2026 gerekend wordt met hetzelfde prijspeil als in 2022.
- Ter vergelijking zijn in veel tabellen realisatiebedragen over 2021 en begrote bedragen over 2022 opgenomen. De gerealiseerde bedragen 2021 stemmen overeen met de cijfers gebruikt voor de jaarrekening 2021. De begrote bedragen 2022 zijn de actuele budgetten op basis van raadsbesluiten per 1 juli 2022.
- De prijsindex, zoals in de Kadernota 2023 vastgesteld, bedraagt voor 2023 3,7% aan de opbrengstenkant en 2,7%, als gevolg van de heroverweging, aan de kostenkant. Bij de berekening van de prijsindex wordt ook gekeken naar de toegepaste prijsindex in voorgaande jaren (het zogenoemde dakpannensysteem). De prijsindex 2023 is als volgt berekend:

Ontwikkeling prijsindex	2019	2020	2021	2022	2023
CPB / septembercirculaire 2020: deze prijsindex zit nu in de begroting	3,00%	1,70%	1,50%	1,40%	
CPB / septembercirculaire 2021: deze prijsindex zou het moeten zijn volgens recente cijfers CPB	3,00%	2,30%	2,30%	1,80%	1,90%
Correctie bij begroting 2023	0,00%	0,60%	0,80%	0,40%	
Voorstel index begroting 2023					3,70%
Aangepaste index kosten 2023 (heroverweging)					2,70%

- De loonkostenindex wordt gebaseerd op de index “prijs overheidsconsumpties / beloning werknemers” van het Centraal Planbureau. Dit is dezelfde index die vroeger door het Rijk werd gehanteerd in de circulaire. Het rijk is gestopt dit in de circulaire te doen en verwijst de gemeenten naar deze index. Bij de berekening van de loonkostenindex wordt ook gekeken naar de toegepaste loonkostenindex in voorgaande jaren (het zogenoemde dakpannensysteem), dat we ook voor de prijsindex hanteren. De loonkostenindex 2023 komt uit op 0% en is als volgt berekend:

Ontwikkeling loonindex	2020	2021	2022	2023
Prijs overheidsconsumptie / beloning werknemers maart 2021	3,50%	2,00%	1,20%	
Correctie bij begroting 2022	0,90%	-0,80%		
Index begroting 2022			0,00%	
1 ^e Berap 2022 aangepast			0,60%	
Prijs overheidsconsumptie / beloning werknemers maart 2022	1,60%	0,90%	4,80%	3,30%
Correctie bij begroting 2023 voorgaande jaren	-1,90%	-1,10%	3,00%	
Voorstel loonindex begroting 2023				3,30%

Overige (financiële uitgangspunten):

- Op de te verstrekken subsidies is de prijsindex van 2,7% toegepast.
- In de begroting 2023 zijn de gevolgen van de meicirculaire verwerkt.
- Het percentage voor de renteomslag is 0,5%. Dit percentage wordt toegepast op alle activa in de gemeentelijke begroting, met uitzondering van de grondexploitaties (0,87%). Meer informatie hierover is te vinden in de "*Paragraaf 3: Financiering*" van deze begroting.
- In de meerjarenbegroting is jaarlijks € 196.000 gereserveerd voor onvoorziene ontwikkelingen en manifest wordende risico's.
- Een aantal tarieven c.q. gemeentelijke belastingen is aangepast met de door de raad vastgestelde prijsindex van 3,7%. Voor een aantal tarieven geldt 100% kostendekkendheid, en voor weer andere tarieven gelden bijzondere afspraken. Per tarief wordt de ontwikkeling weergegeven in de "*Paragraaf 7: Lokale heffingen*" van deze begroting.
- De overheadkosten van de gemeente zijn zichtbaar in een specifiek collegeproduct: ondersteuning organisatie (Programma 10: Financiële Stabiliteit en Organisatie). Dit betekent dat bij de overige programma's de lasten exclusief deze overheadkosten zijn opgenomen.
- Bij de berekening van 100% kostendekkende tarieven wordt de overhead toegerekend conform de definitie die het BBV (besluit begroting en verantwoording) geeft voor de berekening van de overhead. In 2023 komt de overhead uit op 119,53% van de directe loonkosten.
- Het financiële startperspectief van de Begroting 2023 wordt gevormd door de besluitvorming bij de Kadernota 2023. Hierin zijn de beschikbare middelen per primo 2022 opgenomen en zijn de (structurele / meerjarige) bijstellingen van de 1^e Bestuursrapportage 2022 verwerkt.